

АРКАДИЙ СТРУГАЦКИ ЕКСПЕДИЦИЯ В ПРЕИЗПОДНЯТА

Част 0 от „XXII век“

Превод от руски: Соня Бояджиева, 1996

chitanka.info

ЧАСТ ПЪРВА: ПРЕСЛЕДВАНЕ В КОСМОСА

1.

Някога на брега на студения, но сега вече, а и завинаги топлия океан, живееха трима много близки приятели: майсторът, спортистът и ученият. В чест на знаменитите мускетари ще ги наричаме Атос, Портос и Арамис. Първо, защото истинските им имена нямат голямо значение, и второ, наистина ги наричаха така, защото бяха неразделни, готови на всякакви подвизи един за друг, и поставяха дружбата си над всичко. Ако някой от познатите им кажеше „Вчера нашите мускетари пак са се проявили“, то всички разбираха за кого става въпрос и направо питаха „Какво още са сътворили?“. Всъщност те бяха доста различни като характери, което не би трябвало да ни учудва, имайки предвид професиите им.

Всички знаят, че майсторите на нашата планета са заети със създаването на прекрасни произведения на изкуството и с конструирането на нечувано могъщи механизми; спортистите развиват забележителните възможности на човешкия организъм и довеждат до съвършенство красотата на човешкото тяло; а учените — те и затова са учени — замислят дръзки походи към самите източници на вещества и планират превъплъщаването на живата материя. Затова учените, спортистите и майсторите винаги ще се различават по нещо, докато някой гений не съвмести в едно лабораторията, стадиона и работилницата.

Но по отношение на свободното им време вкусовете на нашите приятели съвпадаха и те често безпокояха околните с лудориите си. Те току отплаваха надалеч в океана, приближаваха някой остарял кашалот, задрямал на слънце върху ленивите вълни и изведнъж се втурваха да го гъделичкат, а той с вой и пръхтене се спускаше да се жалва на подводните пастири. Или пък посред нощ започваха да разучават някоя нова лирическа песен в съпровод на китара и тъй като Портос имаше могъщ бас и на практика бе лишен от музикален слух, това опъваше солидно нервите на хората, зверовете, птиците и роботите из близките хектари, още повече, че ги заварваше неподготвени. Веднъж пък тайно бяха конструирали безобразен механизъм, който посред бял ден мина

по централната улица, свирейки на черна свирка, и вследствие на това всички работи-гледачки на деца, работи-портиери и работи-градинари в селото захвърлиха работата си, отправиха се в степта и се върнаха чак след седмица. С една дума, въпреки че те бяха порядъчни безделници и техните изпълнения се харесваха на мнозина от познатите им, всички наоколо въздъхваха с облекчение, когато за неразделните мускетари започваше тихият им период и те с часове се въргаляха по тревата някъде на сянка, погълнати от стари книги за велики революции и гигантски битки за свобода и независимост.

Все пак те бяха доста различни. Веднъж и на тримата зададох един и същ въпрос: „Кое е най-интересно за теб, когато преследваш някоя цел?“. Майстор Атос сви рамене и небрежно отвърна: „Сигурно търсенето на средства за постигането ѝ“. Спортистът Портос възкликна, без да се замисли: „Разбира се, постигането на тази цел с цената на всичко!“. А ученият Арамис произнесе с обичайния си тих глас: „Сигурно да разбере какво ще стане, след като постигна тази цел“. Може би затова бяха приятели.

Тук трябва да добавя, че в ежедневните прояви на нашата тройка участваше една Галя, твърде младо и миловидно същество, което живееше наблизко в хубавичка къща. Тя беше не точно втора братовчедка на Арамис, нито далечна негова леля, но в ролята си на роднина охотно се съгласяваше в зависимост от настроението си или да мъмри момчетата от името и по поръчение на възмутената общественост, или да умиротворява възмутената общественост от името и по поръчение на мускетарите. А през останалото време в опитния участък извън града отглеждаше нови сортове грозде, караше Атос да майстори механизирани играчки за съседските деца („Зелево кочанче, ти някога ще ме оставиш ли на мира с твоите сополанковци?“), под ръководството на Портос се занимаваше с художествена гимнастика („Палците! Изпъни палците, малката!“) и пускаше в яката на Арамис големи бръмбари-рогачи, от които той се страхуваше повече от смъртта („Уоу! Ще те разкъсам на части, нагло момиченце!“). Накъсо казано, където и да се намираха мускетарите, някъде наблизко беше и Галя (или обратно, мускетарите бяха близо до Галя), и може би затова познатите ѝ често я наричаха „д'Артанян в пола“, макар че Галя по известни съображения за нищо на света не желаше да откликва на това ласкаещо прозвище. Когато, в съботните

дни, тя препускаше на коня си към Зелената долина на гости (на палачинки) на чичо си, бивш кок от Северния подводен флот, мускетарите почти винаги я съпровождаха, дали от дружеска привързаност, или предвкусвайки великолепните палачинки, чиито почитатели бяха всички. Заслужаваше си човек да ги види в този момент: полетели в галоп на конете си, плътно прилепени до запотените животни и ниско приведени към гривите им, и да чуе пронизителните подвиквания и възгласи, с които се ободряваха един друг.

Всъщност историята, която ще ви разкажа, започна точно в един такъв съботен ден, само че Атос и Арамис точно тогава бяха заети и единствено Портос тръгна да съпроводи Галя при посещението при дядо й. Денят беше прекрасен, слънцето грееше, а бяло-жълтеникави пухкави облаци, приличащи на разбита сметана, важно плуваха по бездънното синьо небе. Галя и Портос се носеха в галоп край шосето, наоколо се простираше Зелената долина (цветни градини, изумрудени пасбища, спретнати къщички и красиви беседки, прозрачни ручеи и сини като небето реки, пресечени от дъгообразни мостове), а срещу тях весело летяха стълбовете, обозначаващи километрите: 110... 111... 112... Прохладният вятър галеше сгорещените им лица, могъщите коне яростно пръхтяха, пръскайки гъста пяна, весело кученце се втурна след тях и изостана... И всичко това беше просто чудесно, особено ако се вземе под внимание, че на финала ги чакаха планини от топли златисти палачинки с всичките му сметани и сладка и запотените кани с благородния и светъл сайдер^[1], от който езикът изтръпва и сълзи изскачат на очите.

Изведнъж Галя прекъсна стремителния бяг; тя толкова рязко спря коня, че той се изправи на задните си крака. Портос измина още десетина метра, както беше засилен, и също спря.

— Какво има? — обърна се той на седлото си, за да попита.

Галя не отвърна. Свила вежди, тя учудено разглеждаше километричния стълб. Портос се приближи.

— Е-е? — отново попита той. — Какво се е случило?

— Виж... — шепнешком отговори Галя — Какво ли е това?

Той погледна. Стълб като стълб. Върху бялата емайлрана табелка с черно бяха изписани цифри: 160.

— Сто и шейсет — нетърпеливо каза той. — Кръгло число. И какво от това?

— Виж и гората отпред — прошепна Галя.

Портос видя, че по-нататък шосето наистина навлизаше в гъста, почти непроходима гора. Измежду сладостните видения на димящи палачинки и запотени чаши, изпълнили съзнанието му, нещо трепна. Без да каже нищо повече, Галя обърна коня и се понесе назад. Портос се спусна след нея. Те спряха до предния стълб. На бялата емайлрана дъсчица чернееха цифрите: 120.

— Сто и двадесет... — отново шепнейки, произнесе Галя. — И веднага — сто и шейсет... и веднага гора...

— Но какво става? — недоумявайки, възкликна Портос. — Значи излиза, че тук някъде са пропаднали 40 км от шосето!

— Не просто шосето, глупчо! — извика Галя и прекрасните ѝ зелени очи се напяха със сълзи. — Пропаднала е половината Зелена долина, дядовата къща, разбираш ли?

— Не се разстройвай — измърмори Портос. — Може би това не е толкова страшно...

Те отново обърнаха конете и се върнаха до стълба в края на гората.

— Сто и шестдесет — каза Портос. — Ама че глупава шега!

— Това не е шега. Това не ти е да гъделичкаш китове. Тук става нещо страшно. Какво да правим сега?

Портос се замисли.

— Трябва да разкажем на Атос и Арамис — решително рече той. — Връщаме се.

— Не — категорично отсече Галя. — Ще продължим напред.

— Но нататък е само гора...

— Тъкмо ще видим какво има в нея.

Те пришпориха конете и, галопирайки, навлязоха в гората. В нея беше задушно и цареше здрач, копитата на конете звънко чаткаха по бетонната настилка, а километричните стълбове оставаха далече зад тях: 161... 162... 163... 164. „Гора и само гора — с досада си мислеше Портос, вглеждайки се в зеленикавочерната тъмнина от двете страни на шосето. — Обикновена гора. Само си губим времето. По-скоро да се прибираме и да разкажем на Атос и Арамис, те са умни глави и ще измислят каквото трябва.“ Но той от опит знаеше, че момичето е

упорито и надвива в споровете. И щом е така, по-добре да се примири... Точно в този момент усети нещо странно. Галопиращите коне незабелязано преминаха в тръс, после съвсем намалиха ход и още не беше успял да сподели с Галя това ценно откритие, когато могъщият му жребец се обърна настрани и застана напъйко на пътя като вкопан.

— Хей! — учудено подвижна Портос — Какво ти е? Какви ги вършиш?

Жребецът мълчаливо завъртя глава.

— Може би се измори?

Жребецът подуши пътя и изпръхтя.

— Какво им става на конете? — разтревожено попита Галя.

Нейният кон отстъпваше назад, вдигаше глава нагоре, като че ли се дърпаше от нещо, и силни тръпки разтърсваха тялото му.

— Така-така-така! — измърмори Портос намръщено. — Конете отказват да продължат. Страхуват се. Излиза, че си била права, дребосъче: отпред има нещо.

Те се погледнаха един друг, после и конете си.

— Е, връщаме ли се? — попита Портос.

Попита просто така, за всеки случай. Отлично знаеше какво ще стане. И наистина: Галя скочи от коня си и каза:

— Ние не сме коне. Ще продължим.

Безполезно беше да я разубеждава. Портос с въздишка слезе от седлото, завърза конете на близкото дърво и с тон, нетърпящ възражения, се разпореди:

— Аз ще ходя напред, а ти на десет крачки зад мен. Тръгнаха, като внимаваха да вървят по средата на пътя, и внимателно се оглеждаха наоколо. Зад километричния стълб с номер 168 пътят внезапно се разклони и пред тях се откри просторна поляна, сред която се издигаше стръмна могила с плосък връх и цялата обрасла в трева.

2.

Портос и Галя известно време стояха хванати за ръце и напрегнато се вслушваха и оглеждаха. На върха на могилата като голям зелен облак се издигаше гигантски дъб, който повече приличаше на баобаб, а в сянката му се забелязваше вехта постройка с продънен покрив и черни правоъгълни зейнали прозорци. Беше много тихо.

Не се чуваха обичайното жужене на пчелите, нито цвърченето на щурците. Обедното слънце ярко сияеше в синьото небе точно над главите им. После полъхна вятър, листата на дъба зашумоляха, затрептяха и по тях заблестяха сребърни искри, нещо изскърца дълго и тъжно: беше или наполовина провиснал капак на прозорец, или ръждивите панти на някоя врата. Галя трепна и се притисна към Портос. Но вятърът отмина и всичко отново утихна.

— Аз ще отида да видя, а ти почакай тук — предложи Портос.

— А не! — решително каза Галя — По-добре да съм с теб.

Те нагазиха до коляно в тревата. Бяло пухкаво топче с писък изскочи изпод краката на Портос и се скри.

„Зайче“ — машинално си помисли Портос. Слънцето препичаше. Те приближиха подножието на могилата и се заизкачваха по стръмния склон. С всяка крачка клонестата корона на дъба все повече закриваше небето. Накрая скри и слънцето и веднага стана прохладно. Дори някак си мразовито, отбеляза наум Портос с учудване.

— Хей, ти да не се страхуваш? — шепнешком попита Галя.

— Ами, глупости! — басово откликна той.

Тя с все сила впи пръстите си в дланта му, той ободряващо ѝ се усмихна, стараейки се да покаже повече от превъзходните си зъби. Щеше да е от полза и незнайното чудовище да види тези зъби, ако то сега тайно ги наблюдаваше. Портос си беше велик стратег.

Отблизо изоставената къща изглеждаше точно това, което и отдалеч: изоставена къща. Стените от дървени греди бяха почернели и покрити със синьо-зелени лишеи, прозорците с избити стъкла бяха замрежени с прашна паяжина. Провисналите и изцяло прогнили дъски на навеса сочеха отвора, където трябваше да е вратата, а самата тя

висеше на една ръждива панта. Портос с лекота я откачи, захвърли я настрана и се приведе, за да влезе в къщата. Галя го следваше по петите.

— Така-така-така! — оглеждайки се рече Портос. — Ето ти тебе, гнусотия на запустението...

Целият дом се състоеше от една-единствена и съвсем празна стая. Осеният с процепи под бе покрит с дебел слой прах. От стените висяха парчета тапети с неопределен цвят; на места таванът беше пропаднал и през дупките се виждаха гредите, които подпираха покрива, а през пролуките на покрива се виждаше зелената корона на дъба. Портос шумно подуши.

— И толкова ужасно вони — каза той. — На някаква киселина...

Галя изведнъж пусна ръката му и приклезна.

— Портос! — тихо го повика тя. — Портос, виж! Следи!

— Къде има следи? — оживено попита Портос, шарейки с поглед по стените.

— Къде гледаш? Погледни тук!

Портос се наведе. Той едва успя да различи странните отпечатъци в праха по пода, които напомняха следи на слон, който е пристъпвал от крак на крак, когато смразяващ протяжен вопъл раздра тишината, в мансардата запляскаха могъщи криле и от тавана се изсипаха потоци боклук. Това стана толкова неочаквано, че Портос и Галя останаха цели три секунди в позите, в които ги завари, без да могат нито да помръднат, нито да предпазят главите си, нито да извикат. А странното нападение продължи.

„Уху-у-у-у! Уху-у-у...“ — виеше нечовешки глас, невидими криле се блъскаха в таванските греди, отгоре падаха боклуци и цялата къща се изпълни с кълба от задушаващ прахоляк. Най-накрая Портос се съвзе.

— Хей, вие там! — изрева той. — Който и да е горе, ще му извия врата на този мерзавец!

— Да бягаме! — отчаяно викна Галя.

Лесно е да се каже — да бягаме. С големи усилия, като неспирно кихаха, кашляха и плюеха, те пипнешком се добраха до вратата и се измъкнаха навън. Суматохата на тавана тутакси престана и отново се възцари тишина. Портос и Галя бавно се изправиха на крака, спогледаха се и мълчаливо започнаха да чистят мръсотииите от себе си.

От прозорците и вратата изпълзяваха прозрачни сиви облаци прах и се стелеха по тревата.

— Да пукнеш дано, проклетнице! — изръмжа Портос, изтупвайки мръсотията от косата си.

— На кого се заканваш? — попита Галя.

— На онази птица, на кого другиго. Ти не я ли видя? Една такава голяма бяла птица, подобна на бухал...

— Птица — повтори Галя. — Добре, нека да е птица. Да вървим.

Изпоцапаното ѝ от праха лице беше бледо, устните — плътно стиснати, а зелените ѝ очи горяха. Мълчаливо и стараяйки се с всички сили да не се оглеждат, те се спуснаха по склона, мълчаливо пресякоха поляната, излязоха на шосето и продължиха по него все така мълчаливо, докато стигнаха мястото, където бяха оставили конете си. Едва когато копитата отново зачаткаха по настилката, Галя каза:

— Сигурна съм, че всичко идва от тази могила и тази порутена къща. В тях се крие някаква страшна тайна и ако не я разкрием, никога няма да разберем какво е станало с половината Зелена долина и дядо ми.

— Аха... — дълбокомислено отвърна Портос. — Значи ти смяташ, че птицата се е сетила за всичко и затова ни нападна?

— А ти как мислиш?

— Да си призная, мислех... че тя просто се е изплашила, може би там е имала гнездо или нещо такова. А ние викахме, шумяхме и тя, за да се защити, запищя, заби с крила.

Галя състрадателно го погледна:

— Миличък Портос, помниш ли в кой момент започна всичко това?

— Това започна... Ама, разбира се! Щом ти ми показва следите... Да си призная, наистина странни следи...

— Точно така. Когато видя, че открихме следите, тя ги заличи с всякакви там боклуци, а нас просто ни изгони.

— Аха... — рече Портос. Той целият се зачерви, напрягайки ума си, за да разгадае станалото. — Значи ти мислиш, че тази птица е съпричастна към изчезването на половината долина и... м-м... дядо ти? Що за птица е това?

Галя не отговори. Те излязоха от гората и пуснаха конете да вървят по края ѝ. В този момент над главите им се разнесе жалък

писък. Портос погледна към небето и ахна:

— Та това е самата тя!

Огромна бяла птица с котешка глава и големи очи се носеше над тях, стискайки в ноктите си малко пухесто зверче.

— Погледни, тя е сграбчила някого! — завика Галя. — И ще го изяде!

Портос тутакси скочи от седлото, наведе се, взе нещо и се изправи: в ръцете си заподхвърля голям камък. Птицата студено и равнодушно го разглеждаше отгоре, полюлявайки се на неподвижно разперените си криле. Портос силно замахна. Ф-и-и-у! И камъкът прасна птицата по лявото крило. Познатият смразяващ вопъл прозвуча над долината. Птицата разтвори ноктите си и, накланяйки се на лявата си страна, изчезна зад върховете на дърветата, а бялото пухесто вързопче тупна в краката на Портос.

— Дай ми го — извика Галя. — По-внимателно, да не му причиниш болка!...

Това беше странно зверче: истински Чебурашка^[2], само че бяло като сняг и с червени очи. То се тресеше в Галините длани и през пухестата му козина тя чувстваше как бясно бие мъничкото му сърчице.

— Бедничкото... — промълви Галя. — Наплашено е...

— И как няма да е! — каза Портос. — А що за животинка е? Котенце?

— Не-е. Виж колко му е къса опашката.

— Значи зайче?

— И зайче не е. Ушите му не са така дълги... Добре, хайде да се мятаме на конете. Трябва да разкажем на Атос и то възможно най-бързо.

3.

Без да се мият или преобличат, оставяйки конете си направо на улицата, Галя и Портос се втурнаха в дома на Атос, качиха се в кабината на асансьора, която приличаше на чаша от цветно стъкло, и се спуснаха в просторната му работилница. Тук подът под краката им леко се тресеше, като че ли към него бе включен мотор, басово бучаха сложни механизми, покрити с мрежести калъфи, отвесни тръби извеждаха миризмата на разтопен метал и нагрятата пластмаса, възпламеняваха се и гаснеха ослепителни лилави огньове, от които стените се покриваха с люлеещи се сенки, а десетки малки роботизирани, роботи-паяци, роботи-стоножки делово сновяха от единия до другия край на тази огромна подземна зала и, потраквайки при всяко движение, извършваха операции, неясни и за самите тях. Самият Атос в бял комбинезон стоеше пред пулта за управление върху плоска кръгла платформа, окачена на голям решетъчен кран.

— Хей! — силно се провикна Портос.

Атос им хвърли един поглед и се върна към работата си.

— Зает съм! — с раздражение им отвърна той. — Що за маниери...

Но в този момент осъзна, че приятелите му изглеждат, меко казано, не както обикновено. Той отново ги погледна, но вече по-внимателно, чак подсвири от учудване и натисна едно копче на пулта. Платформата плавно се задвижи и се спусна до Галя и Портос. Атос скочи на пода.

— Е, добре! — започна той. — Къде се подредихте така? Не ви ли е срам да се появявате в работилницата ми в такъв вид?

— Половината Зелена долина изчезна! — бързо изрече Портос.

— Дядо изчезна! — едновременно с него поде Галя.

— Четиридесет километра от шосето...

— Най-напред яздехме конете, после те се уплашиха...

— Всичко е заради могилата с дъба и порутената къща...

— Щом намерихме следите, тя се разпищя и ни засипа с...

— Огромна бяла птица, която прилича на бухал...

— Тук се крие някаква опасна тайна...

— Аз я уцелих с камък, но тя избяга...

Атос лекичко ги потупа с длан по устните и те послушно замълчаха. Атос погледна дланта си, изтри я с бяла кърпичка, която пък хвърли на пода. Един пъргав робот-рак веднага я взе и изнесе.

— Ще изясним всичко — рече Атос и приседна на края на платформата. — Вие сте невероятно, отвратително мръсни, но съдейки по всичко, работата не търпи отлагане. Затова седнете на пода. След вас ще почистят.

Галя и Портос сконфузено седнаха на пода по турски, с кръстосани крака, а Атос извади от предния си джоб радиотелефон и натисна копчето за повикване.

— Слушам — обади се тихият както винаги глас на Арамис.

— Говори Атос. Извини ме, че прекъсвам заниманията ти, но при мен са нашият спортист и „зелевото кочанче“, много са развълнувани и нямат търпение да ни съобщят нещо твърде любопитно и, страхувам се, твърде трагично. Нека да ги чуем.

— Слушам — повтори гласът на Арамис.

— Хайде, разказвайте — разпореди се Атос. Объркано и заплетено, прекъсвайки се един друг и карайки се за подробностите, Галя и Портос разказаха на приятелите си за своите приключения и преживявания. Когато свършиха, Атос изчака малко и попита:

— Това ли е всичко? Галя и Портос кимнаха.

— Какво ще кажеш, Арамис?

— Странно и опасно нещо. Само след минута ще съм при вас. Слушах ви на път за лабораторията.

— Страхувам се за дядо... — изведнъж изхлипа Галя и трескаво погали зверчето, настанило се на рамото ѝ. То се притисна към бузата ѝ и замига с червените си очички.

— Ако питате мен... — рече Портос и се изкашля за повече тежест. — Ако питате мен, аз направо бих отишъл там, при тези шегаджии, и бих направил всичко на парчета, та да им е за урок.

Асансьорът тихо издрънча и от кабината излезе Арамис, който тъкмо прибираще радиотелефона в джоба на ослепително бялата си престилка. Сядайки до Атос на края на платформата, той внимателно огледа Галя и Портос и се усмихна — едва-едва, почти незабележимо, само с ъгълчетата на устните си.

— И така? — обади се той.

— Ти ги чу — каза Атос. — Казвай какво мислиш за това.

— Хайде още веднъж да уточним какво знаем — започна Арамис стихия си спокоен глас. — Първо, изчезнала е ивица, широка 40 км, при това заедно с населението, растителността и животните. Теоретично можем да си представим, а следователно и да възпроизведем условията, при които подобна акция би била осъществима. В субайнщайновата физическа геометрия подобно нещо е известно и носи името „тримерна контракция...“

— Мълчи... — строго каза Атос на Портос.

— Второ — продължи Арамис, — в непроходимата гора след сто шестдесет и осмия стълб се е появила поляна и могила с вековен дъб на върха ѝ. Казвам „появила се е“, защото на аероснимките, направени само преди година, не се забелязва нищо подобно. Сам проверих това, преди да тръгна насам. В съчетание с факта за тримерната контракция между сто и двадесетия и сто и шестдесетия километър, внезапната поява на тази поляна и могилата с дъба и старинната постройка изглежда твърде подозрителна и ни навежда на мисълта за някаква маскировка. Трето, абсолютно съм съгласен със скъпата си роднина, че действията на така наречената голяма бяла птица имат за цел да подплашат и прогонят неканените свидетели.

— Изводът? — попита Атос. Арамис сви рамене.

— Логическият извод напълно съвпада с интуитивния, до който вие сте дошли и без моя помощ. Имаме си работа с престъпление.

Възцари се мълчание. След малко Портос попита:

— С какво?

— С престъпление — повтори Арамис.

— Аха... — дълбокомислено произнесе Портос.

— Не те ли е срам! — нетърпеливо каза Галя. — Та ти си чел... То е съществувало във времето, когато са отваряли сандъци със съкровища, без да питат, вземали са и последния залък на гладния, убивали са без причина...

— Да — каза Портос. — Наистина. Спомних си. Значи си имаме работа с престъпление. Много добре. А аз си мислех, че е глупашка шега.

— Засега по-добре да забравим шегите — посъветва го Атос и се обърна към Арамис. — Вече двеста години на нашата планета и в

околностите не е имало престъпления с употреба на мощна техника и огромна енергия. От само себе си се стига до извода, че престъпниците... — Той замълча и посочи с палец нагоре.

Портос погледна към тавана.

— Нима са съседите? — уплашено каза той.

— Е, какво да правиш с такъв човек! — възмутено възкликна Атос и се плесна по коляното.

— Не — каза Арамис, — престъпниците са пришълци от Далечния Космос. Още не знаем какво са намислили и какви са възможностите им, но трябва да сме готови за най-лошото.

— За война! — твърдо изрече Атос. Портос скочи и занавива ръкавите си.

— Ще ги смелим! — заяви той. — Хубавичко ще ги натупаме. Ще им дадем да се разберат на тези космически нахали! Да вървим, момчета!

— Седни — заповяда Атос. — Да, това е война. Отдавна не сме воювали, но ще си припомним как се прави това. Ето какво предлагам. Преди всичко, разбира се, трябва да уведомим Всемирния съвет. Там има умни хора и те несъмнено ще измислят нещо солидно. Но няма да изчакваме. Като войници ние не сме по-лоши от който и да е от десетте милиарда човеци, населяващи планетата ни. Но ние първи открихме престъпниците и първи ще приемем боя. Ясно е, че престъпниците няма да се успокоят с диверсията, извършена между 120-я и 160-я километър. Ако знаехме къде и кога възнамеряват да осъществят следващата, бихме се срещнали с тях точно там. Но ние не знаем това. Предлагам да рискуваме, да ударим направо по гнездото, поляната и могилата. Ако победим, всичко ще е наред. Но ако загинем, ще мине за едно добро разузнаване с бой. Ще го направим още утре. Съгласни ли сте?

— Съгласни сме! — в хор отвърнаха Галя, Портос и Арамис.

Галя го каза най-високо от всички, по-високо дори от Портос, така че мускетарите замълчаха и впериха погледи в нея. Изпоцапаното ѝ лице пламтеше, очите ѝ мятаха зелени мълнии, юмручетата ѝ бяха стиснати толкова силно, че чак кокалчетата им бяха побелели. Тя явно не беше вече в работилницата, не беше с приятелите си, а се носеше мислено на безстрашен кон през зловещата поляна, размахвайки остра сабя, и се втурваше срещу челните редове на космическите

престъпници. Естествено, тези сладостни илюзии бяха незабавно и грубо разрушени. Мускетарите пуснаха в ход всички средства: логика, шантаж, заплахи, ласкателства, обещания — и в края на краищата надделяха. Беше решено по време на утрешната операция Галя да се разположи в лабораторията на Арамис и да изпълнява най-отговорното задание по поддръжка на непосредствена връзка с упълномощените от Всемирния съвет.

Галя все още хлипаше и размазваше праха и мръсотията по румените си бузи, а Портос и Атос се секнеха и триеха запотените си лица, когато Арамис изведнъж попита:

— А къде е онова Галино зверче?

Всички се сепнаха и внимателно се заоглеждаха.

— Ето го! — извика Портос от учудване и се изправи. Бялото пухкаво топче стремително се носеше към асансьора.

— Стой! — изрева Портос и пръв се втурна да го преследва. — Стой, ти казвам!

Атос и Арамис бяха вече само на пет-шест крачки от него, но странното зверче се хвърли в прозрачната кабина, приличаща на чаша от цветно стъкло, ловко като муха изпълзя по стената ѝ и натисна с лапичка копчето за изкачване. Когато Портос пристигна, кабината вече се носеше нагоре.

Развълнуваните и объркани приятели само след няколко минути бяха на улицата пред дома на Атос. И в същия момент видяха как в тъмносиньото предвечерно небе голямата бяла птица, стиснала в ноктите си пухкавото топче, равномерно размахваше крила, отлитайки по посока на непроходимата гора, към поляната с могилата. Тя се отдалечаваше все повече, превърна се в бяла точка и изчезна. Едва тогава те се спогледаха. Очите на Атос се бяха превърнали в два тъмни процепа, лицето на Арамис се беше вкаменило, Портос свиваше и разпускаше огромните си юмруци и дишаше тежко, а устните на Галя трепереха.

— Все още не знаем какво представлява противникът — бавно каза Атос, — но можем да смятаме, че ни е обявена война. И не увисвайте носове! — викна той. — Чуйте командата ми! Галя, ти веднага се прибирай вкъщи, пооправи се и лягай да спиш. И никакви възражения, това е заповед! Утрешният ден ще бъде тежък, обещавам ти го... (Той дори не подозираше колко е прав.) Портос, бягай в банята,

преоблечи се и ела в кабинета ми. А през това време, ние с Арамис ще се свържем с Всемирния съвет...

Когато Портос, целият зачервен, сгорещен и извънредно чист излезе от банята само по гащета, приятелите му вече, пълзейки, разучаваха огромната аеро-фото карта, разстлана направо на пода.

— Как върви, стратегии? — попита той и се настани на едно плато, западно от града. — Свързахте ли се със съвета?

— Да — разсеяно отвърна Атос.

— И какво ви казаха?

— Според мен не ни повярваха съвсем. Това се и очакваше. На тяхно място, аз също не бих повярвал. Но обещаха да вземат съответните мерки.

— Какви мерки?

— Съответните.

— Аха... — дълбокомислено рече Портос. — А Галя как е?

— Току-що позвъни. Според мен от леглото. Така се прозяваше, че едва разбрах какво говореше.

— Малката доста се умори — каза Портос с нежност. Атос хвърли пергела, изправи се и погледна Портос в очите.

— Слушай, спортисте — започна той с тих глас, — ти във форма ли си?

— И то в добра.

— Ние с Арамис се съветвахме и се спряхме на една идея. (Портос се прокашля и си придаде важност; рядко споделяха идеите си с него.) Работата е там, че планът ни за сутрешното нападение е известен на противника. По всички правила, трябва да нападнем незабавно, докато още не са се подготвили. Да, но ние още не сме въоръжени. С Арамис тъкмо се канехме да идем в Музея на оръжието.

— А аз? — обидено попита Портос.

— Ще дойде и твоят ред. Ние с Арамис ще изберем най-мощното оръжие. Ще ни трябва време да го опознаем, да се подготвим и т.н. С една дума, аз и Арамис отговаряме за въоръжаването. А на теб ти предстои не по-малко важна, но доста по-опасна работа. Да знаеш кой в селото има безшумна летяща лодка?

4.

Портос беше първокласен шофьор и еднакво добре управляваше всички видове возила, били те върху колела, вериги, летящи или плаващи механизми, така че той съвсем безшумно се приземи в края на поляната. Макар и безлунна, нощта беше ясна, очите на Портос отдавна привикнаха към тъмнината и той отчетливо различи светлата линия на шосето, а зад нея на фона на звездното небе — черния силует на хълма с дъба и порутената постройка. След като изчака няколко минути и се убеди, че всичко е спокойно, Портос се измъкна от лодката в дъхавата трева и съвсем безшумно, както само той си можеше, запълзя към шосето. Пълзеше без усилия, леко, придвижвайки се в тревата като преливащ се живак; не вдигаше глава, но не загубваше и посоката, всичките му мускули работеха синхронно, съвсем автоматично. Богатият опит от безбройните тренировки си казваше думата, стотици игри просто ей тъй — за забавление и десетки отговорни състезания — на земя и под земя, на вода и под вода, във въздуха и в космическото пространство. Портос беше добър спортист и с това всичко се обясняваше.

Когато стигна шосето, той спря. До подножието на хълма оставаха петдесет-шестдесет крачки, би могъл да се приближи още, но не искаше да рискува да го засекат по осветеното шосе, а и от това място можеше да види или поне да чуе какво ще се случи. Едва тогава, проснат в тревата като огромна жаба, Портос можа да се отпусне. Сега му оставаше само да чака. Минутите се нижеха бавно, съзвездията бавно отплуваха над черната корона на дъба и почти толкова бавно и равномерно туптеше сърцето на Портос. От време на време над поляната полъхваше топъл вятър, от който листата на дъба глухо шумоляха, и нещо дълго и тъжно поскърцваше — но това не бяха пантите на вратата, тъй като Портос я беше откачил и захвърлил настрана... Ама че лош късмет имаше — не само че нищо не се случваше, ами му се и приспа! Портос силно стисна очи, отново ги отвори и точно в тази секунда нещо започна да се случва.

Отначало се чу глухо бучене и земята леко потръпна. Празните прозорци на изоставения дом бавно се изпълниха със зловеща бледолилава светлина. Появиха се някакви неясни уродливи сенки и се чуха забързани стъпки, а след тях и познатото пляскане на могъщи криле. Портос се напрегна и целият се превърна в слух и зрение. Отново се чуха стъпки — този път тежки, уверени, после звуци, наподобяващи астматично дишане и тенекиено скърцане... Бледолилавата светлина в прозорците на развалината бавно помръкна. Нещо звънко изщрака, като че ли се хлопна врата на автомобил, и изведнъж в подножието на хълма светнаха три ярки фара.

Свиреп, приглушен глас рече:

— Ка!

— Тук съм, Двуглави! — откликна друг глас, висок и рязък.

— Всичко ли разбра, Ка?

— Всичко, Двуглави...

— Изходната точка е сто и двадесетия километър. Крайната точка — осемдесетия километър. След изпълнението на задачата незабавно се връщаш.

— Ясно, Двуглави.

— Ки!

— Тук съм, Двуглави! — изрева басово трети глас.

— Ку!

— На мястото съм си, Двуглави!... — с дрезгав шепот произнесе четвърти.

— Ятуркенженсирхив!

— В джоба ти съм, Двуглави! — тихо изпищя пети.

— Отлично. Ка, разсъмва се рано, постарай се да приключиш за около три часа. Не забравяйте, че утре ни предстои сражение. Сега аз ще се погрижа за заложник. Напред!

Чу се бучене, ярките фарове се люшнаха и бавно поеха към шосето. Портос не остана да чака повече. Бе узнал всичко, което му беше нужно. Непознатата машина с трите фара вече излизаше на шосето, когато той, почти без да се крие, се хвърли към летящата си лодка. Само след половин минута тя вече пореше върховете на боровата гора, а след още три Портос я приземи в акациевите храсталаци срещу километричния стълб с номер 120 и извади радиотелефона от джоба си.

Атос и Арамис го изслушаха, без да го прекъсват. После, надвиквайки желязното тракане и рева на мощните двигатели, Атос изкрещя:

— Излиза, че само след десет-дванайсет минути машината ще бъде на сто и двадесетия...

— Точно така — унило каза Портос. — Кога да ви чакам?

— Правим всичко, което можем! Движим се с пълна скорост, та чак зъбите ни се разклатиха от тръскането... На разсъмване ще бъдем при теб.

— Късничко е.

— Чуй ме, спортисте. Без излишни движения! Помни: ти си на разузнаване... Не забравяй, че те са готови за сражение.

— И дори смятат да вземат заложник... — едва чуто добави Арамис.

— Всъщност какво е това заложник? — попита Портос.

— Дълго е за обясняване... Хайде, бъди внимателен!

— Изключвам.

Портос изключи радиотелефона и се измъкна от лодката. Той погледна небето. Ярките звезди свободно премигваха. После погледна надясно. Отдясно зловещо чернееше непроходимата гора. Погледна и наляво. Отляво се разстиляше оцелялата половина от Зелената долина: необозримо пространство, покрито със спящи градини, сред които дремеха селищата с малки уютни къщици, които смътно белееха, а край поляните, по които сънно бродеха коне, се извиваха реки и ручеи, и техните води отразяваха звездното небе. Някъде лениво лаеше куче. Сънно чуруликаха птици. Чу се песен — или някой не беше изключил радиото, или се веселяха младежи на връщане от клуба. И водата в невидимия, но близък ручей неуморно бълбукаше.

Отвсякъде лъхаше такова необикновено спокойствие, такава безопасност. И над всичко това беше надвиснала ужасна заплаха, приятелите му бяха далече, а той — сам, и нищо не можеше да направи. За първи път Портос почувства болка в душата си. Толкова остра, че чак дъхът му секна от страх и учудване и той несъзнателно се хвана за гърдите. И тогава, като че ли пробудил се от тази болка, някакъв смътен спомен премина през съзнанието му, спомен за нещо велико и светло... нещо от старинните летописи, където на почти непознат език се разказваше за страшни събития и удивителни хора.

После се опомни и болката изчезна. Върна се в лодката, настани се удобно и се огледа. Виждаше се чудесно. Леко дръпна лоста за управление и носът на лодката малко се повдигна.

— Готов съм! — високо каза той.

Като че ли в отговор на думите му, нейде далеч в непроходимата гора се разнесе глухо боботене. Портос замря и се заслуша, а боботенето все повече се увеличаваше; и ето че светлината на мощни фарове озари върховете на дърветата, засвятка измежду стволовете и се затича по сивите бетонни плочи. Когато се появи емайлираната табела с цифра 120, машината на космическите престъпници спря: тежък, гърбав, едва различим в нощта силует. Чу се звънко щракване и тънко монотонно жужене. От двете страни на фара се появиха странни ивици светлолилава светлина, които напомняха водните „мустаци“ на поливна машина. Те се протягаха в двете страни все повече, докато достигнаха хоризонта. На Портос му се стори, че тази лилава ивица раздели света на две половини; от едната страна беше километричният стълб с номер 120, Зелената долина, приятелите, а от другата — той със своята лодка, машината на космическите негодници и черната непроходима гора.

Той се повдигна, за да вижда по-добре. Спортистът Портос, който никога не се беше проявявал като страхливец, сега почувства как косите му започнаха да се изправят.

Едрият гърбав силует едновременно се движеше и... стоеше на едно място. Той неподвижно чернееше в светлата ивица на шосето и зелената долина бавно пълзеше под него, изчезвайки под фаровете, под светеща бледолилава ивица, простряла се от единия до другия хоризонт. Машината на престъпниците сдъвкваше Зелената долина. Най-напред изчезна километричният стълб — като тънък бял призрак той се потопи в люляковия облак и изчезна, като че ли изобщо не го е имало. Един след друг гаснеха нощните звуци. Замлъкна ромонът на близкия ручей. Далечната песен секна по средата на думата. И само чудовищният механизъм на пътя бръмчеше тихо, злоещо и равномерно.

Портос дойде на себе си. Той отново се отпусна на седалката и със спокойно, дори лениво движение на ръката, с която държеше лоста, вдигна летящата лодка на височина тридесет метра. После

спусна носа ѝ, прицелвайки се отгоре в черната гърбава маса, и докрай натисна педала на акселератора.

Ударът беше страшен, светлината ослепителна. Чудовищната сила изтласка Портос от седалката, смачка го и го запрати в тъмнината. Нещо трещеше, скърцаше, разкъсваше се, а тялото му го нямаше, нямаше и сили да движи клепачите си.

„Уху-у-у-у! Уху-у-у-у! Уху-у-у-у!“ — пищеше голямата бяла птица, пляскайки с могъщите си криле.

— Проклетата червена кръв! — викаше някой с висок рязък глас. — Те повредиха контрактора.

— Ще си платят за това! — ревеше някой с нисък бас.

— Те нападат! — астматично хриптеше някой. — По-бързо да се връщаме! По-бързо на „Пирайя“.

Все пак Портос успя за секунда да отвори очи и видя над себе си уродлива крилата сянка, закрила звездите. После очите му от само себе си се затвориха.

Той вече не можеше да види как от невидимата черта Зелената долина запълзя обратно. Повредената машина на космическите разбойници връщаше погълнатото. Един след друг се възобновяваха прекъснатите звуци. Отново се понесе песента, секнала по средата на думата. Кучето лениво залая. Близкият ручей отново забълбука. Накрая от пустотата се появи и километричният стълб с номер 120 и всичко отново стана същото, каквото бе допреди четвърт час. С тази разлика, че по средата на шосето сега димеше купчина изтърбушен и огънат метал, а на края на гората Портос лежеше мъртъв, разперил ръце и обърнал безкръвното си лице към звездите.

5.

С дрънчене и скрибуцане по шосето се зададе огромен танк — последната дума на земната изстребителна техника. Тази дума бе казана преди триста години, но за щастие беше закъсняла, хората вече нямаха нужда от нея и през всичките тези триста години машината обитаваше една от залите на Музея по история на оръжията. Точно там го намериха Атос и Арамис; добрият майстор и добрият учен бързо се сприятелиха с него, опознаха го, приведоха го в бойна готовност и го поведоха в първия му бой. Гъсениците гърмяха, двигателите равномерно и мощно ревяха, оръдейната кула страховито се въртеше наляво и надясно, а ракетните глави стърчаха във всички посоки като четина на бодливец. Обгърнатата от синкавата утринна мъгла, вековната гора от двете страни на шосето се отдръпваше, километричните стълбове също пълзяха назад: 161... 162... 163...

Атос управляваше танка, а Арамис се беше изправил до оръдието и следваше завъртането на купола ту на едната, ту на другата страна; а отвъд кърмовата преградка на лодката лежеше тялото на Портос, омотано в сив брезент. Приятелите от пръв поглед бяха разбрали какво се беше случило на сто и двадесетия километър, но все пак Атос бе попитал със сподавен глас: „Той е направил таран, нали?“

„Да, таран“ — тихо бе отвърнал Арамис. Лодката на Портос се беше врязала в работещия сектор на гнусния извънземен механизъм и беше го разрушила напълно, но престъпниците бяха оцелели и се бяха разбягали в тъмнината; трябваше да ги настигнат и накажат и дори не толкова да ги накажат, колкото да ги обезвредят, веднъж и завинаги „да изтръгнат зъбите на мерзавците“! „Може би няма да успеем — мислеше Атос, — може би те просто ще премажат танка ни като муха, но трябва да опитаме. Ние правим разузнаване с бой, а зад гърба ни се надигат сили, каквито дори не можем да си представим, тъй че лошо им се пише на тези космически крадци, бандити, убийци...“

„Сигурно Галя още спи — мислеше Арамис. — Нали се отбихме да се сбогуваме, преди да тръгнем (по това време Портос още е бил жив), а тя, пъхнала глава под възглавницата и извадила босите си крака

от завивките, спеше като заклана. Бедното момиче ще изживее такава голяма мъка, ще изплаче толкова много сълзи. Тя много обичаше спортиста, ние също го обичахме, но на нас ни е по-леко, тъй като ще се бием...”

— Отваряй си очите! — изкрещя Атос и с все сила захлопна наблюдателния люк така, че той издрънча.

Гората около тях изведнъж избухна. За миг танкът се оказа сред море от бушуващи пурпурнооранжеви пламъци. Дърветата от двете страни на шосето се превърнаха в ревящи огнени стълбове. Но танкът дори не забави ход. Обвит в облаци черен дим, обсипвай с фонтани от оранжеви искри, танкът невъзмутимо продължи напред, премазвайки падналите напърно на пътя горящи стволове. В дима изникна, а после се скри емайлрана табела с номер 164. Напред, напред!

— Хапи, гадино! — ръмжеше Атос. — Хапи, докато още имаш зъби.

С всяка изминала минута обаче положението се влошаваше. Приятелите не се бяха сетили да се запасят с кислород и в машината ставаше все по-задушно. Непоносимата горещина бавно, но сигурно се процеждаше през термоизолацията. От танца на огнените езици ги заболяха очите, но нямаха светофилтри... И изведнъж на около двадесетина крачки земята с трясък се разцепи. Шосето се раздели на две. Цепнатината стремително се разширяваше и горящите дървета и камъни полетяха в зейналата пропаст. Атос едва успя да натисне спирачките.

— Юнак — чу се в наушниците на шлемофона тих глас.

Пресъхналите устни на Атос се разтегнаха в усмивка. Похвалата на Арамис струваше скъпо. Той се залепи на перископа. От тази страна на пропастта бушуваха пламъци. А от другата гората беше цяла и невредима. Трябваше им само километър, не повече. Нищо работа... Старателно, както постъпваше винаги, когато се заемаше с малко познати механизми, той натисна лоста надясно докрай, а после напред. Чу се пронизително изсвирване. Подети от въздушния вихър, стръкове горящи треви и тлеещи съчки полетяха над запалените върхове на дърветата. Танкът се издигна на въздушна възглавница над шосето, замря за момент, като че ли се прицелваше, а после бавно и плавно се понесе над бездната, изтрака с гъсениците и леко се приземи на шосето от другата страна.

— Изяж се, гадино! — изръмжа Атос и натисна газта докрай.

Той изведе танка на поляната дотолкова, че Арамис да може да се прицели с оръдието в могилата. Настъпи утрото. Розовите лъчи на невидимото слънце осветиха върховете на дърветата, но поляната все още оставаше в сянка. И над тревата се стелеха облаци гъста и пухкава като памук мъгла. Наоколо цареше тишина, не се забелязваха никакви признаци на живот.

— Пусни един предупредителен — каза Атос през зъби.

Дългото и тънко дуло на оръдието помръдна и леко се издигна. Изтреця гръм, ехото го разнесе и в следващия момент вляво от короната на дъба избухна взрив. Дъбът оплешивя, обрулените от взрива листа се изсипаха над поляната, а кълба черно-червен дим обгърнаха голите клони.

— Добре — каза Атос. — Сега още веднъж, но по-ниско. Цели се право в съборетината... Каква е тази дяволия? — изтръгна се от него. Той се отдръпна от перископа, разтърка уморените си от огъня очи и отново се прилепи до окуляра.

Очите му не лъжеха. Върхът на могилата наистина се въртеше около ос. Това движение, отначало едва забележимо, ставаше все по-енергично и ето че между върха и подножието се образува равен тъмен процеп. Още едно завъртане, още едно — и върхът заедно с дъба и старата къща се премести встрани като капак на гигантска мастилница. Огромните клони на дъба се закършиха с трясък, изгнилите греди и дъски на започналата да се разпада при движението къща се разхвърчаха на всички страни. А от недрата на могилата бавно изплува и увисна във въздуха огромно, аспидночерно яйце — невидан космически кораб от непознат свят.

Мускетарите в танка се свързаха от първоначално обзелото ги учудване.

— Втори предупредителен! — изкомандва Атос. Оръдието тресна втори път и снаряждът избухна малко над заобления нос на космическия кораб. Огромното черно яйце се люшна и затанцува на място като на невидими пружини, но изведнъж двигателите му забумтяха и то започна да се издига.

— Ама че е нагъл — процеди през зъби Атос. — Арамис, цели се в кърмата! Три снаряда с бърза стрелба — огън!

Повече не се наложи да стрелят. Боботейки с двигателите си, черният космически кораб продължи да набира височина, а в предната му част се отвори един люк, от него се показа дълъг, огъващ се прът, на чийто край се размяташе и люлееше малка човешка фигурка.

— Галя... — изумено промърмори Арамис.

— Галя! — ужасен извика Атос.

Те не вярваха на очите си, но това беше Галя, тяхната Галя, „зелевото кочанче“, малката, „роднината“, в шарен домашен халат, с вързани ръце и крака, безпомощна и недостижима. Вятърът безмилостно я блъскаше и люлееше, разбъркваше косите ѝ и ги залепяше на лицето, пречейки ѝ да вижда, но тя все пак съзря танка им и задъхано закрещя с тънък глас:

— Какво гледате!? Атос! Портос! Арамис! Стреляйте! Бийте ги! Унищожете ги!

Те се бяха показали наполовина от люка и, онемели от мъка и ужас, гледаха как черният космически кораб се издига все по-високо и по-високо, превръща се в черно петънце и накрая се разтваря в розовото утринно небе...

Атос продължаваше да стои все така с празен поглед, вторачен в розовата пустота над себе си, когато една силна ръка го стисна до болка за рамото.

— Съвземи се — твърдо каза Арамис. — Трябва да действаме.

— А нея как ще...

— Това после. А сега на космодрума, бързо! Те потънаха в люковете и хлопнаха тежките капаци след себе си. Със силен стържещ звук изпод бордовите плочи изскочиха крила. Само след секунда един реактивен самолет с къс корпус и скосени назад криле излетя над димящите върхове на дърветата. На шосето като празна черупка бяха останали шасито за гъсениците и бронята, увенчана от приплескан купол. Портос също остана...

6.

А всичко се случи така. Посред нощ Галя се събуди от някакъв стържещ заекващ глас, който припяваше странна песничка:

*Лелко, лелко Л и-за-ве-та!
Обичам те за туй
За туй и за онуй
Нищо друго, Ли-за-ве-та.*

Отначало ѝ се стори, че това е сън, но после осъзна, че лежи с отворени очи. Тогава седна в леглото и пусна краката си долу. Стържещият глас продължи да пее, изговаряйки старателно думите:

*Славейо, славейо, пи-лен-це,
Ка-нар-че
Жално пее!*

Недоумявайки, Галя огледа стаята и остана учудена. Тя много добре помнеше, че бе изключила телевизора, но ето ти на — екранът светеше и на него с комична важност и много непохватно танцуваше едно забавно рисувано патенце. Танцът на голишарчето се състоеше в пристъпване в такт с музиката и размахване на неукрепналите му крилца, така че Галя въпреки стъписването си се разсмя от сърце. Тя пхна краката си в чехлите, изтича към телевизора и прокара пръст по копчетата. Да, телевизорът беше изключен. Но тя дори не успя да помисли над това... Изведнъж през изображението на екрана в стаята се промъкнаха огромни ръце в черни ръкавици. Галя не можа да ахне, камо ли да помисли въобще за нещо; ръцете здраво я стиснаха за раменете и я повлякоха към екрана.

— Помощ! — отчаяно се развика тя. — Мамо! Портос! Тя съвсем се доближи до екрана и цялата се сви, очаквайки да удари стъклото с главата си, но нищо подобно не се случи, просто я промъкнаха през екрана и тя попадна в ледена тъмнина, захвърлиха я на нещо гладко и слuzесто, след което един приглушен, но свиреп глас рече:

— Задачата е изпълнена.

Чуха се тежки отдалечаващи се стъпки, разнесе се метално щракване и Галя разбра, че е останала сама.

Всичко това протече за секунди, но Галиният ум беше доста ясен и рационален и тя бързо съобрази, че се намира в плен на космически престъпници. Доколкото ѝ беше известно от книгите — това е най-страшното, което може да се случи на един боец по време на война. Пленените изпадаха в състояние на безпомощност или на безсъзнание; в плен се предаваха отчаяните или тези, които бяха загубили вяра в себе си. В плен попадаха хора без оръжие или хванати натясно, без възможност да реагират. Галя никъде не беше срещала в книгите да се пленява посредством екрана на телевизора, но в края на краищата тя живееше в други времена. И беше сигурна в едно: в плен трябва да се държи с достойнство и непреклонно.

Галя започна да изследва затвора си. Помещението се оказва твърде странно, подобно на кибритена кутийка — доста дълго и тясно. Стените и пода бяха от някакъв гладък материал, покрити с противна влага. Скоро ѝ стана студено, непоносимо студено, сви се на кълбо, загърна се в халата си и тракайки със зъби си помисли, че ето, скоро ще ѝ дойдат на помощ, ще напердашат престъпниците и ще я освободят. Както си мислеше за това, тя кой знае защо заплака. Така обляна в сълзи, направо на хлъзгавия под Галя заспа; събуди се, когато нечий ръце безцеремонно я вдигнаха и набързо я завързаха. Тя се опита да се съпротивлява, но ръцете бяха много по-силни, освен това продължаваше да я обгръща непрогледна тъмнина, и на нея ѝ стана страшно.

Изведнъж я вдигнаха и понесоха, натикаха я през някаква кръгла дупка и тя увисна високо над земята. Галя видя горящата гора в далечината, а точно под себе си — познатата поляна със светлата ивица на шосето, и на шосето миниатюрен като играчка танк с вирнато оръдие. Точно тогава тя разбра, че е имало сражение, че нашите са

победили и са прогонили космическите негодници, но когато онези са бягали, са я взели със себе си; и точно тогава храбро се провикна към своите мускетари да стрелят, да не се въздържат заради нея. Но те така и нито веднъж не стреляха, а земята пропадеше все по-надолу, леденият вятър бръснеше и щом кървавото слънце изплува над хоризонта, тя изгуби съзнание.

Когато се опомни, Галя откри, че лежи ничком, заровила лице в мръсен вонящ килим. Трябва веднага да се изправя, помисли си тя, но полежа още малко, за да разбере какво чувства. Не се чувстваше добре. Цялото тяло я болеше като пребито, ушите ѝ звънтяха, главата ѝ като че ли беше натъпкана с памук. От третия или четвъртия опит успя да се задържи в седнало положение. Отначало всичко пред нея плуваше като в мъгла, но постепенно мъглата се разсея и тя успя да фокусира очите си върху бяла кутия във формата на куб, разположена до отсрещната стена.

— Аха! — рече Галя на глас. — Това трябва да е хладилник.

Като внимаваше да не ѝ се завие свят, тя огледа помещението. То представляваше шестоъгълна стая с кръгли затъмнени прозорци на всяка стена, с таван, изрисуван с червени и зелени, шахматно разположени квадратчета, с ниска овална маса, зад която имаше кресло с изрядно оплескана тапицерия и с несъразмерно широка облегалка. В помещението струеше мъртвешки зеленикава светлина. „Много странна стая — помисли си Галя. — Къде ли се намирам и как ли попаднах тук?“ Тогава си спомни всичко, а като си спомни, бързо се изправи.

— Съвзе ли се? — чу зад гърба си глух, свиреп глас. — Вече се притеснявах да не вземеш да издъхнеш.

Галя се обърна толкова рязко, че едва не загуби равновесие. Обърна се и тутакси отстъпи.

Отпреде ѝ стоеше огромен, навярно два пъти по-висок от нея човек, целият — от шията до стъпалата — облечен в черно. От шията... Не от шията, а от двете шии, тъй като над широките му рамене стърчаха две глави. За миг Галя си помисли, че вижда двоен образ. Тя тръсна глава, стисна очи и отново погледна. Именно: главите бяха две, и двете гладко избръснати, с големи уши, продълговати, само че дясната глава с черната превръзка на дясното око пушеше цигара и с

единственото си око се къреше някъде встрани, а лявата студено и безстрастно я разглеждаше.

— Не успяхме да се запознаем — с глух, свиреп глас произнесе лявата глава. — Все не оставаше време за това. Или ти беше в безсъзнание, или аз бях ангажиран да се сражавам с твоите съплеменници... И така, аз съм Двуглавия Юл, известен свободен пират.

Той стоеше изправен, разкراчил дългите си тънки крака и по навик поставил огромните си ръце в черни ръкавици върху кобурите, провиснали на бедрата му, същите тези ръце, които така ловко я откраднаха през екрана на телевизора. Галя го измери с презрителен поглед от главата до петите (при което шийните ѝ прешлени дори пропукаха) и каза:

— Ти си свиня, а не пират. Беше те страх да се изправиш открито, та затова се скри зад слабото момиче... Защо постъпи така?

Дясната глава изплю фаса направо на килима, тихо се изсмя и рече:

— Високомерно момиче. Плаши се, но не се предава.

— Откъде ти хрумна, че ме е било страх — обади се лявата глава обидено. — Глупости! Аз никога не се страхувам! Нека другите да се страхуват. Аз само защитавах себе си и своя кораб с всички достъпни средства. Имай предвид, че и занапред ще постъпвам така...

— Незабавно ме върни на Земята! — изстреля Галя.

Двуглавия Юл протегна дългата си ръка и натисна невидимо копче. Това направи кръглия прозорец-илюминатор прозрачен.

— Виж тук, глупачке — каза лявата глава.

Галя се приближи до илюминатора и се загледа. Зеленият диск на Земята, забулен в петнисто було от белезникави облаци, се смаяваше и потъваше в черна пропаст, обсипана с ярки неподвижни звезди. Палецът на Двуглавия отново натисна копчето и илюминаторът пак ослепа.

— Забрави за своята Земя — внушително и свирепо се обади лявата глава. — Няма да я видиш повече.

— Не е вярно! — извика Галя, борейки се с буцата, която се надигаше в гърлото ѝ и предвещаваше сълзи. — Не е вярно! Не е вярно! Ще ме търсят и ще ме намерят! А теб ще те обесят и за двете шии.

Дясната глава се разсмя с пресипналия си глас, но този път не каза нито дума. Явно не беше толкова разговорлива като лявата.

— Повече няма да видиш Земята — повтори лявата глава. — Няма заради теб да се помъкна отново толкова надалеч... Ноти не тъжи. Ще видиш такива светове, че ще забравиш жалката си планетка. Реших да те оставя при себе си, ще ме забавляваш. Ще се веселим, ще играем. Например, на един конец ще завържа голям брилянт, а ти ще се мъчиш да го хванеш. Ще бъде много весело...

— Глупости! — възмутено извика Галя. — Незабавно ме върни у дома, чуваш ли?

— Не се бунтувай, сополивке! — строго рече лявата глава. — Че иначе ще те натупам.

Възцари се мълчание и изведнъж, някъде непосредствено под тавана се разнесе висок рязък глас:

— Внимание, Двуглави! Сеанс за връзка с Великия! Великия Спрут вика Двуглавия Юл!

— Започва се... — с раздразнение промърмори Двуглавия, отблъсна Галя от пътя си и се насочи към креслото. — Готов съм! — изграчи той.

Чу се поскърцване, шумолене, тънко вибриращо писукане, а после нещо бръмна под тавана.

— Великият те слуша. Докладвай, Двуглави!

— Докладвам — с приглушен и свиреп глас проговори Двуглавия Юл, сядайки в креслото. — Преди два часа туземците ни атакуваха, стартираха и тръгнах по обратния курс. До този момент петнайсет контейнера в трюма са запълнени. Превзети са около осем хиляди квадратни километра с добро съдържание на кислород, вода, хлорофил и кръв. Броят на кондиционните глави е приблизително хиляда.

— Хиляда — това е добре — весело се обади нисък мазен глас и на Галя ѝ се стори, че чува плясък на някаква течност. — Това е добър улов, Двуглави. А колко празни контейнера останаха?

— Десет, Велики.

— Тогава защо избърза да си тръгнеш? Двуглавия помълча, физиономията на дясната му глава страшно се изкриви.

— Може би си се изплашил? — осведоми се мазният глас.

— Ха-ха-ха! — разнесе се нечий стържещ смях. — Двуглавия да се изплаши! Хубава шега, Велики! Днес ти си ненадминат! Ха-ха-ха!...

— Девизът на този рейс е: нападаш, пленяваш и изчезваш без следа — сурово каза Двуглавия Юл. — В този сектор на Галактиката никой не трябва да знае кои сме ние и откъде сме. Това е твоя лична заповед, Велики. Беше безполезно да останем и да продължим сражението...

— Защо?

— Туземците успяха да ни проследят в полето и да разрушат контрактора. Но ако заповядаш да се върна, ще нападна и изпепеля тази нагла планета...

— Не трябва да ги нападаш, нито да ги изпепеляваш — прекъсна го мазният глас. — Ще удържим стойността на контрактора от хонорара ти. Продължавай по обратния курс. Сигурен ли си, че не те преследват?

— Засега да.

— Ако забележиш потеря, атакувай и я унищожи с атомните торпеда. Следващият сеанс е по разписание „екстра“. Всичко хубаво, Двуглави.

— Всичко хубаво, Велики...

Отново се разнесе вибриращото писукане и всичко утихна.

— Как ти се струва това? — обърна се лявата глава към Галя. — Стойността на контрактора ще бъде удържана от хонорара ми... Ама че алчно старче!

— Защо долетя на планетата ни? — попита Галя. — Какво ти е дотрябвало? Защо са ти нашите градини?

— Градините ли? — учуди се Двуглавия. — На мен? За какво са ми вашите градини? Аз дойдох за глави, разбираш ли? А градините са нужни на тези глави, без тях не биха могли да работят. Градините, реките, въздухът... Хлорофилът, водата, кислородът... Пфу, противно ми е дори да си спомням за тях!...

— Главите... — Галя го гледаше с ужас. — А защо са ти нашите глави?

— Не на мен... Това, изобщо, е дълга история и не е за твоя акъл. Глупава си, няма да разбереш. Освен това е тайна. Строго секретно. Така че хайде по-добре...

Пронизителен вой на сирена го прекъсна по средата на думата и изблици пурпурна светлина озариха помещението. Двуглавия с досада погледна към тавана и неохотно се надигна.

— Ето на — заговори той, мръщейки и двете си физиономии, — бойна тревога. Сигурно ни преследват... — Той се прозя, като раззина и двете си зъбати усти, и силно се протегна, при което ставите му изпращяха. — Винаги едно и също... Омръзна ми. Аз отивам в бойната кабина, а ти остани тук, разбра ли? Ако огладнееш, виж какво има в хладилника... Е добре, аз тръгвам.

Той отвори с ритник една ниска врата под илюминатора на най-близката стена и се промъкна през нея. Олюлявайки се, Галя заобиколи масата и тупна в креслото. Краката ѝ повече не я държаха.

7.

Галя се събуди от приглушен свиреп рев. Двуглавия стоеше в средата на каюткомпанията и с голяма сива носна кърпа триеше едновременно и двете си потни физиономии.

— Ето на! — започна той, прибирайки кърпата някъде зад гърба си. — Влязохме в бой, както се казва. И какво? Някакъв си нахалник е увиснал като опашка зад нас. Обстрелвах го с последните си пет торпеда и какво, мислиш, стана? Унищожи ги до един с лазерното си оръдие, още докато летяха! О-о-о, сърцето ми усеща, че ще си имаме неприятности с този, Великият никак няма да е доволен... Хайде, омитай се от креслото ми, момиче! — закрещя той.

Галя се смъкна от креслото и се отдръпна до стената. Двуглавия седна на мястото ѝ, качи краката си на масата и кресна:

— Ку!

Вратата на хладилника се отвори и от него изскочи мъхеста маймуна, обвита в облаци пара.

— Тук съм, Двуглави — с астматичен шепот изсвистяха думите ѝ.

Галя не се учуди, нито се изплаши. Беше се уморила да се учудва и да се плаши.

— Представям ви го — рече лявата глава на Двуглавия Юл. — Моят квартирмайстор^[3], бързлив мошеник, който не блести с особени таланти, при това е принуден повечето време да живее в хладилника, от страх да не се развали. Но е изключително услужлив. Така ли е, Ку?

Маймуната изхихика и с черните си длани закри отначало очите, после устата и накрая ушите си с маниера на трите източни маймуни.

— Е-е! — намръщи се лявата глава. — Насъбрало му се е доста, докато беше на Земята... Ама че планетка...

Разбъркай ми един хубавичък живачен коктейл... и дай на момичето да хапне и да пийне. Нещо земно ѝ дай, да не се объркаш, дяволе!

Ку се гмурна обратно в хладилника, измъкна оттам парче съвсем замръзнал колбас, хляб, също замръзнал, и бутилка млечен лед. Като

остави всичко това на масата, той отново потъна в хладилника. Там се зае да прелива нещо, да го разклаща и през цялото време си хихикаше.

— Яж — великодушно каза Двуглавия и посочи замръзналите деликатеси. — Ела, не се стеснявай. Имам предостатъчно такива запаси.

Галя се приближи до масата и внимателно почука с нокът по парчето салам. То нежно зазвъня.

— Още не съм гладна — мъжествено рече Галя и преглътна стичащата се слюнка. — А тези неща нека да останат. Аз после...

— Както искаш — великодушно се съгласи Двуглавия. — Аз, да си призная, в бойната кабина се подкрепих... два килограма пирит глътнах. Винаги по време на сражение апетитът ми се отваря... Ку! — развика се той.

— Тук съм, Двуглави! — бързо се отзова маймуната. — Всичко е готово, Двуглави.

Ку излезе от хладилника, едва мъкнейки в протегнатите си лапи дълбок метален съд, пълен с тежка блестяща течност.

— Обичам пирит! — продължи Двуглавия и пое съда с една ръка. — Ако пиритът е добре стрит и през него се пуснат йодни пари... — Той сръбна от купата първо с лявата, после с дясната уста и заобръща и трите си очи в израз на удоволствие. — М-м-м... Не е лошо. Ако имаше малко повече хлорна вар...

От купата се носеха толкова концентрирани изпарения, че от очите на Галя изскочиха сълзи. Тя бързо се отдръпна към стената.

— Внимание, Двуглави! — разнесе се от тавана високият рязък глас. — Успяхме да запишем част от разговора по радиовръзката между преследвачите и някой си флагман. Искаш ли да го чуеш?

— Добре, добре! — оживи се Двуглавия. Той постави купата на масата и пушна долу краката си. — Давай!

Разнесе се шумолене, неясен говор, а после един глас, от който сърцето на Галя заподскача в гърдите, делово каза:

— Флагман, докладва „Охрана“! Внимание, флагман, докладва „Охрана“!

— Флагман слуша — отзова се някакъв непознат. — Докладвай, „Охрана“! Флагман слуша...

— Докладвам. Преди седемдесет и три минути бях открит и атакуван с атомни торпеда. Атаката е успешно отбита. Иначе

обстановката е без промени. Намирам се в постоянна готовност да следвам целта в пространството. Моля, осведомете ме за обстановката при вас...

— Внимание, „Охрана“, флагман диктува обстановката. Трета ескадра следва вашия пеленг с постоянно ускорение тридесет метра в секунда. В този момент скоростта е пет хиляди километра в секунда. Разстоянието до вас е около двадесет хиляди километра. Внимание, „Охрана“! Информация от Земята. Току-що стартира осма космическа ескадра, за да ни последва. Получи се обща заповед: да открием гнездото на пиратите...

Гласът пропадна. Чувахе се само съскане и тряскане. Двуглавия изчака малко и попита:

— Е?

— Това е — отвърна висок рязък глас.

— А по-нататък?

— Това е. Не успяхме да засечем повече.

— Туйто — разочаровано измърмори Двуглавия. — На най-интересното място...

А Галя почти нищо не чу. Гласът на Атос все още звучеше в ушите ѝ. Значи Атос преследва двуглавия пират, Атос отбива торпедните атаки, Атос бърза да я спаси! Тя едва не се разтанцува от радост и дори тихичко занарежда:

— Бързайте, мои мускетари!

— Ти какво си мърмориш? — подозрително попита лявата глава, но за късмет, невидимият радист, който още съскаше и трещеше, си помисли, че питат него и почтително отвърна:

— След минута е връзката по разписание „екстра“, Двуглави.

Това не можеше да се отмени, затова той примирено махна с ръка.

— Давай „екстра“-та — изръмжа лявата глава. — Нищо не може да се направи. Ама че ще кипне старчето!

— А какъв е той? — попита Галя. Тя се приближи отново до масата, отвърна лице от живачния коктейл и пробва с пръст омекнал ли е саламът. Но той си оставаше заледен и твърд като камък.

— Кой? — попита Двуглавия. — Това... старче. Този, Велики...

Разнесе се вибриращо свистене и стържещият глас извика:

— Двуглави!

— Тук съм — с нежелание отвърна лявата глава.

— Великият те слуша. Докладвай.

— Докладвам — рече Двуглавия с приглушения си свиреп глас.

— Преследват ме. Един непознат за мен космически кораб. Атакувах го с атомни торпеда — безрезултатно. Следва ме неотклонно на двеста километра от кърмата на моя кораб. Моля за разрешение да го взема на абордаж.

— В никакъв случай! — гръмко запротестира с мазния си глас загадъчният Велики. — Никакви абордажи! В близък бой ще загубите товар, а за него вече съм получил предплата. Защо не поемеш в подпространството, Двуглави, защо се бавиш?

— Рано е. Скоростта още е твърде малка. Но това не е всичко, Велики. По радиото са засекли, че освен преследващите ни кораби, са тръгнали още две ескадри. Изглежда сме настъпили гнездото на осите...

— Но това е ужасно! — пискливо занарежда непознатият Велики. — Това просто е страшно! Бъди внимателен, Двуглави! Бъди пределно внимателен, заклинам те в Кървавата Протубера и синята Некрида. Ако ти ги поведеш към базата, това ще е катастрофа! Постарай се да ги излъжеш, Двуглави, а загубите от контрактора ще поема аз... Но ти ги залъжи! Изиграй ги! Да бъдат проклетите с тяхната вода, кислород, хлорофил и червена кръв!... Ех, как ме огорчи ти мен, Двуглави!

— Предупреждавах те...

— И какво като си ме предупреждавал? Пука, че ми дреме!

Великият досадно се оплакваше, жалваше, заплашваше, обещаваше, увещаващо, а Двуглавия, отпивайки от съда, се зъбеше, оправдаваше, обещаваше, хвалеше се, а Галя, решила, че това е подходящият момент да подкрепи изтощените си сили, огриза омекналите краища на колбаса, изсмука крайчетата на хляба и облиза парчетата млечен лед. Това продължи доста дълго, но накрая Двуглавия и Великият си пожелаха един на друг „здраве“ и сеансът по разписание „екстра“ приключи. Двуглавия допи коктейла си, хвърли празния съд на маймуната Ку и впери мрачно поглед в тавана.

— Мазен страхливец... — мърмореше си той тъжно. — Той щял да плати, видите ли. Аванс бил получил! Цяла катастрофа щяло да бъде! А аз какво общо имам? Да ви вземат мътните всички заедно, с

базите ви и с авансите ви... Главите на Двуглавия Юл са по-скъпи от всичките ви бази и аванси! Не се е родил още във видимата Вселена такъв умник, заради когото Двуглавия Юл да зареже скъпоценната си кожа...

Галя, която изпълняваше програмата си за подкрепа на собствените си сили, старателно гризеше заледените провизии, маймуната Ку седеше в тъгла и се чешеше под мишниците (килимът под нея беше потъмнял от разтопената влага), а Двуглавия мърмореше и ругаеше, и уверяваше всички, които се интересуваха, че най-голямата скъпоценност във видимата Вселена е именно той, Двуглавия Юл, а не някакви си там аванси, а още по-малко пък бази. После лявата глава погледна Галя и двете физиономии се разведриха.

— Дали пък да не се позабавляваме — обяви пиратът.

Галя се разтревожи, но не го показа. През това време Двуглавия извади отнякъде връвчица, върза на нея един великолепен брилянт от възможно най-чиста вода. „Няма го майстора“ — помисли си Галя.

— Ти поспа ли, момиче? — запита лявата глава.

— Поспах — предизвикателно отвърна Галя.

— Хапна ли?

— Хапнах. — Пийнали?

— Пийнах.

— Тогава хайде да поиграем.

Двуглавия хвърли брилянта на пода и го дръпна с връвчицата. Брилянтът, блестейки и красейки стените със зеленикави отблясъци, се понесе по мръсния килим.

— Е? — нетърпеливо подкани лявата глава. Галя отрицателно поклати глава.

— Не можеш ли? — разочаровано попита лявата глава. — Хей, Ку, покажи й как се играе!

Ку като тигър се хвърли върху брилянта. Двуглавия не успя да дръпне връвчицата — Ку хвана плячката и на четири крака изскочи от стаята.

— Ку! — изрева Юл с двете си гърла. — Стой, негоднико! Върни се веднага! На кого говоря?

Ку неохотно го послуша.

— Приближи се!

Ку твърде неохотно се приближи.

— Давай тук камъка! — кресна лявата глава.

Ку поклати глава и му показа празните си лапи. Тогава Двуглавия го хвана за врата и напъха ръката си в устата му чак до лакътя. Ку се затресе, очите му изскочиха от орбитите, а Двуглавия тържествуващо извади ръката си и я разтвори. На дланта му искреше брилянтът, имаше и няколко златни монети.

— Крадливо псе! — извика Двуглавия и му зашлеви оглушителна плесница.

Скимтейки тихичко, Ку се прибра в хладилника. Двуглавия се обърна към Галя:

— Разбра ли как се играе?

— Сам си играй такива игри! — извика Галя, която беше излязла извън кожата си от яд. — Двуглав глупак!

Двуглавия скочи.

— В карцера! — завика той, тропайки с крака. — В карцера, проклето момиче!

8.

Галя седеше в тъмния карцер, потънала в мрачно униние. Много я болеше ухото, за което разяреният Двуглави я мъкнеше в пиянското си настървение и страшно много ѝ се плачеше от яд и обида. Като капак на всичко необходимостта да седи съвсем неподвижна я уморяваше и угнетяваше. Това пък се налагаше, защото карцерът на пиратите представляваше дълга хоризонтална тръба с гладки стени, затворена от едната страна с тежък капак-люк, а от другата — с ребрен метален щит. И при най-малкото движение тази тръба се разлюляваше така, че Галя беше принудена с всички сили да се опира на ръцете и краката си в стените, за да не удари тила си или да разкървави носа си.

И така, старайки се да не се движи, Галя седеше в тъмното и ту лелееше планове за отмъщение, един от друг по-ужасни, ту упрекваше приятелите си в мудност и нерешителност, когато изведнъж някъде отблизо ѝ се счу жаловито стенание. Тя се вслуша. Да, нямаше никакво съмнение, че зад ребрения щит се долавяха някакви звуци, които напомняха, но не бяха въздишка, нито стенание. Галя скочи и като разпери ръце, за да запази равновесие, се затича натам. Въпреки това падна няколко пъти, дори веднъж се преметна, но накрая стигна до щита и прилепи ухо до хладната повърхност. Чу се протяжна, горестна въздишка.

— Кой е там? — несмело попита тя.

Настъпи тишина, после някой прошепна с пресипнал глас:

— Не смея да отговарям. Кой пита?

— Галя.

— За първи път чувам.

— Галя. Така се казвам. Аз съм пленница.

— Теб монтираха ли те вече?

Галя не можа веднага да отговори на този странен въпрос.

— Според мен, не... Не зная... Седя в карцера. Този път се учуди непознатият събеседник.

— Как така в карцера? Защо в карцера? Скрила ли си се от някого? Избягала ли си?

— Напротив, затвориха ме...
— Чакай, ама ти от коя планета си?
— От Земята.
— От Земята? Ти си от Земята? О, слушай, непременно трябва да те видя! Ела тук!
— Къде?
— Тук, в щурманската рубка, разбира се...
— Тя къде е? Освен това, аз съм заключена...
— Щети отключача... Не се страхувай, сега никой няма да те потърси.

Ребреният щит бавно се отвори и Галя с огромно облекчение напусна клатещия се затвор.

Щурманската кабина се оказа ниско, кръгло като барабан помещение. Край стената от специални гнезда стърчаха високи колкото човешки ръст цилиндрични баки така, че образуваха кръг, който напомняше заредена картечна лента. От тавана висеше грамадна черна кутия, която посредством огъващи се ръбести маркучи се свързваше с всяка бака, под кутията беше разположен малък пулт с две черни и едно червено копче, а от един процеп в страничната му стена се подаваше парче перфолента.

Галя беше поразена от невъобразимата и отвратителна мръсотия, която цареше навсякъде. Подът беше засипан с някакви гниещи отпадъци и прогизнали цигарени угарки. Целият пулт беше лепкав и мъхест от залепналата прах. Прашасали парцали, пропити с мазнини, висяха от процепа за перфолентата. Баките край стените бяха покрити със занемарени бели капаци, а гнездата, които ги държаха, лъцяха от влажна ръжда. Гнусни, белезникави, ледени висулки бяха провиснали от маркучите и краищата на кутията. По тавана също имаше мазни, не по-малко гнусни петна. И тук миришеше много лошо — на мърша, прокиш, мръсотия.

— Значи, ето какви сте вие, жителите на тайнствената Земя — разнесе се дрезгав шепот. — Смешни... През целия си живот не съм виждал толкова смешни същества! И у такива като вас има петнадесет милиарда клетки! Какво пък, толкова по-зле за вас. Сега е ваш ред да храните конвейерите на Магьосника Крег, и може би чак сега обитателите на другите светове ще си отдъхнат по-свободно...

Галя се завъртя на пета.

— Но къде си ти? — попита тя объркано.

— Тук.

— Къде?

— В машината, естествено. Къде другаде... Ама престани да се въртиш, Галя от Земята, все едно, няма да ме видиш! Всъщност, мен въобще ме няма...

— Нищо не разбирам. Кой си ти?

— Някога бях щастливият Мхтанд от планетата Оаба, а понастоящем съм жалък възел номер шестнадесети в бордовата щурманска машина на пиратския крайцер „Черната Пирайя“. Сега разбрали?

— Не. Защо си възел?

— Защото аз и още хиляда и петстотин хиляди мои сънародници от Брега на дъгата бяхме пленени и хвърлени в лапите на Магьосника Крег... И ние никога повече няма да видим изумруденото небе на Оаба с нейните дванадесет сини луни, прекрасните ѝ планини, покрити с вечни оранжеви снегове... Какво е небето у вас, на Земята?

— Синьо...

— Хм... ами да, разбира се. А луната?

— Имаме една луна и тя е златна... Ама чакай, не забравяй, че отскоро съм тук и още нищо не знам. Съвсем нищо, разбираш ли? Моля те, обясни ми какво става тук.

Мхтанд тежко въздъхна:

— Защо ти е да научаваш? Все едно, не можеш да избягаш от съдбата...

— Ние на Земята сме свикнали сами да определяме съдбата си... Разказвай!

— Ти си пленница и то не на Земята, Галя.

— Ние определяме съдбата си навсякъде! Разказвай! Мхтанд помълча малко, после каза:

— Е добре. Това е дълга и тъжна история, но ние имаме време...

Галя се приготви да слуша и приседна на края на пулта, но Мхтанд с тревога изхриптя.

— Внимавай! Да не натиснеш копчетата! Ако натиснеш черните, ще разбудиш всички, а те са смъртно уморени... А ако натиснеш червеното...

— Не се тревожи, няма да ги натисна — прекъсна го Галя, скочи от пулта и се дръпна настрани. — Е, слушам те, Мхтанд.
Ето какво разказа Мхтанд.

9.

„На другия край на Галактиката, в далечния десен ъгъл на Малкия Магеланов Облак има една съвсем обикновена звездна двойка, която се състои от кървавочервения гигант Протубера и мъртвешки синьото джудже Некрида. Около тази двойка, по-точно около центъра на тежестта на тази двойна звезда се върти едно сравнително малко небесно тяло, наречено Планета на Негодниците. Вероятно навремето тази планета е имала друго, по-достойно име, но открай време тя служела за убежище на негодници, подлещи и всякаква измет, изродила се в долния десен ъгъл на Малкия Магеланов Облак, затуй дори и в космическите лоции^[4] са я обозначили като Планетата на Негодниците. Сред кървавочервения блясък на Протубера и мъртвешки синьото сияние на Некрида свободно си живеят и богатеят търговци на жива стока, прекупвачи на крадено, кръвожадни пирати и съдържатели на отвратителни вертепи. Там се кроят дръзки нападения над беззащитни светове, сключват се зловещи сделки и плячката се изпива след шумни скандали. Там звъни злато, леят се реки от всевъзможни питиета, а в мрачните подземия се мъчат стотици хиляди роби, очаквайки участието си.

Участието на същите тези роби, пленени е разни краища на видимата Вселена, доскоро беше твърде обикновена: моряха ги в радиоактивните шахти, изтощаваха ги до смърт на плантациите и дори ги употребяваха за храна. Но преди около стотина години, при Великия Спрут, носител на разум, който се отличава с доста деловитост, един неимоверно богат мерзавец сред най-влиятелните личности на Планетата на Негодниците, дойде някой си Крег, разумен, но напълно лишен от чувства паяк от мрачната система на безименна неутронна звезда. Този Крег представи на Великия Спрут най-подлия и позорен, най-дръзкия и фантастичен в историята на Вселената проект, който обаче обещавахе фантастични печалби.

Както е известно, в съвременната техника не трябва да се предприема нито крачка без надеждни и универсални механизми за управление и контрол. Тези механизми се основават на принципите на

автоматиката и кибернетиката, а от своя страна те пък се базират върху електронната техника. Известно е също, че за създаването на същите тези надеждни и универсални механизми за управление и контрол са нужни колосални вложения: заучени, конструктори, инженери, за лабораторно, инструментално и заводско оборудване. И за какво да се правят всички тези вложения? — запита се подлият Крег. Какъв смисъл има да се хвърлят пари за устройства, отдавна създадени от природата? Видимата Вселена се обитава от милиарди и милиарди разнообразни разумни същества и всяко от тях носи в себе си компактен и във висша степен универсален и надежден механизъм за управление и контрол. Колкото и чудовищно да изглеждаше това, паякът имаше предвид мозъкът на разумното същество. В лабораториите си той беше постигнал срастването на жива и мъртва материя и беше създал първите образци на изчислителни машини, работещи посредством мозъците на разумни същества. Казано без заобикалки, Великия Спрут, този твърде делови носител на разум и неимоверно богат мерзавец, веднага се хвана за тази идея. Той вложи в нея половината от баснословното си богатство. В този момент участва на нещастните пленници, попаднали в лапите на пиратите от Планетата на Негодниците се реши еднозначно: всички те отиваха на конвейерите в гигантските работилници на Крег, а към космическите пазари партида след партида потекоха надеждни универсални и съвсем компактни механизми за управление и контрол.

Но живите мозъци, монтирани в тези механизми, се нуждаеха от постоянна и обилна храна. При това всеки от своята. Мозъкът на разумния обитател на планетата Оаба, например, се нуждае от флуор, солна киселина и магний. И отново Магьосника Крег предложи на Великия Спрут една своя дяволска измислица. Машина, която да осъществява тримерна контракция, така нареченият контрактор. Никой не знае как работи той и как е устроен, но с него стана възможно заграбването и опаковането на огромни планетни територии, заедно с тяхната атмосфера, морски и речни басейни, растителност, животински свят и население в сравнително малки вместимости. Веднъж цяла планета бе завладяна точно по този начин, а после, само за да се повеселят, я пуснаха около мъртвосинята Некрида... И ето че вече сто години пиратските кораби на Великия Спрут, оборудвани с контрактори, крадат от обитаваните планети обширни области и ги

доставят в бърлогата на Великия Спрут. Разумното население се праща на конвейерите на Крег, а контейнерите с атмосфера, морета и прочие се добавят към готовите изчислителни машини като хранителни и поддържащи запаси...

Веднъж (не много отдавна) Великия Спрут, този най-голям в района на кървавочервената Протубера и мъртво-синята Некрида мерзавец, владетелят на ядрените, бактериологични и химически комбинати, в които се трудят хиляди висококвалифицирани роби и роботи, шеф на научноизследователските институти и лаборатории, в които работят стотици знаменити професори и жадуващи слава лаборанти, адмирал на флота, състоящ се от пет свръхдалечни звездолета, на които вярно му служат десетки изявени главорези, съдържател на множество вертепи, където се изпиват хиляди литри сярна киселина, високооктанова нафта, втечнен метан...

— И единствен господар на тази отвратителна фабрика за мозъчни машини...

— Естествено, но това е голяма тайна! Дори на Планетата на Негодниците не всички я знаят, малцината посветени предпочитат да си мълчат. При тях държат строго на тези работи: ако някой проговори — хайде на конвейера...

— А вие защо не се бунтувате? Защо не откажете да работите? Страхувате се, че ще ви убият? Тогава по-добре смърт, отколкото такова съществуване...

— Да, по-добре смърт... Виждаш ли това червено копче на пулта, Галя от Земята? Ако откажем... какво ти, дори и да направим най-малката грешка в разчетите, операторът натиска това копче и тогава всички ние изпитваме непоносима болка. Ти дори не можеш да си представиш подобна болка...

— А тази черна кутия...

— В нея е нашият Бряг на дъгата. В нея са зеленият пясък, кафявите гори и виолетовото море на моята родина... Е-ех, какво ли ти обяснявам!

— Чакай. А кой купува тези страшни машини? Нима съществуват още такива безсъвестни негодяхи?

— Не, разбира се. Просто никой не знае как са устроени тези машини. Според условията на покупко-продажбата категорично не се

препоръчва да се отварят... А и да ги отвори някой, то какво ще види там?

— Но нали машините могат сами да разкажат на собствениците кои са те всъщност...

— Всички машини са неми. Аз съм единственият възел, способен да разговаря... Направен съм по-специално и не влизам в сметката. А купувачите са предупреждени, в случай на повреда или при неточна работа, няколко пъти да натиснат червеното копче, това е... Но ние се отвлякохме. Продължавам. Следващото вече е важно за теб, за твоите съплеменници и за планетата ви...

И така, веднъж Великия Спрут се наслаждаваше на кратката си следобедна почивка в един златен басейн, пълен с медно-цинков окис. Четирима тъжни еднооки роба от планетата Бамба чешеха разплутото му петнисто туловище с електрически четки под напрежение петстотин и петдесет волта. Великия Спрут чак потръпваше от удоволствие, но в същото време не забравяше работата — той слушаше доклада на най-верния си съучастник и изпълнител на най-отговорни поръчки — Мес, който висеше пред него с главата надолу, загърнат с широките си крила, по които всъщност нямаше пера. Впрочем Мес е прякор, който просто означава Мерзко старче.

Вероятно точно това бе минутата, която трябваше да се счита за начало на епохата на велики беди и изпитания, които съвсем скоро неизбежно щяха да се стоварят и върху обитателите на зелената планета Земя, тъй като точно в тази минута рязко иззвъня звънецът на телевръзката.

— Кой ли още!... — изръмжа Великия Спрут. — Включи го.

Мес изпъна белия си хобот, пусна телеекрана и пред Великия Спрут се появи размазаното изображение на първия му консултант по научно-техническите въпроси Майстор Крег, паяка от безименната неутронна звезда, безсъвестния създател на машините за живи мозъци и изобретателя на страшния контрактор.

— Здравей, Велики — се чу съскащият шепот на Магьосника Крег, който в същото време протегна през екрана зловеща мъхната лапа с отровна кукичка на края.

— Привет, Майсторе! — отвърна Великия Спрут и внимателно стисна протегнатата лапа с ужасяващото пипалце, излязло от непрестанно движещите се хоботчета.

— Чешат ли те? — завистливо попита Майстор Крег. Него винаги го сърбеше главогръда, но за съжаление твърдата броня не му позволяваше да се почеше и затова той винаги завиждаше на мекотелите. Дори на робите.

— Както виждаш — изръмжа Великия Спрут. — Брадавиците ме тормозят. А ти за какво си дошъл?

Майстор Крег се облегна с лакти на екрана, свали роговите си очила и започна методично да ги бърше. Дванадесет очи красяха главогръда на Майстор Крег и затова процедурата по избърсването на дванадесетте стъкла беше доста продължителна. Но Великия Спрут познаваше консултанта си и търпеливо чакаше. Накрая Крег върна очилата на мястото им и каза:

— Аз тук посмятах малко...

При тези думи Великия Спрут плътно притвори дясното си око и широко отвори лявото, а Мес възбудено се затресе и загрухтя. Защото винаги когато Майстор Крег започваше разговора с «Аз тук посмятах малко»... това означаваше, че предстоят големи разходи, които обаче водеха до още по-големи печалби.

— Аз тук посмятах малко — повтори Майстор Крег — и установих, че нашето производство е заплашено от застой.

— Продължавай — подкани го Великия Спрут.

— На практика сме достигнали крайните предели за компактност на мозъчните системи на обитателите на известните ни светове. Най-мощният мозък, с който разполагаме в момента, се състои от милиард и половина клетки, или ако се изразя по-научно — неврони. Система от сто и петдесет милиарда клетки, както лесно може да се изчисли, би трябвало да включва сто такива мозъка със съответния брой церебрарии и съответния обем хранителни блокове.

— Продължавай — изръмжа Великия Спрут. — Засега разказваш доста разбрано...

— Пресметнах и установих, че на теория е възможно да съществуват разумни същества с мозък от пет, десет и дори петнадесет милиарда клетчици от така наречените неврони. Системите от такива мозъци биха били пет или десет пъти по-компактни от най-добрите, с които сега работим, а печалбите от реализацията им ще се увеличат десет или дори двадесет пъти.

— Продължавай, продължавай! — оживено възкликна Великия Спрут. — Много интересно докладваш...

— Открих също, че задължително условие за появата, развитието и функционирането на разумни същества с подобен мощен мозък е наличието на кислород, вода, хлорофил и червена кръв. Накратко, Велики, ако не искаме да спираме, а да продължим по пътя на научно-техническия прогрес, ние трябва непременно да намерим няколко, така да се каже, зелени планети и да пристъпим към активното им разработване.

— Зелени планети... — изскърца Мес. — Нима има такива?

— Това не зная — каза Майстор Крег. — Но зная, че теоретично е възможно да съществуват. Известно е също, че мозъкът на носителя на разума не може да изгради нито една представа, която да няма съответствие в природата. Трябва да търсим. Да се съсредоточим върху кислорода, водата, хлорофила и червената кръв и да търсим. Мога да кажа само едно: в случай на успех печалбите ще са колосални.

— Ще търсим! — решително обяви Великия Спрут.

Да се търсят зелени планети! Оказа се, че е по-лесно да се каже, отколкото да се осъществи. Секретарите на Великия Спрут дълги дни и нощи се ровиха в бордовите книги на звездолетите за свръхдалечни полети; също толкова дни и нощи пазачите на Великия Спрут разпитваха роби и пленници от най-отдалечени светове; още толкова дни и нощи агенти на Великия Спрут се мотаха из вертепите и кръчмите, оглеждайки пропилите се хаймани. Уви! В старите бордови книги не се споменаваха нищо за зелени планети. От всички роби и пленници само един, който принадлежеше към расата на разумните амфибии, обитаваща системата на далечното Сиво Слънце си спомни, че някога близо до неговата родина е имало една зелена планета, но били я превърнали в полигон за изпитания на нови видове изстребителни оръдия и зеленината ѝ отдавна е изчезнала. А пияниците във вертепите и таверните демонстрираха готовност да бъдат черпени до безкрай и да погълнат неограничено количество алкохол, затова убедително и с подробности разказваха за много зелени планети, но... лъжкондреха.

В края на краищата Великия Спрут изгуби търпение и почти беше решил да се откаже от това безнадеждно начинание, когато в кабинета му влетя най-верният му съдружник, изпълнителят на най-

отговорните задачи Мес. Той беше единственият, когото Великия Спрут допускаше до себе си по всяко време. Както обикновено, Мес увисна надолу с главата, загърна се с кожестите си криле и притвори голите си клепачи.

— Говори — разреши му Великия Спрут.

— Бъди здрав, Велики! — поздрави Мес. — Известен ли ти е някой си Двуглав Юл?

— Да — отвърна Великия Спрут. — Той е прочут, свободен пират. Поставяли сме му една от първите ни мозъчни машини.

— Той току-що се върна от Дълбокия космос.

— Така.

— Разбрал е, че търсим сведения за зелени планети.

— Така!

— Той знае нещичко за една зелена планета.

— Така!!

— Готов е да разговаря лично с теб.

— Така!!!

— Довечера ще те чака на борда на своята «Черна Пирайя».

— О-хо...

Друг на мястото на Великия Спрут щеше да се чувства оскърбен от такава безцеремонна покана. Той, Великият, да се вдигне и отиде на гости у някакъв прост пират, който няма нищо друго освен нахалство и разнебитен звездолет! Но Великия Спрут, който беше носител на делови разум от висша степен, не се съобразяваше с етикета.

— Чудесно — изръмжа Великия Спрут. — Кажу ми, че ще го посетим след залеза на Протубера.

Късно вечерта, когато кървавочервената Протубера се скри зад острите върхове на Хребета на Страданията и на виолетовото небе остана само мъртвешки синият диск на Некрида, дългият покрит ракетомобил на Великия Спрут се появи на космодрума. Ах, какви ли не кораби нямаше на главния космодрум на Планетата на Негодниците! Йонолети, атомолети, неутролети, гравилети, летящи чинии, летящи тенджери, летящи бидони, летящи самовари, големи и малки, нови, току-що произведени, и стари, обезформени от метеоритни белези, кораби за нападение, кораби за защита, откровено-грозни космически линкори, настръхнали от смъртоносно оръжие и наужким беззащитни кораби-уловки, скрили смъртта в дълбоките си

трюмове. Всъщност не се забелязваше ни най-малко движение между тези бронирани чудовища, тъй като екипажите им поголовно пиянстваха и играеха на кости в пристанищните кръчми.

Ракетомобилът на Великия Спрут прелетя над целия космодрум и спря в най-отдалечения му ъгъл пред огромно аспидночерно яйце. Защото именно това бе всяващата у всеки ужас «Черна Пирайя», зловещата бригантина на Двуглавия Юл. Четиримата страшни шесторъки телохранители на Великия Спрут едва бяха успели да изнесат носилката, в която лежеше той, когато прогърмя усиленият от тонколониите двоен глас на знаменития пират:

— Приветствам те, Велики! Очаквахте.

Перейки късите си криле и клатушкайки се на късите си лапи, Мес първи стъпи връз стълбичките на отворения люк; след него телохранителите качиха носилката на борда. Естествено, Великия Спрут можеше да се предвижва и сам, без странична помощ, но тъй като беше делови носител на разум висша степен, той смяташе за неразумно да изкушава низките страсти на известния пират. Носилката бе достатъчно благовиден предлог да има телохранители край себе си. А телохранителите на Великия Спрут, макар и не съвсем разумни, бяха свирепи същества и никой, дори такъв смел мъж като този двуглав мерзавец, не би посмял да си прави шегички в тяхно присъствие. Дори и заради милиарден откуп.

Двуглавия Юл прие гостите в шестоъгълната си каюткомпания с кръглата маса в средата и големия хладилник, върху който стърчеше чучело на някакво малко зверче.

Пиратът стоеше до стената срещу вратата, здраво стъпил на дългите си, широко разтворени, кльощави нозе и по навик поставил ръце върху кобурите на пистолетите, увиснали на бедрата му. Дясната му глава с черна превръзка на дясното око пушеше цигара, а очите на лявата му глава студено и безстрастно разглеждаха Великия Спрут.

Телохранителите поставиха носилката на масата, отстъпиха в ъглите и притихнаха. Мес потърси с очи по изрисувания с шахматно разположени червени и зелени квадрати таван нещо, за което да се закрепят, но като не откри такова, остана прав до Великия Спрут. Двуглавия Юл предложило глътка живачен коктейл, но Великия Спрут му отказа и само изръмжа:

— На въпроса, Двуглави.

— Щом желаеш, да минем направо на въпроса.

— Нуждая се от зелени планети — каза Великия Спрут. — Но не зная къде да ги намеря. Съобщиха ми, че на теб ти е известна една такава планета. Истина ли е?

— Истина е — отвърна лявата глава.

— Ти знаеш ли къде се намира тя?

— Зная.

— А дали това е точно зелена планета?

— Да, такава е.

— Кислород, хлорофил, вода, червена кръв?

— Всичко това го има. И още много други неща.

— Другото не ме интересува. Има ли там разумен живот?

— И то какъв!

— Чудесно. Колко искаш за координатите на тази планета?

Дясната глава на Двуглавия Юл изплю угарката и се засмя.

— Велики, кажи ми преди това, какво смяташ да правиш с нея.

— Това не те засяга.

Главите се спогледаха, после Двуглавия Юл сви рамене.

— Както искаш — каза лявата глава. — За координатите няма да ти взема скъпо, само сто хиляди. Но за останалото се сърди на себе си.

Великия Спрут, делови носител на разум висша степен, озадачено се вторачи в двуглавия пират и изръмжа:

— Какво имаш предвид?

— Чуй ме, Велики, няма какво да го увъртаме! Ти не помниш ли, че моята щурмова машина е направена по специална поръчка? Тя говори. Какво да се прави, това ми е слабостта — да си почеша езика, особено левия, и да послушам как плачат победените. Аз отлично съм запознат с далаверите, които кроите с Майстор Крег и се досещам какво ти е нужно от зелената планета. И, кълна се в пурпурната Протубера и синята Некрида, че напълно съм съпричастен към твоите стремежи, но...

— Но?

— Но се страхувам, че това ще ти излезе скъпо.

— Това пък защо?

— Слушай, тази планета е населена с така наречените хора.

— Е, и какво?

— Ами това, че те не са ти говорещите жаби от системата Сивото Слънце, не са ти и страхливите котки от Цирцея, които се преструват на мъртви само като ги докоснеш...

— И ти предполагаш, че населението на някаква си келява планетка може да ме спре? Мен? Великия Спрут? Та нали аз ще ги смеля, на пух и прах ще ги направя!

— Да допуснем. Можеш да опиташ да отровиш отвратителната им кислородна атмосфера, да изпариш ужасните им водни океани, да угасиш дори възмутителното им жълто слънце. Но дори да успееш безнаказано да сториш това, пак няма да постигнеш целта си! Защото, доколкото разбирам, на теб са ти нужни живи глави, а не мъртви черепи...

Великия Спрут се наду и известно време мълча. После изрева с пресипналия си глас:

— Добре. Разказвай.

— Информацията е пари. Заедно с координатите ще ти струва милион.

Великия Спрут само погледна Мес и онзи с дългия си бял хобот измъкна от носилката торба с пари и я хвърли в краката на пирата. Но Двуглавия Юл дори не я погледна. Погледът му беше устремен в единствено нему познатите дълбини на мрачното и кърваво минало.

— Открих тази планета и два пъти бях на нея. Преди осемстотин години за първи път се приземих там. Успях да взема само малко злато и стотина пленници. По обратния път, обаче, те се разбунтуваха...

— Какво направиха? Как го каза?

— Пленниците се разбунтуваха. Не мога да го определя с друга дума. Те започнаха да рушат всичко около себе си, точно както недоволен от капитана си екипаж, и убиха боцмана ми. Оттогава летя без боцман.

— А ти какво предприе?

— Наложих се да отворя външните люкове на трюма — с отвращение рече Двуглавия Юл — и после да изхвърля мъртъвците зад борда. И така останах без плячка за първи път в моя дълъг живот. Преди четиристотин години за втори път посетих тази планета. На нея бушуваше война. Реших да се възползвам от бъркотията и да постопля ръцете си на огъня... А там имаше предостатъчно огньовете, уверявам те, Велики...

— И какво?

— Нападнах ме от двете страни едновременно. Загубих дясното око на дясната си глава, най-добрия си артилерист и голяма част от кърмата на кораба. Закърпих кърмата, но оттогава летя без дясно око и без артилерист...

— И ти...

— И аз избягах оттам, без да се обърна дори, нещо повече — изобщо не се срамувам от това. Така за втори път останах без плячка.

— А после?

— Всъщност, това е всичко.

— Информацията ти действително струва милион. В случая ти какво би ме посъветвал?

— Не трябва да плашиш и да пленяваш хората — бавно изрече Двуглавия Юл. — Трябва да ги крадеш!

Възцари се мълчание. И изведнъж Мес се закикоти с цяло гърло, разпери кожестите си криле и силно запляска с тях, а в резултат на това стаята се изпълни със зловоние.

— Хм... — отрони се от лявата уста на Великия Спрут. — Моите главорези не могат да свършат такава фина работа. Те могат единствено да палят и да грабят.

— Възложи я тогава на мен — предложи Двуглавия. — Имам стари сметки за уреждане с хората. Можеш да бъдеш сигурен, че с моите момчета ще пипаме чистичко и ще свършим работичка. Ние, свободните пирати, от младенчески нокти сме приучени на това.

— Колко? — нетърпеливо попита Великия Спрут.

— Милиард — веднага отвърна Двуглавия Юл. — И част от плячката.

Те се пазариха известно време и се спряха на седемстотин милиона и една десета процент.

— Уговорено — рече Великия Спрут, отдъхвайки. — От този момент ти си на служба при мен. Ще ми доставяш живи хора и съответно необходимите за осигуряването на живота им територии. Ще получиш контрактор, а за техниката ще се договориш с Майстор Крег. Това е засега. Не се впускай в открит бой. Не се показвай за нищо на света. И нека девизът ви да е: нападам, заграбвам и изчезвам без следа.

— Сделката е сключена — обяви Двуглавия Юл. — А сега ми разреши да ти представя моята банда.

— Разрешавам.

— Екипаж! Строй се! — изрева Двуглавия Юл.

Е, това вече се казваше изненада. Кръглата маса в средата на каютата се изви, отхвърли от себе си носилката и като се превърна в дългокрак гущер, се изпъна пред Двуглавия Юл. От тавана, запазвайки червено-зелената си шахматна окраска, се отлепи разположилата се дотогава там морска звезда и се нареди до гущера. Вратата на хладилника се отвори и мъхестата маймуна, обвита в облак пара, изскочи оттам и застана до морската звезда. Чучелото-зверче върху хладилника също се раздвижи, скочи на пода и замря редом до маймуната.

— Моята банда! — провъзгласи Двуглавия Юл. — Най-отчаяно смелите и хитроумни момчета в цялата обозрима Вселена. Това е Ка — посочи той гущера. — Може да се превъплъщава във всеки образ и да приема облика на всеки предмет. Това е Ки — той посочи морската звезда. — Мимикрията е най-голямото й богатство. Способна е за две секунди да се слее с обстановката и да стане невидима. Това е Ку. — Той показва маймуната. — Може да остане в космоса без скафандър толкова дълго, колкото си поиска. И накрая... — Той посочи мъника, който не можеше да се оприличи на нищо. — Това е малчуганът Ятуркенженсирхив, шпионин, който можеш да носиш със себе си.

— Радостен съм да се запознаем — каза демократично Великия Спрут и любезно се усмихна.

— Екипаж, слушай моята команда! — изрева Двуглавия Юл. — Приветствайте нашия нов господар!

— Бъди здрав, Велики! — ревна екипажът.

— Свободно — каза Великия Спрут и се качи на носилката си.

И вече, когато се настаняваше по-удобно, прибирайки под себе си зловещото пипало, той запита:

— Всъщност, как се нарича тази зелена планета?

— Земя! — в хор и през зъби му отговориха главите на Двуглавия Юл.“

10.

— Достатъчно, Мхтанд — каза Галя. — Останалото ми е известно. Пиратите са похитили половината ни планета заедно с хиляди хора, в това число и дядо ми. Сега съдбата им зависи от нас. Измисли нещо...

— Какво би могло да се измисли! — унило възрази Мхтанд. — Нищо не може да се измисли. Ние тук мислим пет десетилетия и никакъв резултат.

— Всъщност ти още нищо не знаеш — търпеливо заобяснява Галя. — Моите приятели преследват тази... „Черна Пирайя“, те са по петите ѝ, а след тях са тръгнали и две земни ескадри...

— Значи все пак удариха на камък! — радостно извика Мхтанд, но тутакси отново оклюма. — Безполезно е. Двуглавия Юл е хитър и само след час той ще потъне в подпространството, и сетне върви, че го търси. Приятелите ти просто трябваше да унищожат „Пирайя“-та и всичко да свърши. Или нямат толкова мощно оръжие?

— Всичко си имат — уверено каза Галя. — Но нали заедно с кораба ще загинат и пленниците...

— О! По-добре смърт, отколкото страшната ни участ.

— Е, затова няма смисъл да разговаряме. Мисли, Мхтанд, мисли! Вие не можете ли да спрете „Черната Пирайя“?

— Разбира се, че можем. Можем да я спрем, да я обърнем назад и отново да тръгнем... Ние управляваме кораба, без нас „Пирайя“-та е само една тенекия. Космическите кораби нямат ръчно управление. Но само да се опитаме да предприемем нещо и она двуглавият палач ще дотърчи на секундата и ще натисне червеното копче...

Галя се приближи до пулта.

— Слушай, Мхтанд... — шепнешком рече тя и спря.

— Слушай, Мхтанд! — закрещя тя. — Ами ако изскубнем това проклето копче от гнездото му, какво ще стане?

Мхтанд помълча секунда и се предаде:

— О, изумрудени небеса на Оаба! Ненапразно вие, обитателите на Земята, имате по петнадесет милиарда клетки! Ти, Галя, си юнак!

Ние, разбира се, сме обречени, но твоите съплеменници ще отмъстят за нас. Натисни двете черни копчета! Събуди всички възли! По-бързо, докато все още сме сами!

Докато Мхтанд безмълвно предаваше на нещастните си приятели плана, Галя се опитваше, чупейки ноктите си, да изтръгне червеното копче от пулта.

— Готово! — най-накрая рече тя. — А сега какво ще стане?

— Ето какво — със суров глас почна Мхтанд. — Сега сигурно ще ни убият. Да се сбогуваме с теб, Галя от Земята, помни ни с добро. И не се огорчавай, смъртта е избавление за нас. А ти бягай! От щурманската кабина по коридора наляво, там в пода ще видиш един люк. Отвори го и се спусни най-долу. Ще видиш една врата, която води в отсека със спасителната лодка. Влизай в нея, без да се страхуваш, но не забравяй да затвориш капака подире си, а после дръпни лоста за управление в посока към себе си. Разбра ли?

— Разбрах — сниши глас Галя. — А вие?

— Ние ще спрем „Черната Пирайя“. После ще ни убият. Останалото е в ръцете на приятелите ти. Бягай! Имаш на разположение няколко минути.

И Галя побягна. Какво друго ѝ оставаше? Тя беше едва на седемнайсет години, беше измъчена, гладна, преследвана и животът на любимия ѝ дядо висеше на косъм. Но тя не беше успяла да стигне до люка, когато планът на Мхтанд засече по най-идиотски начин.

Само миг след като разбунтувалата се щурманска машина изключи двигателите, всичко в кораба се оказа в състояние на безтегловност. Инерцията запрати Галя през люка, тя се удари в нещо и увисна в пространството. Никога не беше изпадала в подобно глупаво и безпомощно състояние. Тя се напрягаше с цялото си тяло, риташе с крака и махаше с ръце, но не се приближаваше и на сантиметър до люка. Междувременно от шестоъгълната каюткомпания се чу яростен вик, дрезгава ругатня, дрънчене на разпилени съдове и след всичко това в коридора се появи ужасяваща процесия. Най-отпред разкراчен и залепен на стената като гигантски черен паяк едва креташе Двуглавия Юл; един безобразен бял бузест гущер на сини точки, вкопчен в колана му, се размяташе във въздуха след него и целият лъщеше като че ли облян в пот; след гущера, пулсирайки като чудовищна медуза, летеше виолетова морска звезда, а най-отзад, като се отблъскваше ту от

стените, ту от тавана, ту от пода, бързаше рошавата маймуна Ку. Като видя тази ужасна картина, Галя едва не изгуби съзнание. Добре че в бързината пиратите не я забелязаха и се намъкнаха в щурманската кабина, откъдето загърмя свирепият бас на Двуглавия Юл, последван от дрезгавия злорад глас на Мхтанд:

— Що за фокуси са това? Защо изключихте двигателя?

— Така пожелахме, Двуглави. Твоята „Пирайя“ няма да мръдне повече от мястото си. Играта свърши.

— Къде е червеното копче? Кълна се в Протубера и Некрида, че това е работа на онова проклето момиче! Хей, вие, мозъци без черупка, бързо на работа! Че всички ще ви изпозастрелям!

— Не се страхуваме, Двуглави. Тук сме изтърпели такива неща, че дори смъртта не ни плаши. А и ти няма да ни надживееш задълго...

— Мрете тогава! Разнесоха се изстрели.

— Край... — изхриптя Мхтанд. — Проклет да си, пирате... Прощавай, Оаба... изумрудено небе...

— На работа! — изрева Двуглавия Юл. — Хайде, момчета, размърдайте се, ако ви е мил животът! Всички в абордажната камера и се пригответе за бой!

Пиратите отново се изсипаха в коридора и най-накрая Двуглавия Юл забеляза Галя, която продължаваше безпомощно да се мята под тавана. Той се хвана за пистолета, но явно размисли.

— Не! — каза той. — Ще постъпим по-умно. Винаги по време на бой апетитът ми се възбужда. Ка, хвани момичето и хубавичко го завържи. След сражението жива ще я глътна.

Галя стисна зъби, за да не закрещи от страх и започна да се отбранява с ръце и крака, но нямаше никакъв шанс да се спаси от ловкия и опитен в тези работи пират. Само след минута я завързаха свита на кълбо, помъкнаха я нанякъде и като топка я запратиха в ъгъла на някакво сумрачно помещение. Всички пирати бяха вече тук, скупчени пред обширен екран, заемащ половината стена. Очите им святкаха, налети с кръв, а ножовете им смътно проблясваха. Двуглавия Юл произнасяше последната си реч преди боя:

— Слушайте, негодници! Спукана ни е работата. С „Пирайя“ е свършено. Корабът на земните е по петите ни, а и още две космически ескадри му идват на помощ. Бесилката ни е в кърпа вързана, единственият ни шанс да се спасим е да вземем кораба им на абордаж,

да го пленим и да се опитаме да офейкаме с него. Не зная какво ще излезе от това. Очевидно земляните са хора отчаяни, готови на всичко, с такива още не сме се сблъскали, вижте само момичето... Деца на нечисти светове, вие добре ме познавате. Щом аз ви казвам нещо, значи е така. Борете се за живота си. Но без огнестрелно оръжие, а само с ножове и мускули, че ще вземем да изпотрошим всичко там и пак ще останем изиграни. Това е. Готови!

Двуглавия Юл натисна лостчето на пулта пред екрана и ниско бучене изпълни абордажното отделение.

11.

Преследването в космоса беше към края си. На най-ниски обороти „Охрана“ бавно и внимателно се приближаваше към неподвижната „Пирайя“ и гигантското туловище на пиратската бригантина постепенно нарастваше пред него и закриваше звездния небосклон. Атос и Арамис седяха пред пулта за управление и не сваляха очи от панорамния екран. Ръцете им не помръдваха от клавишите за управление, а краката — от педалите на лазерната техника. И изведнъж подобно на ято демони от старинна гоголевска измишльотина през екрана на кабината за управление пиратите нахлуха в „Охрана“.

И точно тогава изработената по време на изнурителните тренировки с Портос бързина на реакциите дойде на помощ на мускетарите. Внезапното и скоростно нападение ги изненада, но не ги обърка. В настъпилата безтегловност започна ръкопашен бой. Двуглавия Юл се сборичка с Атос, гущерът, морската звезда и маймунката се вкопчиха в Арамис, а малкият Ятуркенженсирхив, шпионинът, когото носеха със себе си, хазартно заподскача, размахвайки един кинжал като сабя. Да, пиратите не бяха се сблъскали с такъв противник. Земяните се сражаваха хладнокръвно и с ужасяваща свирепост, избягваха ножовете с невероятна ловкост, а ударите си нанасяха с убийствена сила. Не бяха минали и пет минути, а лявото око на лявата глава на Двуглавия Юл вече беше покрито с огромен лилавеещ оток, от десния му нос пръскаше зелена кръв, а дясната му ръка безжизнено висеше, парализирана от точен самбистки удар. Гущерът лежеше полумъртъв, натикан с ритници под пилотското кресло, а Арамис налагаше пиццата маймуна с морската звезда, която стискаше за краищата на пипалата ѝ.

— Амба! — изхриптя Двуглавия Юл. — Вие надвихте. Предавам се.

Той висеше в средата на кабината за управление и бавно се въртеше около оста си. Двете му глави безсилно се люшкаха на дългите му изпънати шии, а ръцете и краката му се размятаха като

вързани на конци. Явно резултатът от битката не беше в негова полза. Атос го придърпа към себе си, свали колана с кобурите и го сложи да седне в креслото.

— Къде е Галя? — попита той, изтривайки потта от челото си.

— Там... — едва чуто проговори негодникът, опита се да посочи екрана и двете му физиономии се смръщиха от болка.

За всеки случай Атос здраво го привърза с коланите към креслото, а Арамис запрати морската звезда в килера, застави хлипащата маймуна също да влезе в него, а намиращия се в безсъзнание гуцер пренесе на ръце. След като ги заключи всички там, той се върна в управляващата кабина, приближи се до екрана, пхна ръката си чак до рамото в него и измъкна оттам Ятуркенженсирхив, държейки го само с два пръста. Зверчето покорно подви лапки и замижа в очакване на неминуемата тупаница.

Арамис го разтърси.

— Ти пък защо си с тях, а, бандит?

— Аз няма вече, никога — жално изпищя зверчето. — Не ме наказвайте, моля ви. Аз нищо не съм направил... Трябва някак си да се прехранвам, сами знаете! Вярно е, че съм малък, но на мен също ми се живее...

— Престани да хленчиш — каза Арамис вече с обикновения си тих глас. — Признавай по-бързо къде е Галя.

— Тук е, съвсем наблизо! — почти възторжено заврещя Ятуркенженсирхив. — Оставихме я в абордажната... Аз тъкмо се канех да я развържа и да я доведа тук, но точно в този момент вие толкова ловко ме хванахте...

— Не лъжи! Ти просто се криеше и подслушваше. А сега ми покажи накъде да вървим... Атос, остани, моля те, с този двуглав негодник и не го изпускай от очи. Ще се постарая да се върна колкото се може по-скоро.

Все още държейки Ятуркенженсирхив с двата пръста за кожата, Арамис скочи на пулта, а оттам — през екрана, и изчезна. Двуглавия Юл се размърда в креслото.

— Ти да седиш мирно! — страшно извика Атос.

— Я не ми викай! — свадливо отвърна лявата глава. — Много си млад, за да ми викаш... Аз съм двеста пъти по-стар от теб, в сравнение с мен ти си още ембрион...

— Това няма да ви помогне — сухо възрази Атос, но тъй като уважението към по-старите беше в кръвта му, той добави: — Разбирам, че не ви е удобно да седите вързан, но сам сте си виновен. Впрочем, ей сега ще дойде ескадрата. Ще ви предам на флагмана, там ще ви бъде по-удобно...

— Смяташ ли, че ще ме обесят?

— Не зная. Не съм обмислял тази възможност, но, защо пък не, в края на краищата.

— Няма да се получи — злорадо заяви Двуглавия Юл.

— Защо пък не?

— Ами защото, скъпи, щурманската машина на моята „Пирайя“ я няма — тютю, разбита е на парченца и сега аз съм единственият от тази страна на подпространствената бариера, който знае координатите на Планетата на Негодниците.

— На коя планета?

— На Планетата на Негодниците. На нашата база.

— Забравяте, че вие не сте единственият пленник...

— Ха-ха! Ки, Ку и този малък предател не координатите, а от обикновена аритметика не разбират. Във ведомостта за печалбите се разписват с кръстчета. Тъй че, драги мой враг, аз съм в единствено число и ще трябва да се съобразявате с това.

Атос не можа да му отвърне нищо. Наистина, на земните ескадри беше дадена заповед чрез пиратския кораб да се доберат до най-близките околности на главната база на космическите негодници и да я принудят да капитулира. И ако двуглавият пират не лъжеше (а ако си помислиш, какъв смисъл имаше да лъже), положението силно се бе усложнило.

— Но може би пред заплахата от смъртно наказание...

— Забрави. Имаш си работа със стар и печен космически вълк. Не сте отвикнали да се биете, не може да се отрече, но по отношение на смъртното наказание... Не! Вие ще ме вземете със себе си на Земята, ще ме държите в прилични условия, а аз ще си спомням миналото и ще се терзя от угризения на съвестта. Може би дори леко ще се побъркам, но после, заобиколен от всеобща грижа, ще се превъзпитам и тогава със сълзи и в трите си очи ще си кажа всичко...

В този момент в рамката на екрана се появи Арамис с Галя на ръце, прекрачи и стъпи върху пулта. След него в командната кабина се

вмъкна и Ятуркенженсирхив, размахвайки победоносно намотано въже. Арамис внимателно положи девойката в креслото на втория пилот и главата ѝ безжизнено клюмна на гърдите ѝ. Подпухналите ѝ от сълзи клепачи бяха затворени.

— Колапс — рече Арамис. — Много е измъчена и отслабнала, вълненията са я изтощили до край...

— Нищо ѝ няма...-изръмжа Двуглавия Юл. — Знам аз, тя е желязно момиче. Някога на такива като нея царе са се подчинявали, цели империи са били в краката им. Ама и аз, старият глупак, не я изгълтах навреме, не предположих...

Арамис само му хвърли един поглед и продължи да говори на Атос:

— Впрочем, доколкото разбирам, не е нещо сериозно. Дадох ѝ успокоително, след десетина минути ще я нахраним с пилешки бульон, ще ѝ направим силен чай, а дотогава да се надяваме, че ескадрата с флагманския лекар ще пристигне... И още нещо. Този пухкав подмазвач ми съобщи нещо изключително важно. Онази част от Зелената долина, която е била подложена на тримерна контракция, е била опакована заедно с цялото ѝ население в петнадесет контейнера, които в момента се намират в трюма им... Моето впечатление е, че тези негодници може би от стотина години се занимават с подобен грабеж из обитаемите светове.

— Мога да си представя — тъжно рече Атос и с ненавист погледна Двуглавия Юл. — Но цялата беда е в това, че няма да успеем веднага да се доберем до гнездото им.

Арамис повдигна вежди и отвори уста, канейки се да зададе поредния си въпрос, но в същата секунда в командната кабина гръмна властен глас:

— Внимание, „Охрана“! Говори флагман, виждам ви! До вашия кораб виждам още един, непознат! Какво се е случило? Доложете обстановката!

Атос се доближи до микрофона:

— Флагман, чуваме ви. „Охрана“ докладва. Преди двадесет и седем минути пиратският кораб неочаквано спря и екипажът му, който се състои от пет... хм... различни същества, нахлу в „Охрана“, използвайки непознат за нас начин...

Като изслуша доклада на Атос, флагманът каза:

— Разбрано, „Охрана“. Поздравявам ви с пълната победа. Докладът ви е транслиран във Всемирния съвет на Земята. Аз съм на изходна позиция. Пригответе се да ме поемете. Веднага след швартовката ще взема Галя със себе си на борда, за медицински преглед и възстановяване. Ще взема със себе си и всички пленници, на първо място двуглавия главатар, за щателен разпит. Пригответе се да приемете и придружите до трюма на пиратския кораб работна група за разтоварване, състояща се от петнадесет робота и двама инженери. Предполагам, че първият етап на нашата акция е приключил. Преди да пристъпим към втория етап...

— Преди да пристъпите към втория етап, уважаеми флагмане, ще ви се наложи да се върнете слепешката на вашата Земя! — проръмжа Двуглавия Юл. — Въръжете се с търпение, драги ми земляни, че ще ви потрѣбва, кълна се в пурпурната Протубера и Синята Некрида!...

Той започна да се смее с цяло гърло, превивайки се в креслото, но се закашля. Атос от състрадание го потупа по широкия гръб.

— Но за едно мога да ви успокоя, майстори на юмруците — продължи Двуглавия Юл. — От тази страна на подпространствената бариера, аз съм единственият, който знае координатите на вашата зелена планета. Оттатък нито една жива душа не ги знае. Тъй че, докато съм при вас, можете да не се тревожите!...

— Благодаря, но ние не се тревожим — вежливо рече Арамис и Ятуркенженсирхив, който през цялото време се отриваше в краката му, раболепно изхихика.

12.

И стана така, че земните ескадри трябваше да се завърнат на родната си планета, без да се доберат до пиратското гнездо. Двуглавия Юл не лъжеше (пък и като си помислиш, какъв смисъл имаше да лъже); нито един от членовете на екипажа му и понятие си нямаше не само от координатите на Планетата на Негодниците, ами и от проста таблица за умножение, и нито един от тях не съжаляваше и най-малко за това. Радистът Ка, белият на сини точки гущер, който еднакво добре умееше да се преобразява и в огромна бяла птица, и в купчина греди, се интересуваеше само от карти. Канонирът Ки, чудовищната морска звезда, чието отличително свойство беше мимикрията, не можеше дори да брои до две и през цялото време бъркаше разпитвания я флагман с Двуглавия Юл. Квартирмайсторът Ку, странната маймуна, която се страхуваше от стайната температура, но беше абсолютно равнодушна към студа на междוזвездните пространства, беше загрижена единствено за колекцията си от златни монети и скъпоценни камъни, която държеше в защипани торбички и отчасти в корема си. А миниатюрното телце на Ятуркенженсирхив, професионалният шпионин, когото носеха със себе си, бе до ушите натъпкано с инстинкт за самосъхранение.

Що се отнася до Двуглавия Юл, той, разбира се, знаеше всичко, но всичко отричаше и никакви увещания, заплахи и призови към остатъците на съвестта му не можаха да сломят упорството му. Не беше виждал никакви Велики Спрутове, Майстори Креговци и Мхтанди и за първи път чуваше за тях; изобличаващият разказ на Галя от самото му начало до края бе обявен за бълнуване на заболяло момиче; той изцяло бе унищожил щурманската машина, не защото се беше разбунтувала и спряла кораба, а поради напълно понятното желание да запази в тайна координатите на родната планета, която искаше да предпази от нахлуването на агресивните земяни; с охота призна кражбата на земния участък ведно с населението, животните и растителния свят, но...

— Погледнете само разумните същества, с които съм принуден да работя! — патетично крещеше той, сочейки наплашените Ка, Ку, Ки и Ятуркенженсирхив. — Погледнете ги и си представете колко бях самотен. Измъчих се от тъга по носители на разум, които да приличат на мен, макар и не с две глави. Търсих ги по цялата видима Вселена и изпитах огромно удоволствие, като ги открих на Земята Да, аз откраднах хиляди хора. Но защо? Искях да ги откарам на моята родна планета, под кървавочервената Протубера и мъртво-синята Некрида и там, сред тях, спокойно да започна мирен и щастлив живот...

С една дума, той нагло лъжеше и от него нищо не можеха да изкопчат. Като капак на всичко, когато му омръзна да лъже, той заплаши, че ще си прегризе и двата езика и го оставиха на мира. След като се посъветва със Земята, флагманът даде команда за връщане.

Дните се занизаха както обикновено. Откраднатата половина на Зелената долина с цялото ѝ население, животни и растителен свят, бе върната на изконното ѝ място и заживя щастливо, както преди. „Черната Пирайя“ бе почистена от многовековната мръсотия и боклуци, закарана на буксир на Луната и поставена в центъра на кратера „Архимед“ под прозрачен спектролитов капак; отначало специалистите се интересуваха от нея, опитвайки се да проникнат в тайната на шурманската кабина, разрушена с разпръскващи се куршуми, но после се отказаха. Двуглавия Юл, който известно време престоя под психическа карантина, замина по разпореждане да живее на малък остров от вулканичен произход, където е и сега, и се отдаде на съставянето на различни нови кулинарни рецепти от сяр, вулканична пепел и пемза; казват, че доста се е сблизил с местните тюлени и често им разказва за необикновените си похождения. Ка, Ки и Ку измолиха да ги изпратят на Марс и с успех се изявяват на естрадата в културния дом на едно градче. Скоро след пристигането им там, в съседната птицеферма честичко започнали да изчезват кокошки, но добродушните марсианци гледат на това през пръсти.

Веднъж (това се случи година след описаните събития) през един слънчев ден, край широкото шосе, което пресичаше Зелената долина, сред уютните къщички и кокетни беседки, по извитите мостчета на ручей и реки, а и направо през тях, препускаха трима конника. Най-отпред се носеше Галя с Ятуркенженсирхив на рамото си, Атос и Арамис неотклонно я следваха, а километричните стълбове с бели

табели и изписани с черно цифри един след друг оставаха зад тях: 117... 118... 119...

На сто и двадесетия километър те спряха конете и за минутка постояха, загледани в червено-черния мраморен обелиск, поставен пред акациевите храсти на отсрещната страна на шосето.

Галя изтри една сълза от ресниците си, лекичко потупа Ятуркенженсирхив по носа и каза:

— Всичко започна тук, така ли е, малък негоднико? Ятуркенженсирхив обидено изпищя:

— Аз изобщо не съм негодник. Отдавна се поправих. Известно време яздиха мълчаливо. После Арамис, както му бе присъщо, тихо рече:

— Изпитвам непреодолима нужда да посетя Планетата на Негодниците.

— Няма да се успокоя, докато не си поприказвам с Великия Спрут и Майстор Крег — откликна през зъби Атос.

Галя се обърна към тях.

— Да вървим по-бързо — каза тя. — Дядо не обича да закъсняваме...

Те препуснаха в галоп и след минута стълбът с номер 121 остана назад.

---

[1] Сайдер — слабо ябълково вино. Бел.ред. ↑

[2] Чебурашка — герой от детските повести на Е. Успенски. Бел.Ред. ↑

[3] Квартирмайстор — в някои армии — възглавяващ оперативното отделение на щаба. В дореволюционна Русия — специалист по корабно дело. Бел.ред. ↑

[4] Лоция — карта на космическите пространства. Бел.ред. ↑

ЧАСТ ВТОРА: ОПЕРАЦИЯ „ИТАЙ-ИТАЙ“

1.

В най-отдалечения край на великолепната сурова страна, където океанът вече милиони години безуспешно щурмува несъкрушимите скали, а подземният огън от време на време заплашва да подпали набъбналите от дъждове и сняг облаци, далеч от пътища и шумни пристанища има една старинна кръчма „Самотната момина сълза“. Никой вече не знае, а и не се интересува кога и защо е било построено това неугледно съоръжение от бетон, обрасло с мъх и лишей, с тесни дълги прозорци по ъглите и ръждива желязна тръба, която стърчи в средата на плоския покрив. Но златистата завеска уютно сияе в нощния мрак и просмукващата мъгла. Премръзналият скитник — бил той пилот на дирижабъл-дървовоз, пастир на стадо китове, наскучал се в тясната си бърлога-кабина, суров геолог или уморен до припадък турист, бродещ художник или местен ветеринар — се спуска по широко изсечените в скалата стъпала, отваря широко дъбовата врата и пристъпва в заляната от светлина стая; той разтрива вкочанелите си длани, оглежда облепените с избелял кафяв найлон стени, протрития червен килим върху пода, тавана, изрисуван като бездънно синьо небе. Погледът му неволно се спира върху огнището, в което весело искрят и пропукват пламъците, върху обикновените дървени столове и табуретки, върху полиците на бюфета, изпълнени със стъклария и порцелан, ноздрите на премръзналия му нос се разтварят, за да вдишат необикновено вкусните миризми на току-що изпечен хляб, на ванилен кейк, овча пача с чесън и печено свинско и на всевъзможни сосове и маринати. И ето че иззад лилавата завеса се появява стопанинът, чичо Витема — бивш надзирател в термоядрена станция — огромен, доброжелателен, усмихнат, той разперва могъщите си ръце в знак на приветствие и казва с дълбокия си бас:

— Добре дошли, моля. Съблечете се, седнете до огнището, а аз първо ще ви наляя чаша топъл пунш.

Да, приятели мои. Животът е прекрасен. Нямам думи да ви опиша какво удоволствие е след обилната вечеря човек да поседи край пламтящото огнище, разсеяно да се прислушва във воя на нощната

виелица, в тръбата и глухия рев на вечния прибой, а после, прозявайки се отчаяно и разтривайки слепналите си очи, да се спусне в спалнята и да се пхне в меката постеля, ухаеща на прясно сено. Чичо Витема е изключително гостоприемнен и не го крие.

В деня, когато започнаха необикновените събития, описани в тази част на нашата истинска приказка, в този тежък есенен ден на чичо Витема му провървя по странен начин. В „Самотната момина сълза“ се изсипаха куп гости. „И то какви гости!“ Пръв се появи един стар приятел на чичо Витема, околийският хирург Старчето Саша; стъпвайки тежко с гигантските си ботуши, той влезе в таверната, захвърли в ъгъла блестящия от есенната влага плащ с капишон и без да каже дума, се насочи право към огнището, където започна да суши на огъня мократа си брада, като същевременно пухтеше и се секнеше. Чичо Витема застана зад рамото му с обичайното питие. Когато от брадата му заизлизаха кълба пара, Старчето Саша за последен път разроши с две ръце брадата си, отпусна се на дървената облегалка и рече:

— Ех, ти!

Чичо Витема, без да чака, тикна чашата в ръцете му. Старчето Саша на една глътка запрати огнената течност в корема си и за втори път рече:

— Ех, ти!

За трети път произнесе тази чисто емоционална фраза, когато седна на масата и се загледа в глинения съд, пълен с апетитна смес от пушено телешко, картофи и морско зеле.

— Ще ви разкажа, чичо Витема, за временцето! — започна той, оставяйки гърнето до половина пълно. — За временцето, да го вземат мътните!

— Саша, къде си ходил? — запита чичо Витема. — Ами пак на Черната Скала, до оня двуглав затворник. Пак му е лошо.

Чичо Витема съчувствено зацъка с език и постави пред госта глинена чаша с искрящ квас собствено производство. Старчето Саша отпи от чашата и продължи.

— Вие, казва, земляните, няма да ме излекувате. Ще умра при вас, на Земята, и ще видите тогава. На мен нищо не ми струва да умра, но вас съвестта ще ви мъчи.

Чичо Витема пак зацъка с език и попита:

— Ама какво му е станало? Още миналата седмица, когато идва при мен, изцока цяло ведро оцет...

— Точно така. Тюлените го научили да плува, той се зарадвал, налочил се с оцет и се гмурнал по-надълбоко, където някой го бил треснал с нещо твърдо по дясната глава, точно по тая, на която и без друго ѝ липсва едно око. Така твърди той. Но според мен лъже. Сам се е треснал в някоя скала. Огледах го — наистина има оток на мозъка под теменната кост...

— И какво?

— Трябва да се оперира, разбира се, но неговата анатомия доста се различава от нашата. Кръвта му е зелена, костите — черни, сърцата му са три и кой знае какво още... Ще свикам консилиум, така че гответе се: тия дни целият цвят на медицината и ветеринарията ще се събере у вас... А може и от други планети да дойдат.

— Аз, разбира се, много ще се радвам, но може би по-лесно е да го откарате в Москва... или в Калкута, да речем!

Старчето Саша допи кваса и поклати глава.

— Не желае. Вече му предлагам, молих го, дори го заплашвах. Не ще и да чуе. На Черната Скала, казва, страдах три години, на нея и ще умра. Сред моите, казва, единствени приятели, благородните тюлени...

В същата секунда вратата отново широко се отвори и на прага, целият потопен в облак дъждовни капки, изникна висок, слаб човек с дълго до петите наметало, с тясно кокалесто лице, покрито с оня странен сиво-кафяв загар, по който без грешка се разпознават работниците от Дълбокия космос. И наистина, когато непознатият поздрави и свали наметалото, се видя черната със сребристо униформа на Космическия флот. Като зърна триъгълната нашивка на дясното рамо и значката във форма на флагче над левия горен джоб, Старчето Саша почтително се надигна от стола: пред него стоеше флагман от Космическия флот и член на Всемирния съвет.

— Здравейте, приятели! — със звучен глас поздрави непознатият и приглади с длани побелелите си коси. — Позволете ми да се представя — флагман Макомбер, командващ Трета космическа ескадра. Да не би да погрехих?

— Ама моля ви се, моля ви се... — смути се Старчето Саша, а чичо Витема само замаха с ръце и се втурна да налее един горещ пунш на прославения флагман.

— Не ме ли помните, чичо Витема? — попита космическият летец, поемайки чашата с топлото питие. — Преди тридесет години... не, преди тридесет и две, аз претърпях авария по време на тренировъчен полет, бях принуден да катапултирам и паднах в тайгата, на четиридесетина километра оттук. Тогава едва се добра до вас, а вие два дни се грижихте за мен... не помните ли?

— Може ли всичко да запомниш? — благо се отзова чичо Витема. — Тридесет години! През тези години толкова нещо надойде от Космоса, изпълзя от океана и наизскача от тайгата, че и най-добрата памет няма да стигне... Сядайте, флагман, и се чувствайте като у дома си. Най-добре кажете ми с какво да ви нагостя.

— Все ми е едно. Впрочем, изчакайте минутка, моля... Ако ви се намира леко припечено бутче от охранена пуйка, залято с карамфилов сос и няколко капки екстракт от клюква, и чаша бульон от костенурка... Дали ви се намира... Ще се намери? Чудесно! Чичо Витема се забърза към кухнята, а славният флагман отпи малко от пунша и приветливо погледна към Старчето Саша.

— А вие как се оказахте тук, млади човече? — попита той.

— Аз всъщност съм местният хирург — каза Старчето Саша скромно. — Всъщност, обхождах района... по-точно — облетях го... и се отбих край огъня.

— Чудесно! — възкликна флагман Макомбер. — Днес страшно ми върви! Я ми кажете, скъпи мой хирург... — Той остави чашата, приведе се напред, опирайки гърдите си върху масата, и като гледаше Старчето Саша право в очите, го попита почти шепнешком: — Кажете ми, скъпи мой хирург, нямате ли случайно един пациент от острова Черната Скала?

Старчето Саша дори не смогна да се учуди — ново и много по-силно впечатление просто прогони от главата му загадъчния интерес, който командващият трета космическа ескадра и член на Всемирния съвет прояви към двуглавия пленник на Черната Скала. Защото вратата внезапно широко се отвори и в кръчмата, прибирайки чадъра си, се втурна най-очарователното момиче, което Старчето Саша въобще през целия си не много дълъг живот беше виждал — от плът, по екраните или пък на снимки в илюстрирани списания. Тя имаше поруменяло от есенния хлад лице, огромни зелени очи и чупливи кестеняви коси... С една дума, това бе момичето от Сашината мечта. Всъщност възторгът,

избухнал в Сашините гърди, бе незабавно помрачен: след момичето влезе и един мрачен младеж, с широки като скрин рамене, с прогизнал от дъжда сив комбинезон на майстор и черти на лицето, които, както веднага и с мъка отбеляза Старчето Саша, тушираха ефекта и от най-прекрасната брада в света.

— Аз съм Галя — представи се момичето с прекрасен глас.

— Ха! — възкликна космическият флагман Макомбер, надигайки се от мястото си. — Кого виждам!

В този момент иззад лилавата летяща врата излезе сияещият от възторг чичо Витема с две димящи чаши в ръце.

— Заповядайте! — възкликна той. — Колко съм недосетлив... Та вие сте мокри до кости, приятели мои! Бързо до огъня, до огъня! Изпийте това, момиче, изпийте го и веднага ще се стоплите... Седнете до огъня, изсушете се, а аз ще помисля с какво да ви нагостя.

— Извинете, ние се отбихме само за минутка — смутено рече Галя, стискайки чашата в дланите си. — Ние само искахме да попитаме...

— Да, трябва да продължим нататък — прекъсна я мрачният Атос. — Здравейте, флагман Макомбер. Странно, мислех, че сте на Плутон и готвите експедиция към Фомалгаута.

— А аз пък мислех, че вие сте на Тамир и монтирате нов слънцепровод — със странна интонация го парира флагман Макомбер.

— Галя, това е флагман Макомбер — каза Атос, без да мигне и без да откъсне втренчения си поглед от космическия летец. („Това се казва поглед!“ — със завист помисли Саша.) — Ти помниш ли флагман Макомбер, Галя. Впрочем тогава ти беше в безсъзнание. Това е командващият трета космическа ескадра.

Галя радостно извика и Старчето Саша дори не успя да ахне, когато тя прегърна Макомбер и звучно го разцелува по двете бузи. Трогнат, Макомбер я потупа по гърба.

— Радвам се да те видя жива и здрава, дете — каза той. — Значи вие сте решили да побродите по старицата Земя?

— Ние... — започна Галя, но Атос отново я прекъсна.

— Флагман Макомбер, естествено, се шегува — хладно произнесе той.

Старчето Саша не разбираше нищо. Чичо Витема — също, но пък имаше с какво да се заеме. Той обяви, че през следващия час никой

не трябва да напуска „Самотната момина сълза“, защото в противен случай ще му нанесе смъртна обида. Той поведе Галя към масата и я настани, а после почти насила сложи Атос да седне в дървеното кресло пред огъня. На флагман Макомбер поднесе бутче от охранена пуйка с необходимите подправки и чаша превъзходен бульон от костенурка. Той с невероятна точност определи, че на Галя ѝ е достатъчно да се подкрепи с купичка лучена супа и крилце от кокошка, а Атос може да унищожи котлет по киевски.

— А освен това ще ви нагостя с отлични чарджуйски пъпеши — завърши той. — Тъкмо вчера един мой приятел художник ми изпрати десетина.

Старчето Саша се беше съвзел от обзелото го смущение и дори вече спокойно поглаждаше брадата си, когато отново се втрещи. Кой знае откъде на рамото на прекрасната Галя се появи странно пухесто зверче; високо колкото два юмука, бяло като сняг и с червени очи — нито котенце, защото опашката му беше много къса, нито зайче, защото ушите му бяха малки. То се огледа делово и пропищя:

— А на мен какво ще дадат?

— Ха! И ти ли си тук, малък бандит? — през смях възкликна флагман Макомбер. — Е, как преживяваш при нас, на Земята?

— Благодаря ви, на вашата планета се чувствам доста сносно — сухо отвърна зверчето. — Но ще си позволя да отбележа, че, наричайки ме бандит, вие жестоко се заблуждавате.

— Това е Ятуркенженсирхив — не съвсем разбираемо поясни флагман Макомбер на крайно учудения Витема и застиналия Саша. — Бивш шпионин, когото носят със себе си. Дайте му мляко и извара, чичо Витема. Ако паметта не ми е изменила, това му харесва най-много от всичко.

— Благодаря ви, флагман — с достойнство рече Ятуркенженсирхив. — И малко липов мед, ако ви се намира... Чичо Витема плесна с мощните си ръце и се отдалечи в кухнята, а флагман Макомбер, който отново се беше обърнал към Атос и Галя, каза:

— Значи, целият отбор е налице. По-точно, почти целият. А къде е достойният Арамис?

— Загубихме следите му преди година — тъжно обясни Галя. — Изчезна някъде, без да ни каже и дума. Редовно ни поздравява за

рождените дни и празниците, но нямаме представа къде може да е. Казват, че неотдавна са го видели на Марс...

— На Марс? Така-така... — замислено рече флагманът. — Тогава, кълна ви се, съвсем скоро ще го видите.

— Къде? — в един глас попитаха Галя, Атос и Ятуркенженсирхив.

— Тук, разбира се — отвърна флагманът и хладнокръвно се зае с пуешкото бутче.

Последва мълчание, но не след дълго Атос попита:

— Какво ви кара да мислите така, флагман Макомбер?

— Просто го зная. Напи другите трима пирати живеят на Марс без право да го напускат.

Отново настъпи мълчание. Старчето Саша съвсем нищо не проумяваше, дори остана с отворена уста — толкова беше затормозен от всичко, но това не се забелязваше, тъй като брадата му беше много голяма.

— Е, добре, флагман Макомбер — каза Атос най-после, стана и се обърна с гръб към огъня. — Предавам се. Хванахте ни. Да, ние сме тръгнали към Черната Скала, за да се видим с Двуглавия Юл. Но вие ми кажете, откъде разбрахте? Следихте ли ни?

— За мен после — отвърна прославеният космонавт. — Продължете, достойни ми Атос. Откъде знаете, че Двуглавия Юл е опасно болен?

— От Ятуркенженсирхив — рече Галя и пухестото зверче на рамото й важно се наду. — Оказа се, че той и Юл имат непрекъснатата телепатична връзка. Миналия ден той получи телепатема, че Юл се е разболял и моли да го навестим.

— И ето ни тук — заключи Атос. — Както виждате, всичко е много просто, флагман Макомбер.

Космическият летец допи пунша, акуратно избърса устните и пръстите си със салфетка и каза:

— Ако искате, ми вярвайте, ако искате, не ми вярвайте, приятели, но аз и представа нямах, че ще ви срещна тук. При мен нещата са още по-прости. Служебно бях наредил да ми се докладва за всичко, което става на Черната скала. И ето че преди три дни един мой... хм... познат пастир на стадо китове, посредством един негов познат делфин ми съобщи, че сред местните тюлени се носят слухове...

Изведнъж той млъкна, като че ли си спомни нещо, обърна се към Старчето Саша и го попита:

— Кажете ми, драги мой хирург, в какво състояние оставихте днес Двуглавия Юл?

Старчето Саша се прокашля. Старчето Саша поглади брадата си — надясно и наляво. Старчето Саша каза:

— Трудно е да се установи нещо определено, когато си имаш работа със същество, много по-различно от нас. Но ако съдим по настроението, болките, които изпитва и особено по подутината на мозъка му, то състоянието му не може да не буди тревога.

— Много му е зле, много му е зле! — изпищя Ятуркенженсирхив. — Страхува се, че ще умре.

Флагманът въпросително погледна Старчето Саша.

— Не е изключен и летален изход — призна той.

— Точно на това разчитам — бавно произнесе флагман Макомбер. Всички изумено го погледнаха. — Да, приятели мои, не бъркам. Не забравяйте, че някъде далеч в Дълбокия космос продължава да процъфтява Планетата на Негодниците — отвратително разбойническо гнездо, постоянна заплаха за всички цивилизации. В цялата видима Вселена единствено Двуглавия Юл знае къде се намират, но упорито мълчеше досега. Може би сега, пред лицето на смъртта, той ще се разкае или ще се умори да пази тайната.

— Как можете да говорите така, флагман Макомбер? — с негодувание викна Галя. — Човекът е опасно болен, той умира в плен, далеч от родината си, а вие...

Старчето Саша видя в прекрасните ѝ очи сълзи и затрепери от възмущение. Но флагманът сурово сви вежди.

— Мълчете, глупаво момиче! — извика той с глас, с който вероятно командваше „Всички кръгом!“ — Какво ме интересуват животът и смъртта на един негодник, когато аз нося отговорност за безопасността на моята планета и на стотици други братски светове? Кой знае какви ги е сътворил Великия Спрут с бандата си за тези три години, докато двуглавият мерзавец се е разхождал сред моржовете на Черната скала? Родина, казвате вие, а? Този подлец няма и не може да има родина! Той е един окаян предател на великото братство на разума във Вселената и вината си може да изкупи само по един начин...

— Вие сте съвършено прав, флагман Макомбер! — чу се нов глас откъм вратата.

Всички като омагьосани слушаха гневната реч на прославения флагман, дори чичо Витема, застинал на едно място с тиган и купа в ръце, така че никой не забеляза, че в кръчмата се беше появил още един гост. От няколко минути, съвсем безшумно, без да го усети дори бившият шпионин Ятуркенженсирхив с неговия изострен слух, той също слушаше. Беше се опрял с гърди на тежка стоманена риболовна вила; висок млад човек, облечен в червено-бял прилепнал водолазен костюм, с много бледо красиво лице, върху което изпъкваха големите му зелени очи, които се сториха поразително познати на Старчето Саша. От младия мъж обилно течеше вода и килимът под него беше прогизнал.

— Арамис! — изписка Галя и като прескочи табуретката, увисна на шията му.

— Аха, ето го и Арамис — удовлетворен рече флагман Макомбер.

— Отдавна знаех, че Арамис ще дойде — изпищя Ятуркенженсирхив, стискайки косите на Галя, за да не изпадне някъде в суматохата.

Старчето Саша, естествено, не каза нищо, а чичо Витема, който не се интересуваше от нищо, освен от апетита на гостите си, важно избоботи:

— Добре дошъл, скъпи Арамис! Радостен съм отново да те приветствам в „Самотната момина сълза“.

— Здравейте, приятели — поздрави Арамис, захвърляйки вилата в ъгъла. — Здравей, родственице — обърна се той към несравнимата Галя и я прегърна. — Привет, Атос, не сме се виждали от сто години. Поздравявам ви, флагман Макомбер, вие както винаги сте съвсем навреме и на място там, където е необходимо. Здравей, чичо Витема. Здравей и ти, малък шпионин!

— Аз отдавна вече не съм шпионин — обидено възрази Ятуркенженсирхив.

Арамис ловко го чукна по копчестия нос.

— А кой скри от всички, че има пряка връзка с Двуглавия?

Не беше минала и минута, водолазният костюм също се оказа в ъгъла до вилата, а загадъчният Арамис в тъмен тренировъчен костюм

и чаша пунш в ръка се настани край огъня. Чичо Витема отново потъна в кухнята, за да приготви умопомрачаващия си пилаф, докато Старчето Саша изпитваше съмнително удоволствие от участието си в пиеса, чийто смисъл изобщо не разбираше.

— Предполагам, че си тук по същата работа, както и ние — каза Атос, леко намръщен.

— Сигурно — отвърна Арамис и погледна космическия летец. — Виждам, че вие не сте си губили времето напразно, флагман Макомбер?

— Благодаря за комплимента — поклони се космонавтът.

— Ти направо от Марс ли идваш? — простодушно запита Галя.

— Е, не съвсем...

— Как разбра, че Двуглавия Юл е болен и ни вика? — направо попита Атос.

— Няма нищо необяснимо — бавно се обади иззад вратата добрият чичо Витема. — Достойният Арамис беше пристигнал един ден, преди с Двуглавия да се случи това нещастие.

— А-а, така значи... — каза прославеният флагман, разглеждайки Арамис от упор. — Позволете ми да зная, достойни ми Арамис, с какво се занимавахте цяла година на Марс?

— Истински разпит — разсмя се Арамис. — Ами тогава — моля. Занимавах се с нашите пирати. Учих гуцера Ка да чете; учих морската звезда Ки да живее в общество; отучвах маймуната Ку да краде кокошки, че дори и златни монети.

— И нима постигнахте някакви резултати? — недоверчиво попита Ятуркенженсирхив.

— По-старателни ученици досега не съм имал, а и по-бездарни, впрочем...

— Друго? — попита флагманът. — Какво — друго?

— С какво друго още се занимавахте, ведно с нашите пирати?

— Чуйте, флагман Макомбер! — сърдито рече Арамис. — Да не би да намеквате, че тайно съм ги насъсквал да се разбунтуват и да издигнат на Фобос черен флаг с череп?

— Ама моля ви се, достойни ми Арамис! Чисто любопитство. Просто съм поразен от съвпадението: вие цяла година се размотавате на Марс, после внезапно се появявате на Черната Скала — и ето, моля ви се, още на другия ден Двуглавия Юл си разбива главата.

— Как можа да се случи това! — каза чичо Витема, поставяйки на масата пилаф, от който се носеше силен аромат. — Моля, драги Арамис, угощавайте се!

Арамис благодари и седна на масата. Известно време всички го гледаха как яде с полупритворени от удоволствие очи и едва сдържано желание да натъпче докрай устата си. Явно достойният Арамис беше страшно изгладнял.

— Как разбра, че сме тук? — изведнъж попита Атос. Арамис сви рамене и погълна поредната порция пилаф.

— Да си призная, не съм много изненадан от присъствието на флагман Макомбер. А що се отнася до теб и Галя, преди няколко часа разговарях с Двуглавия Юл и той ми съобщи за пристигането ви... — Арамис отмести чинията и захвърли салфетката си. — Ето какво, приятели мои. Двуглавия Юл ни очаква утре в девет часа сутринта на Черната скала за частен и твърде важен, според неговите думи, разговор. Тоест той чака мен, Галя и Атос, но както виждам, флагман Макомбер, вие също ще се присъедините към нас?

— Разбира се, достойни Арамис — спокойно отвърна прославеният флагман. — Аз се досещам за причината, поради която Двуглавия Юл иска да говори с вас, и ако не греша, то ненапразно съм изоставил работите си на далечния Плутон.

— Сега — започна Арамис, ставайки от мястото си, — моля всички да ме извинят. — От Черната скала дотук аз дойдох с плуване и порядъчно се уморих. С ваше позволение и благословията на добрия чичо Витема, ще взема душ и ще отида да поспя. Лека нощ, до утре.

Той се насочи към долните помещения, но отново спря:

— А, едва не забравих! Флагман Макомбер, чух колко остро възразихте на злощастната моя роднина и искам още веднъж да кажа, че съм напълно съгласен с вашата позиция. Лека нощ.

И той излезе, флагманът не отговори. Старчето Саша проследи погледа му, насочен към ъгъла, и видя захвърлената от Арамис вила. Тежка, стоманена вила.

Старчето Саша не знаеше, а можеше само смътно да се досеща, че неговият странен двуглав пациент от Черната Скала е извършил такова престъпление срещу човечеството, за което преди триста години биха го обесили и за двете шии; че прекрасното момиче, което седеше на масата срещу него и замислено търкаляше хлебни топчета, е

било в плен на този престъпник и едва не е загинало там; че мрачният майстор, седнал край огъня с ръжен в ръка и загадъчният Арамис, който току-що се беше спуснал в спалното помещение, в ръкопашен бой с този същия престъпник са спасили хиляди хора от ужасна участ; че командващият трета космическа ескадра и член на Всемирния съвет Макомбер така и не успя да сломи упоритостта на този закоравял престъпник и за първи път в своя дълъг живот не изпълни заповедта на Земята.

Да, събитията отпреди три години, описани в първата част на нашия разказ, бяха минали някак си край Старчето Саша. Освен че в това време, изпълнено с велики и странни чудеса, трудно можеше да се проследи всичко, което става във видимата Вселена, Старчето Саша полагаше изпити за званието практикуващ хирург и още нещо — беше запален почитател на любимия си отбор „Земяните от Марс“. Кой можеше да го упрекне тогава? Нима на някой беше известно, че миналата година Старчето Саша, заедно с приятеля си, китовия ветеринар Кавабата, разтърваха големия кашалот Хрика и бесния калмар Силвестър, вкопчили се един в друг в смъртоносна схватка на дълбочина два километра, а после оперира ранения Кавабата направо върху тясната палуба на субмарината?...

Галя стана и разтри очите си с юмруче.

— Колко странен е станал Арамис — продума тя.

— Да, странен — потвърди Атос и също стана. — Време е за сън. Сърцето ми подсказва, че утре ще започнат важни събития.

2.

Черната Скала представляваше грамадна издатина от черен базалт, издигната преди милиони години от дъното над повърхността на океана от вулканични сили. Пукнатините и вдлъбнатините около върха бяха любимо място на чайките, на северния бряг се бе разположило многочленното семейство на известния по тези места стар тюлен Филка, а преди три години Всемирният съвет бе определил южния склон за постоянно местоживеене на пленения космически разбойник. В базалтовата маса бе разтопена просторна четиристайна пещера, чиито три стаи напълниха със сяр, пемза, разни пирити и други лакомства (естествено, без капка живак), а в четвъртата, която имаше отличен изглед към южния хоризонт, поставиха взетото от „Черната Пирайя“ кресло с несъразмерно широка облегалка, естествено продезинфекцирано, продезинсектирано и продезактивирано както следва.

През първата година бившият свободен пират водеше изключително затворен живот — по цели седмици той само дъвчеше своите пирити, потънал в самота и загърбил с широкия си гръб океанските ширини: изглежда, нашата зелена планета с нейните червена кръв, хлорофил, вода и въздух много му пречеше. В началото на втората година той постепенно привикна, а може би скуката си каза своето. Той започна редовно да излиза на въздух и неочаквано се пристрасти към яйцата на чайките, които събираше с цената на огромни усилия и риск, тъй като беше лош катерач. Взе да влиза и във водата — не надълбоко, само до кръста, защото все още се страхуваше от нея, а и не умееше да плува, но все пак неочаквано за себе си се пристрасти към морското зеле, в което, както е известно, се съдържа много йод. Във водата той срещна и скоро се сближи със семейството на тюлените и нещата съвсем потръгнаха. По това време Двуглавия Юл усещаше такава голяма нужда от компания, че семейството на тюлените можеше изобщо да не се страхува от него. Той друсаше бебетата, разказваше на младежите поразяващи въображението истории за космически битки, а със стария и многоопитен Филка

водеше дълги разговори с философска, а също и морално-етическа насоченост.

С какъвто се събереш, такъв ставаш. Малко по малко той се научи да плува. Всъщност, това се оказа не чак толкова трудно. Защото, както научи Двуглавия Юл, в океанската вода се съдържат много хранителни соли, а това го накара в дните за разтоварване да замени закуската, обeda и вечерята с продължително къпане. А преди половин година той за първи път пресече петдесеткилометровия пролив с плуване и внимателно провря лявата си глава през вратата на „Самотната момина сълза“. Трябва да се отбележи, че чичо Витема дори не мигна при вида на двуглавия човек. Той не мигна и когато двуглавият човек отказа чудесната елдена каша и поиска пепелта от угасващия огън. След като я поля с бутилка силен оцет, той благодари и си тръгна, но подир седмица се върна отново. И подир още една седмица пак, и пак... Той без угризения беше изоставил приятелите си — тюлените, заради оцетната есенция на „Самотната момина сълза“. До момента, в който те го измъкнаха от водата с рана на дясната глава.

Точно в десет часа сутринта, когато Галя с Ятуркенженсирхив на рамо, флагман Макомбер и двамата мускетари пристъпиха прага на пещерата в Черната Скала, Двуглавия Юл се бе разположил в креслото си, метнал крак върху крак и скръстил ръце на гърдите си. За тези три години той почти не беше се променил, дори черните дрехи и черните ръкавици, изработени от незнайни майстори от непознати светове, и кобурите на странните пистолети, погубили нещастния Мхтанд и съотечествениците му, бяха предишните. Само дясната му глава нещо не беше в ред. А лявата, обръсната до голо, с големи уши, както и преди три години гордо стърчеше върху правата дълга шия и очите ѝ злобно блестяха; дясната, омотана с дебел слой бинт като чалма, жалко висеше настрани, а единственото ѝ око мрачно гледаше през процепа изпод набъбналия позеленял клепац.

— Аха! — с приглушен, свиреп глас рече лявата глава. — Всички лица са ми познати. Дошли сте да погледате как издъхва едно самотно разумно същество. Какво пък, гледкайте, ще има какво да си спомняте в безсънните си нощи, когато вече няма да съм сред живите. Приятно ви е да видите какви сте ги свършили, нали? Кого изпратихте при мен под водата? Някоя жалка страхлива костенурка? Или кит — професионален убиец?

На Галя до сълзи ѝ стана жал за него, но Арамис нетърпеливо каза:

— Ти ни повика — ние дойдохме. Кажи благодаря и не разигравай трагедии. Времето ни е малко, твоето — също. Казвай каквото искаш да ни кажеш, но по-бързо.

Двуглавия Юл пхна ръката си в левия кобур, извади шепа дребни морски рапанчета, чу се хрупане, сетне лявата глава изплю черупките като люспи от семки, кимна към Макомбер и намусено рече:

— Пред него няма да говоря. Арамис сви рамене.

— Тогава изобщо няма да разговаряме — каза той и се обърна към изхода.

Прославеният космонавт го спря с жест.

— Бъдете благоразумен, Двуглави Юл — строго рече той. — Не забравяйте, че сте в плен. Тук не можете да диктувате условията си. Ние сме тези, които диктуват условията.

Тогава лявата глава облещи очи и започна да вика. Тя крещеше, че той, Двуглавия Юл, никога, никъде и при никого не е бил и няма да бъде в плен, че се е предал в ръцете на земляните съвсем доброволно, с надеждата, че най-сетне е открил общество от себеподобни и истинността на неговите думи могат да потвърдят тези момчета и това момиче, макар че той би могъл да им е прапрапрадядо, а ако те откажат да потвърдят, значи са най-подлите и закоравели лъжци в цялата видима Вселена; че той, Двуглавия Юл, ветеран от Дълбокия космос, покрит с белези от метеорити, вражески куршуми и ухапвания на чуждопланетни чудовища, с нищо не е по-лош от някакъв си там флагман, окопал се на своята третостепенна зелена планета и въобразил си, че като флагман струва повече от него, от Двуглавия Юл; че него, Двуглавия Юл, за стотиците години живот и полезна дейност са го предавали много пъти, но че предателите не са живели дълго и е близък часът, когато той, Двуглавия Юл, ще съдере бялата пухкава козина от един такъв предател и ще си поръча от нея ръкавица за дясната ръка...

Все в този дух той продължи да крещи, да ругае, да реве доста дълго, не по-малко от пет минути. Арамис извади от джоба си някаква книжка и се престори, че задълбочено чете; Атос започна да се прозява, като вежливо закриваше устата си с длан; Галя за всеки случай тихичко отстъпи зад гърба му, а Ятуркенженсирхив, обзет от

ужас, се скри в пазвата ѝ; флагман Макомбер заразглежда, мръщейки се, краката си. Изведнъж дясната глава дрезгаво изстена: „Кълна се в Протубера и Некрида, ти ще прекратиш ли някога този проклет шум? Всичко ме заболя от тези проклети вопли...“ И лявата глава млъкна, дишайки тежко.

— И така? — като че ли нищо не е било, попита Арамис и затвори книжката си.

— Свършено е с мен, момчета — каза лявата глава и с тежка въздишка клюмна. — Дните ми са преброени. Да си кажем правичката — аз вече съм пътник от тази Земя.

Всички мълчаха. Галя изхлипа и изтри една сълза от лицето си.

— Затова ви и повиках, да си поговорим без заобикалки — продължи Двуглавия Юл, въодушевявайки се полека-лека. — Спукана ми е работата, на вашата Земя никой не може да ми помогне, повярвайте ми. Иначе не бих ви повикал, момчета. И щом работата е стигнала дотам, че ми остава да издъхна като куче, аз реших да плюя на всичко и всичко да ви разкажа, както си е. Защото няма никакъв смисъл да мълча, щом краят ми се вижда...

— Това вече го разбрахме — студено каза Арамис.

— Наистина, Двуглави — каза флагман Макомбер. — Вие, макар и негодник, все пак сте мъж. Затова престанете да нареждате и да размазвате, а минете направо към същността.

— Същността, момчета, е в следното — промълви Двуглавия Юл, снижавайки глас. — Не ми се умира, ето в какво е същността. Виждал съм я във всичките ѝ лица: и огнена, и ледена, и гладна... Самият аз също много съм убивал, и мен са ме убивали... Нагледал съм се на смърт и изобщо не се страхувам от нея. И все пак не ми се умира.

Двуглавия Юл дори замижа от съжаление към самия себе си.

— Сега — продължи той и не се разбра изхихика ли, изхлипа ли — ми остана само един шанс за спасение. Това е тайна, в която никой по тези места не е посветен, но аз ще ви я разкрия от начало до край. Само че преди това трябва да направя едно чистосърдечно признание, а вие сте длъжни да ми дадете гаранции, че вашите власти няма да ме обесят и за двете шии.

— Никакви гаранции няма да получите — спокойно го парира флагман Макомбер.

— Тогава аз от къде на къде ще... — започна лявата глава с негодувание, но дясната с дрезгав глас ѝ прошепна на ухото:

— Не ставай глупак, никой няма да те обеси, щом досега не са го направили.

— Добре! — каза Двуглавия Юл и с все сила удари с юмрук подлакътника на другата си ръка. — Да става каквото ще! Разчитам на вашето благородство, момчета. Тържествено, доброволно и чистосърдечно ви признавам, че всичко, което онова зловещо нещо Мхтанд разказа на ето това момиче, е самата истина. И за Планетата на Негодниците, и за Великия Спрут, да пукне дано, и за Майстор Крег... и за машините от живи мозъци... и защо дойдох с „Черната Пирайя“ на Земята...

— От самото начало ние знаехме, че това е истина — нетърпеливо го прекъсна флагман Макомбер. — Продължавай, Двуглави. Кажи ни голямата си тайна.

— Знаели сте? — радостно възкликна лявата глава. — Защо не ми казахте веднага? Знаели сте и не ме обесихте? Ама че порядки имате на Земята... Добре тогава, слушайте.

Ето какво разказа Двуглавия Юл.

Много отдавна, преди повече от хиляда години, Богомолеца Панда, един от най-дръзките главорези на Великия Спрут, обикаляйки покрайнините на Малкия Магеланов Облак в търсене на плячка, се натъкнал на незначително оранжево слънце с единствена, но цветуща планета, покрита с флуороводородни океани и плътна атмосфера от смес на флуор и неон. Обикновено от такива места има какво да се вземе, защото по правило са населени с многочислени и много трудолюбиви носители на разум, но Богомолецът бил твърде учуден и разочарован, тъй като тази планета била съвършено пуста. Тоест, сушата ѝ била покрита с гъсти люлякови гори и плодородни лилави полета, флуороводородните реки и океани също изобилствали от живот, но нямало и следа от разумни същества. От досада на богомолеца Панда чак му се приискало да хвърли върху най-големия материк една-две кислородни бомби, но се сетил, че кислородът в покрайнините на Малкия Магеланов Облак никога не е бил по джоба на всеки. Така че от финансови съображения му се наложило да плюе на всичко и да поеме с крайцера си в обратна посока, далеч от флуоровата планетка.

Само след няколко часа обаче пиратите се натъкнали на космически кораб, който се движел срещу тях. Това вече си струвало. Атакували кораба и го взели на бордаж. Но колко бил разочарован Богомолеца Панда, когато се оказало, че отсеците на злощастния кораб били пълни не с технически новости, не с произведения на изкуството и занаятите, не със златни кюлчета, а с койки-амортизатори с болни и наранени носители на разум. Корабът бил от санитарния транспорт. Освирепелите пирати започнали собственоръчно да посичат нещастниците и всичко би завършило с това, ако Богомолецът не беше се замислил: защо ли санитарният кораб с товар от полумъртви разумни същества отива на пустинната флуорова планетка? Той заповядал да преустановят саморазправата и да доведат останалите живи в кабината; довели полумъртвия от раните си капитан, приличащ на грамадна мравка, и полумъртвия от страх санитар, който пък приличал на гигантска пеперуда. Богомолеца Панда ги разпитал сам, позволявайки си някои волности. Вярно, че капитанът-мравка умрял по време на разпита, но затова пък санитарят бързо изпял всичко, за което онзи упорито мълчал.

Станало ясно, че на Северния полюс на флуоровата планетка, под километров пласт флуороводороден лед живеел някакъв чудодеен доктор на име Итай-итай. Този доктор лекувал всякакви болести и дори възстановявал какви ли не загубени органи на какви ли не носители на разум. Много хилядолетия стотици цивилизовани раси, населяващи десетки планетни системи в околностите на оранжевото светило, изпращат безнадеждно болните и осакатени при доктор Итай-итай и не е имало случай той да върне някой неизлекуван. Интересното е, че лечението приключва за броени минути, дори секунди, диагнозата пък се поставя от пръв поглед. Никой не знаел откъде се е взел доктор Итай-итай, потомък на коя раса е, как и кога се е заселил на самотната планета на незначителната звезда, тъй като той не търпял въпроси, които не се отнасят до работата му. Между другото, докторът с желание приемал и обучавал ученици, но нито един не могъл докрай да овладее изключителните му умения.

Като завършил разпита, Богомолеца Панда дал заповед незабавно да се върнат на флуоровата планета. Останалото било въпрос на техника. Не след дълго чудодейният доктор Итай-итай бил пленен и въдворен в най-хубавата каюта на крайцера, а неговата

болница под леда изчистена и от последния скалпел и взривена от атомен заряд. Трябва да се отбележи, че дори пиратите от Дълбокия космос, видели какво ли не, били изумени от външността на чудния доктор. Богомолецът, който нямал никакво въображение и бил известен с неясния си говор, го описал като „едно такова кръгло нещо, с колело от каруца, а може и няколко, и с ей такива опашки, вместо всичко останало“. Той дори не повярвал отначало, че пред него е именно докторът-чудо, а не някакъв чудодееен медицински инструмент. Той не повярвал и когато докторът-чудо се съвзел от преживяния потрес и започнал да протестира и да се бие. И едва когато санитарят-пеперуда потвърдил самоличността му, Богомолецът се успокоил и дал заповед за излитане. Но „успокоил се“ не е точната дума. От възторг той направо се затичал по тавана: тъй като всесилният му господар Великия Спрут честичко боледувал и можело щедро да го възнагради за плячката.

Но очакванията му не се оправдали напълно. Наистина щедростта на Великия Спрут, този изключително делови носител на разум, неимоверно богат мерзавец и във висша степен влиятелна личност на Планетата на Негодниците, надхвърлила всичките му очаквания. След като се запознал с чудодейния доктор Итай-итай и изпитал способностите му върху няколко роба, пленени в различни краища на видимата Вселена, Великия Спрут вдигнал разкошно пиршество в чест на Богомолеца и екипажа му, на който между другото санитарят-пеперуда сервирал желе, запечено в сулфатно масло под налягане от седемдесет атмосфери, наградил всеки със своя портрет в златна рамка, тежка един пуд, а освен това на самия Богомолец Панда подарил малък астероид. И всичко би завършило добре за тези щастливци, но пиратите от Дълбокия космос си имат свои привички. Веднага след пиршеството у Великия Спрут те се разпилели по пристанищните кръчми и вертепи и се разприказвали. В същата тази нощ те изчезнали до един. Верният съучастник и изпълнител на най-сложните поръчки на Великия Спрут, някой си Мес, усилено разпространил слуха, че Богомолеца и хората му по спешност са изпратени със задача в центъра на Големия Магеланов Облак, но след няколко дни някой намерил откъснатата щипка на Богомолеца Панда в купчина боклук на градското сметище, друг видял още нещо...

— С една дума, всичко било ясно — завърши Двуглавия Юл. — И никой никога повече не видял чудодейния доктор Итай-итай.

— Много интересно — след дълго мълчание рече флагман Макомбер. — Но, може би, това е просто легенда? Нали са изминали десет века...

— Как ще е легенда! — презрително възрази лявата глава. — Това мекотело Великия Спрут трябваше отдавна жив да е изгнил или да е издъхнал от церебрална дезинтегрция, а той е жив и здрав, яде и пие и върти трилион далавери... Не, работата е ясна. Очевидно е скрил този чудодеен доктор нейде далеч и само той се лекува при него. Как може да скрие от всички носители на разум такъв лекар! — изведнъж изрева лявата глава с ужасен глас и млъкна.

— Всичко това е много хубаво — студено каза Арамис. — А сега изплюй камъчето, заради което наприказва толкова.

— Как така заради какво? — възмутено възкликна Двуглавия Юл. — То е ясно за какво! Точно този чудодеен доктор е моят единствен шанс за спасение! На мен какво толкоз ми трябва, момчета? Само да се върна на Планетата на Негодниците. Там ще падна в краката на Великия Спрут, ще плача като новороден тюлен, ще ридая като чайка пред буря, ще го излъжа, че съм бил смъртоносно ранен в битка за неговите интереси и ще го склоня да ме заведе при чудодейния доктор Итай-итай. Великия Спрут, естествено, ще се съжали над мен и след секунди ще съм здрав.

— Това ли е всичко!

— Какво значи „всичко“? Разбирам, че вие също трябва да имате полза от тая работа. Когато науча къде е скрит чудодейният доктор, аз ще го похитя и ще ви го доставя право в ръцете. Бързо, без много шум и точно като в аптека. След това отново и окончателно ще се заселя в тази пещера, където сред скъпите на сърцето ми тюлени ще прекарам остатъка от живота си. Планът ми е страхотен, нали, момчета? Но за това трябва да ми върнете „Черната Пирайя“ и преданите ми приятели Ка, Ки, Ку и Ятуркенженсирхив, да поставите на „Пирайя“-та електронна машина за установяване на курса...

— А не ти ли трябва и хиляда кондиционни глави отгоре на всичко?

Атос рязко се изсмя, а флагман Макомбер оголи здравите си зъби в зловеща усмивка.

— Аха, разбирам — дълбокомислено се обади Двуглавия Юл. — Признавам, естествено, че нямам право засега да разчитам на пълното ви доверие. Какво пък, съгласен съм да взема със себе си това ваше момиче, Галя, и нека тя да види, че всичко ще е честно...

Атос отново се разсмя.

— Ама че глупости говорите, наистина! — сърдито каза Галя. — Срам ме е да ви слушам.

— Е, на вас не може да се угоди — изръмжа Двуглавия Юл и се замисли. После като че ли нещо го осени и той възкликна:

— Ама разбира се, как не се сетих по-рано за това. Вие сигурно нямате доверие на Ка, Ки и Ку. И правилно. Те са смели момчета, но... как да се изразя. С една дума, те наистина не са надеждни в някои ситуации. Звънтенето на злато и всякакви там съблазни... Добре. Готов съм да тръгна без екипаж. Ще излетим двамата с Галя. Съгласни ли сте?

— Двуглави, хайде сега да си поговорим сериозно — започна флагман Макомбер с делови тон. — Ние разбрахме какво искате вие. Вие искате да живеете и това е съвсем разбираемо. Вие се надявате да успеете да стигнете до Планетата на Негодниците, да съберете там банда от такива като вас, изявени мерзавци, да нападнете резиденцията на Великия Спрут и със сила да плените чудодейния доктор. Това също е разбираемо. Но е глупаво. Най-вероятно е подобна авантюра да завърши с това някой да намери вашата откъсната щипка на градското сметище.

— Няма какво да губя — тъжно отвърна лявата глава. — И в единия, и в другия случай ме чака смърт. А рискът, както знаете, е благородно нещо. Никой освен мен няма да се разтревожи за моя живот.

— Напротив! — възрази флагман Макомбер. — Ние ви предлагаме друг план, Двуглави. Вие ще ни дадете координатите на вашата планета, а ние ще завладеем това гнусно гнездо. Ще арестуваме главатарите, ще освободим робите, а и ще върнем чудодейния доктор на неговата флуорова планетка. За награда той ще ви излекува само за секунда. Разбрахме ли се?

— Аз да предам своята планета? Моите братя по занаят и съратници? Моите бойни приятели и събутилници? — викна Двуглавия Юл и сетне продължи с нормалния си глас: — С

удоволствие. Но знаете ли къде е слабото място на плана ви, флагмане? Щом вашите ескадри се появят в околностите на кървавочервената Протубера и мъртво-синята Некрида, предните постове на охраната ще ги забележат и ще вдигнат тревога. А щом вдигнат тревога, веднага срещу вас ще потегли целият обединен флот на Планетата на Негодниците. Ще започне голяма битка. Да предположим, че ще победите, тъй като през живота си не съм срещал такива отчаяно смели момчета като земляните. Но вие зле познавате Великия Спрут. В момента, в който кацнете на планетата, и следа няма да има от него. И от доктор Итай-итай също. Така стоят нещата, господин флагман. Ето защо само „Черната Пирайя“ може да премине постовете, те познават моята бригантинка...

Флагман Макомбер погледна Атос и Арамис и мускетарите кимнаха в знак на съгласие.

— В такъв случай предлагам още един план, последен — каза прославеният космонавт. — Връщаме ви „Черната Пирайя“ и ѝ поставяме електронна машина. Ще ви дадем и екипаж. Но защо да са точно Ка, Ки и Ку. Този път на Планетата на Негодниците с вас ще дойдат земляни. Вашият нов квартирмайстор ще бъде аз. Вашият нов артилерист — Атос. И вашият нов борд-радист — Арамис.

Гая притисна с пръсти устата си, за да не закрещи от ужас. Двуглавия Юл въртеше зашеметено лявата си глава. Дори дясната му глава широко отвори единственото си око.

— Когато „Пирайя“-та пресече орбитата на Плутон, ще съобщите на Великия Спрут, че сте претърпели авария — напътстваше го флагман Макомбер. — Ще кацнете на обичайното си място на космодрума. Ще поканите на борда агентите на Великия Спрут за приемане на товара. По-нататък ще действаме според обстоятелствата. От момента на старта до момента на връщането ни на Земята командването поемам аз. При най-малкото неподчинение ще следва разстрел на място, както е според законите на Дълбокия Космос.

— Брей, какви резки завои правите... — изръмжа Двуглавия Юл.

— И запомнете, Двуглави — продължи флагман Макомбер, — никакви глупости! Без нас ще видите чудодейния доктор, когато... — той искаше да каже нещо за ушите и огледалото, но се запъна и махна с ръка. — С една дума, мисля, че ни предстои да проникнем в светая светих на Великия Спрут.

— Ах! — закани се Двуглавия Юл. — Ако нещата не се бяха объркали така, още в тази секунда щях да ви покося всички на място...

— Знаем, знаем — нетърпеливо го прекъсна флагман Макомбер. — Не се хвалете, иначе ще вземем... Ще проверим например какво имате под черната превръзка на дясната глава!

— Добре, добре — изръмжа Двуглавия Юл. — И без това е ясно, че вие надвихте. Всъщност този план ми допада най-много. С ваша помощ, момчета, планини ще поместим. Сам, естествено, не бих се справил... И така, кога ще нападнем?

Флагман Макомбер тъкмо отвори уста, за да отговори, но Арамис изведнъж го прекъсна.

— Кажи, Двуглави, истина ли е, че доктор Итай-итай може да съживява мъртъвци?

Всички се обърнаха към него. Двете глави на Двуглавия Юл се спогледаха и също се вторачиха в Арамис.

— Защо се бъркаш? — каза лявата глава. — Какво разбираш ти от това?

— Така ли е или не? — със студен като полярна нощ глас попита Арамис.

— Да, говореха нещо такова... — неохотно отвърна лявата глава. — Дрънкаха из вертепите и кръчмите... А на теб какво ти влиза в работата?

— Арамис, ти откъде знаеш за този доктор? — възкликна Галя, но Атос сложи ръка на рамото ѝ и тя замълча.

— Истина ли е това или не? — попита флагман Макомбер.

Лявата глава се намръщи и Двуглавия Юл се почеса по левия тил.

— Ами, какво да ви кажа... Имаше такъв прецедент. Да, наистина. Преди триста години. Както споменах, Великия Спрут имаше нещо като секретар, старчето Мес. Е, веднъж Веселата Хлебарка — има при нас един такъв — дойде с богата плячка, а Мес доста го поряза с данъка... или пък нещо се е случило между тях. Накратко, Веселата Хлебарка извади пистолет и изпразни в Мес целия пълнител, сто куршума дум-дум. Мес се просна директно, както се полага, и от него запуши като от комин, а Веселия хукна да бяга... Но не за него ми е думата. С очите си видях как парче по парче събраха Мес и отидоха да го погребват, а след една седмица гледам и не вярвам

на очите си: Мес отново се шляе надолу с главата и размята хобота си... Излиза, значи, че чудодейният доктор възкресява и мъртъвци. Но това вас не ви засяга особено, нали?

Вече не го слушаха. Галя гледаше Арамис и в погледа ѝ се четеше възторг и мъка, Атос гледаше Галя и в погледа му се четеше нежност и мъка, а малкият Ятуркенженсирхив тихичко приглаждаше косите на Галя. Флагман Макомбер внимателно разглеждаше ноктите си. Арамис тежко си пое дъх.

— Ясно — продума той. — Така. Аз не вярвам в чудеса. Но заедно с нас на „Черната Пирайя“ ще тръгне и Портос.

Галя тихичко ахна. Атос вдигна ръце да я прегърне, но не посмя, отстъпи и ръцете му увиснаха.

— От три години Портос почива в мир в спектролитова капсула на сто и двайсетия километър — с равен глас продължи Арамис. — Дружбата преди всичко, Атос. Дружбата е по-силна от любовта, родственице. Той даде живота си за нас и ние ще се опитаме да му върнем дълга.

Флагман Макомбер се намръщи.

— Вие сериозно ли смятате да вземете в космоса мъртвото тяло, драги ми Арамис? — попита той.

— Това беше намерението ми от самото начало, флагман Макомбер — отвърна Арамис.

Прославеният космонавт сви рамене.

— Е, добре. Ясно ли е всичко, Двуглави?

— По-ясно не може и да бъде — озъби се Двуглавия. Той не беше на себе си. — Кога тръгваме?

— Ще ви съобщим — каза флагманът.

— Само че запомнете! — закрещя изведнъж Двуглавия Юл. — Ако не бяха ме треснали по кратуната, щяхте да видите вие.

— Ще запомним, Двуглави — зловещо откликна Арамис. — Ние всичко помним!

Флагман Макомбер тръгна към изхода на пещерата, останалите мълчаливо го последваха. Те стъпиха на глисьора, флагманът включи мотора и безтегловният съд, набирайки постепенно скорост, се отдалечи от брега. Недалеч тюлените се бяха разположили на плоски камъни и тихичко пееха старинна песен, изпълнявана някога от далечните им предци далеч зад океана:

*В път далечен, път опасен
Отправил се Макней
И мисли си глупак нещастен
Че всичко му е ясно.*

А когато глисьорът отмина, един от тях подхвана закачливото стихче, написано от Двуглавия Юл:

*Я-туркен-жен-сирхи-вец!
Тирям-тирям-тирям!
Ти малък бял пършивец!
Тирям-тирям-тирям!*

Ятуркенженсирхив се престори, че не чува.

3.

Озарена от кървавочервения блясък на Протубера и мъртвосиньото сияние на Некрида, „Черната Пирайя“ бавно се спусна на най-ниски обороти на космодрума на Планетата на Негодниците, претъпкан с какви ли не летящи средства. Тя се връщаше тук за хиляда и първи път, но никога дотогава на борда ѝ не бе било толкова чисто и прибрано. За трите години, прекарани на Луната с широко отворени люкове, тя основно се беше проветрила, работливите роботи-чистачи щателно я бяха изтрили и излизали отвътре и отвън, а преди старта Галя, обляна в сълзи, украси кабината и каютите ѝ с огромни букети неувяхващи незабравки. Никога преди това „Черната Пирайя“ не бе имала такъв странен екипаж. Двуглавия Юл, бивш знаменит свободен пират, а сега само зицкапитан, мрачно и тържествено седеше в знаменитото си кресло, придържайки с две ръце отмалялата си дясна глава права, командващият трета космическа ескадра и член на Всемирния съвет на Земята, прославеният флагман Макомбер, се разпореждаше с всичко и то с вездесъщия Ятуркенженсирхив на рамото, а край електронен щурман неотклонно дежуреше хладнокръвният Арамис, до лазерните оръдия пък седеше мрачният Атос и не спускаше крака си от педала на пусковото устройство. Никога на „Черната Пирайя“ не бе имало такъв странен товар. До самия люк стоеше на пружини спектролитовият ковчег и в него, залят с течен аргон, лежеше трупът на Портос — изпънат от последното напрежение, с широко отворени мъртви очи и стиснати юмруци, притиснати към бедрата.

Още по пътя, малко преди преминаването в подпространството, където, както е известно, няма нито време, нито движение, нито разстояния, Двуглавия Юл по заповед на флагман Макомбер се свърза с Великия Спрут. Случи се така, че точно в тази минута Великия Спрут се беше подготвил за свръзка с някой си Палач Тритон, командирован (доколкото можа да се разбере) да изстиска данъците от един покорен народ на някаква провинциална планетка. От това се получи известно недоразумение, над което екипажът на „Черната

Пирайя“ доста се посмя. Цели пет минути, поглеждайки осъдително седналия с петдесетзаряден бластер на коленете флагман Макомбер, Двуглавия Юл набиваше в главата на своя бивш господар, че тъй като той е Двуглавия Юл, свободен пират, не може едновременно с това да бъде и атамана на наказателния отряд Палача Тритон и следователно няма възможност да отдели дреднаути^[1] за маньовър по посока на системата на Златното Слънце, и следователно не се нуждае да бъде съпровождан от ескадрата на Елегантния Дик. Когато най-накрая Великия Спрут проумя, че разговаря със свободния пират Двуглавия Юл, от когото нямаше вест цели три години, онемя от учудване. А Двуглавия Юл, възползвайки се от паузата, започна да му докладва за своите злощастни приключения. В ярки краски той обрисова подвизите си в сраженията с огромния флот на проклетите земляни; с ридания му съобщи как верните му Ка, Ки и Ку са загинали на полето на битката със смъртта на храбрите; със сухи военни изрази описа маневрите, с помощта на които уж беше успял да се отърве от преследвачите си; и накрая, прекъсвайки разказа си със стонове и скърцане на зъби и размазвайки по лявата си физиономия сълзите, които сам си предизвика, се оплака от ужасните страдания, причинени му от смъртоносна рана в дясната глава.

— Почакай, Двуглави — леко зашеметен попита Великия Спрут, — а къде беше през всичките тези три години?

Двуглавия Юл отвърна, че по време на боя бригантината му е била порядъчно нарязана от лазерните оръдия и че всичките тези три години до последния ден му били нужни, за да закърпи бронята и да ремонтира повредените двигатели. Разбира се, тъжно добави той, друг на негово място, бидейки обречен на неминуема смърт, нямало да се занимава с това, а просто щял да заседне на някой пустинен астероид и без излишни грижи щял да почива във вечен сън на дъното на самотен кратер, но той, Двуглавия Юл, бил свикнал стриктно да изпълнява своите задължения и решил, че е длъжен да достави поръчания товар...

— Значи товарът е оцелял? — възкликна Великия Спрут с ниския си, мазен глас. — С това трябваше да започнеш. Ти си юнак, Двуглави, заслужаваш похвала. Останалото ще ми разкажеш, като се върнеш, сега нямам време. Бъди здрав.

— Бъди здрав, Велики! — изръмжа Двуглавия Юл и с това сеансът за връзка приключи.

Флагман Макомбер пхна бластера в кобура си и извика на Атос да блокира радиоапаратурата.

Впрочем, като приближиха Планетата на Негодниците, отново разблокираха радиото и веднага, щом кърмата на „Черната Пирайя“ допря обгорения и покрит с пукнатини бетон между един смачкан летящ самовар и продънена летяща чинийка, те чуха стържещия глас на Мес, верния съучастник и изпълнител на най-сложните поръчения на Великия Спрут:

— Двуглави, Великият те поздравява за благополучното ти завръщане.

— Ама че благополучно завръщане — саркастично се обади лявата глава. — Както се казва, спечелих войната, изгубих си главата...

— Ха-ха-ха! — разнесе се скърцащият смях на Мес. — Добре го каза, Двуглави. Но съгласи се, че това са подробности. Най-важното е, че ти опази товара цял и невредим. Нали е цял и невредим?

— Да, цял и невредим — потвърди лявата глава.

— Виждаш ли? Останалото ще се оправи, уверявам те. Предавам ти нарежданията на Великия: да не се отлъчваш от кораба, да се приготвиш за разтоварване, да чакаш.

Флагман Макомбер побутна Двуглавия Юл между лопатките с дръжката на петдесетзарядния бластер и лявата глава възмутено закрещя:

— Да чакам? Какво има да чакам? От къде на къде да чакам! Предай на Великия, че всеки момент мога да издъхна! Предай му, че ми е нужен най-добрия лекар, разбра ли? И то незабавно!

— Добре, Двуглави, незабавно ще му предам — изскърца Мес и изведнъж хитро попита: — А защо екранът ти в абордажното отделение не действа?

Флагман Макомбер отново побутна Двуглавия Юл между лопатките, но той го отблъсна с лакът и закрещя още по-високо:

— Кълна се в кървавата Протубера и мъртвешката Некрида, та нали знаеш къде бях? Да не си въобразяваш, че тези проклети деца на кислорода, водата, хлорофила и червената кръв ме гощаваха с любимия ми живачен коктейл? Да ги беше зърнал с едно око само, цялата ти козина щеше да се надипли на врата! Благодари се, че

улучиха абордажното отделение, иначе и следа нямаше да оставя от теб още при първия ти опит да си напъхаш хобота тук. Никой от вас няма да бъде допуснат на борда на моята бригантина, докато не ме прегледа най-добрият лекар на планетата! Предай това на Великия: няма да разтоварвам. Знам ви аз, делови носители на разум. Няма да получите товара, докато не ме види лекар! Разбрахте ли?

— Разбрахме — със зловеща кротост в гласа отвърна Мес и се изключи.

В този момент Двуглавия Юл се нахвърли върху флагман Макомбер. И още как! Явно беседата със съучастника и изпълнителя на най-сложни поръчения наистина го бе довела до истерия. Той беснееше. Пръскаше слюнка и тропаше с крака. Запуши с ръце ушите на дясната глава и виеше така, че Ятуркенженсирхив едва се удържаше на рамото на прославения космонавт. Какво си въобразява този флагман-командващ? Как смее да го бодне в гърба него, Двуглавия Юл, с някакво си желязо? Що за маниери са неговите и има ли той представа от добро възпитание. Ако го сърбят ръцете, нека да ръга с желязото си своите земяни! И нека този флагман-командващ да знае, че... — и така нататък, все в този дух.

По време на това дълго и твърде несвързано излияние, при което Двуглавия Юл беснееше, тропаше и плюеше, флагман Макомбер разглеждаше краката си, а Ятуркенженсирхив мигаше и гушеше главата си в пухкавите си раменца, в командната кабина безшумно влезе Арамис, включи илюминаторите и преминавайки от един на друг, заразглежда заобикалящите ги околности. Трябва да се каже, че илюминаторите на „Черната Пирайя“ бяха прозрачни само от вътрешната страна, а отвън те изобщо не се забелязваха. Когато Двуглавия Юл замълча, Арамис попита, без да се обръща:

— Пирате, ти сериозно ли се надяваш Великия Спрут да изпрати тук чудодейния доктор Итай-итай?

— На куково лято! — презрително отвърна Двуглавия Юл, който в момента разглеждаше показалците си и ги бършеше в панталоните. — Той по-скоро ще умре, отколкото да го изпрати!

— Това е абсолютно невъзможно — потвърди Ятуркенженсирхив с тъничкото си гласче. — Великия Спрут няма да рискува да загуби чудодейния доктор, дори само заради това, че вероятно е единственият доктор на цялата планета.

— Как така? — учуди се флагман Макомбер.

— Ами така — каза Ятуркенженсирхив. — Знаете ли, на Планетата на Негодниците са събрани представители на най-различни цивилизации от видимата Вселена. Естествено, не най-добрите. Но справедливостта изисква да отбележа, че и проявата на благодарност у някои цивилизации придобива понякога странен израз.

— Не разтягай, малки негоднико! — обади се отново Арамис, без да се обръща.

— Да, малък съм — рече с достойнство Ятуркенженсирхив. — Но вече от три години не съм негодник. А що се отнася до същността на нещата, то лекарите на тази планета просто не оцеляват. Да предположим, че докторът си е купил тук практиката, излекувал е един от раните му, друг — от язва на стомаха, трети — от вътрешен кръвоизлив, а четвъртият, когото е излекувал от алкохолизъм, от чувство на благодарност взел, че го изял.

— Какви ги говориш! — ужаси се флагман Макомбер.

— Говоря чистата истина. Ама защо да отиваме толкова далеко! Да вземем присъстващия тук бивш свободен пират Двуглавия Юл...

— Млъкни, предател! — развика се лявата глава. — Ама и вие сте едни флагмани-мускетари! Вместо да вземете нещата в свои ръце и да ме спасите от чиста смърт, вие сте зяпнали и слушате лъжите на този мерзавец. По-добре мислете какво ще правим по-нататък! И имайте предвид, че Великия Спрут — да пукне дано! — за нищо на света няма да изпрати чудодейния доктор. Мислете, земляни. Но всъщност, няма да е лошо и да похапнем.

— Една минутка само — изведнъж се обади Арамис. Както и преди, той стоеше с гръб към кабината и гледаше през един от илюминаторите. — Този... Как се... Мес...

— Е? — нетърпеливо го подкани Двуглавия Юл — Мес. Отвратителното старче. И какво?

— На ръст горе-долу е колкото мен?

— Да.

— Той е мъхнат и с криле като на прилеп?

— Да!

— И има дълъг хобот?

— Да!!

— Кожата му сивкава ли е?

— Да!!!

— Челото му е ниско, а очичките — малки и изпъкнали?

— Да, да го вземат дяволите! Да! Някой ще ми даде ли днес да ям?

— В такъв случай, сега към нас със сигурност приближава именно Мес, съпроводен от четири... хм... същества, всяко с по шест ръце.

Двуглавия Юл нечленоразделно изрева нещо и се втурна към илюминатора. Флагман Макомбер го последва и в движение извади бластера си.

И наистина: пристъпвайки внимателно с голите си трипръсти лапи по обгорения и напукан бетон, към „Черната Пирайя“ приближаваше един носител на разум, какъвто земляните никога не бяха виждали. Кой знае в кой ъгъл на видимата Вселена еволюцията бе измайсторила толкова странна твар, която приличаше едновременно на слон, пингвин, прилеп и заек. Но все пак някъде беше възникнала цивилизацията на подобни твари, които не бяха дори и твари, защото думата „твар“ на земен език е обидна, а тези същества навярно са изминали същия път като благородните земляни: треперили са от студ и страх в своите пещери, молили са се на своите богове и са извършвали и добри, и лоши постъпки, силният е тъпкал слабия, и не е изключено в края на краищата и на тяхната планета, както и на нашата Земя, да е настъпило царството на братството и разума; иначе защо този мръсен отцепник би избягал от своя свят и би лизал пипалата на това издуто от кръв и злато чудовище?

След отвратителното старче Мес вдървено крачеха четирима шесторъки и десетооки гиганта, по чиито могъщи виолетови тела играеха кървави и мъртвешкосини отблясъци. Вглеждайки се в тях, Арамис изведнъж примижа и притисна чело в илюминатора.

— Атос! — тихо извика той.

— Виждам — отвърна Атос от артилерийската кула.

— На какво мнение си?

— Може да опитаме.

— Планът?

— Ще ги забавим десетина минути и ще ги пуснем.

— По-добре петнадесет.

— Десет са достатъчни.

Мускетарите като че ли не си казаха нищо особено, но напрежението на борда на бригантината нарасна до краен предел.

Двуглавия Юл с ужас надникна иззад Арамис и се дръпна. Ятуркенженсирхив се разтрепери целият, а козината на вратлето му настръхна, флагман Макомбер отвори уста, за да изкомандва или да попита нещо, но я затвори, без да каже нищо, и само провери затвора на своя бластер. Двуглавия Юл изведнъж включи.

— Ама как така — ще ги пуснете? — зави той. — Да пуснете цялата им компания тук? А вие, мускетари-флагмани, знаете ли, че тези... шесторъките... са от личната охрана на Великия Спрут? Тате ще ви разпердушният още щом ви зърнат! Мес само ще им смигне...

— Всички ще погинем, всички ще погинем! — панически забърбори Ятуркенженсирхив и цялото му телце се тресеше.

— Всъщност, достойни Арамис — рече флагман Макомбер, мръщейки се, — аз нещо не ви разбирам. Нима наистина...

— Флагман Макомбер — каза студено Арамис, — когато се наложи да решаваме стратегически или тактически задачи, изцяло ще се доверим на вас. Сега ни предстои чисто научно-техническа задача, затуй постарайте се да не се намесвате.

— Тоест, как така — да не се меси? — загубил ума и дума и с двете си глави зави Двуглавия Юл. — Как да не се меси, когато онези и противотанковото оръдие не ги лови, те могат и скали да потрошат с проклетите си ръчища, а освен това не са с всичкия си и са страшно предани на Великия Спрут?

— Пирате, може би за теб този тъй Велик Спрут наистина да е велик — процеди Арамис през зъби. — Но веднага си личи, че той не се е сблъсквал със земяни. — И в този момент Арамис не издържа повече: — Млъкни, двуглава издънка, и върши каквото ти казват, ако държиш да запазиш кожата си! — изръмжа той със свити юмруци. — Нали искаше да направим нещо? Ето, сега го правим! Вие искахте истинска война, подла банда кървави бандити, угнетители на беззащитните и неграмотни скотове! Ето сега ще си я получите! — Той отново се овладя и продължи с обикновения си, студен тон: — Така нареченият Велик Спрут стори току-що съдбовна грешка. Няма съмнение, че именно той е изпратил тук този полуслон-полупингвин, за да преговаря и да разузнава. Няма съмнение и в това, че този неслон-непингвин ще иска да влезе тук, ще се опита да качи на борда и

тези... шесторъките. Няма съмнение, разбира се, че този квазислон-квазипингвин ще ти направи твърде примамливи предложения. Та ето какво: ще ги приемеш.

— Ама как така? — ошашавен попита Двуглавия Юл.

— Много просто. Ще се съблазниш и ще приемеш.

— Нищо не разбирам.

— Не се иска от теб да разбираш. — Ами тези... шесторъките?

— Забрави за тях. Те са наша грижа. А твоята работа е да се пазариш известно време с Мес, около десетина минути и после да ги пуснете на борда. Ясно ли е?

— Ясно — с променен глас изрече Двуглавия Юл, тъй като стоманеният ствол на петдесетзарядния бластер вече беше опрял в гърба му.

— Една минутка... — изписка Ятуркенженсирхив, хлъзна се по рамото на флагман Макомбер и се затвори в хладилника.

— Внимание! — издрънча под тавана железният глас на Атос.

На стената светна синя лампичка — знак, че устройството за преговори е включено. Мес и четиримата шесторъки титани спряха пред люка на „Черната Пирайя“.

— Кой живее в тази къщичка? — изскрибуца Мес. — Двуглави, още веднъж те приветствам от името на Великия Спрут. Той ме изпрати, за да преговаряме честно.

— Давай, давай — избоботи Двуглавия Юл и яростно отблъсна ръката на флагман Макомбер, притиснала бластера в тялото му. — Само ми кажи най-напред, кой от тези четиримата е докторът?

И се започна един спор — вял, тягостен, но обстоятелствен, — от тези спорове, в които и двете страни лъжат, и знаят, че лъжат, но кой знае защо не губят надежда, че ще се надвият една друга в спора. Мес се закле, че единствената цел на Великия Спрут е да възнагради заслужено Двуглавия Юл за доблестта, жертвите и изпълнителността. В отговор Двуглавия Юл пренебрежително му отвърна, че доблестта, саможертвата и изпълнителността на един свободен пират не са по джоба дори на Великия Спрут. Мес смирено призна, че докторът, за когото Двуглавия Юл справедливо настоява, не може да се яви на борда на „Черната Пирайя“, тъй като изобщо не е приспособен да се придвижва по повърхността на планетата. Двуглавия Юл възрази, че раните и контузиите му са такива, че е още по-малко приспособен да

се придвижва в момента. Мес веднага му отвърна, че Великия Спрут е предвидил това тъжно обстоятелство и затова е изпратил тези свои четирима смирени слуги, които за нула време ще го отведат при доктора. Двуглавия Юл заядливо отбеляза, че тези четирима смирени слуги със същия успех биха могли за нула време да доведат доктора при него, при Двуглавия Юл. Мес отново се закле по отношение на единствената цел на Великия Спрут и като доказателство му предложи срещу разписка незабавно да му изплати полагащия му се хонорар, без удръжките за унищожения контрактор. При това Мес започна примамливо да размахва брезентовата торба, от която се чуваше съблазнително дрънкане, а четиримата виолетови титани зад гърба му закимаха в знак на съгласие и за да изразят пълното си одобрение, вдигнаха палците на вторите си десни ръце.

В този момент бледото лице на Атос се появи в люка на артилерийската кула. Арамис кимна и даде знак на флагман Макомбер, който от своя страна ръгна Двуглавия Юл между лопатките: „Време е!“

— Добре! — изграчи Двуглавия Юл, прекъсвайки по средата на думата поредното излияние на Мес за доказване добронамереността на мисията му. — Добре. Да става каквото ще! Всичко ме боли, дясната ми глава е така нажежена, че ще се стопи; не мога повече да чакам. Но нека всички волни пирати да станат свидетели как Великия Спрут се задължава не само да ми плати, но и да ми осигури квалифицирана медицинска помощ. А за тези от тях, които не разбират толкова дълги думи, ще поясня, че Великия Спрут се задължава да ми доведе доктор, който да излекува раните и контузиите, които съм получил на служба при него. Амин.

Синята лампичка на устройството за преговори угасна и Двуглавия Юл, скърцайки със зъби, натисна лоста за управление на външния люк. Тежката плоча от прекристализирана стомана бавно се отмести, откривайки входа в шлюзната камера на „Черната Пирайя“. Мес с разперени кожести криле се изкачи по трапа, държейки тържествено пред себе си брезентовата торба с хонорара. Виолетовите титани един след друг го последваха. Арамис с два безшумни скока стигна до вратата и затаи дъх. В мъртвата тишина се чуваше как по грапавия под на шлюзната камера отначало задраскаха ноктестите лапи на Мес, после изтропаха стъпките на първия шесторък, после на втория, третия, четвъртия...

— Люка! — изсъска Арамис.

Двуглавия Юл, който целият се тресеше от възбуда, дръпна лоста в обратна посока. Стоманената плоча на люка с глухо подрънкване отново се върна на мястото си.

В този миг вратата в кабината се отвори и на прага се появи Мес.

— Ха-ха-ха, ето ме и мен! — започна той и не довърши.

Арамис с мълниеносно движение го хвана за хобота и с всичка сила го дръпна към себе си. Мес влетя в кабината и се изтърколи в краката на Двуглавия Юл, а Арамис с един ритник затръшна вратата пред носа на първия шесторък юнак.

— Давай, Атос! — извика той и подпря с гръб вратата.

Страшен вибриращ грохот изпълни бригантината. Задрънчаха незакрепени метални части, зазвънтяха стъкла, по стените преминаха тръпки, а боботенето все повече се усилваше, то премина в оглушителен стържещ писък, от който всички ги заболяха зъбите, косите им се изправиха, а по краищата на косъмчетата им заиграха страховити лилави пламъчета, от бластера на флагман Макомбер заизлизаха и се разпръскваха с гръм кръгови мълнии. Замириса на буря. Изведнъж всичко престана и се чу гласът на Атос.

— И четиримата са готови.

Флагман Макомбер изтри с длан мокрото си от пот лице и се огледа. Двуглавия Юл се беше свил на топка в креслото си: беше стиснал и двете глави между коленете си и ги криеше с ръце. Мес се търкаляше в безсъзнание в краката му, с отметнат настрани сбръчкан хобот. Арамис стоеше на колене до вратата и загрижено опипваше гърба си. Страхотен удар отвън бе изкривил и огънал вратата, флагман Макомбер пхна бластера в кобура си и без да се обръща специално към някого, а по-скоро за да изпробва гласа си, попита:

— Какво се случи всъщност?

Атос леко скочи в кабината, помогна на Арамис да стане на крака и започна да съблича дрехите от гърба му.

— Нищо особено, флагмане — отзова се той на въпроса. — С Арамис веднага се досетихме, че шесторъките не са живи същества, а роботи...

Докато ловко обработваше синината върху гърба на Арамис с мазило от походната аптечка, Атос обясни, че докато Двуглавия Юл се препирал с Мес, той взел от машинното отделение ходовите соленоиди

и ги разположил около шлюзната камера. А когато шесторъките стъпили в кабината, той създал във вътрешността ѝ променливо електромагнитно поле със свръхвисока честота, не много мощно, само с една стомилионна част от работната мощност, но предостатъчно за пълната демобилизация и на най-съвършената и защитена кибернетична машина. Нямало съмнение, че шесторъките са изцяло обезвредени.

— Единият все пак успя да удари вратата — едва поемайки си въздух, отбеляза Арамис. — Ребрата ми цели ли са?

— Цели са — каза Атос. — Леко се отърва, мускетаре. А на теб откъде ти скимна да подпреш вратата с гърба си?

— Защо да ми е скимнало? — сърдито възрази Арамис и започна да се облича. — Това стана съвсем рефлекторно.

Флагман Макомбер доближи огънатата врата и се опита да я отвори. Беше заяла. Тогава той погледна през процепа. Виолетовите титани в нелепи пози се валяха на ребрения под и приличаха на исполински парцалени кукли.

— Чиста работа — измърмори флагман Макомбер.

— Протестирам!... — изскърца зад него Мес. Макомбер се обърна. Съучастникът и изпълнителят на най-сложните поръчения на Великия Спрут с тресящи се ръце се опипваше от краката до главата. Крилете му трескаво се размахваха, а хоботът му унило висеше.

— Протестирам! — повтори той. — В името на хуманизма, в името на всичко свято във видимата Вселена. Готов съм да предложа какъвто и да е откуп. За смъртта ми ще отмъстят. Предлагам ви всякакви гаранции.

— Паднали ми, крилат шопар! — изхриптя Двуглавия Юл, изсулвайки главата си изпод дясното си коляно. — Е, сега ще видиш къде зимуват раците. Казвай къде е чудодейният доктор Итай-итай? Казвай бързо, че ще ти откъсна хобота!

Пълзейки, Мес бързо се отдалечи от него и с пышкане се изправи по средата на стаята. Малките му изпъкнали очички живо огледаха Атос, Арамис и флагман Макомбер и за момент се спряха на ръкохватката на бластера, която стърчеше от кобура на прославения космонавт.

— Аха! — изскърца той. — Всичко е ясно. Вие, земляните, не се опитвайте да отричате. Ще си позволя да отбележа, че Планетата на

Негодниците се намира във война с вашата планета. Следователно, грубото нападение срещу мен, едно достатъчно важно длъжностно лице от Планетата на Негодниците, може да се разглежда единствено като безпрецедентно нарушаване...

— Чуйте го само това говедо, моля ви се! — възкликна гневно лявата глава на Двуглавия Юл.

А дясната изстена:

— Удавете подлеца!

— Вижте какво, Мес — строго рече флагман Макомбер, — претенциите ви за дипломатически тон просто са смешни. Планетата на Негодниците в качеството си на база за космическите пирати се намира в състояние на непрекъсната необявена война с всички цивилизации от видимата Вселена и подлежи на разгром и унищожаване. Като важно лице в пиратската йерархия можете да разчитате само на скорошна и сигурна смърт. Но все още бихте могли да спасите живота си...

— Той отлично разбира всичко това, флагман Макомбер — нетърпеливо го прекъсна Арамис. — Минавайте направо на въпроса.

— Правилно! — присъедини се и Двуглавия Юл. — Той печели време, а вие любезничите и се обяснявате с него.

— И така — продължи флагман Макомбер, — ситуацията рязко се промени. В резултат на втората съдбовна грешка на Великия Спрут, в ръцете ни е най-добрият „език“, който бихме могли да си пожелаем в това критично положение...

— А коя беше първата му грешка? — наивно се поинтересува Двуглавия Юл.

— Първата му грешка беше, че те изпрати на Земята — отвърна Арамис. — Но ако ще прекъсваш...

— Мълча, мълча — бързо измърмори Двуглавия Юл.

— Очевидно е, че първоначалната ни стратегия да проникнем тайно през абордажния екран в резиденцията на Великия Спрут и напосоки да търсим чудодейния доктор, е пълна с безброй уморителни и неочаквани опасности. На всяка крачка има стража, всевъзможни капани... Нямаме план на резиденцията. Нито Двуглавия Юл, нито Ятуркенженсирхив са били някога в нея... Всъщност, къде е Ятуркенженсирхив?

Арамис отиде до хладилника и го отвори. Излезе студена пара.

— Излизай, малък негоднико — каза Арамис. Ятуркенженсирхив се измъкна. Той трепереше от студ, под очите му имаше замръзнали сълзи, пухкавата му козина беше покрита с дебел слой скреж. Той кихна и предпазливо размърда побелялото си носле. Погледът му попадна върху оклюмалия Мес.

— К-к-какво? — с тъничък и треперлив гласец ги попита той. — С-с-свърши ли всичко?

— Свърши, свърши — каза Арамис и затвори хладилника. — Моля за извинение, флагман Макомбер.

— Накратко, успехът на нашия план според първоначалната стратегия е твърде съмнителен. Сега е нужно друго. Можем да опитаме да стигнем до чудодейния доктор направо през абордажната кабина.

— Така е — каза Арамис.

— Така е! — с железни нотки в гласа потвърди Атос.

— Това е невъзможно! — изскърца Мес. — В палата на чудодейния доктор няма приемен екран.

— В такъв случай, Мес — строго започна флагман Макомбер, — вие ще ни дадете шифъра на който и да е приемен екран в пределите на резиденцията и сам ще ни заведете при чудодейния доктор.

— Това е невъзможно! — изграчи Мес, лапите му се подвиха и той приседна. — Ще ме умъртвят. Не мога!...

Арамис сложи твърдата си длан на тила му.

— Ще можеш — почти ласкаво рече той, вглеждайки се в помръкналите от ужас изпъкнали очички. — Всичко ще можеш. И шифърът ще ми дадеш, и при доктор Итай-итай ще ни заведеш.

4.

В сблъсъка със земляните „Черната Пирайя“ бе изгубила само щурманската кабина от живи мозъци и, естествено, Двуглавия Юл беше излъгал, че абордажната кабина е разрушена. Кабината си беше цяла-целеничка и просто флагман Макомбер бе заповядал временно да блокират екрана ѝ, иначе любознателният Мес не би се сдържал незабелязано да изпрати някой от своите шпиони на борда — да гледа, да слуша, да души. Заслужава да се отбележи факта, че принципът на телеекранното транспортиране отдавна бе познат на земната наука, но не бе намерил практическо приложение, тъй като за шпионажа, разбойничеството и кражбата на нашата планета са се запазили само смътни спомени. За майстор като Атос и учен като Арамис беше фасулска работа да се ориентират в механизма на такова устройство, те го бяха овладели още на Луната, когато подготвяха „Черната пирайя“ за обратния рейс. Така че, използвайки телеекранното транспортиране, целият екипаж сега в пълен състав премина от борда на бригантината направо в подземните коридори на резиденцията на Великия Спрут.

Те се движеха във верига. Най-отпред, влачейки краищата на крилете си, накуцваше настръхналият и крайно недоволен Мес. На две крачки зад него, с нечути стъпки вървеше прославеният космически пилот и с дясната си ръка стискаше дръжката на петдесетзарядния бластер, в лявата носеше чанта от кожа на венериански бегемот, пълна с някакви кръгли тежки предмети, а джобовете му се издуваха от запасни пълнители. На рамото му, обърнат с лице назад, се беше настанил Ятуркенженсирхив, пулеше червените си очички и напрегнато се вслушваше в мислите на Двуглавия Юл. Той пък се мъknеше зад флагман Макомбер, като внимателно подпираше брадичката на дясната си глава и в същото време с лявата тракаше със зъби или правеше ужасни гримаси на Ятуркенженсирхив, от които малкият се разтреперваше. Зад Двуглавия Юл на десетина сантиметра от пода се носеше летяща платформа със спектролитовата капсула на Портос и издаваше едва чуто бучене, а до кормилото на платформата, опрян на тежката стоманена вила, неподвижно стоеше Арамис.

Шествието завършваше с мрачния Атос, целия накичен с ръчни бомби с течен кислород.

Флагман Макомбер не пожали време за да разпита основно Мес. Това се оказва трудна работа. Наложил се да употребят ласкателства и заплахи в изобилие. Работата едва не стигна до физическо въздействие. Отначало Мес се кълнеше и късаше козина от себе си, че нищо не знае за чудодейния доктор. После, сломен от свидетелските показания на озверелия Юл, той призна, че наистина е имало инцидент, при който самият той, Мес, бил здравата надупчен от куршуми дум-дум и наистина някакъв си чудодеен доктор го събрал — него, Мес, парче по парче, — и го излекувал, но къде Великия Спрут крие този доктор той, Мес, и представа няма.

И едва след туй, изплашен до смърт от зловещите манипулации на Арамис, който беше взел тънка кълчищена връв и бе започнал да прави примка, отвратителното старче си призна, че знае къде е скрит доктор Итай-итай.

Нататък нещата тръгнаха по-леко. Стана ясно, че чудодейният доктор Итай-итай е затворен в едно от помещенията на седмото ниво. Това седмо ниво е светая светих на Великия Спрут. Там се пазят и създават най-тайните и ценни предмети, пленници и механизми на Великия Спрут и се допускат само най-приближените му носители на разум. Има един-единствен приеман екран, чийто шифър знаят само Великия Спрут, Майстор Крег и той, Мес. Там води една-единствена стълба, която излиза направо от кабинета на коменданта на седмото ниво, страховитата стара мома Кълчищената Стоножка. На главорезите от вътрешната охрана им е забранено дори да се доближат до вратата на този кабинет, а когато излязат в оставка, ги упояват и ампутират паметта им; впрочем, те дори не знаят за това. А робите, които обслужват седмото ниво, там си и умират. Пътят от приемния екран до палата на чудодейния доктор е доста дълъг, но истински опасен е само един участък: край стаята, в която свободните от дежурство пазачи обикновено си почиват.

— Работилниците на Майстор Крег също ли са на седмо ниво?
— попита флагман Макомбер.

Това Мес не знае. Каквото и да го правят — не знае и толкова. Сами да помислят, какъв смисъл има да крие една второстепенна тайна, след като им е разказал толкова много. Впрочем, ако земляните

успеят да заловят тази вещица, Кълчищената Стоножка, от нея ще научат всичко. Тази страшна твар цялата е натъпкана със секретите на Великия Спрут. Ако я попритиснат, тя ще разкаже и за Майстор Крег, и за толкова други неща, които дори Великия Спрут предпочита да не помни.

— Дайте шифъра — изкомандва флагман Макомбер.

Шифърът беше даден. Пазачът до приемния екран не оказа съпротива, тъй като беше твърде ошашавен и освен това — пиян. Бързо го напъхаха в някаква торба, която завързаха и захвърлиха в ъгъла на абордажната кабина — в същия този ъгъл, където преди три години завързана лежеше Галя. Коридорът, който се откри пред тях, приятно разочарова флагман Макомбер. Все пак това беше бърлога на вселенски бандит и изверг, делови носител на разум от висша степен. Очакваше се на всяка крачка да се сблъскват със страховити стражи, да се ваят черепи и кости, да стърчат оръдейни дула. Но не би, коридор като коридор, старинните административни сгради на Земята бяха пълни с такива: широк, нисък, прав като стрела, само че лошо осветен. Подът беше чист и намирисваше на карболова киселина. От двете му страни в не много дълбоки ниши смътно блестяха кръгли и квадратни метални врати-люкове, от които личеше, че не всички обитатели са грамотни: вместо номера или надписи, по тях се мъдреха знаци от карти за игра. И беше пусто и тихо. През изминалия половин час не срещнаха никого по пътя си и нито една врата не се отвори, чуваше се само драскането на ноктите на Мес, стоновете на Двуглавия Юл и мекото бучене на двигателя на летящата платформа.

Но полумракът пред тях започна да се разсейва, чу се нещо подобно на тъжна песен и неясно бърборене на много гласове. Мес забави крачка и изсъска: „Стаята на пазачите...“ — разпери крилете си и спря. Двуглавия Юл вдигна и двете си глави и започна шумно да души. Ятуркенженсирхив целият се затресе и се опита да се мушне в яката на флагман Макомбер.

— Сярна киселина със сероводород — със сладникав глас съобщи лявата глава на Двуглавия Юл, млясна и се изплю. — И пемза с йоден сос...

— Значи вратата е открехната... — изскърца Мес. — Могат да ни забележат...

— Напред! — нетърпеливо изкомандва прославеният космонавт.
— И помнете, Мес, аз стрелям без грешка. В случай на предателство
никакъв чудодееен доктор няма да успее да ви събере, след като
използвам бластера.

Те продължиха и скоро можаха да разгледат опасния участък във
всички подробности. За разлика от останалите врати по този безкраен
коридор, вратата на стаята за отдых беше от дебело, непрозрачно
стъкло, и толкова широка, че приличаше на порта. Тя наистина беше
леко откrehната и през пролуката в коридора падаше ярка ивица
светлолилава светлина. Точно такива отблясъци озаряваха и
тайнствена завеса, която се спускаше от тавана направо на коридора.
На нея се мъдреше надпис „Трите Велики Скорпиона“ и бяха
изрисувани три отвратителни твари, стиснали в щипките си чаши, от
които преливаше някакво пенливо питие. Облаци спарен въздух,
пропит от отровни миризми на противоестествени ястия,
болестотворни напитки и зловредни пушеци излизаха на вълни в
коридора; ясно беше, че гуляят в помещението е в пълен ход, защото в
момента, когато треперещите лапи на Мес стъпиха на светлата ивица,
нестроен хор от крякащи, стържещи и съскащи гласове изведнъж
зарева:

*Звезден блясък и черен космос! —
Животът — хей — не струва!
И гръб до гръб — под дюзата —
Отблъскваме врага...*

Тъкмо когато и летящата платформа се изравни с вратата, и
флагман Макомбер вече си отдъхваше, че опасността е преминала,
последва мълниеносна промяна в развитието на събитията.

Вратата широко се отвори и, едва държейки се на преплитащите
си крака, в коридора се изсипа носител на разум, приличащ на
богомolec, може би съпланетник на същия онзи Богомolec Панда,
който пленил на времето чудодейния доктор Итай-итай. Като видя
странното шествие, той спря и приповдигна предната част на
могъщото си туловище. Тук справедливостта изисква да отбележим, че
администрацията на Великия Спрут добре подбираше стражите си. Не

бяха изминали и две секунди, когато пияният богомолец осъзна, че става нещо нередно.

— Кой? Какво? — изскърца той като с нож по стъкло и като размаха заплашително страшните си ръце-клещи, се втурна към летящата платформа. — Стойте всички! Не мърдайте!

Но досега не му се беше налагало да си има работа със земляни. Арамис хладнокръвно и силно го удари с канджата по хитиновата мутра, точно между изпъкналите очи, и той падна възник. Само назъбените ръце-щипки още дращеха трескаво по пода, когато Атос спокойно, като на спортно състезание, метна през отворената врата една след друга три бомбички с течен кислород. Само след няколко мига стаята на пазачите се изпълни с леден облак, в който гръмна смесица от вопли на ярост, болка и ужас. Флагман Макомбер стреля в мъгливите кълба с бластера — последва ослепителен трясък и в коридора излетяха някакви димящи парцали, замириша на изгоряло.

— Ама защо стоите? — надвиквайки всички, закрещя лявата глава на Двуглавия Юл. — Дръжте го! Флагман! Та той ни се изплъзва, подлец, стар хобот, двуличник!

Флагман Макомбер, който в този момент се прицелваше за втори изстрел с бластера, се огледа. Наистина, разперил криле, Мес беше драснал по коридора в ситен галоп.

— Всички след мен! — изкомандва прославеният космонавт и се втурна да преследва Мес.

От лявата ниша пред тях се измъкна нещо четинесто с три очи, изскряка заплашително и по дясната стена зад тях изтрака кратък откос.

Без да се спира, флагман Макомбер стреля в отговор с бластера и в нишата бликна огнен вихър. Взривната вълна подхвана Мес за разперените криле и отвратителното старче с писък се понесе във въздуха, удари главата си в тавана и тупна на пода, но веднага се изправи на ръце и крака и, въртейки задника си, се затича нататък. Флагман Макомбер го достигна, подхвана го под крилата и го изправи на крака. Мес ридаеше.

— Пуснете ме! — пищеше той. — Не съм свикнал на това! Стар съм! Стрелбата не ми понася!...

— Съвземете се, Мес — укорително викна флагман Макомбер. — Не може така, та вие се държите като истеричка...

Летящата платформа стремително ги наближи и спря при тях. Атос и Арамис скочиха на пода, а след тях, като пышкаше и се придържаше за спектролитовата капсула, се спусна и Двуглавия Юл.

— Всеки момент ще се юрнат след нас — рече Арамис. — Те са няколко десетки. Течният кислород не им харесва, но не зная дали ще ни стигнат бомбичките. Но всъщност защо спрахме? Щом вече сме разбунили гнездото на осите, трябва да бързаме.

— Да бързаме! — кресна Мес така, че ушите на всички писнаха. — Няма какво повече да бързаме! Вдигната е тревога по всички радиуси и кръвожадната Стоножка вече е изпратила срещу нас тарантули с лъчемети. Ние сме в капан! Трябва да се предадем, не разбирате ли?...

Флагман Макомбер въздъхна тежко и два пъти шляпна с длан подпухналите му от сълзи бузи. Мес притихна.

— Тарантули — изръмжа лявата глава на Двуглавия Юл. — Тарантулите, братя, са лоша работа. Те не взимат пленници.

— Никой няма намерение да попада в плен — произнесе студено прославеният космически пилот и строго погледна Мес. — Ще трябва или да се спасявате с нас, или да загинете заедно с нас.

— Да-да — изскърца Мес, хлипайки. — Сега, само да си събера мислите...

Нещата взимаха лош обрат. Естествено, Мес беше напълно прав: те бяха попаднали в капан. Не биваше да вървят напред: оттам вече бързаха към тях вдигнатите по тревога и въоръжени до зъби тарантули, а те бяха много опитни и безпощадни войни, на чиято страна щяха да бъдат всички преимущества в боя, тъй като те познаваха тези коридори като петте си пръста или шестте си пипала, или каквото и колкото там имаха. Не трябваше и да се връщат назад — беше безсмислено: дори и да успееха да пробият тълпата пияни главорези, хукнали след тях, и да се върнат на борда на „Черната Пирайя“, стратегите на Великия Спрут щяха да свържат причините със следствията и да разпердушинят бригадината с лазерните си оръдия още при първия им опит да отлетят. Трябваше да чакат... Но какво точно?

— Всъщност, къде е Ятуркенженсирхив? — попита флагман Макомбер.

— Според мен в пазвата ви — услужливо отвърна Арамис.

Прославеният космонавт пхна ръка в пазвата си и напипа в страничния си джоб пухкавото топло телце, чието сърце бясно туптеше.

— Да, тук е — каза той.

От тъмнината, обгърнала кантината, се чу шумолене, поскърцване на хитинова броня, дращение на нокти и десетина гърла изреваха в един глас:

— Напред, момчета! Хванете ги! Бийте ги! Флагман Макомбер побърза да вдигне бластера си, но Атос вече беше откачил от кръста си поредната бомба и като замахна, силно я хвърли срещу атакуващите. Чу се плясък, ревовете се смениха със сподавени вопли и скърцане на челюсти, после всичко утихна.

— Добре, че са почти невъоръжени — размишлявайки, рече Арамис. — Явно им е забранено да влизат с оръжие в стаята за отдих, за да не се изпозастрелят, докато пиянстват... Впрочем, какво имате в чантата си, флагман Макомбер?

— В чантата? — флагман Макомбер погледна чантата си от венериански бегемот така, като че ли за първи път я виждаше. — А-а, в чантата... Нищо особено. Това е само за в краен случай.

— За съвсем краен случай — тежко се изказа лявата глава на Двуглавия Юл — трябва да имате в запас купа с живак или, ако живакът не ви е по джоба, оцетова есенция...

И в този момент Мес звънко се плесна с хобота по челото.

— Винените изби! — изпищя той. — Кълна се в кървавочервената Протубера и мъртво-синята Некрида, как не се сетих по-рано! Спасени сме! Тоест, не съвсем спасени, но имаме възможност доста да отсрочим неминуемата си гибел... Търсете врати с пика туз! Не каро, не купа, не дай си боже пък спатия туз, а точно пика! Какъвто и да е цвят!...

Той изпадна в такова ужасно превъзбудено състояние, че речта му стана съвсем неразбираема и флагман Макомбер трябваше отново да го плесне по бузите, за да го накара да се съвземе. И тогава се изясни едно интересно обстоятелство.

Под седмото ниво се намираха гигантските винени изби на Великия Спрут. В тях се пазеха цистерни с най-редките изотопи олово, бурета с отлежал двайсетхилядигодишен нишадърен спирт, баки с умъртвяващи смеси от флуороводородна, азотна и сярна киселина и

безброй бутилки втечен метилов спирт и леко горчив пропан. Входът на избите за по-голяма сигурност беше закован, това също се знаеше само от Великия Спрут, неговия личен придворен и от Мес. В тях можеше лесно да се влезе през който и да е от апартаментите на седмото ниво, на чиито врати имаше знак пика туз. За късмет, вратата на покоите на чудодейния доктор Итай-итай също беше отбелязана със знак пика туз.

— Но ние подминахме много такива врати! — обади се укорително Двуглавия Юл. — Защо не се сети по-рано, глупава главо!

— Пригответе се за нападение! — изкомандва флагман Макомбер. — Атос, моля ви да осигурите ариергардното прикритие. Недейте да скъпите бомбичките, Арамис... Къде е Арамис?

Оказа се, че Арамис не беше чакал обяснения и беше тръгнал да търси врата със знак пика туз веднага щом Мес намекна за това. Така че той вече се намираше на стотина крачки от тях и ги викаше, махайки с ръка. Флагман Макомбер вдигна Мес и го настани на летящата платформа, помогна на Двуглавия Юл да се качи, а самият той застана до кормилото. Платформата потегли. Атос хвърли назад в тъмнината още една бомбичка и ги последва.

— Кажете, Мес — попита прославеният космически пилот, — има ли някакъв специален подтекст в обозначенията на вратите? Кой всъщност живее там?

— Главно пленници, с които Майстор Крег прави експерименти — обясни Мес. — Пиянството им е противоположно, за да не се нарушава чистотата на експеримента... Е, има и пленници алкохолици. Не зная дали ще ми повярвате, но зад вратата със синия туз пика вече десета година живее едно разумно дърво. То се е изхитрило и корените му са проникнали през хромникеловия под и стоманения капак на бурето с нишадърения спирт... Е, вярно е, че Майстор Крег не му разрешава и капка вода...

— Вярвам ви — сухо го прекъсна флагман Макомбер.

Вратата, пред която стоеше Арамис, беше квадратна, матовочерна, с голям зелен туз пика по средата, флагман Макомбер спря летящата платформа до отсрещната стена и попита Мес:

— Тази ще свърши ли работа?

— Ще свърши.

— Кой живее зад нея?

Мес смръщи бялото си чело, помисли малко, после се почеса с хобота зад ухото.

— Не помня — призна той.

— Как можем да я отворим?

Мес вдигна рамене и разпери крилете си.

— Ключовете от всички врати са у Кълчищената Стоножка — каза той.

— Хм — замисли се прославеният космонавт. — И без друго вратата е много тясна и платформата няма да премине. Ще се наложи да разбием стената. — Той приближи вратата и почука по нея. — Хей! — викна с командирски тон.

— Кой е? — уплашено изблеяха иззад вратата.

— Флагман Макомбер от планетата Земя.

— Приятно ми е. Професор Ай Хохо, от планетата Мокса. С какво мога да ви бъда полезен, флагман Макомбер?

— Моля ви да се отдръпнете по-далеч от вратата, професоре, тъй като ще разбиваме стената!

— Ей сегичка, флагман Макомбер — изблея гласът иззад вратата.

В настъпилата тишина се чу далечно дрънчене на метал и скърцане.

— Тарантулите — ошашавен пропя Мес с несвойствен глас.

— Да, трябва да побързаме — рече прославеният космонавт и даде команда: — Всички да се отдръпнат край отсрещната стена, да легнат по корем на пода и да прикрият главите си с ръце.

Когато заповедта беше изпълнена (последен легна Атос, защото хвърли още две бомбички), флагман Макомбер скочи върху платформата, сложи чантата си върху спектролитовата капсула на Портос и се опря на стената. С точно премерени движения, той нагласи бластера на автоматична стрелба, здраво стисна дръжката му с две ръце, вдигна дулото на височината на очите си и се прицели.

Бластерът даде три оглушителни откоса и когато огненият ураган утихна, дъждът от нажежени отломъци престана, а ревящото и звънящо ехо замря, всички вдигнаха глави и видяха следното: матовочерната врата със зелен туз пика я нямаше, а на нейно място зееше великолепен правоъгълен отвор, не по-малък от вратата в стаята за почивка.

— Майсторска работа! — спонтанно възкликна Атос.

— Да, добре се получи — скромно се съгласи прославеният космонавт.

Той стоеше върху платформата и презареждаше бластера. Ръцете и лицето му бяха черни от сажди и обгаряния, косите му пушеха, дрехата на гърдите му беше изгорена на места и от дупките се подаваше леко подпалената и тресяща се опашчица на Ятуркенженсирхив.

— Я виж ти! — измърмори лявата глава на Двуглавия Юл. — Аз пък, през втората луна на Касандра се подписах с лазер на вертикалната стена...

— Аз се целих — с премалаял глас възрази дясната глава.

— Как така — ти? — оспори лявата глава. — Та ти...

— Оставете спомените! — изкомандва флагман Макомбер. — Мес, покажете входа на избите! Арамис, бъдете така любезен отново да поемете управлението на руля. Атос, ако не ви затруднява, заемете мястото си в ариергарда! Марш!

Те пресякоха коридора и минаха през отвора. И тъкмо навреме. Атос едва беше успял да запрати още една бомбичка в посока към приближаващите тарантули и да скочи през нажежения праг, когато цяла река от пламъци заля мястото, където току-що бяха стояли.

А когато, прикривайки се от топлината, Атос отново надникна в коридора, отдясно през гъстия черен дим се носеха стоновете и воплите на обгорените стражи, а отляво подобно на термитник се издигаше коническа кула от железни стърготини, облепени с мърдащи мъхести тела. През пролуката-наблюдателница се виждаше уродлива глава, която плавно притваряше сивосинкавите си ципести клепачи и алчно отваряше и затваряше сърповидните си челюсти, покрити с люспи от засъхнала отрова — това явно беше тиквата на Кълчищената Стоножка, която сама предвождаше своите тарантули в бой с непознатите пришълци, дръзнали да навлязат в светая светих на Великия Спрут.

5.

— Ах-ах! Кой би могъл да предположи? — възкликна професор Ай Хохо от планетата Мокса, когато мокрият от страх Мес се втурна в спалнята му, натисна с хобота си едно незабележимо копче и целият под с дрънчене се прибра в стената, откривайки пред тях зейнал кладенец.

Оказа се, че професор Ай Хохо е един стар кон с проскубана грива и сплъстена опашка. Той словоохотливо обясни на флагман Макомбер, че преди петнайсет години пиратите са го отвлекли през изсмуквателната тръба на пречиствателната уредба на неговата собствена лаборатория, едва ли не пред очите на сътрудниците му; че няма никаква представа къде е попаднал и защо го държат тук. Още когато го довели, провел продължителна и доста мъчителна беседа с някакъв грамаден дванайсетоок паяк, който изисквал съгласието му за разработка на някакви съвършено неясни идеи. Доколкото помнел, смисълът им се заключавал в теоретичната обосновка на верижните ядрени реакции в планетарни мащаби. Но той отказал и тогава му теглили един бой и го оставили на мира. Дори му давали хартия и моливи и всичко, каквото пишел от нямане на работа, се изземало. Храната била отвратителна, а водата — явно синтетична. Той на два пъти се опитал да бяга, но го залавяли и до болка го хапели по задницата...

Професор Ай Хохо разказваше за многострадалната си задница, когато вече бяха навлезли в мрачните недра на винените изби, собственост на Великия Спрут. Предвид на обстоятелствата го слушаха внимателно и с видимо съчувствие...

В същото време, клатушкайки се на голите си трипръсти лапи, Мес бързо ги водеше по слабоосветената пътека, между редиците грамадни бъчви и баки, изкопани направо в природния базалт на Планетата на Негодниците; във всеки случай подът беше базалтов, целият в безобразни, грапави петна от разливаните тук години наред силни напитки. През петдесет метра върху ниския сводест таван смътно просветваха правоъгълни метални щитове — капациите на

люковете, които водеха в апартаментите от седмото ниво. На капаците бяха изрисувани същите разноцветни тузове, каквито се мъдреха по вратите в коридора. Кранът на една от цистерните не беше добре затегнат, затова земляните дълго се стараеха да не дишат и затискаха носовете си, докато Двуглавия Юл, който седеше зад капсулата на Портос, протегна и двете си глави, облиза се и тихичко каза:

— Ех, сега да бях здрав...

От момента, в който Атос последен скочи в избата и подвижният под се върна на мястото си, вече беше минал не по-малко от половин час, а все още никой не се виждаше зад тях. Изглежда нахлулите в апартамента със знак пика туз преследвачи бяха стъписани от загадъчното им изчезване и Кълчищената Стоножка бе забързала към Великия Спрут за инструкции. Така или иначе земляните бяха спечелили време. Професор Ай Хохо продължаваше да наваля нещо за удивителното свойство на електронните обвивки, които беше открил на крайчето на перото, но флагман Макомбер престана да го слуша и подръпна Мес за крилото.

— Далече ли е още? — попита той.

Почти в същия миг Мес спря, вдигна хобот и хрипкаво каза:

— Тук е.

Всички погледнаха към тавана. Металният щит над главите им бе белязан с оранжев туз пика.

— Тук е — повтори Мес и изтри потното си чело. — Палатите на чудодейния доктор Итай-итай са тук.

— Да вървим! — изрева на два гласа Двуглавия Юл и скочи от платформата.

Флагман Макомбер го спря с ръка.

— Спокойно — рече той. — Мес, вие можете ли да отворите този люк?

— Мога — мрачно изскърца бившият верен съучастник и изпълнител на най-сложни задачи. — Механизмът на люка се задейства като се натисне копчето, което се намира на тавана зад десния край на люка.

— Ами да, вие имате криле — досети се прославеният космонавт. — Значи...

— Извинете — изведнъж изблея разтревожено професор Ай Хохо, — флагман Макомбер, бихте ли ми казали все пак за какво става

дума? Току-що ми дойде наум, че не разбирам нищо от това, което става. Вие разбихте стената на апартамента ми, помъкнахте ме в това смърдящо подземие, а сега отново смятате да нахлуете при някого без негово знание. Съгласете се, че това е крайно осъдително, а на мен решително не би ми се искало да се окажа съпричастен на каквото и да е противозаконно...

— Разрешете да го захая за задницата! — изръмжа лявата глава на Двуглавия Юл, а професор Ай Хохо замълча и уплашено отскочи встрани.

— Престанете, Юл! — строго се разпореда флагман Макомбер. — Учете се да се държите прилично. Знаете ли, професоре — вежливо се обърна той към стария кон, — обясненията биха ни отнели много време, а ние страшно много бързае. После, разбира се, вие всичко ще разберете, а засега ви моля да ми имате доверие и безпрекословно да ми се подчинявате. Мога само да ви уверя, че всичките ни действия са продиктувани от най-благородни подбуди. Пред вас стоят жители на Земята, професоре.

— В такъв случай — отвърна професор Ай Хохо с тържествен тон, — аз съм удовлетворен и напълно ви се доверявам, флагман Макомбер.

Прославеният космонавт се поклони.

— Благодаря ви — докрай спази етикецията флагман Макомбер и продължи: — А сега — внимание... Двуглави Юл, върнете се на платформата. Ще ви вдигнем до горе. Драги ми Арамис, моля ви да се подготвите за издигане и за всеки случай нека вилата да ви е под ръка. Атос, много ще съм ви задължен, ако ни прикривате откъм тила, както и досега. Мес, ако не ви затруднява, бъдете така любезен да хвъркнете и да отворите люка. И помнете, че сте под прицел.

— Ох, по-бързо да свършва всичко това!... — изскърца Мес, разпери огромните си криле и тежко полетя към тавана. Повдигнал дулото на бластера си, флагман Макомбер внимателно следеше всяко негово движение. Като сумтеше и ругаеше под носа си, Мес запълзя по десния край на люка, опипвайки бетонния свод. Нещо изщрака сухо и металният щит се хлъзна настрани, откривайки ярко осветен правоъгълник.

— Готово — скръцна Мес.

— Благодаря ви — каза флагман Макомбер. — Отместете се в страни... Точно така. Арамис, моля ви...

Разнесе се тихото бучене на двигателя, летящата платформа бавно се издигна, за секунда засенчи бялата светлина, която сияеше от люка, и изчезна от погледите им. След още една секунда през люка се показва лицето на Арамис.

— Всичко е наред — тихо каза той. — В това помещение няма никой.

— Много хубаво — рече флагман Макомбер. — А сега, ето какво бих искал да разбера, Мес. Великия Спрут и личният му помощник имат ли криле?

— Не, те нямат криле — намусено призна Мес.

— В такъв случай, благоволете да разкажете на мен и Атос, по какъв начин тези носители на разум се оправят тук.

Мес заврещя с пискливия си глас, че нито личният помощник, а още по-малко пък Великия Спрут някога са имали нужда да слизат персонално във винените изби, а ако се е случвало, то има си друг вход, съвсем пригоден за безкрили същества.

Докато отвратителното старче лъжеше и се мятеше, вкопчено с ноктите си за края на люка с увиснала надолу глава, флагман Макомбер демонстративно гледаше часовника си, Атос си играеше с двете бомбички, които му бяха останали, търкаляйки ги от длан на длан, а професор Ай Хохо нетърпеливо риеше базалта с предните си копита и шумно пръхтеше. Най-послед флагман Макомбер прекъсна Мес по средата на думите му.

— Времето ви изтече — каза той с глас, нетърпящ възражение. — Моля ви да се спуснете долу, Мес.

И Мес покорно замълча. И се спусна долу, обърнат с гръб към прославения космонавт, в позата на играч в „прескочикобила“. И по знак на флагман Макомбер професор Ай Хохо, който хихикаше от смущение и от време на време дори изцвилваше от страх, се стовари върху гръба на Мес и го обхвана през шията с предните си крака. И Мес с протяжни стонове пренесе този тежък товар през люка, а после се върна последователно за флагман Макомбер и Атос. И Атос беше готов да се закълне, че когато металният щит с дрънчене запълзя изпод стената към мястото си, за да покрие люка, слухът му долови идващите от далечината изпод сводовете на избата дрезгави вопли на

Кълчищената Стоножка, която се носеше между бъчвите и огромните баки начело на таран-тулите.

Помещението, в което земляните и техните пленници се озоваха, се оказа една съвършено празна стая, чиито стени и таван блестяха с невъобразима белота и в която нямаше никакви признаци не само на прозорци, което беше естествено, но и на врати. И нямаше никой и нищо подобно на „такова едно кръгло нещо, колкото колело от каруца, а може и по-голямо, и с такива едни опашки вместо всичко останало“. След като обиколи цялата стая, вървейки покрай стените със стисната вила, Арамис се върна до платформата, седна открая ѝ до Двуглавия Юл и мълчаливо се вторачи в Мес. Всички останали също се вторачиха в Мес. Бившият верен съучастник и изпълнител на най-сложни задачи не издържа на това мълчание и на тези погледи.

— Какво сте ме зяпнали? — зави той, като заотстъпва назад към ъгъла и протегна напред треперещите си ръце, като че да се предпази. — За нищо не съм виновен! Нищо повече не знам! Нищо, разбрахте ли? Не смейте така да ме гледате! Не съм свикнал! Нервен съм!...

— Ти ни предаде, стар, куц хобот! — зарева лявата глава на Двуглавия Юл и двуглавия пират се изправи. — Ти ни примамил в капан, мръсен предател! Но няма да ме надживееш!

— Престанете, Двуглави Юл — намръщи се флагман Макомбер и гнусливо започна да чисти от панталоните си мокрите от пот влакна от козината на Мес. — С викане работата не се оправя... Надявам се, че не сте сбъркали? Това наистина ли са палатите на чудодейния доктор Итай-итай?

Да, това наистина бил палатът на чудодейния доктор. Не можело да има грешка. Оранжевият туз пика, люкът над бъчвите със синилова киселина, нарисваната върху камъни от черния дроб на гигантските птици от планетата Локи (забравил им бил името)... Но винаги, когато Мес придружавал и качвал Великия Спрут в това помещение, тук било празно. Самият Мес никога не бил виждал очите на чудодейния доктор. Той само докарвал Великия Спрут или скъпите на сърцето му мъртъвци, а после го отправяли обратно в избата да ги чака... Да, чудодейният доктор го е възкресил, но къде и кога е било това... той, Мес, няма представа. Но който и да е на негово място (т.е. надупчен с толкова куршуми дум-дум), не би могъл да има... И въобще, той, Мес, бил направил всичко, което са искали от него: завел ги е в палата на

чудодейния доктор, а по-нататък — да се оправят сами. А него, Мес, така или иначе го чака смърт — Великия Спрут за нищо на света нямало да му прости измамата. И затова не му трябвали нито утеха, нито обещания. Кариерата му била приключена веднъж завинаги и в най-добрия случай го очаквала участта на изгнаник на някой замръзнал астероид, далеч от близки и приятели, а между другото, той бил свикнал всяка сутрин да получава в леглото си чаша гореща целебна вода от южния полюс на Планетата на Разбитите Сърца и прясно изпечена кифличка от жито, което растяло на едно-единствено островче сред източния океан на Планетата на Подземните Порчета.

Като отличен познавач на разумните същества, флагманът от Космическия флот и член на Всемирния съвет на Земята отлично разбираше, че този път старецът не лъже. Той наистина не знаеше нищо повече, изцяло се беше оставил в ръцете на своите пленители и можеше да разчита само на тяхната закрила срещу гнева на своя бивш стопанин. Възможно бе Великия Спрут да се е досетил за целта на тайнственото нахлуване и да се е разпоредил да пренесат доктора на друго място. Възможно бе чудодейният доктор да не желае да си има вземане-даване с дръзките пришълци. Възможно бе докторът въобще да не е жив носител на разум, а само сложен механизъм, чийто секрет е известен само на Великия Спрут. Всичко бе възможно. А в същото време под краката им пъплека жадните за кръв тарантули на Кълчищената Стоножка, в коридора, по някоя от тези бели стени, тропаха въоръжените до зъби отряди на стражите, а най-горе, на открито, над главите им се е разшетала вдигнатата по тревога безбройна армия от професионални убийци и грабители...

— Е, какво ще правим? — обърна се Арамис към флагман Макомбер.

Прославеният космонавт сви рамене, приближи се до една от стените и я почука с дръжката на бластера.

— Влезте! — чу се звучен и нелишен от привлекателност глас.

И стената изчезна.

Чудесата не удивляваха земляните. Те сами бяха станали велики познавачи, ценители и творци на чудеса. Но дори те бяха потресени от това, което съгледаха зад изчезналата стена. В недрата на това безкрайно чуждо и безкрайно враждебно към тях царство те очакваха да видят всичко друго, но не и това, което видяха.

А те видяха голяма кръгла маса, покрита с бяла покривка и заобиколена със старинни столове с меки седалки. В средата на масата блестеше и изпускаше пара голям тумбест самовар от чисто сребро с порцеланов чайник. Около самовара бяха наредени кристални купички със сладко, сребърен поднос с банички и плетени кошнички със сухари и кифлички. По края пред всеки стол се мъдреше по една порцеланова чашка с чинийка и сребърна лъжичка. Над всичко това се носеше ароматът на силен чай, ванилия и току-що изпечени кифлички и сега дойде ред Двуглавия Юл да си поеме дъх и да си запуши носа.

Среден на ръст, набит и много румен човек с буйна побеляла коса, рошави вежди и акуратни мустачки под розов нос-картоф бавно постави на масата една чинийка, избърса устните си със салфетка, отдръпна стола си назад и стана.

— Здравейте, съотечественици — поздрави той с приятен кадифен глас. — Ето ви най-последно и вас. Чакам ви повече от хиляда години.

— Това не може да бъде — убедено каза флагман Макомбер и потърка очи.

— Масова халюцинация — тъжно въздъхна Арамис.

— И тук човек от Земята! — изхърка лявата глава на Двуглавия Юл.

— Мирише ми на много вкусни неща! — зейна възхитено професор Ай Хохо.

— А пък аз точно такова нещо очаквах — изпищя Ятуркенженсирхив, измъквайки се от пазвата на прославения космически пилот.

От своя ъгъл Мес изскърца нещо съвсем неразбираемо (от рода на „Спаси ни, господи, и помилуй!“) и прибра глава под крилете си. Само Атос не каза нищо, а с непонятна за него тревога и очакване се вглеждаше в големите тъмни очи на непознатия. Много познати очи!

Непознатият се разсмя, показвайки равните си бели зъби.

— Е, добре, почудете се малко — каза той. — Имаме още време. Впрочем, хайде да се запознаем. Аз ви познавам, но вие мен — не. Казвам се... по-точно, тук ме наричат чудодейния доктор Итай-итай... Флагман Макомбер, оставете чантата си на пода и приберете това оръжие. То повече няма да ви трябва, а чантата ще ви е нужна след не по-малко от четвърт час. Атос, скрийте някъде бомбичките си. Арамис,

мой скъпи родственико, махнете тази вила: Двуглавия Юл вече не ви е противник, а Мес и без друго едва диша.

С бодра крачка той се отправи към летящата платформа. Залитаният от слабост и възбуда Двуглав Юл му препречи пътя.

— Докторе — заговори лявата глава, — теб наистина ли те наричат чудодееен? Излекувай ме, докторе! Излекувай ме и няма да съжаляваш, кълна се в кървавата Протубера и мъртвата Некрида.

Доктор Итай-итай небрежно го отстрани.

— Тебе после. Длъжен съм първо да погледна бедния си прапрапра... (В този момент флагман Макомбер за втори път изтри очите си и закима с глава.) прапрапра... (Атос се улови, че е започнал да брои на пръсти.) прапрапра... (Арамис дълбоко си пое въздух.) прапрапрадядо.

Той се наведе над спектролитовата капсула. Без да се наговарят, флагман Макомбер и Арамис направиха крачка към него. Доктор Итай-итай се изправи и строго ги погледна със свити вежди.

Само моля да не ми се пречи — не сурово, но много твърдо каза той. — И ви съветвам да се поотдалечите, защото тук ще стане доста студено. Не-не! — Той рязко вдигна ръка. — Никакви въпроси! Възкресяването на мъртвите и без друго е много отговорна работа, пък още повече и на собствения ти прадядо. Не ме отклонявайте! А когато свърша с работата, ще седнем на масата и тогава ще можете да питате.

Земляните като насън се отдръпнаха от платформата. Стаята с масата и самовара отново изчезна зад непроницаемата бяла стена, в ъгъла сгушеният под крилете си Мес тъжно зави, професор Ай Хохо неспокойно замърда ушите си, криейки се зад широките рамене на Двуглавия Юл. Флагман Макомбер искаше да каже нещо, но само се прокашля. А и какво да каже? Атос протегна ръка, за да помогне ли, да попречи ли — и ръката му падна. А и на кого да помогне, на кого да попречи? С окаменяло лице Арамис скръсти ръце пред могъщите си гърди и застина в очакване. Всички като насън гледаха как този двойно по-чудодееен доктор ходи около платформата, вглежда се в мъртвото лице, полугласно напява някаква странна песничка и почуква по спектролита с чудодейните си пръсти.

И изведнъж спектролитовият капак със звън отскочи и издрънча на пода. Над отворената капсула се издигна стълб от сива мъгла, в стаята се изви ледена вихрушка и Двуглавия Юл с ужасен вопъл падна

по гръб и вирна дългите си слаби крака. А сивата мъгла изпълни всичко, завъртя се на струи, удари в стените и вече нищо не се виждаше, освен тези бесни сиви струи, които виеха в ушите, събаряха всеки по пътя си, мятаха бодливи топчици скреж в лицата, а космическият студ се просмукваше в костите и се прокрадваше в сърцето, мозъка, в самата човешка душа.

После всичко свърши. Течният аргон изкипя, мъглата се разсея, а от заскрежените стени и наваяните по ъглите преспи потекоха водни струйки. Доктор Итай-итай бавно се отдръпна от платформата, бършейки навъсеното си мокро лице с огромна носна кърпа.

— Всичко е наред — каза доктор Итай-итай. Флагман Макомбер погледна капсулата и замижа.

Ятуркенженсирхив пронизително изпищя и паникьосан се навря под мишницата на прославения космически пилот.

Портос помръдна.

— Жив е... — дрезгаво прошепна Арамис.

Атос го хвана за ръка и, спирайки се на всяка крачка, те бавно тръгнаха към капсулата.

Портос отвори очи и повдигна глава.

И сякаш съдбата направи така, че връщайки се към живота три години след краткото сражение на сто и двайсетия стълб, първия, когото видя, да е Двуглавия Юл, който на четири крака се измъкна изпод платформата, където мразовитият ураган го беше запратил. Велико, дори вълшебно беше изкуството на чудодейния доктор Итай-итай, но трите години, които Портос беше прекарал от другата страна на съдбовната черта между живота и смъртта, не бяха оставили ни най-малък отпечатък в съзнанието на Портос. Той се съживи, както и умря — в разгара на битката за Зелената долина, за родната планета, така че появата на страшната двуглава фигура на фона на белия таван, сменил черното звездно небе, предизвика у него мигновена и остра реакция.

— Бий гадовете! — изкрещя той и с две ръце се вкопчи в дългите шици на Двуглавия Юл.

И тогава той видя Атос и Арамис. Пръстите му се разтвориха и Двуглавия Юл тупна като торба на пода.

— Вие? — с изненада и объркване попита Портос и седна в капсулата. — Не разбирам... Какво? Къде? Как?

Без да кажат и дума, преглъщайки сълзите си, Атос и Арамис го подхванаха и го свалиха от платформата. Спектролитовата капсула се преобърна.

— Честна дума, момчета — смутено рече Портос, — определено нищо не разбирам.

Той се огледа и видя, че се намира в съвсем непозната нему стая с ослепително бели стени и таван. От единия ъгъл му се блещеше мъхнато чудовище с бяла опашка вместо нос, загърнато с някакви кожести ципи. От другия ъгъл пък се блещеше стар кон с проскубана грива и сплъстена опашка. В третия ъгъл стоеше и замислено го разглеждаше висок представителен мъж, облечен с бойна униформа на космически пилот; тясното му скулесто лице беше изпоцапано със сажди, косите му бяха обгорели, пък и костюмът беше изгорен на много места, а от най-голямата дупка на гърдите му надничаше много позната муцунка на някакво зверче — нито котенце, нито зайче — с малки ушички и червени очички. А близо до тях един много приятен, белокоос човек се беше надвесил над проснатия на пода двуглав тип, който от краката до двете глави беше натруфен в черно. Дясното око на дясната глава на този тип беше с черна превръзка, останалите три очи бяха затворени, а двата езика — изплезени.

— Не — каза Портос, — все пак аз нищо не разбирам. Но това не е толкова важно. Кажете ми само кой победи?

— Ние, старче! — отвърна Арамис и нежно го прегърна, а Атос само потупа възкръсналия си приятел по рамото.

— А тези кои са? — с висок шепот попита Портос и обобщаващо махна с ръка, което значеше, че краткият му въпрос включва и професор Ай Хохо, и Мес, и флагман Макомбер, и чудодейния доктор, и Двуглавия Юл.

Атос и Арамис се спогледаха и погледнаха към доктор Итай-итай. Той ласкаво им се усмихна:

— Не се тревожете, приятели мои. Моят благороден праядо е добре и можете да му кажете всичко.

— Но да не ме души повече с ръчищата си — изведнъж проговори лявата глава на Двуглавия Юл с необикновено ясен и звънлив глас. — В края на краищата аз си имам рефлексии. Още малко и щях да го върна в стъклената му кутия.

— Как се чувствате, почтени Юл? — попита доктор Итай-итай.

И на двете лица на Двуглавия Юл бавно се изписа израз на голяма изненада.

— Според мен... — прошепна лявата глава и млъкна. Двуглавия Юл вдигна ръце към дясната глава и внимателно я опипа.

— Здрав... — благоговейно прошепна дясната глава.

— Здрав! — закрещя лявата глава и като скъса от дясната глава изпоцапаните със зелено бинтове, Двуглавия Юл, както си лежеше, скочи на крака като акробат. — Докторе! Чудесен мой докторе!

Той силно прегърна смеещия се доктор и по три пъти го целуна по двете бузи, най-напред с едната, после и с другата си глава.

След което рязко се обърна към флагман Макомбер.

— Е, флагмане... — започна той.

— Тихо! — заплашително произнесе прославеният космонавт и пъхна ръка в джоба си.

Двуглавия Юл спря като парализиран.

— Ех, флагмане... — каза той и като че ли се задъха. — Ех, момчета, вие нищо не разбирате. Аз отдавна съм свой, ваш. Вие сте такива момчета... За вас аз съм готов да дам всичката си зелена кръв, а вие все ме ръгате с вашето желязо по гърба... Ятуркенженсирхив!

— Тук, Двуглави! — изпищя Ятуркенженсирхив; той вече седеше на рамото на флагман Макомбер и се държеше за главата му.

— Ти четеш мислите ми като книга, стар предател. Кажи им!

— Аз съвсем не съм предател — с достойнство изрече бившият шпионин, когото носеха със себе си. — Аз просто преминах на страната на силните и справедливите. Но мога да засвидетелствам, че присъстващият тук Двуглав Юл е съвсем здрав и повече не изпитва страх от смъртта, а към вас, флагман Макомбер, се отнася с приятелско уважение... Към вас, доктор Итай-итай, като към самия господ бог... Към вас, Атос — със страх и почитание... А спрямо вас, Арамис, той се чувства като благороден и вечен длъжник...

— Разкопчайте яката си, почтени Юл — заповяда доктор Итай-итай. Двуглавия Юл уплашено го погледна и отрицателно заклати и двете си глави. — Разкопчайте я, щом ви казвам! — повтори докторът с повишен тон. — Порядъчните хора не се срамуват от такива неща.

Двуглавия Юл с нежелание отвори ципа на дрехата си и всички видяха върху бледозелената му кожа дълбоки белези, като че ли от ухапване на лисица.

— Тези рани — тържествено заяви доктор Итай-итай — са единствените, освен сърдечните, които дори аз не умея и не желая да лекувам. Двуглавия Юл целият е изглозган и изгризан от съвестта си. Можете да се закопчаете, почтени Юл.

Настъпи мълчание. Двуглавия Юл беше навел и двете си глави и затваряше ципа, а на четирите му бузи пламтеше изумрудена руменина.

— Ужасно трогателно! — цвилна професор Ай Хохо. От добрите му тъжни очи се отрониха и звънко капнаха върху пода две тежки като олово сълзи.

Флагман Макомбер се приближи до Двуглавия Юл и го потупа по рамото.

— Ех и вие!...-Двуглавия Юл се обърна.

Арамис се приближи от другата му страна и го потупа по другото рамо.

— Оставете... — измърмори Двуглавия Юл. Атос и Портос също го приближиха.

— Е, извинявай — добродушно каза Портос.

— За какво... — измърмори Двуглавия Юл.

— Ние, обаче, докторе — загрижено рече флагман Макомбер, — бихме искали да ви зададем няколко въпроса.

— Точно така! — подхвана Арамис. — Преди всичко, защо наричате Портос свой пра...

— Това е много просто — отговори доктор Итай-итай. — Но ние приключихме с работата, приятели мои, и можем да поговорим на масата.

Той щракна с пръсти и стената, скриваща наредената маса със самовара, изчезна.

— Моля — каза докторът.

Всички нерешително тръгнаха към масата, но флагман Макомбер изведнъж спря.

— Аз трябва да се извиня... — започна той.

— Да! — сети се доктор Итай-итай. — Аз съвсем забравих. Повикайте ескадрата, флагман Макомбер. Струва ми се, че чантата ви е ей там в ъгъла.

Прославеният космически пилот го погледна учуден, разпери ръце и отиде до чантата си. Извади от нея четири цилиндрични

предмета и чевръсто ги съедини в една колона, която постави на пода.

— Какво е това? — попита Арамис и заразглежда с любопитство високата колкото човешки ръст колона.

— Ве-пе-ре-бе — отвърна флагман Макомбер. — Всепроникващ радиобуй. Изобретение. Щом се натисне ето това лостче, веществото в апарата се превръща в проницаемо-проницаващо по отношение на обикновеното вещество в нашата Вселена. Миниатюрен, но мощен гравитационен двигател го вдига на зададена височина, където започва да действа миниатюрен, но много мощен предавател. Бип-бип-бип... Моля, погледайте.

Флагман Макомбер щракна едно мъничко лостче, което се намираще отстрани на втория цилиндър отдолу нагоре. Разнесе се тихо бръмчене, лъскавата колона се откъсна от пода, устреми се към тавана и изчезна.

— И после какво? — с разочарование попита Портос.

— После — отвърна флагман Макомбер, докато закопчаваше празната си чанта, — после ве-пе-ре-бе-то ще се издигне на височина един мегаметър и ще даде сигнал за атака.

— На кого? — попитаха в хор земляните и Двуглавия Юл.

— На Обединената Космическа Ескадра. Тя следваше по петите „Черната Пирайя“ и спря на хиляда мегаметра, в очакване края на операция „Итай-итай“... Простете, докторе. И щом нашия „ве-пе-ре-бе“ заработи — бип-бип-бип — сто и петдесет земни звездолета с най-голяма мощност, въоръжени по последната дума на най-съвременната бойна техника, ще атакуват Планетата на Негодниците.

— Ох! — изтръгна се от лявата глава на Двуглавия Юл.

Доктор Итай-итай се разсмя.

— Това не трябва да ви тревожи, почтени Юл — каза той. — Няма да има война. Вашите бивши колеги ще се предадат без изстрел, десетки хиляди роби ще получат свободата си, а всички вие благополучно ще се върнете на Земята. И така, не зная за вас, но аз огладнях. Хайде на масата, на масата! Вие също, Мес.

Те се настаниха на масата и всеки получи от ръцете на доктор Итай-итай пълна чаша великолепен чай, и всеки сложи в чинийката си сладко според вкуса си, и известно време се чуваше само потракването на лъжиците, пръхтенето на професор Ай Хохо, шумното сърбане и

тежкото дишане на Двуглавия Юл, свистенето, което издаваше Мес, парейки се и същевременно наслаждавайки се на чая.

— Желаете ли още една чаша чай, флагман Макомбер? — попита докторът.

— Не. Благодаря. Но ще бъдете ли така добър да обясните...

— Аз, например, много бих искал да разбера, макар и само нещичко от всичко това — честно си призна Портос. — Ескадра, атака. Планета на Негодниците... Малиновото сладко заслужава всякакви суперлативи, шоколадовите пурички също, но ако някой може да ми обясни...

— Наистина, докторе — умолително започна Арамис. — Това заприличва на разпит, но...

— Е, добре — съгласи се доктор Итай-итай и се облегна на стола си. — Хайде да поговорим. Откъде да започнем? Да! От флагман Макомбер. Все пак той командва операцията с моето име и носи отговорност за всички вас. И така... Повече няма да ви се налага да се биете, флагмане. Обединената Ескадра приближава, сега навярно тя преодолява аванпостовете на неприятелската охрана, но всъщност на нея ѝ остава само да очисти боклука, който е останал след блестящата ви диверсия. Съдбата на Планетата на Негодниците се реши в момента на вашето пристигане. За бога! Поставете се на мястото на Великия Спрут, Майстор Крег и прочие делови носители на разум от висша степен. „Черната Пирайя“ изведнъж се появи, след като три години е била кой знае къде. Довереникът Мес, изпратен на борда ѝ за оглед, изчезва по мистериозен начин заедно с четири робота-телохранители, които никое оръжие не може да унищожи. Отряд непознати пришълци прониква в светая светих на Великия Спрут и то в седмото ниво, като нанася невиджан разгром на най-отявлените главорези, а после като че ли потъва вдън земя. Великия Спрут и понятие си няма кои и колко са тези пришълци, но той, и особено оня неразумен носител на разум Майстор Крег, пък и другите типове от Планетата на Негодниците, отлично разбират, че координатите на гнездото им са открити и заради безбройните престъпления, които са извършили, всички тях ги очаква възмездие от Братството на Разума във Вселената. При тази обстановка какво биха могли да направят?

— Да бягат — замислено рече флагман Макомбер.

— С всичка сила! — възторжено закрещя Двуглавия Юл.

— Правилно. И те побягнаха. Побягнаха още преди час, вземайки със себе си всичко най-ценно и всички най-ценни екземпляри, като например Кълчищената Стоножка, която знае твърде много и при някои обстоятелства е незаменима. Мога да си представя колко съжалява Великия Спрут, че верният му Мес не е с него... Така че сега на планетата са останали само свободни пирати, които нищо не подозират, и при това съвсем не са научени на организирани бойни действия, има и десетки хиляди пленници. А ние с вас, флагман Макомбер, можем да се оттеглим на заслужен отдых, без да се притесняваме ни най-малко.

— А те къде са избягали? — попита флагман Макомбер.

Доктор Итай-итай помълча.

— Разбирам ви. Започвайки тази акция, вие сте се надявали да заловите върхушката. За съжаление, още не му е дошло времето. Мога само да ви подсказва нещичко. В цялата видима Вселена сега е останало само едно място, където царства злото. Това е планетната система на една безименна неутронна звезда, родината на Майстор Крег. Между впрочем навремето Майстор Крег е бил прогонен оттам за добрина.

Арамис и Двуглавия Юл ахнаха, а Портос обидено попита:

— Кой е този Майстор Крег?

— Разрешете да ви наляя още една чашка, скъпи мой пралядо — с усмивка каза доктор Итай-итай, — и си вземете още шоколадови пурички, а аз ще се постарая да удовлетвори законното ви любопитство.

— А защо все пак ме наричате пралядо? — попита Портос.

— Не бързайте — отвърна докторът, подаде му чашата и започна: — На брега на нявга студения, а сега и завинаги топъл океан живееха трима другари: майсторът, спортистът и ученият...

И той заразказва за събитията, с които ви запознах в първата част на тази истинска приказка, и още в началото всички замряха в напрегната тишина, дори заседналият до самовара Ятуркенженсирхив, прегърнал купичка със сладко от вишни. Не само заради това, че докторът се оказа чудесен разказвач. Той като че ли разправяше наизуст отдавна позната нему повест и го правеше изразително, подбирайки внимателно интонацията и вслушвайки се придиричиво в звученето на собствения си глас. Много от подробностите в този разказ

не бяха известни дори на флагман Макомбер, който знаеше за тези събития от дългите разговори с Атос, Арамис и Галя; те бяха забравени дори от Атос и Арамис, които участваха в тях. Портос облеци очи от учудване, чувайки съвършено точно описание на собствените си мисли и чувства в последните минути преди тарана, а Двуглавия Юл страдалчески запъшка и се затюхка, слушайки собствените си разюздани речи пред пленената Галя, а Ятуркенженсирхив само стискаше очи и настръхваше, когато ставаше дума за неговите предателства.

— Двуглавия Юл беше заточен на Черната Скала, бандата му — на Марс, а Ятуркенженсирхив остана при Галя — завърши доктор Итай-итай и взе парченце сухар от плетената кошничка. — Всичко това се случи преди три години.

— А после? — изстреля Портос.

— После...-Докторът си хапна от сухара и вдигна глава към тавана. — М-м... Да. Деликатен въпрос. Впрочем, сега всичко свърши и мога да бъда напълно откровен. Както вече ви е известно, Двуглавия Юл категорично отказа да издаде координатите на Планетата на Негодниците. Тогава съвестта му още дремеше. Отказаха се да го насилват. Само Арамис не изгуби надежда. Той твърдо пое заобиколния път. Замина за Марс и цяла година прекара в компанията на гущера Ка, морската звезда Ки и маймуната Ку. Естествено, не се надяваше, че ще научи от тях координатите, тъй като тези зверове нямат понятие от елементарна аритметика. Но той търпеливо изстискваше от тях всякакви подробности за веселичкия живот на Планетата на Негодниците. Това бе игра със завързани очи. Но героическа игра. И усилията му бяха оправдани. Веднъж му разказаха легендата за чудодейния доктор Итай-итай... Да продължавам ли нататък? — обърна се докторът към Арамис.

Арамис сви рамене и се усмихна:

— А защо не? Вече всичко свърши.

— Арамис състави жесток, но умен план — продължи докторът. — Аз го разбирам и напълно го оправдавам. Трябваше да се изреже този тумор в тялото на Вселената и да се направи опит да бъде съживен загиналия приятел. Арамис знаеше, че в случай на опасно раняване или заболяване нито един лекар в Слънчевата система не би могъл да помогне на Двуглавия Юл. Той се върна на Земята, тайно

доплува до Черната Скала и скоро дочака удобния момент, в който нарани Двуглавия Юл с вилата.

— Значи ти си ме халосал? — бясно изрева с двете си гърла Юл към Арамис и в погледа му проблеснаха мълнии.

— Мълчи! — сурово се обади Портос. — Ти още за Галя заслужаваше и по-лошо от това.

— За Галя, за Портос и за много други — добави флагман Макомбер. — Но сега всичко е зад гърба на Двуглавия Юл. И на ваше място, взимайки под внимание, че всичко това свърши, аз от душа бих благодарил на Арамис...

— Аз вече засвидетелствах — изпищя иззад самовара Ятуркенженсирхив, — че Двуглавия Юл изпитва към Арамис чувства на благодарен и доживотен длъжник!

Двуглавия Юл се надува още минутка-две за фасон и после омекна.

— Че аз какво? — смирено рече лявата глава. — Нищо. Бях идиот, знам. С такива така и трябва...

— Именно — потвърди доктор Итай-итай. — Друг изход нямаше. А останалото знаете.

— Да! — прочувствено произнесе Портос и даже удари с юмрук по масата. — Ето сега разбрах всичко. Благодаря ви, скъпи приятели. Благодаря ви, доктор Итай-итай. Значи аз три години съм бил на оня свят? Нищо не помня. Жалко, че ме е нямало в онази битка на борда на „Охрана“! Ех как щях да ти дам да разбереш, двуглави братко по разум. Щеше да ме запомниш за цял живот...

— И без това те запомних — възкликна лявата глава на Двуглавия Юл. — А пък аз, мускетаре, ще ти кажа следното. Видимата Вселена се обитава от всякакви носители на разум: добри и лоши, добродушни и зли. Има храбри, има и страхливи. Но толкова заядливи като земляните няма никъде. Какво значат кислорода, водата, хлорофила и червената кръв! Не закачай слона, докато спи, лъва — когато е гладен, а човека — никога! Така бих се изразил аз.

— Аз бих казал същото — съгласи се флагман Макомбер. Обаче възниква един въпрос. Докторе, вие не знаете ли къде точно се намира тази безименна неутронна звезда?

Чудодейният доктор разпери ръце. Тогава флагман Макомбер мълчаливо погледна Мес. Всички останали също обърнаха глави към

Мес. И Мес, който беше протегнал хобота си към шестнайсетата кифличка, замря.

— Не-не — побърза да отрече доктор Итай-итай, — достопочтеният Мес не знае. Но вие непременно ще разберете. Разбира се, когато му дойде времето. Обещавам ви.

— Е, добре — каза Арамис, — аз бях дотук. Разпитът доста продължи. Докладвайте всичко, докторе. Незабавно. Без премълчаване и без увъртане.

— Да! Да! — завикаха всички в хор. — Незабавно и всичко! И без протакане! Започнете направо! Кой сте вие? Откъде знаете всичко? Защо наричате Портос прадядо, а Арамис — роднина?

Доктор Итай-итай вдигна ръка и всички замълчаха.

— Хубаво — каза той. — Всичко ще ви обясня. Вярно, че не е съвсем по правилата, но какво да се прави. Слушайте.

И чудодейният доктор разказа най-поразителната история, която някога бяха чували. Тя започваше не в миналото, както обикновено се случва с историите, а в далечното бъдеще, три и половина столетия след описаните тук събития. По това време земното човечество достигнало съвсем фантастични висоти на науката, техниката и културата и край на този подем все не се виждал. Тогава измежду милиардите учени майстори и спортисти работел някой си скромнен медик на име доктор Ох Боли. („Как го казахте?“ — трепна професор Ай Хохо. „Ох Боли“ — любезно повтори доктор Итай-итай. „Каква прелест! — възторжено цвилна професор Ай Хохо. — Великолепно, звучно име!“) Трябва да се отбележи, че във въпросното време с обединените усилия на санитарното дело, хигиената и медицината, всички болести и дори самата старица-смърт бяха изгонени от лицето на Земята окончателно и завинаги, а травмите и различните там счупвания, каквито рядко се случваха при заниманията с редки видове спорт или при опасни научни експерименти, всеки землянин се беше научил да лекува сам за нула време. Така че Ох Боли нямало какво да прави на родната си планета и затова, както много негови колеги, прекарвал повечето от дните си в пътувания до затънтени краища на видимата Вселена, давайки медицинска помощ на изостаналите и неразвити светове.

Веднъж цели пет години той воювал с ивичестата чума, разразила се сред медузоподобните жители на планетата Живите

с Ох Боли се отличавал. Ставало дума за съдбата на човек — висша ценност сред ценностите на Вселената. Естествено, ръководителите на това гигантско предприятие са се постарали да вземат под внимание всички дреболии. Операцията е била планирана в пълно съответствие с хрониките и преданията. И донякъде именно заради това те изпратили Ох Боли не в нашето време, а в петия век на християнската ера и го оставили не на Земята, а на Северния полюс на флуорната планетка в края на Малкия Магеланов Облак. Там той цели пет века чакал нападението на Богомолеца Панда, а после още едно хилядолетие изчакавал смелата диверсия на земляните в подземията на Великия Спрут. Защото точно това се бе случило и с легендарния доктор Итай-итай според историческата традиция. Както виждате, въздействието на бъдещето върху миналото бе сведено само до възкръсването на моя славен прародител. Когато се върне на Земята, той ще се ожени за прекрасната Галя и кръгът окончателно ще се затвори. Аз свърших. Благодаря ви за вниманието.

И доктор Итай-итай се поклони.

Настъпи продължително мълчание. Наруши го флагман Макомбер, който каза от сърце:

— Вие сте истински герой, докторе.

— Да — простичко отвърна доктор Итай-итай. — Та нали всички на нашата Земя са такива.

— Сигурно ще е безполезно да задаваме въпроси за личното ни бъдеще — каза Арамис, размишлявайки на глас. — Но кажете: какво ще стане например, ако Портос не се ожени за Галя?

Доктор Итай-итай се разсмя.

— Да не се ожени? Скъпи мой родственико, та вие само го погледнете!

Всички погледнаха Портос. Да, нямаше защо да се съмняват: непременно щеше да се ожени, веднага си личеше. Поруменял от смущение, Портос се изкашля и каза:

— Доколкото разбрах, вие сте доктор Ох Боли. А защо тогава се казвате Итай-итай?

— Защото така ме водят в хрониките. Един мой приятел лингвист ми обясни, че „итай-итай“ на старояпонски означава същото като нашето възклицание „Ох, боли!“.

— А аз пък друго не мога да проумея — обади се изведнъж лявата глава на Двуглавия Юл. — Защо Богомолеца Панда ви е описал като някакво колело с опашки?

— Това е съвсем обяснимо. Неговият запас от думи е бил съвсем оскъден, въображението му куцало, пък и никога не бил виждал човек... дори вас, не е ли така, почтени Юл?

— Да — съгласи се Двуглавия Юл. — Той е загинал триста години преди мен.

Доктор Итай-итай, всъщност — Ох Боли, стана.

— Това е, приятели! — каза той — Обединената Земна Ескадра вече завладя планетата. Време е да вървим. Чака ни още много работа.

6.

Оказа се, че наистина имаше много работа. Четиридесет и четири хиляди разноплеменни пленници изискваха грижи, силна храна, медицинска помощ и репатриране. Хиляда и осемстотин предали се пирата чакаха безпристрастно следствие, бърза съдебна процедура и справедливо наказание. Огромни планини от оръжие и боеприпаси на предалите се чакаха да бъдат претопени и унищожени. Трябваше да демонтират сто и шестдесет изчислителни машини, които работеха с живи мозъци, и да върнат истинската форма на затворените в тях носители на разум. Десантчиците и екипажите на Обединената Космическа Ескадра от Земята проявяваха чудеса от организираност и неуморност, но все пак работните ръце и глави не достигаха, така че, когато излязоха от резиденцията на Великия Спрут, нашите земяни и дори професор Ай Хохо веднага се включиха да помагат.

На космодрума, осветен от кървавочервената Протубера и мъртвешки синята Некрида, командващият Обединената Ескадра се приближи до флагман Макомбер и рапортува: кацането на бойните звездолети и провеждането на десант с последвало завладяване на Планетата на Негодниците са преминали без нито един изстрел; в преследването на успелите да избягат пиратски кораби участват дванадесето и шестнадесето звено от четвърти полк на свръхсветлинните изстребители-ловци; съгласно заповедта на Всемирния съвет той предава командването на флагман Макомбер и преминава на пряко подчинение при него. Като прие рапорта, флагман Макомбер благодари на бившия командващ за успешните действия и започна да издава разпореждания.

Измина една седмица и Планетата на Негодниците опустя. Последните партии освободени затворници, в това число и възродените за нормален живот елементи от страшните машини на Майстор Крег, заминаха към родните си светове — или на звездолети, изпратени от съотечествениците им, или на звездолети на Обединената ескадра, в случай, че съотечествениците не разполагаха с галактически

транспорт. Пленените пирати, някои от които бяха извършили особено ужасни престъпления, бяха осъдени условно на смърт чрез обесване и всички бяха изпратени на заточение на необитаеми планети със сурови природни условия; там те трябваше да разчистват блата, да топят ледове — с една дума да се занимават обществено-полезен труд и да се превъзпитават. Всички пиратски кораби (освен „Черната Пирайя“), пиратското оръжие и боеприпаси бяха хвърлени в кратерите на действащите вулкани, разрушени и унищожени; всички ограбени несметни съкровища — върнати на собствениците им; всички винени изби — взривени. За съжаление, звената на изстребителите-ловци, изпратени по петите на Великия Спрут и другите офейкали носители на разум от висша степен, се върнаха с празни ръце: подлещите бяха успели да се шмугнат в подпространството и следите им се губеха. Обединената Ескадра нямаше какво повече да прави на Планетата на Негодниците и се приготви за завръщане.

Час преди старта доктор Ох Боли помоли Атос, Портос, Арамис и флагман Макомбер да се съберат в командната кабина на „Черната Пирайя“.

— Дойде време да се разделим, скъпи мои прародители — каза той и избърса една сълза от бузата си. — Радвам се, че се запознах с вас. Сега отлично разбирам защо човечеството от моето време е толкова умно, великодушно и хуманно. След няколко минути ще ви напусна, но завинаги ще отнеса със себе си топлината на вашите ръце и щедростта на вашите сърца...

— Може би преди това ще се отбиете на Земята, докторе? — смутено предложи Портос. — Да ни погостувате, да разгледате...

Доктор Ох Боли поклати глава:

— Не, скъпи мой и любими прародителю. Първо, защото моята визита на Земята може да увеличи нежелателното въздействие на бъдещето върху миналото. Второ, всяка секунда от моя престой във вашето време струва на моите съвременници седемнадесет и половина милиона киловата енергия, нашите физици употребиха за тази операция веществото на цяла звезда. И трето, макар там, в моето време, приятелите и близките ми да не са заскучали без мен, тъй като аз ще се върна при тях само секунда, след като съм ги напуснал, за прекараното в това време и тук, хилядолетие, аз много съм се затъжил

за тях! Нямам търпение да ги видя и да ги прегърна. Особено големия си син — впрочем, той много прилича на вас...

Докторът прегърна флагман Макомбер.

— Скъпи флагмане, имайте предвид, че излекувах Двуглавия Юл от всички болести, в това число и от алкохолизма, но оставих това, което се намира на мястото на дясното око под черната превръзка на дясната глава. То ще ви послужи, защото сега почтеният Юл е ваш с цялата си душа и тяло и следователно ще можете напълно да му се доверите.

Той прегърна Арамис:

— Скъпи мой родственико, зная колко ви се иска да надникнете в света, който е прогонил майстор Крег за добрината му. Вие ще видите този свят, повярвайте ми.

Той прегърна Портос:

— Прощавайте, скъпи прародителю. Зная, че ще бъдете щастлив с нея, нали го виждам, и все пак съгласно обичая и от сърце ви желая това щастие.

Последният, когото прегърна, бе Атос.

— Не желая и не умея да лекувам сърдечни рани, приятелю мой. Какво да се прави! Но зная, че сте били и ще си останете завинаги приятели, независимо от всичко.

И така, след като се сбогува с всички, той, доктор Ох Боли, който също бе и чудодейният доктор Итай-итай, отстъпи в средата на кабината и изчезна.

— Добър човек — в хор казаха Атос, Портос и Арамис.

Флагман Макомбер замислено кимна.

---

[1] Дреднаут — линеен кораб. Бел.ред. ↑

ЧАСТ ТРЕТА: ИВАН, СИНЪТ НА ПОРТОС

1.

15 юли 2222 година от нашата ера, т.е. от началото на Великата Революция през 305-та, бе прекрасен и обикновен ден за планетата Земя и нейните околности.

Запъхтените атмосферни работници, угасили коварния тайфун „Машенка“ по средата на унищожителния му път, изтриха трудовата пот от челата си.

В плодородните крайбрежни развъдници на Гелхоландския залив откриха нова плантация с изключително вкусни миди „глория мунди“.

На няколко градуса от южния полюс изстискаха от недрата сто хиляди тона тайнствена мантийна паста.

В скромна хижа на брега на река Бикин, в дебрите на Усурийския резерват, медици, историци и ученици честваха единадесетия човек, неуморно живял три столетия.

Замяукаха и жалостиво запъшкаха стотици хиляди новородени, бъдещи лекари, учители, възпитатели, майстори, учени, спортисти и — какво ли не се случва? — велики писатели, художници и философи.

В града-парк на Марс млада майка шляпна своя петгодишен палавник, който насъскваше домашния си кибер да гони кокошките и да ги влачи за опашките.

Звездолети за свръхдалечни пътувания излитаха в Дълбокия космос и се връщаха на родните бази; влюбените закъсняваха за среща, караха се и се целуваха; поетите конструираха стихове, а майсторите създаваха поеми от метал и електроника; някой безстрашно влизаше в изпитателните камери, а някой безкрайно внимателно и с неимоверно търпение изследваше изведнъж закапризничило новородено... С една дума, в този ден, 15 юли, Човечеството живееше, както отдавна беше свикнало — на пълни обороти.

И все пак, точно в този прекрасен и обикновен ден се случиха редица извънредни събития, които сложиха началото на начинанието, станало впоследствие известно като „Експедиция в преизподнята“.

А всичко започна така.

В 3 часа и 16 минути по световното време щабът на Генералния дежурен по Всемирен съвет получи от Службата на околземните космически станции съобщение, че в сектор 8-Ц току-що по неизвестни причини се е пръснал един от фокусиращите модули на субоптичния телескоп. На мястото на странната авария бе изпратена инспекторска група.

В 6 часа и 33 минути приемникът на Генералния дежурен записа съобщение от Управлението на Арктическото съдоходство. Атомният катамаран „Дмитрий Лаптев“ пътуващ от Дъч Харбър (Алеута) към Нагурская (Земята на Франц Йосиф), минавайки над южните части на планинския хребет Ломоносов, попаднал в гигантски водовъртеж със съвсем необикновена мощност. В продължение на няколко минути катамаранът отчаяно маневрирал, за да не позволи кръговия поток да го повлече, а после водовъртежът внезапно се успокоил, изхвърляйки на повърхността огромна маса пяна, наполовина с тиня (при дълбочина 960 метра!). Засега арктолозите не бяха в състояние да обяснят това явление. Предложиха на катамарана да напусне опасната зона на пълен ход. Там бяха изпратени хидроплани с научна група.

В 11 часа и 25 минути Службата на околземните космически станции предаде докладна от своите инспектори. Според единодушното мнение на специалистите част от телескопа е била разбита от приблизително двадесеттонен тротилов заряд, който неизвестно как бе попаднал в геометрично фокусиращата камера. Поразителното обаче било друго. Сред отломките била намерена правоъгълна метална пластина голяма колкото лист от тетрадка, на която с калиграфски почерк било гравирано: „Привет от Великия Спрут, Майстор Крег и Кълчищената Стоножка!“

(Генералният дежурен беше виждал какво ли не, но за тези никога не беше и чувал. Той поклати глава и помоли незабавно да донесат този странен „привет“ при него в щаба.)

В 12 часа и 47 минути отново позвъниха от Управлението на Арктическото съдоходство. Този път беше самият началник на Управлението и изразът на лицето му бе като на дете, пред което показват фокуси с карти. („Знаем, знаем, всичко това е само ловкост на ръцете, нищо повече...“). Оказа се, че един от хидропланите, проверяващи зоната на небивалия водовъртеж открил в мътните от тинята води порцеланов цилиндър с капак на винт. Отвинтили капака.

От цилиндъра изпаднало листче плътна жълта хартия, на което с червен туш пишело: „Взехме назаем от вас и няма да върнем два милиарда тона солена вода с рибата, медузите и прочие дреболии, и цялата я плиснахме като непотребна връз вашето Слънце. Не благодарим. За прошка не молим. Великия Спрут, Майстор Крег, Кълчищената Стоножка.“

Охо! Този път Генералният дежурен не взе да клати глава, а се намръщи и помоли арктическото съдоходство незабавно да му достави странния документ в щаба. После той доложи за събитията на председателя на Комисията по извънредни произшествия. Той го изслуша, вникна и каза:

— Идвам веднага с моя социолог. Тук при нас е доста напечено, но нищо, ще го отложим. А през това време вие извикайте всички останали членове от моята Комисия.

В 13 часа и 56 минути, в момента, когато председателят на Комисията и неговият социолог влязоха в кабинета на Генералния дежурен, на масата пред дежурния се появи найлонов плик, доставен по нулевата поща. Дежурният, мърморейки извинения, отвори пакета и в кабинета се разнесе слаба, но много неприятна миризма. Председателят на комисията подуши и каза:

— Газ.

Генералният дежурен също подуши и каза:

— Мазут!

Социологът също подуши, но замълча.

В пакета имаше два бели, пипани с изцапани ръце, плика. На единия пишеше „№ 1. Докладна до Всемирния съвет“. А на другия беше обозначено: „№ 2. Приложение“.

В докладната, подписана от някой си Александър Кушнер, старши хирург на плаващата ветеринарна лечебница „Моби Дик“ пишеше следното: „Днес, 15 юли, в 9 часа и 15 минути по световно време, «Моби Дик» е засякъл сигнал 803 от остров Черната Скала“. На него, старшият хирург А. Кушнер, му било известно, че на северния бряг на този остров се е настанило многобройно семейство — тюлени с големи уши, което сега се оглавявало от някой си Филка Трети, внук на известния интелектуалец Филка Първи. А сигналът 803 би могъл да бъде подаден само от същия този Филка Трети, тъй като според А.

Кушнер по достоверни сведения на Черната Скала нямало други достатъчно разумни обитатели.

„Моби Дик“ поел курс към Черната Скала, изпращайки напред вертолет с отряд за „бърза помощ“, начело с него, старшият хирург А. Кушнер. Картината, която се открила пред отряда, била ужасна. Целият Северен бряг и принадлежащата нему огледална водна ивица били покрити с черна маса, която по консистенция, отблясъци с цветовете на дъгата, а особено по смрадта лесно можела да се определи като мазут. Около петдесетина нещастни тюлена, оглушали и натровени, леко се помръдвали или изобщо не показвали признаци на живот в тази отвратителна каша. Филка Трети бил намерен мъртъв в пещерата до аварийния радиопредавател. Ноздрите и очите на пострадалия тюлен били залепнали от мазута, който изпълвал и устата му, но движен от усиления инстинкт за запазване на семейството, той бил намерил сили в себе си и се добрал до педала, който включва сигнала 505...

(По-нататък в доклада доста подробно се описваха мерките, предприети от отряда за „бърза помощ“ до идването на „Моби Дик“ и приземяването на групата за почистване, извикана от Съветска Хавана.)

В разгара на спасителните работи един от лекарите забелязал някакъв блестящ предмет върху една стърчаща в мазутната маса отломка от скала. Когато го разгледали по-отблизо, установили, че това е зеленикава стъклена бутилка, може би от шампанско, затворена с коркова тапа и черен восък. Отначало не й обърнали внимание. („Стои си бутилката върху камъка, и какво?“), но после той, старшият хирург А. Кушнер, се доближил и видял, че в нея има не някаква течност, а свита на тръбичка хартия. Взели бутилката, но в бързането я изпуснали и счупили. Имали обаче късмет и успели да уловят хартията, преди да е попаднала в мазута. Когато се запознал със съдържанието, той, старшият хирург А. Кушнер, веднага разбрал, че чудовищното произшествие на Черната Скала не е случайност в резултат на игра на съдбата, не е и безмозъчно безгрижие, както се предполагало в началото, а нечие престъпно умишлено деяние и затова попада под юрисдикцията на Всемирния съвет. Писмото се препраща на Всемирния съвет в плика с надпис „№ 2. Приложение“.

Всички членове на Комисията по извънредни произшествия вече се бяха събрали в кабинета и Генералния дежурен сложи

„Приложение“-то на проектора. По екрана запълзяха неравни редове, изписани с разкривени печатни букви.

Ето какво прочетоха те:

УЛТИМАТУМ

Земляни!

Надявам се, че се убедихте в нашите възможности и вече е време да разберете какво искаме от вас.

А ние искаме всичко на всичко да ни предадете цели и невредими, готови за незабавно използване по предназначение, следните личности:

Първо и най-важно — чудодейния доктор Итай-итай, когото вие незаконно пленихте и използвате за користните си цели.

Второ и също главно — моя бивш верен съучастник Мес, когото вие пленихте също толкова незаконно и измъчвате във вашите затвори.

Трето и не по-малко важно — свободния пират Двуглавия Юл, който, бидейки на служба при нас, предателски ни предаде и сега се крие при вас, страхувайки се от справедливо възмездие.

ЗАБЕЛЕЖКА. Ако вие поради характерното ви злосърдечие вече сте се разправили с упоменатите Мес и Двуглавия Юл и те не са сред живите, ние сме готови да се задоволим само с чудодейния доктор Итай-итай при условие, че изпратите главите на упоменатите по-горе личности като доказателство за смъртта им.

Предаването трябва да се извърши на 20 юли тази година точно в 13.00 часа по вашето световно време на остров Черната Скала, на същото място, където намерихте Ултиматума.

В уреченото време оставете упоменатите личности и/или доказателствата (чудодейния доктор Итай-итай цял и невредим във всички случаи) на уреченото място, а самите вие ще трябва да се оттеглите отвъд пределите

на територията с център върха на острова и радиус от 30 мили.

Земяни, в случай че не се съобразите с нашия Ултиматум — сърдете се на себе си. Естествено, времената се промениха и ние не можем да взривим вашата омразна планета с всичкия ѝ кислород, вода, хлорофил и червена

кръв, както, за съжаление, не можем и да угасим вашето мижаво жълто слънце, но запомнете, че един ден комарът ще застави лъва да моли за пощада. Ако не изпълните всичко точно според ултиматума, от 14 часа и 30 минути на 20 юли ние ще започнем истински да Ви пакостим. Ще ви напакостим толкова, колкото самите вие не сте си напакостявали никога през вашата история. Ще го правим, докато не постигнем своето. Ще ви пакостим поне сто ваши години (възможни са и малки почивки) във всяка точка на вашата планета и вашето околпланетно пространство, ще пакостим там и така, където и както е по-забавно за нас и по-неприятно за вас. Така че съгласявайте се веднага на условията ни.

От името на Триумвирата — Великия Спрут.

2.

Генералният дежурен гледаше членовете на Комисията, а те гледаха ръцете си. Всички като един бяха сложили ръцете си на масата. С председателя бяха седмина: четирима мъже (педагог, социолог, асенизатор и междузвезден летец) и три жени (кибернетичка, психоложка, лекарка). Най-възрастният беше над осемдесетте, а най-младата нямаше и тридесет. Генералният дежурен си спомни как един от Планетата на Старейшините на шега ги наричаше най-нервните хора на света. Вероятно имаше предвид необикновения им усет за социална заплаха. Впрочем всички те бяха от малцината в новото време, от онези всичко на всичко няколко десетки хиляди, които макар и веднъж през живота си са преживели смъртна опасност. Тъкмо те седяха около кръглата маса в кабинета на Генералния дежурен на шестнайсетия етаж на Двореца на Съвета, пред тях лежеше сребърната пластина със счупения субтропичен модул, пергамента от полярния водовъртеж и намирисващия на мазут лист от тетрадка от острова Черната Скала.

— Във всичко това има някакъв нездрав идиотизъм — замислено рече председателят.

— Долавя се — съгласи се междузвездният пилот.

— И още как! — обади се лекарката.

— Заговор на работи — меланхолично предположи социологът.
— Нашите майстори са си докарали беля.

— Правилно! — оживи се кибернетичката. — А за маскировка са сменили серийните номера с прякори! Как звучи само — Кълчищената Стоножка! Самата аз не бих се отказала от такъв прякор...

— Алиса, на твоята възраст не е прилично да си просиш комплименти — свадливо отбеляза лекарката. — И изобщо това са глупости — роботите... Какво общо имат тук вашите работи? Това просто са шегички на нашите шизофреници, ето какво е!

— При вас има ли шизофреници, Магда? — с видим интерес попита председателят.

— При НАС има шизофреници — натъртено каза Магда. — При нас, което значи и при вас, Петър. Разбира се, те не са типични представители, но все още се срещат... Подобно на вашите изоставащи ученици.

— НАШИТЕ изоставащи ученици — натъртено каза председателят. — Нашите, което значи и вашите...

— Ама че простащина — намеси се изведнъж социологът. — Пишат така, сякаш всеки сополанко на планетата ги познава — разните там Велики Спрутове, Стоножки, Меси...

— Това всъщност е доста интересно — оживи се психоложката. — Стоножката — както и да е, но ние би трябвало да поназнайваме нещичко за чудодейния доктор, например... Как беше? Итай Китай?

— Итай-итай — поправи я председателят. — На старояпонски това звучи приблизително така: „Ой, боли ме...“

— Чудодейния доктор Ох Боли! — изстреля звездният летец осенилия го спомен от детските приказки.

— Аз нали ви казах — шизофреници — свадливо се обади лекарката.

— Майстор Крег — продължи замислено звездният летец. — Аз познавах един Крег, Джон Крег, живее в Сестрорецк. Отличен готвач... Наистина майстор... Но това не е той. Великия Спрут, хм... Доколкото знам, има един Велик Калмар. Живее в бугенвилската яма, дъвче синтетична мърша и никого не закача... дори с китовете не се бие...

— Костя! — прекъсна го председателят с упрек. Звездният летец млъкна и скришом намигна на хихикащата психоложка.

— Във всички празни приказки, изприказвани досега, има една сваятна идея...

— Две — каза асенизаторът.

— Три! — обяви лекарката.

— Кажете втората и третата — предложи социологът, — а после аз ще изложа първата.

— Втората идея е банално ясна — каза асенизаторът. — Тези негодници може да са всякакви, но не и хора, или поне не причисляват себе си към хората, те са лишени от чувство за социална отговорност и затова са изключително опасни.

— Третата идея се състои в това — каза психоложката, — че те кой знае защо са сигурни, че ние отлично ги познаваме. А първата

идея...

— Първата идея почти съвпада с твоята трета — избърза да уточни социологът. — А именно: някъде си, някога си и някак си човечеството вече се е сблъсквало с тях и здравата им е натрило носа.

— С което трябваше и да започнем — измърмори асенизаторът, стана и се отправи към Голямата Информационна машина.

— С какво точно разполагаме? — попита лекарката, наблюдавайки разсеяно как изящните пръсти на асенизатора безшумно подскачаха по клавиатурата на терминалния пулт. — Какво имаме освен общото усещане за огромна опасност, надвиснала над човечеството? Да се опитаме да направим първите изводи. Кой ще започне?

— Аз ще опитам — отзова се социологът. — Някъде наблизко се крие банда негодници, безпринципни и аморални мерзавци — нехора. Тази банда заплашва Земята и околоземното пространство. Те няма да нападнат нашите отдалечени бази и колонии, може би защото нямат необходимите за това технически възможности. Въобще, те не са в състояние да нанасят мощни удари, а само ще пакостят. Нататък. Някъде си, някога си и някак си ние вече сме се сблъскали с тях, нанесли сме им сериозен удар, и освен това сме пленили, както те се изразяват, три личности. Кой са те — този чудодееен доктор, този бивш съучастник и този с двете глави?

— Двуглавия — поправи го председателят. — Двуглавия, Александър, а не с двете глави...-Той неочаквано млъкна и се хвана за носа. Всички с любопитство се вторачиха в него. Той се намръщи и с досада поклати глава. — Ех, мярна ми се някакъв спомен и изчезна... Добре, после, може би, ще се сетя... Извини ме, Александър. Продължи, моля те...

Социологът кимна:

— Продължавам. Тези личности са на Земята. В ръцете ни са, така да се каже, но кой знае защо са ни неизвестни. Това е много странно, защото една от тях очевидно представлява огромна ценност, щом заради нея бандитите са предприели такава авантюра и явно са рискували отново да си получат заслуженото.

— Добрият доктор Ох Боли — без да се обръща, измърмори асенизаторът.

— Да, добрият доктор Ох Боли. Вие, естествено, разбрахте, че тези негодници се нуждаят истински единствено от него и то — цял и невредим. А останалите — може и на части...

— Те са убедени — започна лекарката, — че ние добре познаваме този доктор Итай-итай и че го използваме, както те се изразяват, за своите користни цели...

Всички кимнаха и замълчаха.

— Свършихте ли, Александър? — попита лекарката. — Благодаря. Кой е следващият?

— Нека аз — обади се звездният летец. — Да погледнем на всичко това от гледна точка на техниката.

— Аха, техниката! — оживи се кибернетичката. — Надявам се, че това все пак няма да са работи.

— Разбира се, че не са работи — отвърна лекарката. — Петър недвусмислено се изказа по отношение на нездравия идиотизъм. Аз съм напълно съгласна с него.

— Точно така — каза звездният летец. — С това не може да не се съгласим... на пръв поглед.

— На пръв? — учуди се социологът. — А на втори?

— Хайде да погледнем проблема от другата страна — предложи летецът. — Космическият модул е разбит от тротилов заряд. Леговището на тюлените е изпоцапано с мазут.

— Впрочем — прекъсна го лекарката, — какво е това тротил?

— Тротилът е химически взрив — обясни звездният летец. — Доколкото си спомням, широко са го използвали преди четвърт хилядолетие. Сега понякога го употребяват при планински работи.

— Преди четвърт хилядолетие... — замислено повтори кибернетичката. — А мазута?

Без да се обръща от пулта, асенизаторът рече:

— Имало е такова течено гориво. Също преди около триста години... И знаете ли, приятели, по-миналата година решавах малък конфликт в ксеноботаническият парк край Бомбай. Тамошните юноши се домогваха до тамошната администрация, за да получат разрешение за една цистерна със същия този мазут...

— Какво? — учуди се председателят.

— За тор за ганимедските лалета — това са цветя, които растат на големите спътници на Юпитер.

Отново последва мълчание, този път нарушено от председателя.

— Отклонихме се. Продължавай, Костя.

— И така — архаичен взрив и отдавна забравено гориво. Пакост в околоземната орбита, пакост в океанските дълбини, пакост на неизвестен остров, позорно жестока и безсмислена... Но по какъв начин са извършени тези пакости? Болезнен идиотизъм... Може би. Но тук аз съзирам тънък психологически момент: да ни изплашат и объркате дива комбинация от допотопни и най-съвременни, неизвестни нам средства за борба...

— Какво имаш предвид? — мръщейки се, попита социологът.

— Е как... Впрочем, тези мерзавци лъжат, че ще изгребат водата от Арктика и ще гасят Слънцето с нея. Прехвърлянето на два милиарда тона през подпространството би предизвикало в неутронното поле такава реакция, която биха засекли чак в Тау Кит... А и какви мигновени мощности ще са нужни: трилион гигавата, милиарди нанокалории... не е възможно тази измет да има такива мощности, тъй като в противен случай не биха си играли да правят поразии на дребно, а за начало просто биха гръмнали Луната или, да кажем, Меркурий...

— А може това за арктическата вода просто да е лъжа? — попита социологът. — Може би си е на мястото, а те просто са успели по някакъв начин да я разплискат?

— Простете — смутено, но твърдо се намеси Генералният дежурен. — Дошло е съобщение от Службата на околоземните космически станции. Съгласно информация от един геодезически спътник в 6 часа и 3 минути световно време над Южния хребет на планинската верига Ломоносов е засечено място, където нивото на океана е спаднало с три и половина милиметра. След три минути нивото се е възстановило... И още нещо: в този район буквално в същото време безследно е изчезнал подводният ултразвуков фар. Още веднъж ви моля за извинение.

Той замълча. Всички внимателно го гледаха и той се закашля от смущение.

— Благодаря ти, синко — каза председателят. — Това е интересно.

— Тра-ла-ла! — подигравателно изтананика кибернетичката. — Нима може да се дене някъде такава маса вода? И то за три минути?

Доколкото зная, два милиарда тона вода не са струйка дим, която изведнъж се изпарява в небето.

— В някое съседно пространство? — предположи председателят. Звездният летец поклати глава.

— Изключено. Затова също са необходими чудовищни мощности. Не, тук има нещо друго, ново, доста по-хитроумно... Прави впечатление съчетаването на свръхтехнологии с архаичен тротилов взрив и с мазутно хулиганство. Естествено, решаваща дума ще имат специалистите, но сега в качеството на работна хипотеза предлагам да приемем, че кутиите с тротила са били вместени в херметична камера на околоземната орбита по същия начин, по който е била иззета водната маса от Ледовития океан и по който е бил изсипан мазута на брега на Черната Скала.

— А ти имаш ли представа по какъв начин? — попита социологът.

— Да, имам известни предположения, но...

— Ти ги кажи, пък ние ще се напънем над тях — каза лекарката.

Звездният летец се поколеба, но тутакси отсече:

— Не. Няма да ги кажа. За това не ми достигат нито точните термини, нито образи. А и може би греша. Защо да ви затормозявам главите?

— Правилно — рече председателят. — Нека специалистите да обяснят. Костя, свържи се там с-с-с... е, сам знаеш с кого от секретариата на Академията.

— Да! — тържествуващо извика асенизаторът и се обърна с въртящия стол към останалите. — Има, момчета! Открих единия, кучия му син!

3.

На читателя, който се е запознал с първите две части на нашата истинска приказка, може да му се стори странно, че добре известните му прякори, с които бяха подписани трите провокационни послания, не говорят абсолютно нищо на толкова компетентни земляни като членовете на Комисията при Всемирния съвет. Още по-странно може да му се стори, че дори могъщата Голяма Информационна Машина на планетата също се е затруднила, търсейки тези имена в бездънната си памет. Но всъщност обяснението е твърде просто.

Първо, от времето на разгрома на пиратско-промишления комплекс на Планетата на Негодниците са изминали около две десетилетия. Разбира се, че освободителният поход на Обединената Космическа ескадра завинаги е останал в анализите на най-прославените прояви на човечеството, но за акцията на троицата мускетари, оглавявана от флагман Макомбер, е отбелязано само в тясно специалните източници и дори там само се споменава за нея, без да се съобщават имена; а за пиратските главатари се казва, че са избягали в неизвестна посока. И би ли могло да е другояче в тези времена, изпълнени с велики и странни чудеса? Достатъчно е да споменем колосалната акция по спасяването на биологичния живот в системата Гама на Южната Корона! А създаването на Сенчестите Градове в екзосферата на Слънцето? А преминаването в царството на пространствата, съществуващи едновременно с нашето? Та до Велики Спрутове и Кълчищени Стоножки ли им е било на милионите и милиарди весели, дръзки и целеустремени ентусиасти?

Второ, колкото и голяма да е симпатията на автора към неговите герои, справедливостта изисква да признаем, че по характер и творчески възможности те с нищо не изпъкваха сред своите съвременници, дори можем да си кажем направо, че бяха съвсем обикновени люди и всички техни чувства, мисли и постъпки във всяка една критична ситуация винаги се оказваха типични за огромното болшинство. И би било странно да се очаква, че в техния свят, където грижата за родната планета и гордостта от родната цивилизация се

бяха превърнали в социални инстинкти, някой насериозно и задълго би се удивил от решителността и безпощадността, проявени в отбиването атаките на космически негодници, въоръжени с отвратителен контрактор. Че как биха постъпили иначе?

Трето, по напълно разбираеми причини и по предложение на предпазливия флагман Макомбер, нашите герои се съгласиха никъде и никога да не споменават за чудодейния доктор Итай-итай, далечен потомък на Портос и на Галина. (Ние казваме по напълно разбираеми причини, а имаме предвид, причини, разбираеми само за тези наши читатели, които добре си представят какво означават така наречените парадокси на пътешествията във времето. На тях не трябва да се обяснява, а останалите нека ни се доверят, че тези причини са съвсем основателни.) Многобройните приятели и роднини възприеха и посрещнаха завърналия се жив и здрав Портос с възторг и без особено учудване — нещо, на което флагман Макомбер разчиташе. Пък и така бе прието при тях: смъртта на приятеля да се възприема със сдържана мъка, а ако се случи някой да възкръсне, то всички да ликуват и да се радват, без да разпитват много-много; та малко ли чудеса са възможни в нашето интересно време? Така името на чудодейния доктор бе останало забулено в дълбока тайна.

И накрая, четвърто — относно имената на Двуглавия Юл, бивш свободен пират и на Мес, бивш верен съучастник и изпълнител на най-сложните задачи на гнусновредителя Великия Спрут. Тук трябва да отбележим, че в началото на XXIII век на Земята и из нейните обширни колонии бяха пръснати вече около милион другопланетни жители от всички краища на видимата Вселена и дори от непознати области извън нея: дипломати, учени, наблюдатели, стажанти, студенти, емигранти, туристи, скитащи художници, артисти, поети, служители на религиозни секти, философи-фантасти и други подобни най-разнообразни личности, в това число и военнопленници, които не беше възможно да върнат по домовете, тъй като те отказваха да съобщят или въобще не знаеха откъде са родом. Съдбата на някои е твърде интересна и дори поучителна. Да вземем за пример бившия екипаж на „Черната Пирайя“. Ако читателят помни — той се установи на Марс. И така, белият гущер на сини точки и бивш радист Ка се запиля в пустинята, екологична ниша, пълна с местни мързеливи пясъчни крокодили, за да им преподава прогресивните идеи на труда и

доброто. Огромната морска звезда и бивш артилерист Ки, който притежаваше изключителна дарба за мимикрия, двукратно без видима причина се размножи и то чрез просто делене, после организира колективно стопанство и скромно заотглежда декоративни кактуси за натурална размяна с бройлери. А бившият квартирмайстор, маймуната със странния леден метаболизъм Ку, се установи на Деймос като гид-експонат и се зае да обслужва училищните и чуждопланетни екскурзии, а в свободното си време пълнеше торбички с денатурирани диаманти, търкалящи се тук-таме на тази планетка.

Но всичко това е между другото. Надявахме се да покажем колко сложна беше задачата да се издирят двама военнопленници другопланетяни, загубили се като сламки в бурния океан на човешката цивилизация от началото на XXIII век. Особено ако си спомним, че единият от тях всичко на всичко бе причинил преди четвърт столетие някакви неприятности на една млада, с нищо не отличаваща се девойка, а другият също преди четвърт столетие бе лакействал при космически злодей с местно значение.

Но така или иначе тези двамата бяха открити. Вярно, че не веднага. И при това — по информация от меко казано необичайни, ако не причудливи канали.

Асенизаторът не се смути от обстоятелството, че техните имена не фигурираха в паметта на Голямата Информационна Машина. Той беше търпелив и настоятелен, а освен това имаше зад гърба си огромен опит в най-разнородни разследвания. След като изключи паметта, той пусна машината на свободно търсене по всички специализирани архиви на планетата. Вслушвайки се в разговора на приятелите зад гърба му, той не откъсваше поглед от празното табло. От време на време, както вече ни е известно, се включваше в този разговор.

— ... Нека специалистите да обяснят — тъкмо казваше председателят. — Костя, когато свършиш...

И точно в този момент на екрана блеснаха буквите: „МЕС“.

— ... свържи се там... — продължаваше председателят — е-е, знаеше кого в секретариата на Академията...

— Да! — тържествуващо се провикна асенизаторът и се обърна с въртящия се стол с лице към приятелите си. — Има, момчета! Открих единия, кучия му син!

И той отново се обърна с лице към пулта. Всички скочиха и се скупчиха около него.

— Мес... — прочете председателят, като чели не вярваше на очите си. — Наистина е Мес... О, Жозеф, намери го все пак! Ето това се казва професионалист.

— Нататък, нататък! — нетърпеливо ги прекъсна лекарката. Асенизаторът натисна с пръст един незабележим червен клавиш. Думата МЕС изчезна и на нейно място се появи ИНТРИГАНТ. Асенизаторът се озъби и отново натисна червения клавиш. Думата ИНТРИГАНТ изчезна, за да отстъпи място на МОШЕНИК.

— Хм... — обади се председателят. — Всичко това сигурно е така, но ми се иска по-подробно...

Кибернетичката се изкикоти. Асенизаторът енергично прошепна нещо и силно натисна червеното копче за трети път. Нещо подобно на дълбока въздишка се изтръгна от недрата на машината, „МОШЕНИК“ угасна и отдясно на ляво по таблото се заредиха букви и цифри.

АРХИВЪТ НА СЪВЕТА НА ИЗТОЧНО-СИБИРСКАТА ЗОНА, СЕКТОР ПИСМА НА ТРУДЕЩИТЕ СЕ. ГОДИНА 2215/298. ВХ 113 ОТ 16.05. ПОДАТЕЛ: МЛАДШИ НАДЗИРАТЕЛ НА САЙЪЛЪКСКИЯ КОТЕШКИ РЕЗЕРВАТ, ВРЕМЕННИЯ ГРАЖДаниН НА ЧОВЕЧЕСТВОТО МЕС. СЪДЪРЖАНИЕ: ОБВИНЯВА ГЛАВНИЯ НАДЗИРАТЕЛ ДИКСЪН КАР В КРАЖБА В КРАЖБА В КРАЖБА НА КОТЕШКА ХРА-НА С ЦЕЛ ИЗХРАНВАНЕ НА СОБСТВЕНАТА КОТКА ОТ СИАМСКА ПОРОДА. ВЕРДИКТ НА КОНФЛИКТНАТА ТРОЙКА НА СЪВЕТА: ПОРАДИ НЕЛЕПОСТ ДА НЕ СЕ ОБРЪЩА ВНИМАНИЕ.

Пауза. Членовете на Комисията се споглеждат. Кибернетичката затиска устата си с ръка.

ГОДИНА 2216/299. ВХ006 ОТ 13.01. СЪДЪРЖАНИЕ: ОБВИНЕНИЕ С/У СТАРШИЯ НАДЗИРАТЕЛ НА РЕЗЕРВАТА ВАЛЕНТИНА СИЗОВА В НАСЪСКВАНЕ НА КОТКИ С ТРИЦВЕТНА ОКРАСКА СРЕЩУ КОТКИ С ЧЕРНА ОКРАСКА С ЦЕЛ ЧЕРНИТЕ КОТКИ ДА НЕ СЕ ДОПУСКАТ ДО СОБСТВЕНАТА ТРИЦВЕТНА КОТКА. ВЕРДИКТ НА КОНФЛИКТНАТА ТРОЙКА: ПОРАДИ ГЛУПОСТТА ДА НЕ СЕ ОБРЪЩА ВНИМАНИЕ.

Пауза. Кибернетичката плаче. Председателят укорително говори на асенизатора:

— Е, Жозеф, очаквах всичко от теб, но...

— Аз пък какво съм виновен? — пули се асенизаторът.

Той изглежда стъписай. Както впрочем и всички останали.

— Това не е краят... — тихичко се намесва психоложката.

ВХ 037 ОТ 23.03. СЪДЪРЖАНИЕ: ОПЛАКВАНЕ НА МЛАДШИЯ НАДЗИРАТЕЛ СРЕЩУ ИВАН ВИЛКУ ЗА ОСКЪРБЛЕНИЕ ЧРЕЗ ДЕЙСТВИЕ, ИЗРАЗЯВАЩО СЕ В БОЛЕЗНЕНО ДЪРПАНЕ ЗА ХОБОТА, ЧУВСТВИТЕЛНО ВЛАЧЕНЕ ЗА КОЗИНАТА НА ВРАТА И РИТНИЦИ ПО МЕСЕСТИТЕ ЧАСТИ НА ТЯЛОТО, СЪПРОВОЖДАНИ ОТ НЕОСНОВАТЕЛНИ ПУБЛИЧНИ ОБВИНЕНИЯ В ИНТРИГАНТСТВО И ДОНОСНИЧЕСТВО. ВЕРДИКТ НА КОНФЛИКТНАТА ТРОЙКА: СТРОГО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ НА ИВАН ВИЛКУ ЗА ПРЕКАЛЕНО РАЗПУСКАНЕ НА РЪЦЕ, КРАКА И ЕЗИК; СТРОГО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ НА МЛАДШИЯ НАДЗИРАТЕЛ МЕС ЗА МОРАЛНО-ЕТИЧЕСКА НЕДОСТАТЪЧНОСТ.

Пауза. На таблото светва надпис:

КРАЙ НА МАТЕРИАЛИТЕ ЗА МЕС. КРАЙ.

Така успяха да се хванат за крайчеца на нишката. Асенизаторът незабавно се свърза с киберкадровика на Сайълъкския резерват, от него нишката се проточи до Всемирното сдружение на любителите на котки, продължи по-нататък — и след четвърт час от печатното устройство на терминала върху пулта падна справка, от която ставаше ясно, че:

— до септември 2203/287 година посоченият МЕС е заемал висок пост в йерархията на пиратско-промишления комплекс, установен на така наречената Планета на Негодниците в системата на двойната звезда в долния десен ъгъл на Малкия Магеланов Облак;

— на 21 септември 2203/287 година по време на освободителния поход на Обединената Космическа ескадра срещу Планетата на Негодниците посоченият Мес е бил задържан в плен от диверсионната група на флагман Макомбер. Поради оказано съдействие в тила на противника, а също и заради доброволността и ценността на неговите показания на следствието за престъпленията, извършени от пиратско-промишления комплекс на Планетата на Негодниците, а също и заради чистосърдечното му разкаianie пред Междупланетния трибунал, на него, на посочения Мес, било предложено да бъде репатриран, но той

не само категорично отказал да съобщи координатите на своята родна планета, но и помолил за убежище на Земята, мотивирайки молбата си с това, че у дома непременно ще го обесят;

— на 11 май 2204/288 година Юридическата комисия на Всемирния съвет разгледала молбата на посочения Мес да му се определи статус на временен гражданин на Човечеството и взела решение да я удовлетвори, както препоръчва Законодателят, при заявена лична отговорност на трима поръчители, в случая на флагман Макомбер, спортиста Портос и майстор Атос;

— през юни 2205/289 година флагман Макомбер забелязал у Мес любов към домашните животни и го препоръчал на Всемирното дружество на любителите на котки...

Останалото бе ясно. За справка беше приложена холография на „посочения Мес“: страховит тип с криле на летяща мишка, с дълъг бял хобот, с малки изпъкнали очички под ниско челце, който едновременно приличаше на изправен в цял ръст слон и на пингвин със сива козина.

— Какъв урод! — с възхищение възкликна кибернетичката.

— Ето за този хобот са го дърпали — отбеляза психоложката.

— Е, добре — обади се социологът. — Хайде сега да помислим къде води всичко това...

— В Сайлълския котешки резерват — веднага отвърна лекарката.

— В архивите на Междупланетния Трибунал — каза асенизаторът.

— И преди всичко при флагман Макомбер! — с вдигнат показалец каза звездният летец.

— Спомних си! — възкликна изведнъж председателят. — За този... с двете глави... двуглавия... — поясни той. — Аз имам правнук. Едно палаво момченце, казва се Антон и е на тринадесет години. Впрочем той е отчаян футболен запалняк. Играе в зоналния сборен отбор и, естествено, внимателно следи всичко, което става в света на футбола. Напи знаете момчетата колко...

— Знаем, знаем, не се отвличай — нетърпеливо го прекъсна социологът.

— Та ето какво си спомних — натърти председателят. — Преди два месеца..., не, преди три беше, през април... Тошка ми разказа, че Всемирната асоциация на любителите на футбола е разглеждала

изключително любопитен казус. Лошото е в това, че го слушах с едно ухо, и не долових съвсем същността, но ставаше въпрос за един вратар, заради когото станала кавга: за един играч ли да го броят или за двама?

— Е и какво? Не протакай.

— Ставаше дума... Ето, сега си спомних точно. Точно. За двойно отбиване с глава от Двуглавия Юл!

Възцари се мълчание. Социологът взе „ултиматума“ и погледът му зашари по редовете. Звездният летец се обади с уверен глас:

— Не може да бъде.

— Както го чух, така ви го казвам — почти виновно се заоправдава председателят. — Двойно отбиване с глава от Двуглавия Юл. Самият аз не си вярвам, но какво мога да направя?

— Щом е толкова известен, защо Машината няма данни за него? — попита лекарката.

— Та той е любител — възрази социологът. — Има стотици и милиони такива на планетата, и двуглави, и безглави, и всякакви.

— Чудесна компания! — жлъчно обобщи кибернетичката. — Запалянко-коткар и футболист-любител!

— А доктор Ох Боли — този трябва да е някакъв... събирач на старинни трамвайни билети! — отново подхвана лекарката.

— Слушайте! — рече категорично асенизаторът и тупна с длан по пулта. — Хайде по-сериозно. Костя е прав. Трябва да се обърнем към флагман Макомбер.

4.

Майстор Атос и флагман Макомбер, ободрени и уморени след петкилометровото плуване, се бяха настанили в дълбоките кресла на верандата, пиеха горещ пунш и водеха спокоен разговор. И двамата бяха с широки хавлиени халати и домашни пантофи и нямаше никакво съмнение, че се намираха в пълно съгласие със себе си, един с друг, с Вселената, в която бе толкова интересно да работят, да се бият, да си почиват и изобщо да живеят.

Мекото полунощно слънце сияеше, полегатите черни вълни на студения някога, а сега и завинаги топъл океан с мек плясък заливаха полегатия чакълест бряг, а съвсем наблизо, на един хвърлей разстояние сънливо чуруликаха птици в сребристите корони на северните ябълки, заобиколили от трите страни старинна вила; откъм селото се чуваха невисоки младежки гласове, приглушена музика и момичешки смях и в същото време откъм океанските простори прииждаше, сякаш нашепван ек от разrazil се гръм, утробно дихание и пръхтене — вече трето денонощие необозрими стада гренландски китове пътуваха от Норвежко море към богатите чукотски пасбища.

„Разговорът с приятел не може да върне младостта“ — беше казал някога, макар и по съвсем друг повод, но много точно един талантлив и тъжен руски писател. Флагман Макомбер и Атос не бяха се виждали почти двадесет години и, разговаряйки сега, изпитателно се вглеждаха един в друг, напрягайки се да определят какво се е изменило и кое е останало същото като в онези времена, вече забулени от завесата на забравата, когато те с оръжие в ръка, готови всеки момент да се хвърлят в смъртен бой, вървяха рамо до рамо през мрачните катакомби на Планетата на Негодниците. Оттогава в живота на всеки се бяха натрупали множество събития и преживявания, но това „рамо до рамо“ оставаше в душите им завинаги.

Атос посрещна стария си съратник с чиста и безкористна радост и на душата му беше леко. Флагман Макомбер го потърси по работа и затова се чувстваше неловко, Атос обаче усети тази неловкост и му стана малко тъжно и смешно.

В началото на двадесет и трети век все още се считаше за неприлично след двадесетгодишна раздяла да се появиш при приятел по работа и направо да му заявиш: „Старче, има тук една работа, възложиха ми нещо важно и ти си длъжен да ми помогнеш“. Затова флагман Макомбер не бързаше.

Той разказа как и с какво е преживял тези години, изтъкна малко известни подробности за събитията в Прозрачна Череполисица, за обсадата на Куберонската база, за дискусиите по проблемите на Далечното проникване, с чувство за хумор обрисова ролята си във фантастичния Катеричен инцидент, шеговито се оплака от настъпилото в семейството му женско надмощие („Шест дъщери, благородни ми Атос, представяте ли си?“) и след като си измоли стило и хартия, той доста умело и изразително нарисова своя приятел, един представител на разумна нехуманоидна цивилизация, възникнала на далечната планета Кгхрм.

Атос слушаше внимателно и с неподправен интерес, като често прекъсваше разказа с нетърпеливите си въпроси... И в това нямаше нищо чудно. Чудовищните потоци от информация, задръстващи света на Човека, го бяха свикнали на кратки, кратички, едва забележими съобщения; и макар всеки да съзнаваше, че зад всяко такова съобщение се крие цяло стълпотворение на съдби и идеи, впечатление правеше само наистина важното, огромното, вселенското, това, което имаше значение за самата история, не по-малко... И освен това всеки се занимаваше с работата си, която му се струваше важна и необходима за Комуната, иначе не си струваше да я върши... Затова в двадесет и трети век устните разкази на очевидците и участниците се възприемаха така, както навярно са се възприемали в кухнята на провинциален феодал от державинско време брътвежите на седналия край огъня войник-инвалид, уволнен след поредната турска кампания...

После Атос започна да разправя за себе си и дойде ред на флагман Макомбер жадно да слуша, нетърпеливо да задава въпроси и мислено да се тупа по бедрата от учудване... Разшифроване генетичната памет на минералите; холографска реконструкция на пейзажите, които метеоритът „наблюдава“ с целия си обем в момента на раждането си; прогностика на разпределението на масата и енергията в петмерното пространство на Нашия Космос... Това беше

милионна част от всички технически (вече технически!) работи, които изнемогващото от любопитство Човечество извършваше и откъде ли обикновеният междוזвезден летец-войник можеше да знае за тях?

После те помълчаха.

— Вие не се ли оженихте, благородни Атос? — попита флагман Макомбер.

— Не — отреза Атос.

— А нашите приятели какво правят? Галя? Портос?

Флагман Макомбер научи, че сега Галя и Портос живеят в Бирма, в Шуеняун, тъй като Галя е заета с тамошната местна ботаника, а на Портос му е безразлично къде ще спортсменства. Той води курс за скокове без парашут в местния интернат, а също и факултативен семинар за проникване през стени в Международното училище за първопроходци. Имат вече трима сина, все момчета, все майстори. Атос е доволен от тях. Най-големият сега е в Бандунгския проект, някакво крупно новаторство в полевата кулинария. Средният работел под вода, изтеглял магмопровод в Южна Атлантика. А най-малкият, Ваня, е любимецът на Атос...

— Той обещавахе да стане отличен интраоптик, караше практиката си в моите работилници и изведнъж тръгна със скитащи артисти...

— А вие огорчен ли сте, благородни Атос?

— Но моля ви, скъпи Макомбер! Самият аз навремето...

— И аз също, благородни Атос...

— Бяха прекрасни времена...

— Да, забележителни... Аз тогава обикнах.

— Аз винаги съм обичал...

Тук трябва да направим малко отклонение. Вездесъщата статистика на тази епоха показва, че всеки десети от учените, всеки осми от майсторите и всеки пети от спортистите в дните на своята младост изведнъж са изоставяли всичко и са поемали по нов път. Накъде? Накъдето им видят очите. Из просторите на планетата. По градовете и извън тях. По материци и океани. Някои от тогавашните социопсихолози твърде неудачно нарече това явление „освобождаване на първобитната енергия“. Глупости! Това бе самият живот, една от формите на съществуване на разумните белтъчни конгломерати, наречени Човек.

Обикновено те бродели в четни групи по шест-осем човека. Връщали се на работа след няколко месеца, често на семейни двойки, а след около десетина години отново... Но не е там работата.

По време на тези странствания се давал израз на артистичните способности, заложили по рождение във всяка личност. Те пеели, рецитирали стихове, разигравали цели представления. Пред кого ли? Пред който и да е. Пред първия срещнат, ако той е имал желание да ги гледа и слуша. Често се случвало въобще да нямат зрители или слушатели. Но най-много обичали да поразяват въображението на децата и подрастващите. И умеели да го правят!

Разбира се, те били много далеч от професионалните актьори, от онези наистина вълшебни лицетворци, способни психологически да се вживяват във всеки художествен образ, способни за миг да въвлекат аудиторията в пресъздавания от тях илюзорен свят, способни да накарат зрителя за броени минути да преживее цели епохи... Но и нашите умеели да вършат работата си. Те били толкова духовно близки до своята винаги случайна млада аудитория, така разбирали нейните влечения и хода на мислите ѝ, че никога не се проваляли и краят бил винаги добър. Неслучайно в средата на двадесет и втори век със специално постановление Всемирният педагогически съвет призна несъмнените успехи на тези самодейни трупи и завинаги одобри веселата им дейност.

Той създаде една трупа — тихо разказваше Атос, усмихвайки се. — Нарече я „Бременските музиканти“. Имаше една такава весела музикална пиеска от далечния дваисети век, създадена от тогавашните владетели на детските души — Ливанов, Ентини и Гладков, талантиливи руснаци, блестящи хора... Ваня изкопа отнякъде тази пиеска, малко я модернизира... Има огромен успех, особено в Източна Европа. Впрочем и в Япония. Представят я под открито небе... е, така и трябва. Всички деца от околните селища и интернати се събират да ги гледат, можете ли да си представите? Музиката е оригинална, старинна, това прави особено впечатление... повечето от стиховете също. Архаични са и не всичко се разбира, но това си има своята прелест, повярвайте...

Флагман Макомбер вдигна вежди. Да, несъмнено суровият Атос, немногословният Атос се е променил. Виж ти как е заговорил —

страстно, проникновено... О, черни небеса на Вселената! Та очите му блесят! Флагман Макомбер предпазливо рече:

— Да, това сигурно прави впечатление!

— Разбирате ли, флагман Макомбер, всеки от нас, според възможностите си служи на децата. Но Ваня... Смея да твърдя, че той е роден интраоптик, но ако можете да го видите, когато излиза да играе пред децата!

Не, този непознат на флагман Макомбер най-малък син на Галя и Портос определено е любимецът на Атос. Флагман Макомбер се почувства съвсем неловко, проявата на подобни пристрастия никога не му бе допадала. Той се опита да смени темата:

— Впрочем, благородни ми Атос, вие кого имате предвид, когато говорите за децата?

Атос сви рамене.

— Това се разбира... Човешките същества на възраст до петнадесет години!

— Ха! Та в акцията на Куберон тези петнайсетгодишни стреляха от лъчевите карабини и умираха наравно с нас...

— И какво от това? Все едно, те са били деца, наши момчета и момичета, и това, което се е случило, това че им се е наложило да стрелят и да умират, е било тяхна беда и наша вина...

Те можеха да развият още тази тема, тъй като ветераните във всички времена обичаха да си почешат езиките на тази тема, но флагман Макомбер се предаде.

— На колко години е Ваня? — попита той. Атос учудено го погледна.

— Но, скъпи Макомбер! Ваня е вече на осемнадесет години и е голямо момче!

Тогава флагман Макомбер отпи от чашата си глътка изстинал пунш и тихичко каза:

— Атос, виждате ми се угрижен.

Атос устреми поглед към черните простори на океана.

— Както ви казах, трупата на Ваня представя „Бременските музиканти“. Разбира се, той промени някои неща. Вместо Магарето се подвизава Коня, вместо Кучето — Оранг, а вместо Котарака — Куче, шайката на разбойниците се състои от Подлата Стоножка и Злобните Тарантули... Впрочем ролята на Коня се изпълнява от веселия млад

жребец О Гого, който има чудесен бас и е внук на племенника на професор Ай Хохо... — помните ли професор Ай Хохо, Макомбер? — той стажува в института на народите от Дълбокия Космос... А Принцесата се играе от Тзана, младо момиче от планетата Бангу, където има изумрудени небеса, сини луни и планини, покрити с дълбоки снегове. Тя е много красива, тази Тзана, има огромни зелени очи, бяла като сияние кожа, с леки като пух и тежки като самурена кожа пепеляви коси, но с нищо не е по-красива от която и да е красива девица-землянка... Тя има невероятен глас, специалистите ѝ предричаха бъдеще на велика певица, а тя изведнъж избяга от Московската консерватория в трупата на Ваня...

Флагман Макомбер разбра каква е работата, но Атос привърши:

— Това не е първият случай на любов между деца на разумни раси, възникнали на стотици парсеци една от друга. Любовта на онези, предишните влюбени двойки, завърши катастрофално за тях. Съвременното познание е безсилно да обясни тези катастрофи. Сега разбирате защо съм загрижен, скъпи Макомбер, и с ваше позволение нека да не говорим повече затова.

5.

— А какво прави достойният Арамис? — попита флагман Макомбер.

— О, той до шия е затънал в работа, както винаги — отвърна Атос. — В Адис Абеба се е събрала мощна шайка от няколко хиляди метакосмолози и проектират използването на нашата бедна Слънчева система в качеството на нещо, което не е точно лупа, не е точно и призма, за дълбокия сондаж на Световните Обеми...

— Световни Обеми? Туй пък какво е?

— Трудно ми е да ви обясня, скъпи Макомбер. Това е на техен жаргон. Нямаат нищо общо със световите и обемите, с които се занимаваме ние с вас. Знам само, че Слънчевата система се е оказала недостатъчна за тях и те смятат да включат в своя план и системата Апфа-Кентавър, летящата звезда Бърнард и още нещо, вече не помня какво...

— Какво пък — промърмори флагман Макомбер. — Големите кораби плуват надалеч...

— Само не го казвайте на Арамис — посъветва го Атос. — Той се смята за редови учен и, честно да си кажа, почти съм съгласен с него; той си има свои богове — академик Гей-Козак, професор Ванкингартен, grosмайстор Бум-ба от някакво си кълбовидно натрупване...

— Никога не съм чувал за тях.

— Аз също. Впрочем професор Ванкингартен неотдавна се е прочул с това, че е заформил едно скандалче във Всемирния съвет по професорските работи...

— Добре, както и да е — рече флагман Макомбер, като отбеляза за себе си, че ако се наложи, може лесно да намери Арамис на Земята.

— А за нашето чудовище, за нашето плашило Двуглавия Юл нищо ли не знаете?

Още в следващия миг флагманът се поздрави наум за въпроса си, защото Атос весело се разсмя.

— Разбира се, че знам, скъпи Макомбер, та аз ли няма да знам? Нали през всичките тези години Двуглавия Юл живя и сега живее при мен, тук, под пода!

Флагман Макомбер само плесна с ръце.

Да, вече седемнайсета година Двуглавия Юл живееше под основите на вилата на Атос в комфортна тристайна дупка с йодна вана и отопление от подземните извори. Толкова страшния от гледна точка на един землянин избор на жилище той обясни с хиляда причини, от които съществени бяха само две. Първо, през неопределени промеждутъци от време той заспиваше за седмици, дори за месеци, и тогава му беше нужен абсолютен покой. Второ, старият пират, както и преди, бе склонен към лакомия и неконтролирана употреба на живачно-пиритени коктейли, в резултат на което нещо в него често се разстройваше и тогава той неудържимо оригваше гъст серен газ, което, съгласете се, създаваше напълно разбираемо неудобство за съседите-земляни.

Но в общи линии той процъфтяваше, водеше с успех един кръжок по стрелба в съседното село и дори на два пъти посети университета, макар че постоянно не се явяваше на изпити и не предаваше курсови работи. А напоследък той страшно се увличаше от футбола и го считаха за един от най-добрите вратари на местния отбор. Особено му допадна футболът на Михаловиц.

— Чий футбол? — трепна флагман Макомбер.

— Не чий, а какъв. Спортно новаторство. Някой си Михаловиц, треньор на легендарния отбор „Черноморец“, който защитава теорията „футбол без ограничения“. Според неговите правила, вратарите, например, имат право да носят вратата на раменете си и с нея да обикалят цялото игрище, зрителите могат да вземат участие в играта... макар че вкараните от тях голове, мисля, че не се броят...

— М-да, човек явно не може да знае всички новости...

Впрочем, ето още нещо за любовта между деца от различни раси в Космоса. Двуглавия Юл се влюби. Точно по тази причина, както твърди той, няма никакво желание да се връща на родната си планета. Дали това е така или не — трудно е да се прецени, но фактът си остава факт: дясната му глава, онази, еднооката, е влюбена във възрастната възпитателка от съседната детска градина, а лявата се е побъркала по една другопланетянка, която е натурализирана от местното дружество

на белите мечки. Този казус предизвика сред амуролозите радостно объркване, дори беше написана дисертация, която въз основа на този случай (любовта на Двуглавия Юл) веднъж и завинаги доказваше, че одухотворената любов възниква именно в мозъка, и в никакъв случай в сърцето, но за беда на дисертанта наяве излезе обстоятелството, че Юл има не едно, а цели три сърца...

— Къде е той сега? — попита флагман Макомбер.

— Мисля, че е на тренировка — отвърна Атос. — Искате ли да се срещнете с него?

— Да, интересно би било отново да видя стария негодник. А онзи малкия... е, как беше... пухкавия...

— Ятуркенженсирхив? Той умря. От старост. През миналата година. Живееше с Галя и Портос. Те го глезеха, той напълня, започна да важничи, а после изведнъж се промени, от бял стана матово-риж, козината му оредя, самият той се стопи, само едни очи му останаха... Нареди да извикат Двуглавия Юл и до края си лежа, държейки се за пръста му. Преди да издъхне, го помоли да му изпее дразнилката:

*Ялуркенженсирхивец,
тирям-тирям-тирям!
Ти малък си пършивец,
тирям-тирям-тмрям!*

Изслуша я, усмихна се и умря. Двуглавия Юл плака с три реда сълзи, удря главата си в стената, насила го упоиха с оцет...

Атос млъкна и флагман Макомбер с удивление видя как този суров, студен човек се обърна и изтри очите си с маншета на хавлиения си халат.

Бледото полунощно слънце беше преминало *шалоник* и бе започнало полегато да се изкачва на изток, океанът посиня, вълните се успокоиха и изгладиха, птиците утихнаха и на верандата появ мразовит утринен ветреца. Безшумният робот отново напълни чашите с горещ пунш.

Флагман Макомбер си помисли, че не бяха изминали и три денонощия, откакто той седеше на чаша леден малинов сок в една от

приемните зали на Двореца на Съвета, и още не беше се съвзел от обзелия го шок след разговора, който изведнъж така внезапно го бе върнал към събитията отпреди много години. Облечен в протритата си, но винаги чиста и акуратно изгладена, черна, украсена със сребристо униформа на Космическия флот, той седеше изправен в креслото, рядко отпиваше от запотената чаша и чакаше. И най-проницателният наблюдател не можеше да забележи и най-малки признаци на объркване върху тясното му скуесто лице, покрито със сиво-кафяв загар.

Накрая вратата се отвори и в хола, дишайки тежко, влезе председателят. Той се отпусна в креслото си срещу флагман Макомбер, направи знак на робота да донесе разхладителни напитки и започна:

— Флагман Макомбер! Екстреното съвещание на Комисията по извънредните произшествия приключи. От името на Комисията ви изказвам дълбоката си признателност за съобщените от вас сведения. Те осветлиха много въпроси и допълниха информацията, която получихме от архивите на Междупланетния Трибунал и Космическия флот.

Нататък. Считам за свой дълг да ви запозная с обстоятелствата. В Комисията имаше дискусия. Ние знаем откъде се извършва нападението. Ние знаем дори по какъв начин се извършва. И накрая, ние не знаем обаче с какво оръжие разполага противникът. Изказаните опасения стигнаха до крайности. Леговищата на тюлените на Черната Скала бяха залети с мазут — дали следващия път няма да залейт с иприт детските плажове в Анапа? Взривиха с тротил космическия модул на околоземна орбита — няма ли следващия път да пуснат ядрена бомба в лунната база „Циолковски“? И така нататък. Дори беше дадено предложение Двуглавия Юл и Мес да бъдат предадени на противника и да се обясни, че доктор Итай-итай ще се роди едва след три столетия. Това предложение, разбира се, беше отхвърлено като капитулантско и несъвместимо със земната чест. Земята не може да се поддаде на шантаж, още повече че имаме основание да се съмняваме, че противникът ще повярва на истината за чудодейния доктор. Следите ли хода на разсъжденията ми, флагман?

— Тъй вярно, другарю председател — отвърна Макомбер. — Много внимателно.

— Нататък. Комисията обърна внимание на следните обстоятелства. От показанията на Мес пред Междупланетния Трибунал стана известно, че под разпореждането на този никаквец, паяка Майстор Крег, се намира така наречения пеленгатор на интелекта, апарат, който позволява откриването на носител на разум в посочен обем пространство. Навремето пиратите са използвали този апарат за търсене на разумни същества с цел използването на мозъците им... самият вие навярно си спомняте. И така, и трите сегашни удара на бандитите си приличат по това, че са нанесени там, където няма или в момента не е имало нито един жив човек. Защо?

Флагман Макомбер си позволи да се усмихне.

— Не закачай слона когато спи, лъва когато е гладен, а човека — никога.

— Точно така! — каза председателят. — Те се страхуват от нас, флагман. Ако не изпитват крайна нужда от чудодейния доктор, те никога не биха се осмелили да се напъхат в ръцете ни. А нуждата им очевидно е на живот и смърт, или както се казва, неволята е по-голяма от желанието. Комисията е единодушна за това. И наистина, представете си само, че заедно с двата милиарда тона арктическа вода при тях попадне, да речем, и някоя подводница, от онези подводни автобуси, които возят работническите смени от Материка до Подполюсната База и обратно... двеста юноши и девойки, които не зачитат нищо друго освен мама, тати и закона, който за тях е Всемирният съвет... и изведнъж Великия Спрут: „Горе ръцете, дечица!“ — а дечицата знаят, че в моторния отсек на борда има резервоари, пълни с антипротонно гориво!

За друг не знам, но флагман Макомбер без всякакво усилие можеше да си представи „дечицата“ в подобна ситуация. М-да, хубава картинка.

— Да допуснем — продължи председателят, — че бандитите също разполагате антима́терия. И какво? Ще избухне някоя ядрена схватка, чийто изход е твърде съмнителен... и какъвто и да е той, Великия Спрут ще види чудодейния доктор колкото ушите си без огледало. А това бандитите не биха допуснали. Ето защо, преди да се решат на хулиганството в Арктика, те десет пъти са прегледали тамошните води със своя пеленгатор, за да се убедят, че няма да хванат нищо друго освен риби и медузи...

И по-нататък. След като дискутира по наличната информация, Комисията стигна до следните изводи...

На това място председателят извади от горния си джоб лист хартия, бутна старинни очила на носа си и започна да чете:

— „Първо. Установен е груб шантаж от страна на извънземен противник, добре оборудван технически, безнадеждно изостанал психологически и решително необременен с нищо морално-етически.

Второ. Слабото ни място е отсъствие на сведения за местоположението на противника и за начините му за водене на бойни действия.

Трето. Слабото място на противника е, че изпитва крайна нужда от чудодейния доктор, което е и единствената причина за цялата авантюра.

Четвърто. Обявяването на всепланетна тревога се счита за неуместно. За ликвидирането на инцидента е достатъчно да определим един човек с голям опит, и да го упълномощим от името на Всемирния съвет да привлече всякакви доброволци, източници на информация, всякакви механични устройства, енергетични датчици и други, които той сметне за нужно да използва“. Ето това е, драги флагмане.

Председателят прибра листа и свали очилата.

— Флагман Макомбер, вие вече се досетихте — строго каза той, — че Комисията по извънредните произшествия избра именно вас и ви упълномощи за изпълнението на задачата!

Флагман Макомбер трепна и се върна към разговора с приятеля си.

— Извинете, благородни Атос — виновно рече той. — Казахте ли нещо?

Атос внимателно се вгледа в него.

— Драги Макомбер — тихо отвърна той. — Можем да смятаме неофициалната част от нашия разговор за приключена. Предлагам ви да преминем към деловата част. С какво мога да ви услужа?

Приглушен рев се разнесе от утробата на океана. Напрягайки зрението си, флагман Макомбер се вгледа в тъмната синева под рязката линия на хоризонта. В утринния простор там бавно се издигаха струи снежнобяла пара: китовете все плуваха и плуваха и нямаха край.

— Благородни Атос — прекъсна мълчанието си флагман Макомбер. — Обръщам се към вас като упълномощен от Комисията по извънредни произшествия. Моля да ме изслушате с възможно най-голямо внимание...

6.

Слънцето не се шегуваше и отдавна беше превалило *стрик* и полегато се търкаляше към *обедник*.

Уморени от деловата част на разговора и леко потиснати от стоварилата им се отговорност, Атос и флагман Макомбер спяха изтегнати на сянка направо върху тревата в градината. Атос сънуваше Тзана, девойката от Бангу, която кой знае защо имаше Галиното лице, а флагман Макомбер виждаше насън как Великия Спрут се извива в конвулсии (впрочем той никога не беше го виждал на живо).

Двуглавия Юл седеше до люка на своята колиба, от която лъхаше приятна хладина, поправяше механизма за затваряне на голям бял чадър и разсеяно бърбеше с домашния робот. Без каквито и да е обяснения му бяха заповядали да не се отдалечава и от туй любопитството го мъчеше.

Автоматичният предавател вече беше изпратил до записващите устройства на личните секретари-приемници на Портос и Арамис кратко изложение на събитията, разработен план за действия и покана да пристигнат при Атос на седемнайсети, местно време.

По заповед на упълномощения от Комисията по извънредни произшествия в Сайлъкския котешки резерват бе изпратен аерокар, който да вземе младшия надзирател и временен гражданин на Човечеството Мес.

Случи се така, че по същото време Ваня със своята принцеса Тзана връхлетяха в дома на неговите родители в Шуеняун (за читателя, който не знае, ще поясним, че това се намира почти в центъра на Бирманската комуна).

Изобщо, трябва да се каже, че за Ваня връхлитането беше любим начин да се появи на дадено място. Случвало се е да връхлети и полето в радиус от три километра се оглася от радостните гласове на децата, строгата педагогическа програма става на пух и прах, а възпитателите хем се сърдят, хем се смеят. Връхлети — и доброжелателен рев изпълва общежитието, звънко отекват дружески потупвания по раменете, дневният режим става на пух и прах и момичетата тичат да

се погледнат в огледалото. Връхлети — и възхитени слоновете тръбят, късогледите носорози стават неспокойни, жирафите с очи на газели протягат шии за бучка захар и правилата за поведението на външни лица в царството на животните стават на пух и прах и чернокожите атлети-аспиранти се скупчват да поговорят с добрия веселяк.

Разбира се, Ваня никога не си позволяваше да нахлуе, да речем, в някой работещ заводски цех или в лаборатория по време на експеримент, или в зала за конференции, където се провежда съвещание, или в санаториум, ако там е мъртъв час: биха могли да го шляпнат зад врата, а и Ваня беше възпитан юноша. Той отлично си даваше сметка за това къде може и къде не може да връхлети, къде да влезе с достойнство, след като предварително е попитал за разрешение, и къде тихичко да се промъкне и да седне в някой ъгъл, за да не го изгонят. Но у дома, при мама и татко, самият бог му повеляваше да връхлита.

За негово голямо огорчение, у дома нямаше никой. Роботът доложи, че мама Галя е заминала за Мандалай по своите ботанически дела, а татко Портос вече второ денонощие демонстрира изкуството на нощни скокове без парашут в далечна Богота. Това беше много неприятно, защото точно в този ден Ваня бе решил да представи Тзана на родителите си не само като партньорка в чудесния поетичен спектакъл „Бременските музиканти“. Но нищо не можеше да се направи. Ваня вече беше решил да повика въздушен одър, на който да се върнат при трупата, която тези дни забавляваше децата и пенсионерите в Инсбрук, когато погледът му съвсем случайно попадна на пулта на приемник-секретаря, който стоеше на бащиното му бюро. На него с едва чуто изпискване се мъдреше червен надпис: „Изключително спешно! Изключително сериозно! Изключително задължително!“

— Почакай, Принцесо — каза той на Тзана и натисна копчето за включване на записа.

С каменно лице (този младеж умееше да придаде каменно, нищо неизразяващо изражение на лицето си) той изслуша известните ни вече събития. После изслуша и плана за действие.

„Скъпи Портос! Ти вече си съобразил в какво се състои замисълът ни. На 20 юли в 13.00 часа световно време противникът очаква да открие и да вземе от брега на Черната Скала групата за

екстрадиране. Следователно имаме шанс да осъществим контакт с противника, преди да получим резултатите от научната, военната и техническа експертиза. Смятаме да подготвим малък сюрприз за Великия Спрут и бандата му. Вместо чудодейния доктор Итай-итай, оня измет Мес и затлъстелия Двуглав Юл, ще отиде някой от нас. Това е смъртен риск, естествено. Но ние ли ще отстъпим? Мислех, че нямам право да премълча пред теб. Никога не би ми простил това. Днес в 17.00 часа по мое време, в моята вила ще обсъждаме състава на разузнавателно-диверсионната група. Чакам те заедно с Галя. Флагман Макомбер те поздравява. Твой Атос. Постскрипtum: ако ние все пак си заложим главите, зад нас ще е цялата Земя!“

Ваня изслуша края, изсвири някакъв мотив от Гладков и погледна Тзана. Ах, колко красива бе в този момент: свита на кравай в дълбокото кресло на Портос, почерняла от слънцето, чиста, с къса пола и широк елек. Тя отвърна на погледа му с безгрижния поглед на огромните си зелени очи.

— Ако загинеш, аз ще умра — каза тя. Ваня сви рамене.

— Нямам друг избор — рече той. — Баща ми вече загина веднъж заради тези мерзавци. Той не бива да ходи там... И освен това: пуркоа па?

— Разбира се! — съгласи се тя с усмивка на нежните си розови устни. — Пуркоа па? Аз казах всичко на всичко, че ако ти загинеш, аз ще умра. Като си помислиш, какво толкоз... Не ми обръщай внимание.

Ваня се извърна отново към пулта и натисна с пръст копчето. Записът изчезна. Той се поколеба, оглеждайки се разсеяно, а после махна с ръка:

— Това е. Сбогувахме се. Да вървим, принцесо.

Тя скочи леко, излетя от креслото като муха от стена и се изправи до него.

— Ваня! — прошепна тя. — Моят Трубадур! Нали това е единственият вид собственост при вас на Земята?

Само след час те бяха на брега на Ледовития океан.

Атос, Арамис и флагман Макомбер седяха около масата на верандата, на перилата се беше настанил Двуглавия Юл, целият от двете шии до стъпалата обвит в трико с цвят на яйчен жълтък. Той яростно въртеше и трите си очи и дрезгаво викаше с двете си гърла, разпръсквайки при това серни изпарения в свежия соленоват въздух:

— Аз преценявам това като недоверие! Саботира се ентузиазма! Разбира се, вие сте всякакви такива и онакива флагмани-мускетари, майстори-учени-химици, мъдреци-благодетели, а аз съм само любител-футболист, презрян вратар, че и двуглав на всичкото отгоре, съмнителен, нещастен изгнаник, парий, земен пленник. Душа нямам, съвест нямам, пистолети нямам, можете да ме обиждате и хич да не ви пука. А че в гърдите ми всичко гори, че през всичките двадесет ваши години, прекарани тук, ми се иска да довърша Великия Спрут — това вие с ограничената си мъдрост не можете да допуснете. Та те като ви видят там без мен — гордия, готовия на всичко, двуглавия — веднага ще ви сложат до стената. Аз не искам да се фукам, разбирам, че вие не ми вярвате и плюете на това, което тогава доктор Итай-итай каза, вие се изсекнахте и го забравихте, но аз оставям тук и две заложници, които струват повече, отколкото всички вие, взети заедно, разбирате ли? Поликсена Митрофановна от детска градина номер сто тридесет и едно и моята бяла пухкава мечка, прекрасната Алеоуолу, която цена няма. Знам, унижавам се, изгубвам и двете си лица, но ви моля на колене: вземете ме с вас! Въпросът е принципен! Мога да стигна и до Всемирния съвет, вие още не ме познавате! Всички си мислите: футболист, че и вратар, а аз мога много, и то страшно много мога...

Той рева, ръмжа, сочи с костеливия си пръст събеседниците си и пространството отвъд верандата, а Атос, Арамис и флагман Макомбер сериозно го слушаха и кимаха.

— Щом се е стигнало дотук, то знайте, че аз не съм по-лош от вас, никога не съм жалил живота си за работата, тогава ме взехте, а сега!...

В този момент в градината се разнесе песен, дрезгав мъжки глас и звънлив момичешки глас:

*Няма нищо по-добро, брат,
Да бродиш с другари по белия свят!
С тях тревогите стават игри,
Обичаме пътищата, разбери...*

По средата на думата Двуглавия Юл затвори и двете си усти и всички се обърнаха към градината, а там, под ябълката, хванати ръка за

ръка, крачеха Ваня и Тза-на от планетата Бангу.

— Здравей, чичо Атос! — извика Ваня, изкачвайки се на верандата. — Здравей, чичо Арамис! Как я караш, стари Юл! А това е флагман Макомбер, ако не греша? Здравейте, много ми е приятно.

— Ти? — крайно учуден възкликна Атос, вдигайки вежди въпросително.

— АЗ СЪМ ВМЕСТО НЕГО! — с нетърпящ възражение тон и малко страховита интонация отвърна Ваня.

Стъписаните Атос, Арамис и флагман Макомбер се спогледаха, а Двуглавия Юл, озъбвайки и двете си щукови челюсти, изтрака в костеливите си длани.

— Здравейте, чичо Атос — като сребрист звън прозвуча поздравът на Тзана, която в същото време направи книксен^[1] пред майстора.

Атос кимна намръщено.

— Здравейте, чичо Арамис!

— Здравей, котенце — разсеяно отвърна Арамис.

— Здравейте, флагман Макомбер!

Много сериозният и съсредоточен флагман Макомбер стана и вежливо наклони глава.

— Радвам се да се запознаем, мис — произнесе той.

— Здравей, чудати приятелю — каза Тзана, обръщайки се към Двуглавия Юл.

Двуглавия Юл засия. Двуглавия Юл скочи от перилата с разтворени длани. Двуглавия Юл стисна Тзана за тесните раменца, а после я целуна по челото — първо с дясната, после с лявата глава. Двуглавия Юл каза:

— Здравей вечно, звездичке! И защо си толкова слабичка? Здрава де, но все пак също така слабичка и деликатна. А аз пък ти измайсторих кукла, тя е в колибата ми, ще тия подаря... Как си? Доволна ли си от живота? Банка да не те обижда? Ако има нещо, ти само ми кажи, а аз него... такова... шията... обществено порицание... А?

И Двуглавия Юл, бивш лют пират и многократен убиец, се обърна към Ваня и закачливо го ръгна в хълбока с железния си пръст.

— С мен ще си имаш работа заради Тзаничка, чуваш ли? — изръмжа той.

Кой знае как би завършила тази трогателна сцена, но в този момент иззад дърветата се появи масивна слонопингвинска фигура и проговори с нагъл скрибуцащ бас:

— Тук ли ме викаха? Да не би да греша? Двуглавия Юл облещи очи.

— Ха! — изрева той. — Старият хобот! Крилатият шопар! И ти ли си тук? Значи не си мухлясал през всичките тези години! Ето ти на, цялата стара банда е налице! След толкова години...

— Млъкнете най-накрая, Юл — строго се разпорежи флагман Макомбер. Изглежда той пръв се съвзе от психическия шок, предизвикан от появата на Ваня и неговата приятелка. — Млъкнете и ни оставете да работим. — После се обърна към слонопингвина: — Да, Мес, тук ви повикаха. Не грешите. Качете се на верандата.

Шумолейки с ципестите си крила, чиито краища се влачеха по стъпалата, Мес предпазливо се дотътри при останалите. Той изглеждаше така, сякаш очакваше всеки момент да го зашлевят.

— Официално заявявам — започна той, закотвяйки се безпогрешно пред флагман Макомбер, с присвити като на прасе очички, вторачени някъде над него. — Заявявам незабавно и официално: обвинението на директора на резервата срещу мен, че поощрявам поверения му котешки контингент към разпътство, е грешно. Признавам грешката. Официално. Изключително поради усърдие и старание. Готов съм да си понеса заслуженото наказание.

— Това се казва мерзавец! — възхити се Двуглавия Юл.

Ваня хвана Тзана за ръка и я отведе в ъгъла на верандата. Настани я в плетеното кресло, застана зад гърба ѝ и скучаещият му поглед се зарея в океанските простори.

— Мес — със строг глас се обади флагман Макомбер, — вашите дребни гадости от Сайълъкския резерват не ни интересуват. Макар и движен от хуманни съображения, характерни за всеки гражданин на Човечеството, длъжен съм да ви предупредя, че все някога ще си получите заслуженото. Търпението на гражданите на Човечеството е велико, но не е безкрайно.

— Ще ти откъснат хобота, зловонен тулуп! — с ликуващ глас обяви Двуглавия Юл.

— Замълчете, Юл — сърдито каза флагман Макомбер.

— И така, Мес, тук никой не се интересува от глупавите ви интриги, повиках ви за друго.

— Оставям се във вашите ръце, флагман Макомбер — смирено изскрибуца Мес. — Уповавам се единствено на вашата справедливост.

Старият скот изобщо не изрази учудване при вида на толкова познати хора (винаги се запомнят хората, които със зареден пистолет са те измъкнали от собствената ти бърлога). Той съобрази, че тук няма да го бият и да го влачат за хобота и малко се поуспокои. Впрочем веднага стана ясно, че рано се е успокоил.

— Предоставя ви се случай — каза флагман Макомбер — да окажете голяма услуга на приютилото ви Човечество.

— Винаги готов! — тутакси изстреля Мес.

— Подготвяме експедиция в сегашното леговище на Великия Спрут и ви предлагаме да се включите в нея.

Върху широката сивкава физиономия на Мес видимо започнаха да избиват мехурчета от непреодолимия ужас, който изпита, и той бавно заотстъпва назад, докато крилете му опряха перилата. После вдигна бледата си четирипръста ръка и замаха с длан пред очите си.

— За! Нищо! На света! — изскърца той.

— Чудесно — със задоволство реагира флагман Макомбер. — Вие удовлетворен ли сте, Атос? Така. И вие ли, Арамис? Аз също. Нашият морално-етичен дълг е изпълнен. Констатирам, че присъстващият тук временен гражданин на Човечеството Мес категорично отказа да вземе участие в действията против Великия Спрут.

— В ни! Какъв! Случай! — изсъска Мес като при последно издихание.

— Разбрахме това — хладнокръвно потвърди флагман Макомбер — Юл, бъдете така любезен, заведете Мес в колибата си. Утре сутринта ще го изпратим обратно в неговия коткарник и занаят да не се мярка никъде другаде на тази планета!

Почти припаднал, кланяйки се и бърборейки благодарствени слова, Мес запълзя по стъпалата на верандата. Двуглавия Юл го последва, като се кискаше и го подканяше с безболезнени ритници.

— Хайде, хайде — уговаряше го лявата глава. — Пълзиш като въшка на мокро, куц хобот...

И точно когато те се скриха зад ъгъла на вилата, Ваня застана в средата на верандата.

— Доколкото разбирам — отчетливо заговори той, — тук се провежда военен съвет. Още в древността на военните съвети първо са давали думата на най-младия. Какво пък... Като изключим флагман Макомбер, с когото се виждаме за първи път, всички отдавна ме познават и ме обичат. Естествено, различно. Вие, чичо Атос. Вие, чичо Арамис. Ти, Принцесо. И временно отдалечилият се Юлка с двете глави, който още като бебе ме е дундуркал.

— Изглежда, аз също те обичам... — измърмори флагман Макомбер.

Ваня весело го погледна.

— Благодаря, чичо флагман. И така, аз знам всичко — прочетох посланието ви до баща ми. Умея да стрелям с осем вида оръжия. С лявата ръка вдигам петдесет килограма, мога четвърт час да престоя под водата без кислородна маска. Моля за едно. Не казвайте нищо на мама и тате, докато не приключи тази история. Предлагам в разузнавателно-диверсионната група да влязат: флагман Макомбер като командир, Двуглавия Юл и аз. По-добре няма да го измислите.

Ето ти на.

Флагман Макомбер неволно кимна.

Атос замижа.

Арамис невесело се усмихна.

Тези хора никога не се поддаваха на страха за себе си. И никога не се съмняваха в мъжеството на ближните. Но...

— А какво би казала Галя? — промърмори Атос. — А Портос?

— Портос беше точно на осемнадесет, когато направи таран на контрактора — твърдо рече Арамис.

— Прието — потвърди флагман Макомбер, упълномощеният от Комисията по извънредните произшествия.

И всички, а заедно с тях и Ваня, станаха. Никой не се решаваше да погледне Тзана, която седеше в плетеното кресло в ъгъла и безгрижно се усмихваше. Ала очите ѝ! — в големите ѝ зелени очи нямаше усмивка...

Около полунощ Арамис изостави Атос и флагман Макомбер и, дишайки тежко, излезе на верандата. „И на таралежа му е ясно — с

умора и същевременно с яд мърмореше той. — Елементарна деформация на пространството и времето в гънките на дисплузивните слоеве при наслагването на паралелните пространства... Само войниците и техниката биха могли да се съмняват в това“ — мислеше си той и с краищата на пръстите си разтриваше, мръщейки се, слепоочията си, разяждани от пулсиращата болка, предизвикана от непрестанното тропане на печатните устройства, които бълваха безкрайни ленти с преценките и разсъжденията на най-големите авторитети на Академията на науките, а също и с послания от бивши съратници на флагман Макомбер, които предлагаха ръката и меча си за делото.

Полунощното слънце меко сияеше на *шалоник*, чуваше се плясъкът на черните вълни, заливащи чакълестия бряг и сънното чуруликане на птиците в клоните на северните ябълки... а гренландските китове вече бяха заминали на изток и прохладният вятър не донасяше нито звук от океанските ширини.

Веднага след приключването на военния съвет, Ваня излетя нанякъде. Той отказа да се запознае с научно-техническите ориентири, зададени от Академията на науките. „Имам си свои източници на информация — загадъчно каза той. — Да видим кои са по-верни...“ Целуна Тзана и изчезна.

А Тзана стоеше до перилата на верандата и гледаше към океана. Когато Арамис влезе и се строполи в креслото до масата, отрупана с местни ястия и напитки от всички краища на планетата, тя рече след минута, без да се обръща:

— Чичо Арамис, вие имате ли деца?

Арамис, който си беше направил голям сандвич от раци, морско зеле и майонеза, замря.

— Хм...-замислено измърмори той. — Как да ти кажа... Сигурно имам нещо подобно. В къщи винаги се мотаят някакви сополанковци и сополанки. Те ме обичат, аз тях — също...

Както и преди, без да се обръща, Тзана рече:

— А аз може би никога няма да имам деца.

Арамис не можа да измисли нищо в отговор. Впрочем, не се и опита.

Ако през тази нощ някой беше направил десет крачки на юг от вратата на верандата, щеше да се озове пред отворения люк на

колибата на Двуглавия Юл, откъдето се носеха възбудени гласове.

Двуглавия Юл не беше пожалил от царската водка за стария враг и Мес беше мъртво пиян.

— Аз съм жалък! — плачеше той, перейки криле. — Аз нямам Родина! Там всички взеха оръжие в хоботите си, а аз избягах!... Избягах като последна гад! Всички предадох! Разбираш ли ме, Юл? Обеси ме! Ще увисна с удоволствие! За хобота!

— Заспивай, мерзавцо. Лягай и заспивай. Прищяло му се да воюва, на бесилото да иде. На кого си притрябвал, слонопингвин такъв!... Заспивай, ти казвам, че ей сега ще те халосам!

7.

20 юли на 2222-ра година от нашата ера, т.е. от началото на Великата Революция през 305-а, бе прекрасен и обикновен ден на планетата Земя и нейните околности.

Той бе прекрасен и обикновен за цялото Човечество — с изключение на неколкостотин негови граждани, участващи в операцията „Контраатака навътре“.

Точно по пладне според световното време, трима от тях кацнаха с хидроплан на северния бряг на остров Черната Скала. Пилотът, който през целия път беше мълчал, стисна ръцете на тримата така, че изпращаха, а преди да натисне газта, викна над целия Велик, или Тих, океан:

— Нека тази измет знае, че ако с вас се случи нещо, ние при дявола ще идем, всички времена и пространства ще преобърнем, но ще намерим свърталището им и така ще ги смажем гадовете, че и за враните няма да оставим!...

На това флагман Макомбер, като се огледа набързо, изръмжа:

— Е, не се надувайте толкова, не трябва. Кой не може да руши и да пали?

На лицето на Ваня се появи подобие на мила усмивка.

А на Двуглавия Юл му затрепера под лъжичката: той знаеше, че заканите на пилота не са само хвалби — ох, колко добре знаеше! Въображението на бившия пират беше, направо да си кажем, доста ограничено, но и то му стигаше, за да може ясно да си се представи на мястото на Великия Спрут, когато земляните... Двуглавия Юл отново се разтрепери и се опита да мисли за нещо приятно, като машинално поправи черната превръзка на дясното око на дясната си глава.

Хидропланът отлетя и те останаха сами.

Всъщност, какво значи — сами? Преди един ден случайно прелитащ над острова вертолет с отличителни знаци на Морвет службата разпиля върху скалите и крайбрежните води хиляда и петстотин безцветни капчици, големи колкото главички на топлийки, хиляда и петстотин неутринни телепредавателя, които незабавно

започнаха да предават репортажи за острова и околностите му. Предаванията се приемаха от хиляда и петстотин екрана в щаба на Двореца на Съвета.

Там трябваше да видят какво щеше да се случи.

Всъщност подходящата и отговаряща на известните факти хипотеза вече беше изработена. Съвременната наука се придържаше към представата за Метакосмоса като съвкупност от всички мислими и немислими пространствено-времеви системи. Бяха известни паралелни и перпендикулярни пространства, чиито измерения са повече или по-малко от три на брой, пространства, затворени в себе си и пространства, отворени в реалната безкрайност, и прочие главолумни, представяни само математически квази-, псевдо- и есекосмоси, които дори не биха могли да се присънят на обикновения човек, художник или артист, по време на следобедната му дрямка след прекалено сития обяд. А ако, не дай си боже, това се случи на някой обикновен художник или артист, то той ще скочи от хамака или креслото си и задъхан, ошашавен, с разцентриран поглед и даже без да се вчеше, ще отърчи право при своята жена или приятелка, за да я помоли с разтреперан глас тя никога, никога, никога... а какво „никога“, няма и да се доизкаже, защото сам не знае какво...

Хипотезата за така наречената „пространствена матрьошка“ беше разработена само донякъде. Бяха работили по нея отдавна, но беше напълно беше забравена заради абсолютната ѝ непрактичност. Същността ѝ се изразяваше в признаването на възможността за съществуването на система от пространствено-времеви континууми, вмъкнати един в друг по принципа на познатата древноруска играчка. Метриката на тези вмъкнати един в друг космоси е строго корелирана от известния постулат, който гласи, че ритмичността по темпото на протичане на времето е винаги постоянна величина. Казано простичко, ако в някой друг космос, „вмъкнат“ в нашия Космос, дължината на вълните, излъчвани отдаден атом, е милиони пъти по-малка отколкото при нас, то и времето там тече със скорост, която е милиони пъти по-голяма. Елементарните изчисления показваха, че космосите с по-голяма и по-малка ритмичност от нашата са по-нестабилни и на теория не се изключваше възможността от тях да се пробиват „дупки“ или „фунии“ във всяка точка от нашето пространство при съвсем малък разход на енергия. Според Арамис, подкрепян от именити специалисти

на Земята и от други приятелски светове, тази хитроумна гад Майстор Крег беше успяла да създаде устройство за хулигански нападения срещу нашия Космос, но отвътре. Така че противникът по всяка вероятност не бе избягал от Планетата на Негодниците в системата на безименната неутронна звезда, а... О-о, с тези хипотези за вселени с други измерения човек можеше да се побърка... Разбира се, че са избягали в системата точно на безименната и точно на неутронната звезда, само че не в нашия Космос, а в един от тези, които са буквално под краката ни. Нали там също има вселена на милиарди светлинни години със свои галактики и със свой разум, само че малко по-нестабилна, отколкото нашата... Сигурно там противникът се е свил, може би дори десеторно, и времето за него тече десет пъти по-бързо. Старост-нерадост, казват хората, и сигурно точно заради това срочно им е потрябвал чудодейният доктор... Но това са разсъждения от житейски характер, така да се каже, а хипотезата не изключва притегляните маси в едновременно съществуващите „матрьошки“ да са някак си свързани, и тогава какво излиза — че някъде вътре в нашата Земя, на разстояние, достатъчно за преход през измеренията, също има... планета?

Тази хипотеза получи съвсем неочаквано потвърждение. Както вече знаем, веднага след военния съвет Ваня тръгна към някакъв свой източник на информация. Работата беше там, че той познаваше някой си Пупа, който благополучно караше вече шестото си столетие и широките културни маси го познаваха едва ли не като литературен персонаж по име Шкембестия Пацюк. Произходът му бе забулен от мрака на неизвестността. Категорично никой не знаел дали той е човек или реликт на онези диви култури, които са процъфтявали на планетата ни много преди питекантропът за първи път с косматата си лапа да надене на прът камък с дупка, а после са загинали поради несъществени вече причини.

Доколкото помни Чудното Приднепровие, Пупа винаги е живял на едно и също място — отначало в пещера, после в землянка, а от осемнайсети век насам в бяла къща на десния бряг на Ворскла, на десет версти северно от славната Полтава; в страшните години на нашествия и граждански размирици заедно с партизаните ходеше в горите; занимаваше се със знахарство, в най-широкия смисъл на думата, ревниво изграждаше репутацията си на познавач и едва ли не

тартор на така наречената нечиста сила, а през свободното си време се отдаваше на гастрономически наслади — той обожаваше пелмени в сос от телешко или вареники със сметана, може и със сладко.

В описваното време прясно варосаната му къща имаше бостан и пчелин, обградени с метални пръти, и махленските деца, които бяха големи майстори на неутринния моделизъм, на хиперпространствените двигатели и подводния спорт, постоянно го нападаха за дини и пъпеша, а той се преструваше, че нищо не забелязва, кискаше се под сивите си мустаци и правеше така, че дините и пъпешите му да не свършват.

От време на време, освен невероятния си апетит, симпатиите към малчуганите и ясновидските си таланти, Пупа проявяваше и други способности. В нашия век на нечуван разцвет на позитивните науки и технологичния прогрес, в нашия твърде рационалистичен век, току у някой ни в клин, ни в ръкав се зароди смътна надежда за интуитивно познание, за най-краткия път за откриването на истината. Понякога, че дори и няколко пъти в годината, се случваше блестящи учени и майстори от Москва, от далечния Хошимин, от още по-далечния Макаров на Титан, да прекрачват прага на неговия дом; те идваха и с преклонение излагаха вкратце лелеяната си идея, заветното планче, носеното в сърцето проектче, чакайки единствен отговор: ще се получи или няма да се получи. Странно и засега свършено необяснимо, но Пупа никога не грешеше. Случвало се е да поглади гигантския си корем и да отсече: „Ще стане. Дерзай.“ И непременно става. Естествено, след много труд и усилия, но се получава! Ако пък Пупа каже: „Не става. Остави.“, това е краят. Ако щеш цял живот блъскай, но нищо не излиза. Даже маститите академици си имаха такъв лаф — „ходих при Пупа“ — използваха го, когато някой от колегите, увлечен от завладяла го идея, след дълго блъскане изведнъж охладняваше към нея и се заемаше с нещо свършено различно.

Та след военния съвет Ваня се запъти точно към този Пупа, Шкембестия Пацюк.

И всичко тръгна по сценария за оня ковач Вакула, толкоз дивно написан преди един век от великия Гогол.

Ваня отвори вратата с известно страхопочитание и съзря Пупа, седнал на пода по турски пред старичък магнетофон, върху който имаше паничка с пелмени. Купичката като че ли нарочно беше

поставена на едно ниво с устата му. Леко наведен към нея, Пупа сърбаше превъзходния бульон и от време на време поемаше със зъби галушките. Изглежда той беше изцяло зает с това, защото не забеляза влизането на Ваня.

— Аз ида при ваша милост, другарю Пацюк — каза Ваня, кланяйки се и ухилвайки се с най-простодушната си усмивка.

Пупа вдигна глава за миг и сетне отново се зае с галушките.

— При нас се появиха злодеи — каза Ваня. — Но ние не знаем къде точно са и как да стигнем до тях...

Пупа пак го погледна и пак се зае с галушките си. Ваня се изкашля.

— Другарю Пацюк, всички знаят — започна той и отново се поклони, — че вие знаете много от това, което никой не знае. Трябва да се доберем до злодеите възможно по-скоро, докато не са натворили някоя нова пакост... Кажете ни как?

— Щом ви трябва злодеи, идете при злодеите — отвърна Пупа и продължи да лови галушките си.

— Нали точно затова дойдох — отвърна Ваня с пореден поклон. — Мисля, че никой на този свят освен вас не знае пътя...

Пупа дояждаше галушките си, без да продума.

— Бъдете така добър, другарю Пацюк, не ни отказвайте! — продължи Ваня. — Нова книжка ли, билет за премиера, за изложба, бутилка марсианска пиячка или нещо друго в случай на нужда... няма да се поскъпим. Само ни кажете как да попаднем в гнездото на злодеите.

— Не трябва да ходи надалеч този, на който злодеите му са под краката — рече равнодушно Пупа, без дори да помръдне.

И тогава Ваня забеляза, че пред него нямаше нито галушки, нито магнетофон, а вместо тях на пода стояха две сребърни купички: едната беше пълна с вареники с вишни, а другата — със сметана. Мислите му неволно се насочиха натам. „Да видим — каза си той — как Пупа ще яде варениките. Да се наведе толкова ниско, ще му бъде неудобно, коремът му пречи, а пък и няма смисъл — варениката първо трябва да се натопи в сметаната.“

Едва успя Ваня да помисли това и в следващия момент Пупа отвори уста, погледна варениката и още повече я отвори. Варениката

отскочи от купичката, цопна в сметаната, обърна се, подскочи нагоре и попадна право в устата на Пупа под сивите му мустаци.

„Телекинеза! Това се казва майстор!“ — помисли си Ваня и усети как в леко отворената му уста влиза вареника със сметана, една такава напоена, ухаеща на вишнево сладко. И Ваня изяде тази вареника, облиза се и изяде още една, и още една, и още десетина. Чак тогава Пупа, като изтри устните си със салфетка, каза:

— Върви, Ванка. Всичко ти казах. Не трябва да търсите злодеите, те сами ще довтасат. Само че тогава гледай да не се уплашиш. Върви.

Ваня за последен път се поклони и като тапа изскочи от къщата.

Той си припомни всичко това, докато стоеше на Черната Скала, застанал до самата вода с ръце, пъхнати в дълбоките джобове на петнистия десантен комбинезон. Спомни си точно този разговор, спомни си и очите на Тзана, пълни с безнадеждно отчаяние, когато се сбогуваха във вилата на Атос, майка си и баща си също си спомни, и още толкова много неща наведнъж, че дори е чудно колко много спомени има един осемнадесетгодишен юноша.

8.

На три крачки от Ваня, върху парче скала, седеше флагман Макомбер, облечен в същата петниста униформа. Той си подсвиркваше и разсеяно си мислеше, че тук все още намирисва на мазут, сети се и за човека, когото срещна преди час на хидропланната база и чието мъжествено излъчване го впечатли. Човекът се приближи до него и го попита:

— Вие сте флагман Макомбер, ако не греша?

— На вашите услуги.

— Вие, разбира се, не ме помните... Аз съм Старчето Саша, Александър Кушнер, старшият хирург на „Моби Дик“...

— А! — възкликна флагман Макомбер. — Значи вие съобщихте за нещастните тюлени...

— Да-да, само че не е там работата... Веднъж, преди двайсет години ние с вас се срещнахме съвсем наблизко, при чичо Витема...

— Аха, как беше... Чичо Витема, „Самотната момина сълза“... Чудесен човек, чудесна пуйка с карамфилов сос... Как е той?

— Не зная, замина нанякъде... — Старчето Саша, тоест Александър Кушнер, помълча и нерешително каза: — Флагман, а вие спомняте ли си?... Галя. В онази вечер там имаше и едно момиче... Не сте ли я срещали след това?

Флагман Макомбер проникателно го погледна.

— Срещнах я — отвърна той — И то неведнъж. — Е, какво прави?... Как е тя?...

— Според мен е добре. Работи. Омъжена е. А ето там е синът ѝ. Той също е в моята група.

Старчето Саша се смути. Старчето Саша сконфузено се усмихна. Той като че ли осъзна с колко безсмислени въпроси занимава един човек, на който му предстои да отиде, може би, на смърт. И той неловко измърмори:

— Значи... хм... вие там... хм... отивате...

— Значи отиваме — съвсем сериозно отвърна флагман Макомбер.

— Вие май много ги мразите? — изведнъж попита Старчето Саша.

Флагман Макомбер изумено се вторачи в него.

— Приятелю мой — бавно рече той, хващайки събеседника си за копчето. — Запомнете нещо много важно. И го запомнете завинаги. Ненавистта е хумус за страха. А аз никога от никого и нищо не съм се страхувал. Те ме дразнят, вярно е. Но да ги ненавиждам? Тези отрепки? Как ли пък не?

Тогава той потупа Старчето Саша по рамото, а сега си спомни за него с неясно чувство на благосклонност.

Двуглавия Юл се беше изпънал върху камъните наблизко и подпираше лявата си глава с могъща длан. Той отново беше облечен в бойната си черна дреха и с черни ръкавици, направени от непознати майстори от непознати светове, само кобурите на кръста му бяха празни. Щабът беше решил, че по твърде уважителни причини от морално-етичен характер групата ще тръгне в акция без оръжие. Двуглавия Юл не искаше и не можеше да разбере това, но първо, не го питаха, и второ, като опитен войн, той отлично разбираше нещо друго. То се знае, че много по-славно е да нахлуе в леговището на Великия Спрут на някоя от онези машини, дето са комбинация от дълбоководен танк и позитронен емитер, че и плюс това са оборудвани със силова защита, но тогава пред подобен гост подлецът Крег за нищо на света няма да отвори вратите, т.е. „дупката“, „фунията“, или каквото има там... Той добре познаваше подлизурковците на Великия Спрут; тези бандити, полуидиоти и истерични мерзавци, които само при вида на пистолет или дори на обикновен ловджийски нож не дават и устата да си отвориш, а веднага стрелят с автомати и мятат бомбички...

И сега, вслушвайки се в пляска на крайбрежните вълни, дясната му глава мислеше, че ненапразно, ах, как ненапразно чудодейният доктор Итай-итай преди двадесет години го излекува от всички болести, в това число и от алкохолизъм, но остави онова, което беше на мястото на дясното му око под черната превръзка. А лявата глава простодушно се дивеше на неизказаните чудатости на съдбата — тя отново го доведе на този затънт остров, където той прекара близо три години като пленник, свикна със Земята и земляните, научи се на доброта и разбирателство в компанията на местните тюлени... чиито

деца и внуци безжалостно бяха потопени в мазут... а какъв прекрасен народец бяха...

Двуглавия Юл погледна Ваня и изведнъж го обзеха мъка и ярост. „Но за нищо на света няма да им дам Ванюша! — с люта злоба си помисли той. — Каквото и да се случи, и сто да са, аз ще съм сто и първият преди да се доберат до него...“

Ваня стоеше на брега и тихичко си пееше:

*Почетна е нашата роля.
Не може без охрана краля!
Завидна е нашата роля,
Ние сме длъжни да опазим краля...*

И тогава удари часът.

От синьото небе на северния бряг на Черната Скала падна пурпурна сянка, невидан и нечуван вихър подхвана нашите трима герои и ги запрати в бездната, заедно с парцали солена океанска пяна, стиска изсъхнали водорасли и десетина камъка, вонящи на мазут...

Да, удари 13-ят кобен час.

В залата на шестнайсетия етаж на Двореца на Съвета угаснаха всичките хиляда и петстотин екрана на неутринните телеприемници.

На пултовете тъничко зазвъняха сигналите от гравитационните пеленгатори и в тримерната схема на околностите на Черната Скала се появи червен балон — проекцията на петмерното устие на „фунията“, или „дупката“ ако предпочитате, появила се в нашето пространство.

Екраните отново светнаха, но трите фигури бяха изчезнали от каменистия бряг на острова, като че ли бяха пропаднали вдън земя. Но затова пък иззад хоризонта изплува сива, мъждиво проблясваща на слънцето маса и стремително се понесе към зрителите.

— „Георгий Гречко“ тръгна! — прошепна някой.

Да, това бе междупространственият космопроход „Георгий Гречко“, стометрова ютия, от която стърчаха шиповете на гравитонни пробивници, а кърмата му бе покрита с кръгла биопарализираща обвивка. В тримерната схема той се появи във вид на златна звездичка, която се устреми към червения балон на фона на синьото небе и се сля

с него, той пък само след секунда изчезна от екраните с леко припламване: беше изскочил от нашето пространство в още неуспелия да се затвори тунел на улея на „фунията“ между пространствата.

— Двадесет и една секунди — безстрастно доложи роботът-оператор.

Това означаваше, че „Гречко“ се беше вмъкнал в междупространствения преход двадесет и една секунди след затварянето на „фунията“.

Неутринните екрани отново угаснаха и още в следващия миг светнаха. Но вече никой не гледаше към тях. Всички се бяха вторачили в екрана на темпоралния индикатор. От това, което щеше да покаже той, зависеха много неща.

И ето че се появи число: 0.0002.

В залата се понесоха възгласи на разочарование. Някой тихо изруга. Атос сграбчи като с клещи ръката на Арамис.

— Ама че лоша работа! — обади се председателят на комисията по извънредните произшествия.

Две десетхилядни от секундата! Само толкова беше просъществувала „дупката“ в нашето пространство. Но за да разберем защо това обстоятелство внесе такова разочарование и объркване в залата на Двореца на Съвета, трябва да прибегнем до аритметиката.

По-горе бе казано, че според теорията на така наречената „матрьошка на пространствата“ темпото на времето в другите пространства трябва да е или по-високо, или по-ниско от нашето. Някои обстоятелства, които не си струва да обсъждаме тук, даваха основание да се предположи, че в сегашното скривалище на Великия Спрут времето тече по-бързо, отколкото при нас. Колко по-бързо? Десет пъти? Сто пъти? Никой не знаеше това, но триста пъти беше крайният предел, допускан и от най-предпазливите специалисти.

А какво се оказа в действителност?

„Дупката“ се отвори за две десетхилядни от секундата. Даже ако предположим, че машинарията на Майстор Крег работеше толкова оперативно, колкото и най-съвършените междупространствени апарати на земляните, то на противника щеше да е необходима не по-малко от една десета от секундата по тяхно време, за да отворят „дупката“, да вмъкнат при себе си заедно с облака мазутна воня флагман Макомбер, Ваня и Двуглавия Юл и отново да я затворят. Но за нас тази тяхна

десета от секундата бе продължила само две десетхилядни от нашата секунда! Не беше по силите почти на никой от организаторите на операция „Контраатака навътре“ да реши наум тези дифуреми, а за прилагането на обикновена математика и дума не можеше да става.

И така, времето в пространството на противника течеше по-бързо, отколкото в нашето, и то десет хиляди пъти по-бързо!

Това беше ужасно. Това беше ужасно, възмутително, направо фантастично свинство от страна на теорията на вероятностите, на теорията за „матрьошката на пространствата“ и въобще на всякакви теории, тъй като от тях неумолимо следваше следния извод: за онези двадесет секунди, които бяха необходими на могъщия космоход „Гречко“ да се добере до устието на „фунията“, плюс онези секунди, които му трябваша, за да може да се вмъкне през гравитационните завихряния в пространството на противника, там е изминал не час и половина, както беше планирано, а много денонощия, може би и месеци, и през цялото това наистина безкрайно време нашите герои там са се сражавали... или да си кажем откровено, са били сражавани, без каквато и да е подкрепа.

Разбира се, оставаше още някаква слабичка надеждица, основана на благоразумието на мерзавците, на страха им пред възмездията, на вечната бандитска склонност да спасяват кожата си за сметка на ближния... и каквото и да ставаше, все пак неуязвимият „Георгий Гречко“ вече беше там...

Но трябваше да се гледа истината в очите. Земята рискува и загуби първия рунд. Противникът водеше с 1:0.

9.

Всъщност противникът водеше с 2:0.

Замисълът на операцията „Контраатака навътре“ беше прост като фасул. Тримата храбреци съзнателно се изпращаха като примамка. Преглъщайки тази примамка, противникът неизбежно трябваше да остави следа в петизмерното гравитационно поле. Тази следа, във вид на ламинарни осцилации се запазваше в междупространствените паузи неопределено дълго, а за гравитонните пробивници на космохода „Георгий Гречко“ те бяха като валериан за котка. Според замисъла на операцията „Гречко“ трябваше да се вмъкне в пространството на противника час, час и половина след залавянето на групата, и тогава нещата щяха да се развият съвсем иначе — от началото чак до безболезнения, но дълбок сън, в който трябваше да потъне целият органичен и неорганичен живот в леговището на Великия Спрут. Организаторите и изпълнителите на операцията смятаха същите тези час, час и половина за най-опасния етап. Щом откриеха, че доктор Итай-итай не е сред групата, побеснелите бандити можеха просто да пребият до смърт нашите герои. Какво пък, земяните бяха готови за това. И все пак главната цел на операцията беше да се открие противника и завинаги да се обезвреди. От гледна точка на флагман Макомбер, Ваня и Двуглавия Юл играта си струваше, а и останалите не бяха предложили нищо по-добро.

Впрочем според земяните имаше доста голям шанс противникът да се пази в началото от крайни действия. Тази увереност се базираше на благоразумието на мерзавците, на страха им от възмездията и на готовността им всеки момент да спасяват кожата си за сметка на съучастниците си. Флагман Макомбер се надяваше по един или друг начин да накара главатарите им да започнат преговори, да ги убеди в това, че няма смисъл да се надяват на чудодейния доктор, а единствено на добрата воля на Земята и на нейната медицина, която всъщност също е много надеждна, та затова да не губят време, а да вдигнат крайниците си нагоре и да се предадат на неизказаната милост на най-хуманната раса във видимата Вселена, и това би било най-

разумно, защото веднага след флагман Макомбер и приятелите му идва един, с когото не може много да се разговаря...

Естествено, и в този случай можеше да се стигне до оскърбления и то чрез действия, но това, дето се вика, са слабите места на всяко смело начинание, а така или иначе нашите герои несъмнено имаха шанс да издържат час и половина, както се предвиждаше по план. Но!

Първо, както вече знаем, могъщият космоход „Георгий Гречко“ не можа да се появи в пространството на противника нито след час, нито след час и половина и разузнавателно-диверсионната група на флагман Макомбер трябваше да разчита на себе си доста по-дълго време.

Второ, макар че бандитите не пребиха нашите герои веднага, то те не им дадоха никаква възможност за преговори.

Похожденията на групата в бърлогата на Великия Спрут ще бъдат описани тук основно според думите и гледната точка на интраоптика и скитащия артист Ваня, сина на Портос. Причините за това са няколко и някои от тях ще станат ясни в хода на повествованието, но главната е, че именно от разказа на Ваня, изобилстващ от подробности и емоции, у нас би могла да се изгради най-ярка, отчетлива и цветиста представа за събитията.

Преди всичко, стана ясно, че даже добре закаленият човешки организъм не е готов да бъде прехвърлен през нивата на „матрьошката на пространствата“. Ужасните усещания, които изпита Ваня, не се поддават на описание. Но всичко във всички времена и всички пространства си има край. Ваня почувства, че престанаха да го въртят като в някаква гигантска месомелачка и ужасните усещания го напуснаха, оставяйки след себе си гаснещи звездички под стиснатите му клепачи, затихващ звън в ушите, силен меден привкус в устата и сърбеж по цялото тяло от лицето до петите. В носа го блъсна гнилоствна воня на блатни изпарения.

— Готово! — изскърца нечий отвратителен глас. — Ето ги, гълъбчетата! Е, гадни копелета, дръжте се! Този — в „синята спатия“, този — в „черното каро“, а този двуглавия — при мен, аз сама ще се заема с него.

Ваня още не беше успял да отвори очи, когато вонящи мъхести лапи го подхванаха и повлякоха някъде. Той се опита да се възпротиви, но тежък удар го повали и той веднага омекна.

Не, до преговори така и не се стигна. Веднага ги пръснаха по разни стаи и се заеха да ги разпитват.

Ваня се озова в помещение подобно на куб, с размери примерно 3×3х3 метра, чиито стени бяха от ръждиви железни листове, с бял таван, в средата на който се мъдреше черен каро туз. С ловкост, свидетелстваща за богата практика, два огромни тарантула, чиято белезникава кожа бе покрита с рядка четина, за миг оплетоха ръцете и краката на Ваня с дебела колкото пръст лепкава паяжина и, поклащайки се заплашително на разкрачените си мъхнати лапи, злобно се вторачиха в него с копчетата на шестте си мътни очи.

Впрочем те бяха само помощници, а главен там беше един гигантски богомолец, съвсем плесенясал от старост и страдащ или от някаква проказа, или от някаква кожна болест. Зараснала пукнатина между изпъкналите му очища красеше плоската му хитинова мутра, благочестиво сгънатите пред хилавата му гръд нащърбени ръце-клещи бяха изпоцапани със засъхнали гнусотии, явно остатъци от закуската. Или от обяда. С една дума, той представляваше отвратно зрелище, по-лошо и от таран-тулите.

Той разглежда Ваня близо минута, обръщайки главата си отляво надясно и отдясно наляво и после изскърца:

— Това си ти. Познах те.

— Вие — мен? — учуди се Ваня.

— Да. Не отричай. Преди дваисет години ти ме тресна с канджа^[2] между очите. На Планетата на Негодниците.

— Моля ви — каза Ваня. — Аз никога не съм бил на Планетата на Негодниците.

— Погледни ме — изскърца богомолецът.

— Гледам.

— Аз съм богомолецът Синда. Ужаси се.

— Ужасявам се. Щом така ви е удобно.

— И добре правиш. Браво. Пред мен не лъжат. Пред мен всеки казва истината.

— Но аз казвам истината! Не съм бил аз!

— Вярно. Не си бил ти. Защото ти си доктор Итай-итай.

Ваня опули очи.

— Кой?

— Ти. Ти си доктор Итай-итай. Не отричай.

— Вие грешите — проникновено каза Ваня. — Доктор Итай-итай изобщо не...

— Ти не си ли доктор Итай-итай?

— Не, нали ви казвам... Работата е там, че...

— Къде е доктор Итай-итай?

— Чуйте, гражданино Синда, нали ви казвам, доктор Итай-итай още не се е родил! Той ще се роди след три столетия! Добре, слушайте, всичко ще ви обясня.

— Нямам нужда от обяснения. Кой от вас е доктор Итай-итай?

— Ама че неразбрана работа! — ядоса се Ваня. — Нито приема, нито предава... Ти можеш ли да ме изслушаш или не?

— Умори ме, човече. Само лъжеш. При мен всички казват истината. Ще трябва да те изтезвам.

И започнаха да изтезават Ваня. Това беше нещо необикновено болезнено, тягостно и съвсем безсмислено. О, Мес ненапразно се ужаси, когато му предложиха да вземе участие в експедицията. Мъчителите бяха касапи със сигуранце-дефанзиво-гестаповски акъл, готови зверски да измъчват дори и сто носители на разум, само и само поне една от жертвите да издаде, агонизирайки, нужната информация. Никакви обяснения не ги вълнуваха.

— Ти ли си доктор Итай-итай?

— Не!

— Лъжеш. Кажи истината. Къде е доктор Итай-итай?

— Не се е родил още, казах ви.

— Лъжеш. Кой от вас е доктор Итай-итай?

— Няма го сред нас!

— Лъжеш. Извийте му долните крайници. Ти ли си доктор Итай-итай?

Болеше. Зверски болеше. Костите му пращяха. Страшно миришеше на обгорено месо. Времето спря. Докога? Къде е „Гречко“? Къде са нашите? Сърцето му бясно туптеше, черният му дроб бясно звънеше, далакът пулсираше, изпращайки кръв, хормони и антитела към обгорените, нарязани и премазани мускули. През пурпурната мътилка, обгърнала съзнанието му, Ваня си повтаряше: трябва да издържа, ще издържа, а какво ли става с флагмана, той е вече стар, може да умре, не умирай, флагмане, и ти, Юл, стари пирате, дръж се, не умирай, а аз, аз ще издържа...

— Ти ли си доктор Итай-итай?
— Млъкни, глупаво насекомо!
— Кажи истината. Къде е доктор Итай-итай?
— Майната ти, а не доктор Итай-итай!
— Усилете огъня! Кой от вас е доктор Итай-итай?
— Малко ти е било, дето са те треснали по мутрата преди години, подлизурко нечестиви!

От време на време в железния куб влизаше още някой, тракаше със сърповидните си челюсти и отвратително скрибуцаше:

— Я по-силничко го притиснете! Да види звезди посред бял ден. Синда, какво ти става, та той дори не се е изпотил! Ех и ти, мекушавецо... Само внимавай да не го довършиш!

Времето спря и се затича обратно. Ето я и Тзана, Принцесата: „Слушай, Трубадуре, когато дойде сцената с целувката, не го прави насериозно, не бива, нали малчуганите гледат!...“ Татко: „И падането трябва да се изиграе с умение. Отпусни се, Иване, не се хвърляй на земята, а тупни!...“ И чичо Атос... И чичо Арамис... Мама: „Ах, ти, мой Ванка-Зайка, вземи един гребен и среши косите ми, учи се, Златушче-Пухче, косите на булката си ще разресваш!...“

Така измина цяла вечност, изпълнена с болка, а в действителност бяха минали само три денонощия. Изтезаването свърши, развързаха Ваня и той тупна като торба върху железния под. Шавайки бавно със сивкавите си клепачи, над лицето му се надвеси уродлива твар, в краищата на страховитите ѝ сърповидни челюсти потрепваха мътни капки отрова. Кълчищената Стоножка изскърца:

— Ах ти, пленнико-зложнико... Ще ми се да те целуна, красавецо, по бялото ти лице!... Е добре, живеј засега. — И тя изкомандва на тарантулите: — Водете го в затвора, в килията при останалите!

Подхванаха Ваня под мишниците и го помъкнаха. Краката му се влачеха по пода, не можеше да държи главата си изправена, но гръмко запя:

*Казват, ние сме бяки-буки,
Как ли
Ни носи Земята...*

Но на Ваня само му се струваше, че пее гръмко, а всъщност шепнеше, едва мърдайки набъбналите си устни. Неговите мъчители го дотъртриха до едно дълбоко помещение, някакво желязо издрънча, след което го залюляха и запратиха в дъното, където го поеа грижливо протегнати ръце.

— Ваня! — дрезгаво възкликна дясната глава на Двуглавия Юл.

— Ванечка! — хрипливо се обади лявата глава и изхлипа. — Господи, флагмане! Вижте, той целият е побелял! Ах, гадове!

— Тихо, Юл — измърмори флагман Макомбер. — Внимателно, сложете го тук... Запазете тишина, моля!

Двуглавия Юл хлипаше и ругаеше като побъркан. Ваня щастливо се усмихна и пропадна в бездънната пропаст на безпаметството.

Той се съвзе след 24 часа. През това време младият му организъм здравата поработи над уврежданията, причинени му от огъня и желязата на палачите, а флагман Макомбер и Двуглавия Юл му наместиха изкълчените стави. Тук си струва да се спомене, че по времето на описваните събития всеки землянин едва ли не от младенческа възраст бе приучен на самоизцеление, така че Ваня, след като се съвзе подир дълбокия сън, отново беше свършено здрав, бодър и готов за нови преживявания. Само че сега беше побелял като месец и остана такъв до края на дните си, а и почернялото му, обтегнато лице напомняше за преживените страдания.

Първото, което усети след събуждането си, беше страхотен глад и не по-малко силна жажда. Той набързо стисна ръцете на флагман Макомбер и на Двуглавия Юл и тракна многозначително със зъби. Флагманът веднага придърпа до него широка купа, пълна догоре с нещо сивкаво, ситно надробено, и една желязна кофа. По-отблизо се виждаше, че яденето в купата беше накълцана сушена риба и юфка от сушени медузи, а в кофата имаше мътна хладка вода. Ваня погледна въпросително, флагман Макомбер се усмихна накриво и обясни:

— Ядене и пиене от щедрия Велик Спрут. Предполагам — живинки от арктическата водица и самата водица, леко дестилирана.

Ваня кимна и се зае да утоли глада си. По вкуса и консистенцията си яденето напомняше протрита гумена подметка, но зъбите на Ваня бяха здрави, а безсолните гозби чудесно се допълваха от солената арктическа вода. Ваня гризеше и смилаше храната с такова усърдие, разнасяше се такова плющение, че ушите на Двуглавия Юл

писнаха, а флагман Макомбер неволно започна да го уговаря „По-полека, Ваня, по-полека...“

Когато всичко свърши, Ваня почисти с нокътя на малкия си пръст мезенцето между зъбите си и замислено рече:

— Не беше лошо, но лукът беше малко...

После се огледа за първи път. Намираха се в тясна клетка с нисък каменен таван, стени от железни прътове и с решетъчна врата, затворена отвън с тежък катинар. От тавана на гол проводник висеше прашна мощна лампа, която излъчваше не само силна светлина, а и топлина. И отдясно, и отляво, и на отсрещната страна на коридора имаше също такива клетки.

И във всяка от тези клетки — отляво и отдясно, и от другата страна на коридора, Ваня успя да различи, предпазвайки очите си с длан от светлината на лампата, кафяви туловища колкото на овца, с мъхнати лапи, вирнати нагоре, и процепи, приличащи на очи. Тези туловища леко помръдваха, при което издаваха съскане и шумолене — явно разговаряха неразбираемо със стържещите си гласове...

Флагман Макомбер здраво стисна Ваня за лакътя:

— Спокойно, момче — рече той. — Това са спайдъри. Те също са пленници, само че на тях им е още по-зле, отколкото на нас.

Ваня въздъхна дълбоко и погледна приятелите си.

— Флагман Макомбер — каза той, — Юл, стари пирате. Много ми се иска да знам какво е истинското ни положение и какво трябва да предприемем.

10.

На Двуглавия Юл много му провървя.

Кълчищената Стоножка, „свадлива, отмъстителна и злопамятна женска“, реши сама да се заеме с него и затова го повлякоха към нейната персонална килия за мъчения, оборудвана по последната дума на техниката. Там имаше и кръгъл трион за грубо разчленяване, и центробежна помпа за напompване на разни вътрешности с разни течности, и метален обръч, чийто променлив диаметър се нагласяше посредством микрометричен винт, и ултразвуков вибратор за възможно максимално болезнено отделяне на епидермиса, и лазерна инсталация за... тю-у-у, на човек направо му е противно да изброява. С две думи казано, Кълчищената Стоножка имаше всякакви технически приспособления за мъчение, избирай каквото ти душа иска.

Но ефективният избор предполагаше и минимум познаване на относително най-уязвимите за болка участъци на организма на изтезавания. Старата вещица не знаеше нищо за организма на Двуглавия Юл. Особено я объркаха двете му глави. Тя зададе въпроса си направо. Както се и очакваше, Двуглавия Юл отвърна, че никога не е бил и няма да бъде враг на себе си.

„Глупак — каза Стоножката. — Ами ако понатисна нещо, дето не трябва и ти вземеш, че пукнеш веднага, на минутата?“ Юл упорстваше. Тогава тя извика взвода от тарантули и им заръча със сила да определят точките на болка на Двуглавия Юл. Започна тупаница. Двуглавия Юл обаче не за първи път си имаше работа с тарантулите; неведнъж бе влизал в схватка с техните патрули из пристанищните кръчми, озарени от пурпурночервения блясък на Протубера и мъртвешки синьото сияние на Некрида. В боришкането той успя да отгризе седем крака на три тарантула, но накрая го победиха и завързаха.

Само че Кълчищената Стоножка вече беше извън кожата си. По време на сбиването някой я беше цапардосал под корема и набързо я беше отказал от намерението ѝ да се позабавлява с Двуглавия Юл според правилата на науката. „Водете го направо на триона!“ —

завреция тя и тарантулите стовариха Юл на платформата на кръглия трион. Той вече се беше приготвил да пусне в ход последното си средство... хм-хм... да каже последно сбогом на прекрасния си живот, когато изведнъж в килията отекуна плътният бас на Великия Спрут.

Този делови носител на разум от висша степен, невероятно богат мерзавец и бивш владетел на Планетата на Негодниците, заговори по радиопредавателя и отправи куп ругатни по адрес на Кълчищената Стоножка. Нарече я негодна за нищо политиканка, прахосница на господарското богатство, безполезна тунейдка, безпардонна авантюристка, некадърница, каквато видимата Вселена не е виждала, и въобще — пълна глупачка. Стоножката изслуша всичко това с нужното смирение, а когато Великия Спрут вече се задави от яд, тя смирено го попита с какво е огорчила господаря си. Явно нейната смиреност го поохлади и той премина към конкретни обвинения. И точно тогава започна най-интересното.

Двуглавия Юл лежеше вързан на сантиметри от зъбите на кръглия трион, тарантулите се бяха изпокрили по ъглите, а Стоножката клатеше хитиновия си череп в почтителна поза пред високоговорителя, от който се носеше гласът на Великия Спрут.

Първо. Стоножката отлично знаела, че преди повече от двадесет години на бившия свободен пират, а сега предател, Двуглавия Юл, съгласно сметката за разходи по експедицията за мозъците на земляните е бил даден аванс в размер на сто милиона, а също му е бил даден под аренда контрактор на стойност сто и петдесет милиона. Така че упоменатият двуглави Юл, бивш свободен пират, а сега предател, дължи сума от двеста и петдесет милиона. Той, Великия Спрут, е готов с разбиране да се отнесе към садистичните увлечения на Стоножката, но от кого тогава ще получи своите двеста и петдесет милиона? Съвършено очевидно е, че нарязания на произволен брой парчета Двуглав Юл ще бъде неплатежоспособен и Великия Спрут ще трябва да си иска парите от нея, от Кълчищената Стоножка, а това е съвсем безперспективна работа, тъй като всеки знае, че тя, отровната вещица, няма и пукнат грош, тъй като пропива всичко, което получи. Именно по тази причина Великия Спрут категорично забранява да се причиняват каквито и да е увреждания на длъжника Двуглавия Юл до получаването на целия му начислен дълг.

Второ. Ако се окаже, че сред заловените земяни — тези неразличими неща, големи колкото колело на каруца и с опашки, вместо всичко останало — не е доктор Итай-итай, то все едно, те не бива да бъдат умъртвявани, тъй като пленниците от Черната Скала представляват наистина безценно съкровище за истинския политик. Дори на такава отровна глупачка като нея, Кълчищената Стоножка, трябва да ѝ е ясно, че те могат да бъдат използвани като заложници или като разменна стока, а още по-добре ще бъде, ако успеят да ги привлекат на тяхна страна, предлагайки им богато възнаграждение и прочие блага, и тогава цялата им планетка с кислорода, хлорофила, водата и червената кръв ще бъде за него, Великия Спрут, и може би славното старо време на вселенския бизнес ще се върне.

С една дума, тя, патентованата мъчителка, Стоножката, е длъжна да остави на мира Двуглавия Юл и да го върне в затвора, трябва също така да следи и касапите си да не се престарават, трудейки се усърдно над останалите двама пленника...

— Та така, Ваня — завърши разказа си Двуглавия Юл. — Праснаха ми още няколко юмука и по двете човки, развързаха ме и ето ме тук.

Той разказваше обстоятелствено. Наслаждаваше се на подробностите, при което и трите му очи блестяха, и от време на време избухваше в смях. По лицето на флагман Макомбер личеше, че слуша тази история поне за четвърти път, но той не прекъсна разказвача, нито го накара да побърза — изглежда разбираше в какво нервно състояние се намира двуглавият му приятел и смяташе, че е полезно да му позволи това малко разпускане.

Когато дойде неговият ред, той кратко ги осведоми, че е бил разпитван от някакво същество, подобно на чудовищна, разпуснала се актиния. Отначало това нещо заповядало на тарантулите си да го завържат да виси с краката нагоре. В това положение флагманът престоял почти три денонощия, но палачите не знаели, че той е космонавт и е способен да виси така и с месеци. Отначало го карали да признае, че е чудодейният доктор Итай-итай, а после просто забравили за това и се обзалагали колко време ще престои така, преди да умре. После се появила Кълчищената Стоножка, съпроводена от двама богомолци, с палките си те изтикали актинията от килията и спуснали флагман Макомбер на пода. Стоножката сама го разпитала, като

упорито твърдяла, че признанието с нищо нямало да го zlepостави, била много любезна и се ограничила с това, че му извадила два нокътя на лявата ръка. После го върнала в затвора и го прехвърлила при Юл.

Ваня разказа преживяванията си още по-накратко.

Когато той свърши, Двуглавия Юл скръцна със зъби и здраво потри зеленикавите си длани. А флагман Макомбер, присвивайки очи срещу светлината на лампата, каза:

— Ти си се държал юнашки, Ваня. Като достоен син на нашия Портос. Впрочем това не трябва да ни учудва. Да се заемаме с работа, приятели.

Той се обърна към решетъчната стена отдясно и тихо подвижна:

— Рамкег, бъдете така любезен... Четинестото кафяво туловище в съседната клетка се размърда, мъхестите му лапи с мъка се поместиха и то притисна украсената си с дванадесет конски очи главогърд към железните прътове.

— На вашите услуги, флагман Макомбер.

— Рамкег, това е Ваня — каза флагманът, — за когото вече имах честта да ви разкажа...

— Световно момче! — подхвана Двуглавия Юл. — От пелени го зная!

— Поласкан съм — изсъска сподавен глас.

— А това е Рамкег — продължи Макомбер. — Наш събрат по плен.

— Един от събратята — поправи го Рамкег. — Тук ние сме не по-малко от двеста.

— Да, несъмнено. И така: Рамкег е представител на онези носители на разум, които населяват тази планета. Впрочем той е съотечественик на добре познатия ти Майстор Крег...

— Така нареченият Майстор Крег е дегенерат — изсъска Рамкег.

— Чакайте! — възкликна Ваня. — А нима не е вярно, че Майстор Крег е бил изгонен заради добрината си?

— Вярно е — отвърна Рамкег. — Нашите деди са го изгонили за изключителната му и самоотвержена добрина към самия себе си.

Ваня започна да примига с недоумение. Двуглавия Юл го тупна по рамото и се разсмя и с двете гърла.

— И аз зяпнах, когато чух това — каза дясната му глава.

Флагман Макомбер попита учтиво:

— Ще ми позволите ли да продължа, Юл?

— Давайте, давайте — благодушно се съгласи лявата глава. — Аз просто... Ванка много смешно се опули...

— Та ето какво, колега Рамкег — каза флагман Макомбер. — Аз събрах смелост да ви обезпокоя по следния въпрос. Сега накратко ще изложа пред нашия млад приятел това, което ни разказахте за вашия свят, за планетата, на която ние така злощастно попаднахме, а вие ме поправете, ако пропусна нещо, което според вас има значение. Няма да ви затрудня особено, нали?

— Ще се радвам да ви услужа — с достойнство изсъска дванайсетотоокоото страшилище.

Ето какво научи Ваня.

Планетата се казвала Спайда, а населяващите я носители на разум — спайдъри.

Тя с бясна скорост се въртяла около невидима неутронна звезда, чието рентгеново излъчване, поглъщано от горните слоеве на твърде плътната атмосфера им предавало равномерно осветление — през деня — по-ярко, нощем — по-мъждиво. Впрочем, това осветление не пречело нито денем, нито нощем на обитателите на Спайда да се любуват на несметното множество от спътници, които всъщност били отломки на разпадналата се, огромна някога луна.

Рибите от малките и топли океани на Спайда по неизвестно какви причини така и не успели да се разпространят на сушата и на континентите освен обилната и разнообразна растителност живеели единствено членестоногите. Милиардите години еволюция, протекла на сушата, довели до появата на всепланетен разум, а после и до цивилизацията на спайдърите, чиито корени идели от дълбините на времето. Тя била поне на сто милиона години.

Може би поради това, че спайдърите живеели стотици хилядолетия, те усвоили идеята, че всеки носител на разум, особено възрастният, е безценно съкровище за колектива. От дългата борба за съществуване се родила добротата и в най-древните предания се разказвало, че по време на бедствия, спайдърите спасявали най-напред своите старци, а после и младите, а най-накрая — яйцата.

Спайдърите се научили да отглеждат като стопански култури тамошните исполински насекомоядни растения, напомнящи външно земната росянка и да се изхранват с тях, да правят хитроумни

мрежести градове от собствената си синтетична паяжина, да майсторят машини и уреди...

— В това число и космически апарати — добави Рамкег. — Ако не броим Крег Душегубеца, през последните милион години никой не е напуснал планетата. Спайдърите отдавна вече изгубиха интерес към космоса...

... Те създали и усвоили множество естествени и хуманитарни науки, положили началата на отлична педагогика и с желание и старание философствали. И доколкото може да се прецени, средният спайдър бил същество твърде уравновесено, благодушно и доброжелателно.

Изключение правел така нареченият Крег Душегубеца. Този гад бил учен от доста голяма величина, работещ главно в областта на присаждането на тъкани. Преди близо милион и половина години избухнал скандал. Един след друг изчезнали петима асистенти на Крег. Започнало следствие. Останките на изчезналите били открити в изоставени помещения, недалеч от лабораторията му. Установено било нещо страшно и нечувано: по оперативен път Крег изземвал от своите жертви жизненоважни органи и ги присаждан в своето тяло, в качеството на дублиращи органи с висока надеждност.

Цяла Спайда била потресена. Цивилизацията, чийто основен принцип бил „Ти умри, но съседа си спаси“, била хвърлена в смут. На планетата не съществувало смъртното наказание. Когато предложили на Крег сам да свърши със себе си, той категорично отказал. Тогава било решено да го изгонят. Специална комисия от 40 заслужили спайдъри мълчаливо наблюдавали как отцепникът натоварил космическия си кораб с гориво, хранителни запаси, лабораторно оборудване и книги. После се качил на борда и извикал оттам: „Аз пак ще се върна, мекотели! Чакайте ме!“ — и затръшнал люка. Корабът излетял, а най-голямото сметище на Спайда било кръстено на името на Крег Душеубиеца.

И ето че Крег се върнал. Той кацнал на Спайда преди триста хиляди години, с ескадра от пет космически дреднаута, довел със себе си това чудовище Великия Спрут, а също и цял полк главорези тарантули, цяла кантора административна паплач от всевъзможни раси и породи, и цяла тълпа измъчени до смърт роби и слуги. Така дошъл

краят на великата цивилизация на спайдърите. Настъпило черно време — владичеството на Великия Спрут.

Във всички времена и във всички пространства не е имало помеланхолична и по-миролюбива раса от спайдърите. Всеки от тях бил готов да умре за другия, но те не умеели, а и не искали да се бият. Вярно, че предните им крайници завършвали с отровни нокти — рудимент от незапомнени векове, когато прадедите на спайдърите обитавали дъното на океана, — но никой не можел и да си помисли дори да пусне в ход това ужасно средство, макар и единствено за самозащита.

Сравнените със земята градове, резултат от бясна артилерийска атака, ги накарали да се откажат и от плахите си опити да протестират и се съпротивляват. Пиратите разполагали с абсолютна власт. Някои от местните жители избягали в гората, но ги проследявали от въздуха и ги изстребвали с инсектициди. Други се опитвали да се укрият в открития океан — потапяли ги като за развлечение. Трети обявили седяща стачка — заливали ги с напалм и живи ги горели...

— Но това беше отдавна — отново се намеси Рамкег. — Сега никой не смее дори да шукне. Само някой да надигне глава и негодниците заплашват, че ще залееят с мазут инкубаторите, където се излюпват малките спайдъри или пък ще взривят тротиловите мини, заложили под детските площадки. А преди десет години пък изсипаха просто за собствен кеф солена вода в един изкоп, където хиляди наши самки се готвеха да снасят яйца...

С една дума, нещастната Спайда сега живее в мрака на несекващо злодействие. Е, вярно, масовите изстребления вече като че ли са прекратени. Великия Спрут заедно с предателя Крег и бясната Кълчищена Стоножка действат по отношение на спайдърите по принципа на един наш древен диктатор: „Хякусю коросадзу ика-садзу“ — „Не убивай роба, но не му давай и да живее“.

— Това е положението — приключи разказа си флагман Макомбер.

Ваня беше зашеметен. Свят му се зави от всички тези жестокости и умъртвявания, а милионите и стотици години просто не се побираха в съзнанието му. Той се изкашля, тръсна глава и каза:

— Трябва да се помогне. — Флагман Макомбер сви рамене:

— Естествено! Иначе нашето пребиваване тук губи всякакъв смисъл. Но трябва всичко да претеглим и внимателно да обмислим...

— Аз още сега съм готов! — обяви Двуглавия Юл и лениво изрита с крак боклука, отрупал пода.

— Какъв смелчага! — благоговейно изсъска Рамкег. Ваня неволно се засмя, а флагман Макомбер нетърпеливо се обади:

— Не се правете на глупак, Юл. Седнете, моля. Да поговорим сериозно. Имате ли въпроси?

— Моят въпрос е следният — започна Ваня. — Къде, всъщност, се намираме сега?

Веднага след завладяването на Спайда бандитите се заели да си устроят уютно гнезденце. Тъй като Великия Спрут изпитвал отвращение към океанските простори (и към просторите въобще), мястото за неговата резиденция било избрано върху едно плато в центъра на най-големия континент. В течение на няколко години била издигната крепост, при построяването на която загинали от изтощение хиляди спайдъри, а оцелелите били избити с оглед запазването на тайната. Крепостта получила пищното име „Цитаделата“. Тази нейна част, която се издига над платото има вид на стъпаловидна пирамида, висока сто метра и направена от изсечени базалтови блокове; на най-горните стъпала са разположени оръдия и ракетни установки, свалени от космическите дреднаути. В подземните етажи на Цитаделата са оборудвани складове, затвори и килии за изтезания. Точно в едно от тези подземни помещения се намират и те в момента. По-нагоре са разположени казармите и помещенията за тарантуловото войнство, още по-нагоре — лабораториите на Майстор Крег и зловонната обител на Къпчищената Стоножка, а най-горе — апартаментите на Великия Спрут. Съдейки по всичко, невъзможно е да се завземе Цитаделата отвън, ако не се използват забранените видове бойна техника, от рода на ядрените снаряди или излъчва телите на антиматерия. Да се завземе Цитаделата отвътре...

— Впрочем с какво са въоръжени тарантулите? — попита флагман Макомбер. — Затворническият надзирател, който се шляе наоколо, мъкне някакъв меч или сабя.

Рамкег виновно изсъска, че не е по силите му да обясни за тарантулите, тъй като знае твърде малко.

— Но аз зная много! — изведнъж се обади Двуглавия Юл. — Мога да ви разкажа най-подробно и достоверно. Имам известен личен опит от преди, а пък и тук забелязах нещичко. Аз, момчета, имам набито око...

Двуглавия Юл разправи твърде любопитни и важни неща. Оказа се, че тарантулите не познават и не искат да боравят със стрелково оръжие. Ракетите, торпедата и оръдията в пиратската армия на Великия Спрут се обслужват от богомолци — единствените от наемниците му, които разполагат с нещо подобно на ръце. А тарантулите са майстори на близък бой, виртуози на ръкопашния... Първо, отровните им челюсти са не по-слаби, отколкото на Кълчищената Стоножка. Второ, те не използват също и саби, мечове или други сечива от този род — нямат с какво да ги държат, а този изрод, надзирателят, само си придава важност. Тяхното истинско оръжие е далеч по-страшно от разните му там мечове — саби — кинжали...

(— Да, точно така — замислено изсъска Рамкег.) Както и всички членестоноги, тарантулите дишат с трахеите си. А техните трахеи, особено тези на корема, са толкова широки, че пръста си да провреш. И така, в отверстията на тези трахеи, в така наречените стигми, се поставят тръбички, заредени с по пет, че и десет харпунчета със заострени върхове. В нужния момент тарантулите рязко напрягат коремните си мускули, въздухът в трахеята се свива до крайност и силно изтласква по тръбата харпунчето срещу врага. Случвало се е той, Двуглавия Юл, с очите си да види как тарантулите от двадесет метра с такова харпунче пробиват дъска, дебела един сантиметър. Ако то се забие в тялото, може да се извади само с вътрешностите.

(— Да-да, точно така! — изсъска Рамкег.) Ето как били въоръжени тарантулите.

— Ясно — каза флагман Макомбер. — Приятели, вие сами виждате, че има над какво да си поблъскаме главите. Може би в подобна ситуация най-добрата тактика е изчакването...

— Изчакване! — с презрение реагира Двуглавия Юл. — Учудвам се, флагмане! Какво да чакаме? „Гречко“? Та той може и хич да не дойде... Ако е заседнал някъде между „матрьошките“ или ако е изгубил следите ни? Минава вече пето денонощие!

— Разбирам нетърпението ви, скъпи Юл — необичайно меко започна флагман Макомбер. — Но аз съм настроен по-оптимистично по отношение на космохода. Вие обърнахте внимание, че Великия Спрут е завладял Спайда преди триста хиляди години. Дори и да не игнорираме неизвестните за нас фактори, всичко подсказва, че в това пространство-времето тече десет хиляди пъти по-бързо, отколкото в нашето. Четирите денонощия, прекарани тук, се равняват на няколко минути у нас. И макар че лично аз почти нищо не зная за преминаването от едно пространство в друго, смятам, че нашият „Георгий Гречко“ приближава и ще бъде тук най-много след седмица...

Настъпи пълно мълчание. Ваня стана и нервно се заразхожда из клетката. Двуглавия Юл безнадеждно махна с ръка и седна върху купчина боклук. Рамкег печално съскаше и шумолеше зад решетката. Изведнъж Ваня се спря пред него и го попита:

— Рамкег, вас за какво ви затвориха?

— Нас, спайдърите, ни пращат в затвора не за какво, а защо — тихо просъска Рамкег.

— Добре де, и защо? Защо сте в затвора, Рамкег?

— Защото ние сме храна. Утрешният ден за пиратите е празник. Рано сутринта всички, дето сме тук — двеста спайдъра — по двама, по трима ще ни заведат в кухнята и ще ни насекат на парчета.

11.

Ваня седна, флагман Макомбер скочи на крака. Само Двуглавия Юл си остана на неговата купчина боклук и закима и с двете си глави, като че ли казваше: „Ами да, така си и знаех! А вие тук умувате.“ Флагман Макомбер погледна Ваня. Ваня го гледаше с упрек, флагманът погледна Рамкег. Рамкег го гледаше с израз на пълно покорство към съдбата си. Флагманът отново седна.

— Хм... — не знаеше как да започне той. — Защо по-рано не ни казахте, колега Рамкег? Естествено, това променя нещата.

— Няма да седим и спокойно да гледаме — разгорещено заяви Ваня — как карат на заколение носители на разум!

— Двеста броя! — напомни Двуглавия Юл.

— Хм... — повтори флагман Макомбер. — Ще трябва да се бием. Но шансовете ни са отчайващо малки...

— Ха! — възкликна Двуглавия Юл. — Малки били шансовете! А когато се бихме в подземията на Планетата на Негодниците, шансовете ни да не би да бяха повече, флагмане?

— Ще се бием — реши флагман Макомбер. — Е, в краен случай ще загинем, но щом се налага...

— Ще загинем по мъжки! — продължи Двуглавия Юл.

— Народът на Спайда никога няма да ви забрави! — прочувствено изсъска Рамкег и от всичките му дванайсет очи рукунаха сълзи.

Двуглавия Юл бавно се наклони към него.

— Само не си въобразявайте, че вие ще си седите по клетките! — завикаха една през друга двете му глави. — Ще се бием всички! Един за всички, всички за един! Какво имахте вие, отровни нокти ли бяха? Давайте ги за каузата! Долу идиотските предразсъдъци! Смело да се пускат ноктите в ход! В името на свободата! Един мерзавец да не остане! А знаеш ли кой ще ви поведе към победата? Самият флагман Макомбер! Най-обиграният пълководец на най-войнствената планета във всички вселени! Той е изпитан в безброй сражения. И аз, Двуглавия Юл, също ще ви предвождам, аз също съм изпитан войн. И

този младеж — Ваня! Още не му се е налагало да се сражава, но е възпитан от юначни бойци — Атос, Портос, Арамис! Тъй че няма да ни подведе! Наточете отровните си нокти, спайдъри! Спомнете си щастливите години на вашата цивилизация! Не се страхувайте от смъртта в боя — тя е прекрасна! Не е като да те изплюскат със сос! Бъдете смелчаги!

Гласовете му ечаха из целия затвор и обречените затворници отначало замряха в клетките си, после засъскаха, зашумяха, а когато Двуглавия Юл млъкна, отвсякъде се понесоха виковете им и се сляха в съскаща виелица:

— Ние сме готови! Водете ни, земляни! Води ни, пълководецо Макомбер! Води ни, Двуглави Юл! Довери ни се, храбри младежо Ваня! Победа или смърт! Ще забием ноктите си в ненавистния враг!

И от всички клетки се разлетяха зловещи стържещи звуци: спайдърите бяха започнали да точат ноктите си.

— Ето какво значи добрата подстрекаваща реч! — гордо каза Двуглавия Юл.

— Още по-добър е завладяващият пример — охлади го флагман Макомбер. — Като начало трябва да отворим вратите и да изведем спайдърите в коридорите.

— Като начало сами трябва да се измъкнем от клетката — изръмжа Двуглавия Юл.

— А какво беше казал д'Артанян? — лукаво подхвърли флагман Макомбер.

— Какво ли не е казвал — поде Ваня с усмивка.

— Кой е този д'Артанян? — попита Двуглавия Юл.

— Най-добрият приятел на Атос, Портос и Арамис — отвърна Макомбер.

— Никога не съм чувал за него.

— Това не е толкова важно, скъпи Юл... Работата е там, че при подобни на нашите обстоятелства д'Артанян е казал: „Тази мишеловка е подходяща за двама, но за трима не е достатъчна“. Според моите изчисления след около час трябва да се появи оня тип — надзирателят. Налага се да го подмавим в клетката.

— Разбрано — обади се лявата глава на Двуглавия Юл.

— Ох-х-х, ох-х-х, ох-х-х — изпъшка Рамкег възторжено и в същото време — уплашено.

Надзирателят се появи точно когато го очакваха, това беше един стар полусляп тарантул, загубил някога в някакъв бой два крака и половината от муцуната си. Двуглавия Юл го извика и помоли за допълнителна порция ядене срещу една златна верижка. Надзирателят поиска да я види, но Двуглавия Юл му предложи да търси глупаци на друго място, и че ако не даде мамбото, ще види златната верижка както... както гърба си, да речем. Веднага си пролича, че надзирателят или никога не си бе имал вземане-даване със земляни, или чувството за абсолютна власт над затворниците беше проникнало докрай в неговата плът и кръв. Без да губи и секунда скъпоценно време, той отключи със заветния ключ, вързан на единственото му оцеляло жилище, отвори вратата и се втурна към Двуглавия Юл. Флагман Макомбер и Ваня се нахвърлиха върху него от двете му страни. Те за нула време го повалиха по гръб, завързаха лапите му с десетина аршина първокачествена паяжина, която Рамкег и съседът отляво се бяха напънали и произвели за кратко време точно за тази цел, и за да не вика, натъпкаха отровната му паст с боклуци.

Флагман Макомбер свали от него двуръкохватния меч с двустранно наточеното острие, Двуглавия Юл грабна връзката с ключовете и приятелите изскочиха в коридора. Спайдърите възбудено съскаха и пъшкаха в клетките си и подскачаха на мъхестите си лапи, а конските им очи блестяха в очакване на техния ред.

Доста време, ох, доста, беше необходимо, за да се изведат затворниците в коридорите. Двуглавия Юл подтичваше от врата на врата — не беше шега да се отключат двеста ключалки — и стана вирвода. Ваня поемаше обърканите от нетърпение и готови да се понесат, където очите им видят, спайдъри и ги подбутваше към флагман Макомбер, който ги построяваше в редици, потупваше ги по четинестите главогръди и им казваше по някоя и друга ободряваща дума. Най-накрая се построиха в плътен строй от пет колони по четиридесет спайдъра и изпълниха едва ли не целия затворнически коридор. Земляните застанаха начело на колоните, точно пред затворените врати. Ваня здраво намота кожения си колан с метална тока на десния си юмрук, докато Двуглавия Юл изобщо не потърси с какво да се въоръжи: той само стискаше и разпускаше костеливите си юмруци.

Флагман Макомбер се обърна с лице към редиците.

— Приятели! — започна той.

Всички утихнаха, само развълнуваното дишане през безчислените трахеи се чуваше като нервно трептене.

— Приятели! — повтори флагман Макомбер. — Сега ще влезем в бой. Зад тези затворнически врати няма никой, освен нашите врагове. Не чакайте пощада и затова не щадете никого. Възможно е всички да загинем, но независимо от това днес свободата ще озари Спайда!

Той се обърна към Двуглавия Юл.

— Вратата! — заповяда му.

Двуглавия Юл изтича напред и широко отвори голямата порта.

Пред взора им се откри яркоосветен тунел с овлажнени от миризлива слуз стени. Напряко на тунела, по цялата му ширина, под формата на тъп ъгъл с острието напред бяха построени безмълвните и странни тарантули.

12.

— Изглежда краят ни е дошъл — с отвращение произнесе флагман Макомбер.

Ваня с гърба си усети как цялата колона на спайдърите се олюля назад.

— Здравейте, гълъбчета! — подигравателно изскърца Кълчищената Стоножка, надигайки горната половина на туловището си над строя на тарантулите. — Не очаквахте това, а?

И в следващия момент някъде под тавана се разнесе плътен глас:

— Свършвай с тях, Стоножке! Заложници такива! Тези ги виждам само в ковчег. Умри, Двуглави! Умри и ти, храбър сополанко! Ти си твърде храбър, за да доживееш до старини... Ти също, флагман Макомбер, от тебе ме заболя главата! Свършвай с тях, стара вещице!

А сега си представете следната картина. Напряко на тунела е разположен клиновидният строй на тарантулите, над който стърчи главата на Стоножката. На двайсет крачки пред тях, един до друг са застанали флагман Макомбер, стиснал меч, и Ваня, а зад тях плътно прилепени до решетъчните стени на затвора напират поклащащите се гъсти редове на спайдърите. Отляво, от страната на Ваня, Двуглавия Юл още се държи за отворената порта.

— Впрочем — заяви флагман Макомбер веднага, след като Великия Спрут млъкна, — ще направим каквото можем.

Тогава Ваня изскочи напред. Та нали той беше роден артист, този Ваня; независимо какво си мислеше Атос за него. Той весело и заплашително запя:

*За нашия народ се знае,
че слави се с величие.
и че не може той да трае
мерзостите паячи.
Обичаме да си играем
с паешките им души.*

(— Ваня, Ваня! — укорително прошепна флагман Макомбер. — Как не те е срам! Та нали и спайдърите също са паяци в известен смисъл...

— Нищо, нищо, нека пее, това се отнася за тарантулите! — изсъска Рамкег зад гърба му.)

*Нека те да скърцат,
нека да се зъбят,
но чуйте ме добре! —*

пееше Ваня, преиначавайки в момента песничката от любимите си „Бременски музиканти“:

*Ние сме раз-
Ние сме бой-
Ние сме бойници
Разбойници! Разбойници!
И само „раз“ по мутрата,
и вие сте покойници!
Покойници! Покойници!*

И с невъоръжено око се виждаше, че тарантулите леко се стъписаха. Стоножката просто замръзна на място, опулила гнойните си клепачи. А Ваня пееше:

*Изтръпват, щом ни видят.
За някои дори
Усещане за дим и огън
Из въздуха се носи.
А ние нещичко
във пазвата си носим...*

(— Правилно, Ванка! Продължавай! — възторжено шептеше Двуглавия Юл. — Не спирай! Всичко си е точно така!

Така си беше, имаха нещичко скрито, макар че Ваня не знаеше това, докато Двуглавия Юл отлично го знаеше!...)

Хайде, паяци!
Хайде, глупчовци!
Дръжте, невежи!

Тарантулите, а и самата Кълчищена Стоножка, гледаха като омагьосани пееция Ваня. Досега подобно нещо не беше им се случвало. Противникът не молеше пощада, не искаше да пие или яде за последно, а виеше! През това време флагман Макомбер (той ненапразно беше най-известния пълководец, на най-войнствената планета във Вселената!) тихичко разпръскваше спайдърите от първите редове по фланговете. Пред тъпия ъгъл на тарантуловия строй се образува друг, вдлъбнат строй — едно миниатюрно подобие на войските на Александър Невски пред „свинете“ на тевтонските кучета.

А пък Стоножката
В ковчег ще пратим —

изпя Ваня, съпровождайки изпълнението си с красноречив жест. И в този момент Стоножката се окопоти от транса. Тя засъска, запръска отрова и само с едно движение се изтръгна от предните редове на своите главорези. Цялата се тресеше от яд.

— Аз сама!... — в пристъп на ярост ломотеше тя. — Сама ще ги!... А момчето първо...

Тя се изви, готова за смъртоносен скок. Ваня млъкна, пребледня и вдигна обвития с колана си юмрук, флагман Макомбер застана до него и размахна меча. И в същия миг Двуглавия Юл изграчи с двете си гърла:

— Ей ти, боклук такъв! Я се обърни към мен!

Той скъса черната превръзка на дясното око на дясната си глава.

И събитията оттук нататък се развиха светкавично.

Отдавна, още като първокласник, слушайки за стотен път от своя сърдечен двуглав приятел легендата за превземането на Планетата на Негодниците, Ваня го попита какво е отношението му към Великия Спрут, след като вече всичко е минало. Двуглавия Юл отвърна на своя пиратски жаргон:

— Само да ми се мерне, ще му откъсна главичката! Не ща и да чуя за него!

— Защо? — продължи да любопитства малкият Ваня. — Та нали самият ти си бивш пират?

— Точно затова! — веднага отвърна дясната глава. — Да, аз бях пират. Грабих, пленявах, убивах. Проливал съм кръв с всякакъв цвят и оттенък. Но рискувах живота си, целият съм надупчен, три кораба съм сменил, отломките им още се носят нейде по краищата на видимата Вселена. А това говедо, Великия Спрут, като лоена топка си седеше в своя басейн със син камък и само парички броеше... Експлоататор!

Кланяйки се чак до унижение, Двуглавия Юл често заставаще пред Галя, майката на Ваня. Той неловко ѝ поднасяше саморъчно направени натюрморти от морски звезди и морски таралежи, но така и не дочака от нея нещо повече от любезна, дори хладна усмивка и думи на хладна благодарност. Галя така и не забрави нито похищението през телевизора, нито мръсния карцер, нито заплахите му жива да я изяде. Тя допусна дружбата му с най-малкия ѝ син само под настойчивия натиск на своя добродушен мъж и по-големите синове...

— Знаеш ли, Ванка — замислено се обърна веднъж Двуглавия Юл към малкото си другарче, — хиляди години съм скитосвал из Вселената и нито веднъж не срещнах някой, който да прилича на мен. Изобщо не зная откъде съм се пръкнал. Носител на разум, но без родина — помисли си само! Най-ранният ми спомен е как една стара полипа от планетата Жълти треви ме държи в топлите си пипала... (Върнах се там след няколко века, разруших и изгорих един от градовете...) Да, старицата беше добра, хранеше ме с полупреварена хлорела, без нея бих пукнал. Тогава обитавахме трюма на знаменития търговец на роби, Кръвопиеца Таната. По едно време там се появи

чума, Кръвопиецът Таната ме забеляза и ме взе за каютен слуга. Биеше ме зверски и щеше да ме довърши, но екипажът се разбунтува, хвърлиха Таната в реактора, а аз станах юнга на пиратски кораб... И така тръгна. А сега съм тук. Тъй и не узнах коя е родината ми. Отначало разпитвах всички — приятелите си пирати, в кръчмите, сред пленниците; после вече даже и не питах, ясно бе, че никой не знае. Та така, приятелче мое...

Резултатът от сблъсъка се променяше за секунди.

Още веднъж да припомним диспозицията.

Напряко на тунела, водещ към затвора, под формата на тъп ъгъл беше разположен строят на тарантулите.

На двадесет крачки от тях спайдърите се бяха престроили с изтеглени напред под формата на подкова флангове.

Пред строя на тарантулите беше застанала Стоножката, приведена и готова за скок.

Пред строя на спайдърите стояха флагман Макомбер с вдигнат меч и Ваня с вдигнат юмрук, готови за отбиване на ударите.

От лявата им страна беше Двуглавия Юл.

— Ей, боклук такъв! Я се обърни към мен — с двете си гърла кресна той и дръпна черната превръзка от окото си.

И изненаданият Ваня видя как от празното дясно очно дъно се показва дуло на картечница.

На вика първа се отзова Кълчищената Стоножка. Тя рязко се обърна към Юл.

— Ти ли искаш да си пръв? Моля!... — хрипливо рече тя.

Последното нещо, което видя Стоножката в своя многовековен зловонен живот беше черното дуло, насочено срещу нея. После от дулото изригна синьо-пурпурен пламък, изтрещя дълъг откос и от дясното ухо на дясната глава на Двуглавия Юл се посипаха горещи гилзи, които звънко отекнаха по каменния под.

И така, само за миг от този свят си отиде Кълчищената Стоножка, едно дълго многокрако същество, изпълнено догоре със страхове и неистова злоба. Навсякъде се разлетяха пихтиести парчета от сегментите на тялото ѝ, покрити с хитинова обвивка, а прерязаната ѝ от куршумите притъпена муцуна тупна на пода и безсилно загриза

камъка със сърповидните си челюсти, целите оплескани със засъхнала по тях отрова.

— Ето и на вас, гадове! — на два гласа изрева Двуглавия Юл и изпрати втори откос по тарантулите. — Напред, братлета-спайдъри!

Но тарантулите вече се бяха вдигнали на задните си лапи. „Пшш! Пшшш! Пшшш!“ — засвистяха дихателните им тръби. В страшната тишина, настъпила след картечния огън, отчетливо се чуваше как железните харпунчета с пукане пробиват гърдите на Двуглавия Юл и Ваня, изпълнен с отчаяние, видя как неговият приятел от детството, бившият свободен пират и незаменим вратар на наryanмарския любителски отбор залитна от смъртоносните удари, отстъпи назад и падна. И умря Двуглавия Юл.

— След мен, в атака! — ревна флагман Макомбер и закричи напред.

Цялото спайдърско войнство тръгна към врага.

Срещнаха се при вратите. И битката започна! Голяма и страшна битка. Спайдърите нападаха жестоко и яростно. Дали зарята на свободата, запалена в сърцата им от земляните, дали самоотвержената гибел на Двуглавия Юл, или хилядолетната ненавист към поробителите, а може би и поради всички изброени до тук причини, взети заедно, но само за един миг в душите им угасна и миролюбието, и смирението, и отвращението от убийствата. Тъпият ъгъл на тарантуловия строй беше притиснат от фланговете. Отровните нокти бясно заработиха. Флагман Макомбер „раздробил“ екземпляра, който се намираше на върха на ъгъла, с меч си, а Ваня го размаза на пода — силата на удара му се равняваше на конски ритник, тарантулите рухваха от него като развалени яйца, стъпкани от ботуш. И в тунела стана тясно, тясно...

— Не им давайте да се измъкнат! — с дрезгав глас викаше флагман Макомбер, въртейки меч. — Преследвайте ги по петите!

Победата им се удаде удивително леко. Тарантулите, лишени от вожд, бяха срещнали за първи път достоен противник и от минута на минута се биеха все по-вяло и неуверено. После побягнаха. Спайдърите ги подгониха и се разпиляха по коридори и завои, доубивайки и последния тарантул (защото не взимаха пленници). Вдигнаха се и разноплеменните роби, обслужващи Цитаделата. Те с голи ръце убиваха пазачите и подлизурковците. Рамкег, чиито хиляди

трахеи свистяха при дишането, дори се пошегува с мрачната наивност на един средновековен автор, че телата им са тлъстички и хубаво ще наторят почвата на планетата...

Но да поспрем дотук. Не си струва да уморяваме читателя с описание на жестокостите на тази уникална битка. Въстаналият роб винаги е прав и това казва всичко. А и паметта на Ваня не е запазила всички подробности. Та нали тя, човешката памет, понякога е и милосърдна.

... Ето го — той тича по широкия, ярко осветен коридор. В ръцете си държи тежка секира. (Как ли е попаднала у него?) Без да изоставя нито крачка, подире му се носи Рамкег, заедно с още два рошави спайдъра, които влачат някакъв пъпчив, слугест подлизурко, който от страх непрекъснато бълва изпражнения. Някаква непозната твар — гигантски скорпион ли, ракли, — се нахвърля върху Ваня отстрани. Той, без да спира, замахва силно със секирата — и нападателят с трясък се разчупва, рухва на колене и от него плисва кафява каша...

— Къде? — задъхано крещи Ваня.

— Тук, тук! — пищи подлизуркото.

Врата. Заключено. Удар със секира. Още веднъж, и още веднъж... Вратата изчезва. В лицето — дива киселинна воня, от която сълзи изскачат на очите. Ето, това е леговището на Великия Спрут. Ех, късно... Като тлъсти червеи на килима се гърчат пипала, покрити с алчно зейнали смукала и рогови кукички. Един смъртно уплашен синьо-виолетов роб с трепереща ръка сочи... Великия Спрут, твърде делови носител на разум и неимоверно богат мерзавец, се е самоубил — прегризал е всичките си пипала и се е удавил в тоалетната. Ваня гледа тлъстото студено тяло, плюе и пуска водата. С Великия Спрут е свършено.

— Ваня, насам! — съска Рамкег зад гърба му.

Ваня се обръща. Спайдърите-бойци са притиснали до смърт в ъгъла свой съотечественик, един охранен спайдър, с очила от дванадесет стъкла със златна рамка.

— Крег-Душегубеца — кратко съобщава Рамкег.

Майстор Крег пооправя сложните си очила и се обръща към Ваня.

— Моля да ме изолирате от произвола на тези прошляци — с достойнство казва той. — Аз мога. Аз мога много. Затова съм безценен. Аз съм учен и изобретател. Мога да се приспособя към всяка власт. Мозъкът ми е нещо като хранилище на множество тайни за природата и духа, аз съм пригоден да служа на всяка цивилизация!

Рамкег безстрастно наблюдава Ваня.

— Е, какво! — потискайки гнева си, казва Ваня. — Защо ме гледате, Рамкег? Свършвайте с тази гадина, не ставайте глупак!

Много, ах, страшно много неща научи Ваня за тези няколко минути от експедицията в ада.

Три чифта отровни нокти изведнъж се впиват в лисия гръб на Майстор Крег. Кратък писък. И край. Няма го вече изобретателя на контрактора, на машините от мозъци на носители на разум и още безброй други подлости. Предателят на родната планета, виновникът за мъчителната гибел на милиарди съотечественици, подлият подчинен на подлия диктатор издъхва най-позорно. И нека тази безславна смърт да бъде назидание за всички разумни същества в огромния и разнообразен свят!

Ваня помни и друго.

Стоят те на най-горната площадка на Цитаделата... Тъпо и ненужно стърчат в разни посоки лазерни оръдия и ракети от лафетите, наоколо се ваят съсечени и изгризани богомолци, по стените са се строили уморените победители. Тук е трупът на Двуглавия Юл, покрит с бяло копринено платно. Над тях в сиво-зеленото небе пълзят белезникави петна — спътниците на Спайда, отломките на разпадналата се някога огромна луна. А долу, докдето погледът стига — кафява люлееща се равнина, — хиляди спайдъри са се стекли край Цитаделата.

Флагман Макомбер захвърля изпоцапания меч и с трепереща ръка избърсва челото си.

— Ваня — казва той, — трябва да кажеш нещо.

— Защо аз? — несигурно възразява Ваня. — И какво има да говорим?

— Ваня! — строго казва флагман Макомбер. — Трябва!

Ваня прави няколко крачки и спира на самия край на площадката.

— Другари! — провиква се той и се прокашля. — Граждани на Спайда! Самки и самци! Ние, земляните, ви поздравяваме...

И тук го прекъсват. От небето се разнася гръмовен глас:

— Хей, къде сте? Флагман, Ванка, Юл, обадете се! От сиво-зеленото небе, разбутвайки отломките от древната Спайдова луна, започва да се спуска междупространственият космоход „Георгий Гречко“, стометровата ютия от най-добрите земни сплави, с монтирани гравитонни пробивници и биопарализатори в бойна готовност.

— Е, това беше всичко — казва флагман Макомбер.

---

[1] книксен — старинен поклон с приклякване. Бел.пр. ↑

[2] Канджа — прът с метален край. Бел.ред. ↑

ЕПИЛОГ

15 ноември 2222 година от нашата ера, от началото на Великата Революция през триста и пета, беше обикновен прекрасен ден за планетата Земя и нейните околности.

Метеоролозите весело завъртяха коварния тайфун „Катенка“ в обратна посока.

Работниците от Мадридската лаборатория за биосинтез дадоха живот на нова инфузория с белтък на германиева основа.

Във Внуково, в покрайнините на Москва откриха мемориал за Чест и Слава Руска, работа на знаменития С-верс.

Край брега на остров Сокорро изхвърлиха в подпространството още осемдесет тона древни радиоактивни отпадъци.

Стотици хиляди новородени замяукаха и запъшкаха. Те бяха бъдещите лекари, учители и възпитатели, майстори, учени, спортисти и — какво ли не се случва! — велики писатели, художници и философи.

В куполния град на Венера млада майка шляпна десетгодишната си дъщеря, която беше създала робот, пишещ вместо нея домашните ѝ по литература.

Звездолети за свръхдалечни пътувания излитаха в Дълбокия космос и после се връщаха в родните бази; влюбени закъсняваха за среща, караха се и после се целуваха; поети конструираха стихове, а майстори създаваха цели поеми от метал и електроника; някой безстрашно влизаше в изпитателните камери, а друг неимоверно внимателно и с безкрайно търпение преглеждаше изведнъж закапризничило бебе...

В този ден на брега на някога студения, а сега и вовеки топъл океан се готвеха за сватба. Един Трубадур се женеше за своята Принцеса. Всичко беше много скромно. Официални гости бяха само флагман Макомбер и спайдърът Рамкег, който беше на стаж на Земята, за да овладее теоретично и практически междупространствената

връзка. Дори от „Бременските музиканти“ нямаше никой, освен младоженеца и булката.

Младоженците, както и да ги погледнеш, бяха забележителна двойка: красива девойка с пепеляви коси и огромни зелени очи, като че ли заели половината от дребничкото ѝ лице, и побелял като полумесец двадесетгодишен младеж, чието лице изглеждаше обгорено от страдания и смъртоносна битка. Галя скришом бършеше очите си с кърпичка, Портос весело се провикваше и постоянно пълнеше чашите, Атос старателно се усмихваше, но само с устни, Арамис от време на време механично се провикваше „горчиво!“ и в някакъв унес гледаше как младите се целуват. И на всеки от присъстващите му беше пределно ясно: Ваня и Тзана не можеха да живеят един без друг.

И ето че в разгара на това чинно униение се случи нещо поразително.

Вече беше нощ, безкрайна полярна нощ, когато изведнъж прозорецът широко се отвори и заедно с шума на вълните в стаята влетя черен гарван. След като прелетя в кръг над масата, той се настани на полилея и каза:

— Ваня, не се плаши! Всичко ще бъде наред! Казвам ти го аз, Пупа, онзи същия, Тумбестия Пацюк! Благославям теб и твоята Тзана. Трябва да знаеш, калпазанин такъв, че твойт далечен потомък доктор Итай-итай ще се появи от вашия брак, от вашата велика любов!

И като каза това, гарванът отлетя, а прозорецът сам се затвори. И как изведнъж всичко на сватбената маса се промени! Ама какво да ви разправям!

А кой всъщност беше този Пупа, Тумбестия Пацюк? Може би пришълец от свършените светове? Или от свършените времена? Изглежда, че няма по-лесно от това да попитаме самия него. Но сърце не ни дава. А и струва ли си? Времето лети, а предстои много работа, наистина много! Пък и излишното любопитство е проява на нетактичност и невежество — най-отвратителните пороци след страха. Нека бъдем щастливи дори само от факта, че Пупа, Тумбестия Пацюк, е на наша страна...

Късно през нощта, когато в дома на брега на океана всичко утихна, Галя и Портос тихичко излязоха и се качиха на самолета.

Летяха около час на изток и утрото вече се надигаше, когато от огледалото на Великия океан изникна Черната Скала.

Там, на каменния връх имаше гроб. Майката и бащата на Ваня ниско се поклониха и положиха букет северни цветя върху надгробната плоча.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.